

The background features a large, ornate initial letter 'B' in a Gothic script, rendered in a dark blue color. The 'B' is filled with a pattern of smaller, lighter blue 'B's. To the right of the 'B', the words 'dicta filia. e' and 'Ened' are visible in the same Gothic script. Below the 'B', the word 'operat' is partially visible. The entire scene is set against a dark blue background with intricate, lighter blue decorative flourishes and scrollwork.

SPRAWOZDANIE
BIBLIOTEKI
NARODOWEJ
ZA ROK 2016

SPRAWOZDANIE
BIBLIOTEKI
NARODOWEJ
ZA ROK 2016

BIBLIOTEKA NARODOWA
WARSZAWA 2017

OPRACOWANIE

Małgorzata Kozłowska

PROJEKT GRAFICZNY I SKŁAD

Grupa PROJEKTOR

FOTOGRAFIE

Aleksandra Andrzejewska, Aleksander Berling,
Andrzej Hrechorowicz (KPRP), Grzegorz Jakubowski (KPRP),
Jakub Jaskółowski, Agata Lipińska, Grzegorz Mazurowski,
Krzysztof Sitkowski (KPRP), Liliana Skoczylas

W projekcie szaty graficznej publikacji wykorzystano motywy z rękopisu *Officium Beatae Mariae Virginis secundum usum Romanum* (tzw. Godzinek Jakuba Wargockiego) z końca XV w., które w roku 2016, dzięki mecenatowi Fundacji PZU, zostały zakupione do zbiorów BN na aukcji w Londynie.

Autorem tekstu historycznego na temat rękopisu Godzinek oraz wyboru ilustracji prezentujących zabytek jest Sławomir Szyller.

Copyright © Biblioteka Narodowa, Warszawa 2017

ISSN 0137-2734

Nakład: 500 egz.

Druk: Zakład Poligraficzny Sindruk, Opole

Biblioteka Narodowa
al. Niepodległości 213
02-086 Warszawa
www.bn.org.pl

Spis treści

OMNIS PER PATRIMONIUM **5–6**

01. KALENDARIUM **7–18**

02. GROMADZENIE ZBIORÓW **19–32**

03. OPRACOWANIE ZBIORÓW. **33–52**
BIBLIOGRAFIA NARODOWA.
FUNKCJE CENTRALNE

04. UDOSTĘPNIANIE ZBIORÓW **53–60**

05. TECHNOLOGIE PROCESÓW **61–66**
BIBLIOTECZNYCH

06. OCHRONA I KONSERWACJA ZBIORÓW **67–76**

07. BIBLIOTEKI CYFROWE **77–85**

08. DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA **87–108**

09. WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA **109–118**

10. WYDARZENIA, WYSTAWY, PROMOCJE **119–149**

OFFICIUM BEATAE MARIAE VIRGINIS **151–162**
SECUNDUM USUM ROMANUM
W ZBIORACH BIBLIOTEKI NARODOWEJ

11. DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA **163–170**

12. ZADANIA ZLECONE PRZEZ MINISTRA **171–176**
KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

13. STRUKTURA ORGANIZACYJNA **177–192**
BIBLIOTEKI NARODOWEJ

OMNIS PER PATRIMONIUM

Tytuł wstępu do „Sprawozdania Biblioteki Narodowej za 2016 rok”, zawierający nazwy dwóch projektów realizowanych przez Bibliotekę Narodową, nie tylko określa zadania na najbliższe trzy lata, ale przede wszystkim znakomicie odzwierciedla dwa zasadnicze zadania Centralnej Biblioteki Państwa: gromadzenie, wieczyste przechowanie i udostępnianie całości piśmiennictwa polskiego oraz koordynację działań bibliotek w Polsce. Dzięki środkom uzyskanym z Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa zadania te będą realizowane z zachowaniem najnowszych standardów i rozwiązań technologicznych, zgodnie z aktualnymi wymogami techniki i praktyką działania bibliotek, z komfortową ofertą dla użytkowników. Oba projekty uzyskały finansowanie w roku 2016. Projekt OMNIS został formalnie uruchomiony w 2016, zaś PATRIMONIUM – na początku 2017 roku.

Biblioteka Narodowa szykuje się do modernizacji czytelni i przestrzeni publicznie dostępnych według koncepcji grupy architektów z Konior Studio. W 2016 roku trwały prace projektowe, aranżacyjne i logistyczne nad tym skomplikowanym przedsięwzięciem inwestycyjnym. Zamierzamy przeprowadzić remont bez zamykania zbiorów dla użytkowników i wstrzymywania prac katalogowych samej BN. Umożliwienie udostępniania zbiorów w innych pomieszczeniach niż czytelnie oraz przeniesienie pracowników z budynku objętego remontem jest dużym wyzwaniem dla całej Biblioteki.

To był dobry, intensywny i ciekawy rok. Biblioteka Narodowa skutecznie opracowała wnioski do finansowania ważnych projektów rozwojowych i przygotowała się do ich realizacji, która zajmie najbliższe trzy lata.

Do ważnych wydarzeń kulturalnych, organizowanych przez BN w ciągu całego 2016 roku należał cykl prezentacji z okazji 1050.

rocznicy chrztu Polski. Co miesiąc przedstawiano w Pałacu Rzeczypospolitej najstarsze zabytki kultury i historii, dokumentujące początki państwa polskiego. Całodniowe prezentacje wywołały żywe zainteresowanie licznie uczestniczącej w nich publiczności.

Zbiory BN wzbogacił w 2016 roku wyjątkowo cenny, bogato iluminowany renesansowy rękopis *Officium Beatae Mariae Virginis secundum usum Romanum* (tzw. Godzinki Jakuba Wargockiego) – kodeks zakupiony przez Bibliotekę Narodową na aukcji w Londynie dzięki mecenasowi Fundacji PZU. Jest on motywem graficznym aktualnego tomu „Sprawozdania BN”.

Dziękuję wszystkim pracownikom i współpracownikom Narodowej Książnicy, dzięki którym lista zrealizowanych zadań jest taka długa. Jak co roku chciałbym wyróżnić niektóre komórki i wyjątkowych pracowników.

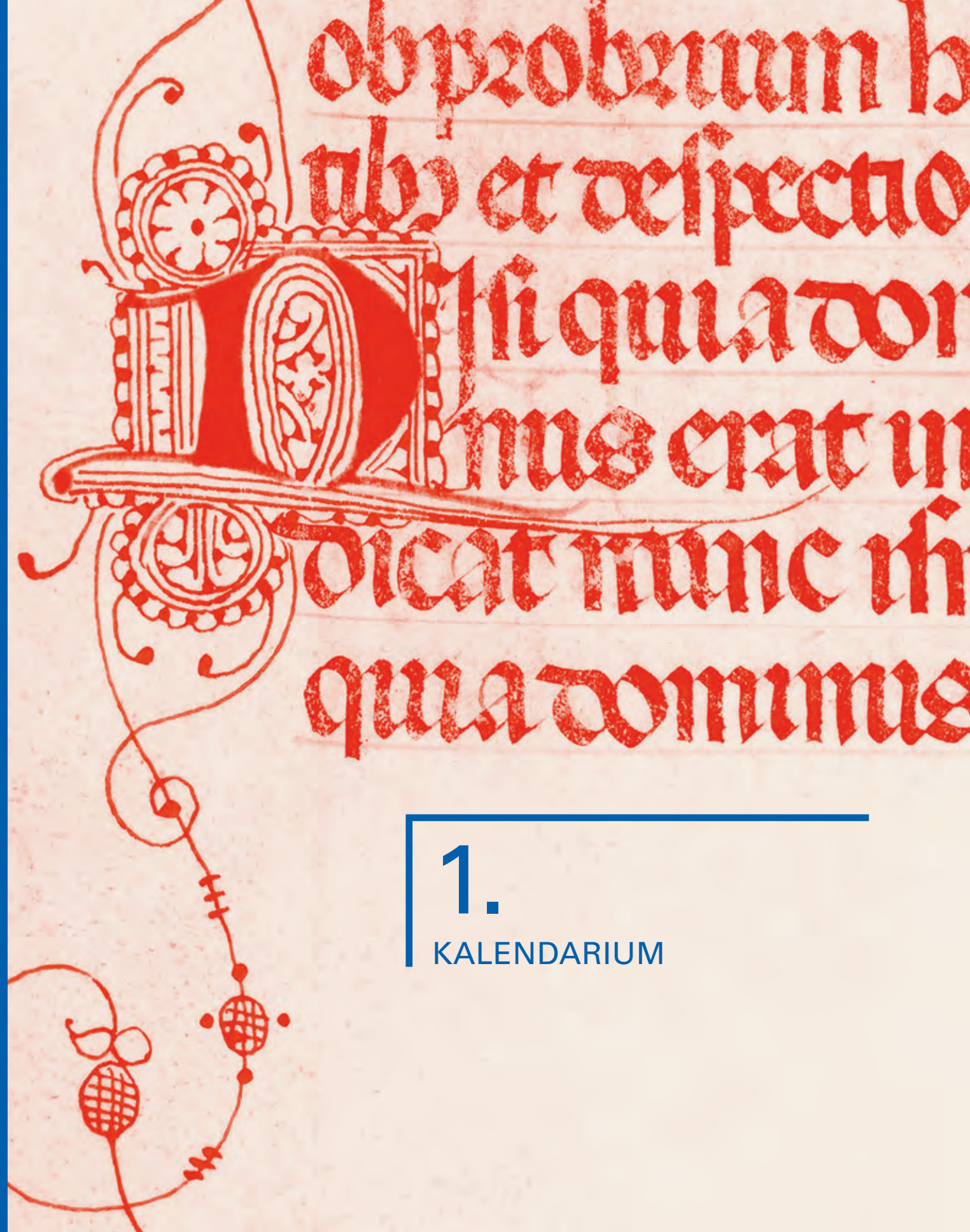
Szczególne podziękowania kieruję do pracowników Zakładu Technologii Informatycznych. Ich doświadczenie, wiedza i zaangażowanie przynoszą znakomite rezultaty, które zostaną zdyskontowane w projektach OMNIS i PATRIMONIUM. Wśród tych osób warto wymienić w pierwszej kolejności Annę Surmę i Adama Stanisła, kierujących Zakładem, oraz Dariusza Paradowskiego i jego współpracowników.

Biblioteka Narodowa jest jedną z największych instytucji kultury w Polsce, zaś jej budynki należą do najobszerniejszych. Administrowanie tak skomplikowanym i wielkim organizmem wymaga znajomości różnorodnych przepisów prawa, zarządzania dużym, choć nigdy wystarczającym budżetem, przewidywania zdarzeń i kierowania ogromnym zespołem pracowników, ale także zwyczajnej życzliwości wobec potrzeb użytkowników i wszystkich zatrudnionych w BN. Od wielu już lat taką rolę spełnia Katarzyna Ostenda, której pełna poświęcenia praca pozwala funkcjonować sprawnie Narodowej Książnicy.

W Zakładzie Katalogowania Dziedziny trwa proces zmian związanych z unowocześnianiem serwisów katalogowych. W grudniu przestała kierować sprawami poloników zagranicznych Joanna Cieloch-Niewiadomska i podjęła się nowego zadania – tworzenia grupy katalogerów dziedziny. Dziękuję za dotychczasową pracę i życzę sukcesów w wypełnianiu nowych obowiązków.

Pragnę podziękować również Radzie Naukowej Biblioteki i jej przewodniczącemu prof. Zdzisławowi Pietrzykowi. Dzięki wsparciu, współpracy, dobremu radom i życzliwości tego gremium praca Centralnej Biblioteki Państwa jest lepsza.

dr Tomasz Makowski
dyrektor Biblioteki Narodowej

1.

KALENDARIUM

13. STYCZNIA

W gmachu głównym Biblioteki Narodowej zaprezentowano zwycięskie prace nadesłane w ramach konkursu na projekt modernizacji czytelni i przestrzeni publicznych „Nowa Biblioteka Rzeczypospolitej” ogłoszonego w lipcu 2015 r. Realizację projektu umożliwiła dotacja Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z programu „Rozwój Infrastruktury, priorytet Infrastruktura kultury”.

14. STYCZNIA

Po siedmiu latach prac zakończyła się inwentaryzacja niezwykle bogatego archiwum Instytutu Literackiego w Maisons-Laffitte – wydawcy paryskiej „Kultury”. W Maisons-Laffitte pod Paryżem – w obecności dr hab. Magdaleny Gawin, wiceminister kultury i dziedzictwa narodowego – odbyło się uroczyste przekazanie ukończonego inwentarza na ręce Wojciecha Sikory, prezesa Stowarzyszenia Instytut Literacki „Kultura”. W uroczystości wzięli udział dr Tomasz Makowski, dyrektor BN.

30. STYCZNIA

W Pałacu Rzeczypospolitej odbył się pierwszy w 2016 r. pokaz z cyklu PIERWSZE/NAJSTARSZE. Z okazji 1050. rocznicy chrztu Polski Biblioteka Narodowa prezentuje zabytki kultury i historii, dokumentujące początki państwa polskiego. Tym razem w Pałacu Rzeczypospolitej pokazano *Kazania świętokrzyskie*, uznawane za najstarszy dokument prozatorski w języku polskim.

1. LUTEGO

Zmarł Michał Jagiełło (1941–2016), pisarz, taternik, urzędnik państwowy, wykładowca akademicki, w latach 1998–2007 dyrektor Biblioteki Narodowej.

12. LUTEGO

Zbigniew Makowski, jeden z najwybitniejszych polskich malarzy, ofiarował Bibliotece Narodowej zespół 50 książek artystycznych własnego autorstwa. Unikatowe woluminy są współczesną interpretacją wielowiekowej tradycji zdobienia ksiąg, sięgającej średniowiecznych rękopisów iluminowanych.

17. LUTEGO

Henryk Waniek przekazał materiały do utworzonej w BN Kolekcji Polskiej Literatury Współczesnej.

27. LUTEGO

Na kolejnym pokazie z cyklu PIERWSZE/NAJSTARSZE w Pałacu Rzeczypospolitej zaprezentowano najpiękniejszą księgę polskiego renesansu – XVI-wieczny *Katalog arcybiskupów gnieźnieńskich* Jana Długosza, iluminowany przez Stanisława Samostrzelnika.

29. LUTEGO

Kolekcję Polskiej Literatury Współczesnej, gromadzoną w BN, uzupełnił dar Andrzeja Mencwela.

3. MARCA

W Pałacu Rzeczypospolitej odbyło się spotkanie osób zaangażowanych w inwentaryzację archiwum Instytutu Literackiego w Maisons-Laffitte.

10. MARCA

Na posiedzeniu Krajowej Rady Bibliotecznej, zgodnie z art. 7 pkt. 2 ust. 6 ustawy o bibliotekach, opiniowano wnioski o łączenie bibliotek z innymi instytucjami kultury, dyskutowano na temat wyników pracy zespołu roboczego KRB ds. oceny spełnienia warunków nałożonych rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie sposobu i trybu zaliczania bibliotek do niektórych bibliotek naukowych oraz ustalenia ich wykazu, a także omówiono projekt ustawy o narodowych dobrach kultury.

18. MARCA

Do utworzonego w BN Archiwum Jazzu Polskiego cenne materiały archiwalne przekazali Teresa i Rafał Trzaskowscy.

19. MARCA

W Pałacu Rzeczypospolitej w cyklu pokazów PIERWSZE/NAJSTARSZE zaprezentowano *Rozmyślanie przemyskie*, najstarszą zachowaną do dziś książkę napisaną całkowicie po polsku. *Rozmyślanie* to średniowieczne opowieści apokryficzne o życiu Jezusa i Marii pochodzące z przełomu XV i XVI w.

Wieczorem nastąpiło premierowe uruchomienie iluminacji Pałacu, która podkreśli detale architektoniczne przeprowadzonej niedawno restauracji fasady budynku. Prace nad iluminacją to kolejny etap projektu „Konservacja i rewitalizacja Pałacu Kasińskich (Pałacu Rzeczypospolitej) w Warszawie – europejskiego dziedzictwa kulturowego XVII wieku”, finansowanego z funduszy norweskich i funduszy EOG.

1. KWIETNIA

Odbyło się kolejne posiedzenie Krajowej Rady Bibliotecznej. Zgodnie z art. 7 pkt. 2 ust. 6 ustawy o bibliotekach Rada opiniowała wnioski o łączenie bibliotek z innymi instytucjami kultury.

7–10. KWIETNIA

Biblioteka Narodowa, jako wystawca, zaprezentowała swoją ofertę wydawniczą na 22. Targach Wydawców Katolickich, które odbyły się w Arkadach Kubickiego na Zamku Królewskim w Warszawie.

12. KWIETNIA

Julia Przyboś przekazała BN rękopisy Juliana Przybosia pochodzące z archiwum Bronisławy Przybosiovej.

14. KWIETNIA

Kolekcję Polskiej Literatury Współczesnej uzupełnił dar pisarza Piotra Mitznera.

18. KWIETNIA

W ramach dwudziestej, jubileuszowej edycji Sztuki Konservacji – Spotkań Konservatorskich w Pałacu Rzeczypospolitej odbyła się sesja konserwatorska KONSERWACJA W PAŁACU – KONSERWACJA PAŁACÓW oraz specjalny pokaz poświęcony przeprowadzanej w Bibliotece Narodowej konserwacji starodruków i rękopisów.

21. KWIETNIA

Odbyło się drugie posiedzenie Zespołu ds. Rozwoju Deskryptorów Biblioteki Narodowej. Przedmiotem spotkania było omówienie *Zasad tworzenia Deskryptorów Biblioteki Narodowej* – projektu dokumentu dla opracowania z zastosowaniem DBN.

21. KWIETNIA

Urszula Koziół przekazała materiały do utworzonej w BN Kolekcji Polskiej Literatury Współczesnej.

22. KWIETNIA

We Wrocławiu na posiedzeniu Komitetu Narodowego Kongresu IFLA Wrocław 2017 przedstawiciele Komitetu Organizacyjnego IFLA 2017 z ramienia Biblioteki Narodowej oraz Convention Bureau Wrocław zapoznali uczestników spotkania ze stanem dotychczasowych przygotowań do konferencji. W prezydium obrad zasiadali: dr Tomasz Makowski, dyrektor Biblioteki Narodowej; Elżbieta Stefańczyk, przewodnicząca Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich oraz wiceprezydent Wrocławia Anna Szarycz. Kolejny, 83. Kongres IFLA odbędzie się we Wrocławiu w dniach 19–25 sierpnia 2017 r.

23. KWIETNIA

W cyklu jednodniowych pokazów PIERWSZE/NAJSTARSZE Biblioteka Narodowa zaprezentowała, zdobiony ekstrawaganckimi miniaturami, *Psalterz floriański* – kryjący wiele zagadek rękopis z końca XIV w. Każdy kolejny werset tego bezcennego zabytku pisany jest

w innym języku: naprzemiennie po łacinie, polsku i niemiecku.

27. KWIETNIA

Pośród dziesięciu dzieł sztuki wybranych do przedstawienia kultury Polski w projekcie Europeana 280 (ukazującym online artystyczne dziedzictwo 28 państw Unii Europejskiej oraz Norwegii) znalazły się dwa obiekty z Biblioteki Narodowej: renesansowy *Katalog arcybiskupów gnieźnieńskich* Jana Długosza z ilustracjami Stanisława Samostrzelnika oraz awangardowe rysunki Franciszki Themerson. Dołączyły one do wirtualnej wystawy, na której można zobaczyć m.in. obrazy francuskich impresjonistów, *Straż nocną* Rembrandta, liczące 35 tys. lat jaskiniowe malowidła naścienne z Altamiry czy niezwykły wczesnośredniowieczny ewangelista z angielskiego opactwa Lindisfarne.

27. KWIETNIA

W Pałacu Rzeczypospolitej wręczono Nagrodę Literacką m.st. Warszawy, której Biblioteka Narodowa jest partnerem. Laureatami dziesiątej edycji Nagrody byli: Anna Janko, Piotr Matywiecki, Justyna Bednarek i Daniel de Latour oraz Magdalena Kicińska. Tytuł Warszawskiego Twórcy otrzymał Eustachy Ryłski.

3. MAJA

Zmarł Janusz Tazbir (1927–2016), wybitny polski historyk, profesor nauk humanistycznych, badacz dziejów kultury staropolskiej, redaktor, publicysta, organizator życia naukowego. Pełnił m.in. funkcje wiceprezesa Polskiej Akademii Nauk i dyrektora Instytutu Historycznego Polskiej Akademii Nauk. W latach 1998–2010 zasiadał w Radzie Naukowej Biblioteki Narodowej.

4. MAJA

Zmarła prof. dr hab. Jadwiga Kołodziejska (1928–2016), wybitna znawczyni bibliotek i czytelnictwa. W 1955 r. Pani Profesor podjęła pracę w Bibliotece Narodowej. W latach 1968–2000 była kierownikiem Instytutu Książki i Czytelnictwa Biblioteki Narodowej, z którym związała całe swoje zawodowe życie.

6. MAJA

Teresa Romer przekazała do zbiorów BN korespondencję Melchiora Wańkowicza i Tadeusza Romera oraz dokumenty osobiste Zofii Romerowej.

9. MAJA

Podczas uroczystości związanej z obchodami Dnia Bibliotekarza i Bibliotek dyrektor Biblioteki Narodowej dr Tomasz Makowski wręczył pracownikom BN dyplomy jubileuszowe.

14. MAJA

W Noc Muzeów, we wnętrzach Pałacu Rzeczypospolitej odbył się pokaz z cyklu PIERWSZE/NAJSTARSZE. Zwiedzający mogli obejrzeć Statuty Kazimierza Wielkiego – jeden z najstarszych zabytków polskiego prawodawstwa.

16. MAJA

Tadeusz Strugała przekazał BN własne archiwum.

19–22. MAJA

Biblioteka Narodowa jako uczestnik Warszawskich Targów Książki zaprezentowała na swoim stoisku ofertę wydawniczą BN i zorganizowała szereg promocji i spotkań poświęconych nowoczesnym systemom wypożyczeń, nowym funkcjom serwisu e-ISBN, zasadom korzystania z Cyfrowej Biblioteki Narodowej POLONA. Jedną z publikacji BN – książka Władysława Sobuckiego i Elżbiety Jeżewskiej

Wiedza o papierze dla konserwatorów zbiorów otrzymała, wręczoną podczas Targów, nagrodę główną w kategorii podręcznik w 56. Konkursie Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek „Najpiękniejsze Książki Roku 2015”.

20. MAJA

Odbyło się trzecie posiedzenie Zespołu ds. Rozwoju Deskryptorów Biblioteki Narodowej. Przedmiotem spotkania było omówienie pierwszej części cyklu szczegółowych instrukcji o opracowaniu z zastosowaniem DBN: *Opracowanie zbiorów z zastosowaniem Deskryptorów BN: ujęcie przedmiotu publikacji, dziedzina (pole 658)*.

20. MAJA

Zmarł Andrzej Urbański (1954–2016), dziennikarz, publicysta, urzędnik państwowy. W okresie PRL aktywnie działał w opozycji. W latach 1977–1991 pracował w Instytucie Książki i Czytelnictwa Biblioteki Narodowej. Od września 1980 r. przewodniczył w BN Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność”.

31. MAJA

Międzynarodowa Federacja Stowarzyszeń i Instytucji Bibliotekarskich (IFLA) podjęła decyzję o powierzeniu Bibliotece Narodowej organizacji Ośrodka Ochrony i Konserwacji IFLA (Preservation and Conservation Centre). Ośrodek zajmie się zagadnieniami przechowywania zasobów cyfrowych, w tym kwestią wyboru obiektów do digitalizacji, jej standardów oraz warunków długotrwałego przechowywania zasobów cyfrowych. Będzie wspierał działania bibliotek Europy Środkowej i Wschodniej w zakresie zabezpieczenia cyfrowego dziedzictwa kulturowego. Szefem Ośrodka Ochrony i Konserwacji IFLA został Tomasz Gruszkowski, zastępca kierownika Zakładu Zbiorów Cyfrowych BN.

1. CZERWCA

Na posiedzeniu Rady ds. Narodowego Zasobu Bibliotecznego pozytywnie zaopiniowano wniosek o zaliczenie części zbiorów Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Witolda Gombrowicza w Kielcach do narodowego zasobu bibliotecznego. Dyskutowano także na temat nowelizacji rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie narodowego zasobu bibliotecznego.

1. CZERWCA

Kolekcję Polskiej Literatury Współczesnej, utworzoną w BN, uzupełniły materiały Bohdana Zadury.

4. CZERWCA

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Duda odwiedził Archiwum Gustawa Herlinga-Grudzińskiego w Neapolu przechowywane w siedzibie Fundacji *Biblioteca Benedetto Croce* w Pałacu Filomarino. Parę Prezydencką przyjęła Marta Herling, córka Pisarza i sekretarz generalna Włoskiego Instytutu Studiów Historycznych, razem z dr. Tomaszem Makowskim, dyrektorem Biblioteki Narodowej, który przedstawił najcenniejsze rękopisy Archiwum. Na mocy podpisanej 25 czerwca 2010 r. umowy, Archiwum Gustawa Herlinga-Grudzińskiego zostało przez Bibliotekę Narodową uporządkowane, zinwentaryzowane w formie elektronicznej bazy danych oraz zdigitalizowane.

4. CZERWCA

Biblioteka Narodowa była gospodarzem głównych wydarzeń Nocy Bibliotek – ogólnopolskiej akcji promującej czytelnictwo i biblioteki jako najbardziej dostępne instytucje kultury.

17. CZERWCA

Odbyło się posiedzenie Zespołu ds. Rozwoju Deskryptorów Biblioteki Narodowej, podczas którego omówiono pierwszą część obszernego materiału metodycznego o zasadach opracowania rzeczowego twórczości artystycznej, poświęconą literaturze pięknej, publicystyce i literaturze faktu.

18. CZERWCA

Gościem specjalnym tegorocznej edycji *Imienin Jana Kochanowskiego* – literackiego pikniku organizowanego przez Bibliotekę Narodową w Ogrodzie Krasińskich – był Krzysztof Kamil Baczyński, którego postać została przypomniana w zaskakujących kontekstach. Kolekcję rękopisów i rysunków poety pokazano na wystawie w Pałacu Rzeczypospolitej. Wśród atrakcji imprezy znalazły się także: dyskusje literackie, spektakle, gry podwórkowe i poetyckie, warsztaty plastyczne i kiermasz książek oraz dansing zamykający *Imieniny*.

4. LIPCA

Otwarto wyspę rowerową przed Biblioteką Narodową. Obiekt powstał w ramach realizacji szeroko konsultowanego projektu rozwoju i rewitalizacji Pola Mokotowskiego. Miłośnicy jednośladów pozyskali kolejne miejsce w tej okolicy.

7. LIPCA

Firma GAD Records Michał Wilczyński przekazała do Archiwum Jazzu Polskiego w BN materiały związane z Jerzym Milianem.

15. LIPCA – 31. SIERPNIA

Brama Poznania we współpracy z Cyfrową Biblioteką Narodową POLONA zorganizowała w Poznaniu wystawę *Stare obrazy ze zwierzętami*. Zaprezentowano na niej prowokujące do refleksji o ewolucji ludzkiej myśli i wyobraźni zoologiczne grafiki ze zdigitalizowanych zbiorów Biblioteki Narodowej. Wyboru dokonał Łukasz Kozak, redaktor POLONY.

20. LIPCA

Zbiory BN uzupełniła korespondencja i inne materiały z prywatnego archiwum Edwarda Balcerzana.

28. LIPCA

Wanda Przyboś-Gaignebet podała BN materiały z archiwum Bronisławy Przybosiowej.

31. LIPCA

Papież Franciszek, w czasie swojego pobytu w Polsce, otrzymał od Andrzeja Dudy, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ponadstuletnie, odnalezione w małej, katalońskiej księgarni, hiszpańskie wydanie *Quo vadis* – jednej z najsłynniejszych polskich powieści, nazwanej przez Sienkiewicza „wielkim eposem chrześcijańskim”. Ten wyjątkowy podarunek przygotowała Biblioteka Narodowa.

5. SIERPNIA

W ramach prac zmierzających do rozwoju Pola Mokotowskiego Urząd m.st. Warszawy zorganizował w Bibliotece Narodowej konsultacje społeczne dotyczące jednego z największych warszawskich parków. Opracowane wyniki konsultacji społecznych opublikowano w formie obszernego raportu „Master Plan Pole Mokotowskie – Koncepcja Rozwoju”. Znalazły się w nim także fragmenty dotyczące BN. Biblioteka Narodowa jest w dokumencie

2. WRZEŚNIA

Leszek Żądło, wybitny polski saksofonista, flecista i kompozytor jazzowy, zamieszkały na stałe w Niemczech, przekazał Bibliotece Narodowej swoje ogromne zbiory muzyczne. Wzbogacą one Archiwum Jazzu Polskiego, działającego w BN od 2011 r. Uroczystość podpisania umowy miała miejsce w Teatrze Kwadrat w Warszawie przed koncertem Leszka Żądła, w czasie którego muzyk wykonał nieznane kompozycje Krzysztofa Komedy, pochodzące z musicalu *Wygnanie z Raju*. Ze strony Biblioteki Narodowej umowę przekazania archiwum artysty podpisał zastępca dyrektora Dominik Cieszkowski.

3. WRZEŚNIA

W blisko dwóch tysiącach miejsc w całej Polsce odbyła się kolejna edycja Narodowego Czytania – organizowanej corocznie przez Kancelarię Prezydenta RP wspólnej lektury wybranej polskiej powieści. W tym roku było to *Quo vadis* Henryka Sienkiewicza. W Pałacu Rzeczypospolitej Biblioteka Narodowa przygotowała pokaz rękopisu *Quo vadis* oraz najciekawszych wydań powieści, zarówno polskich, jak i przekładów na języki obce. Zaprezentowała także bibliografię obejmującą ponad 2000 wydań dzieła Henryka Sienkiewicza.

przedstawiona jako „obiekt reprezentacyjny, w samym sercu Pola Mokotowskiego, obecnie w trakcie gruntownej modernizacji”. Doceniono zamierzenia BN, których część została już zrealizowana: wyspa rowerowa od strony południowo-wschodniej gmachu i kwietne ogrody przy wejściu dla czytelników.

11. SIERPNIA

Zbiory Biblioteki Narodowej uzupełniło archiwum Ludwika Jerzego Kerna, przekazane przez Martę Stebnicką-Kern.

1. WRZEŚNIA

Biblioteka Narodowa rozpoczęła realizację kolejnego projektu związanego z Archiwum Instytutu Literackiego Kultura (ILK) w Maisons-Laffitte pod Paryżem. Po trwającym siedem lat porządkowaniu i katalogowaniu bezcennych rękopisów, zaczyna się 5-letni etap digitalizacji, której celem jest przede wszystkim stworzenie cyfrowych zamienników, pozwalające na ochronę oryginałów i ułatwienie badań naukowych oraz publikację źródeł i zabezpieczenie cennych zbiorów. Projektem kieruje Renata Wójcik z Zakładu Katalogowania Dziedziny BN.

6. WRZEŚNIA

Dr Tomasz Makowski, dyrektor Biblioteki Narodowej został przyjęty przez Agatę Kornhauser-Dudę, Małżonkę Prezydenta RP. Rozmowa dotyczyła czytelnictwa młodzieży – tematu drugiej z cyklu debat „Eksperti pytają Młodych”, organizowanych z inicjatywy Pierwszej Damy w Pałacu Prezydenckim.

24. WRZEŚNIA

W Pałacu Rzeczypospolitej odbył się kolejny pokaz z cyklu PIERWSZE/NAJSTARSZE, tym razem poświęcony *Kronice polskiej* Wincentego Kadłubka, obejmującej dzieje Polski od czasów najdawniejszych do roku 1202.

24–25. WRZEŚNIA

W Bibliotece Narodowej odbył się Hackathon danych publicznych – maraton programowania, zorganizowany przez Ministerstwo Cyfryzacji. Zadaniem było wykorzystanie udostępnionych przez urzędy i ministerstwa danych publicznych do stworzenia aplikacji użytecznej dla zwykłego obywatela. Najlepsze rozwiązania stworzone i zaprojektowane podczas wydarzenia zostały nagrodzone

wartościowymi nagrodami oraz wdrożeniem prototypów przez Ministerstwo Cyfryzacji. Biblioteka Narodowa jest partnerem Hackathonu, a w jury zasiadał Dominik Cieszkowski, zastępca dyrektora BN.

29. WRZEŚNIA

Do zbiorów Biblioteki Narodowej włączono materiały z archiwum Ludwika Heringa i Ludmiły Murawskiej, przekazane przez Ludmiłę Murawską.

3. PAŹDZIERNIKA

Ministerstwo Cyfryzacji przyznało BN środki na realizację projektu „e-usługa OMNIS”. Dzięki dotacji z programu operacyjnego Polska Cyfrowa, we współpracy z najważniejszymi polskimi bibliotekami i sektorem wydawniczym, zostanie stworzony jednolity cyfrowy obieg danych dla całości polskiego piśmiennictwa.

3. PAŹDZIERNIKA

Zbiory Biblioteki Narodowej wzbogaciły się o listy Jarosława Iwaszkiewicza, przekazane przez Eugeniusza Kabatca.

6. PAŹDZIERNIKA

Biblioteka Narodowa była współorganizatorem konferencji „Konservacja w bibliotekach polskich”, która odbyła się w ramach 4. Targów Konserwacji i Restauracji Zabytków oraz Ochrony, Wyposażenia Archiwów, Muzeów i Bibliotek „Dziedzictwo”. W gronie honorowych patronów tegorocznej edycji Targów był dyrektor BN dr Tomasz Makowski, a w Radzie Programowej Ogólnopolskich Dni Konserwatorskich zasiada Ewa Potrzebicka – pełnomocnik Dyrektora BN ds. Narodowego Zasobu Bibliotecznego.

22. PAŹDZIERNIKA

W Pałacu Rzeczypospolitej odbył się kolejny pokaz z cyklu PIERWSZE/NAJSTARSZE. Pokazano bezcenny *Mszał* Erazma Ciołka – rękopis z początku XVI w. ozdobiony przepięknymi, renesansowymi miniaturami wykonanymi przez najwybitniejszych polskich malarzy książkowych tamtej epoki, m.in. przez Stanisława Samostrzelnika.

20–21. PAŹDZIERNIKA

Przed zaplanowanym na 1 stycznia 2017 r. wdrożeniem nowego modelu opracowania zbiorów i z myślą o dotychczasowych odbiorcach – bibliotekach stosujących JHP BN, odbyły się, z udziałem 300 bibliotekarzy z całej Polski, dni otwarte BN poświęcone Deskryptom Biblioteki Narodowej.

27. PAŹDZIERNIKA

Ludwik Erhardt przekazał do zbiorów BN listy Zygmunta Mycielskiego.

27–30. PAŹDZIERNIKA

Biblioteka Narodowa uczestniczyła w jubileuszowych 20. Międzynarodowych Targach Książki w Krakowie. Ofertę wydawniczą BN uzupełniły seminaria prowadzone przez jej pracowników.

3. LISTOPADA

Michał Szczepański przekazał Bibliotece Narodowej korespondencję z archiwum Jana Józefa Szczepańskiego.

4. LISTOPADA

Najstarszy zachowany pomnik polskiej historiografii – *Rocznik dawny* – trafił na prestiżową Polską Listę Krajową Programu UNESCO Pamięć Świata. Lista obejmuje najcenniejsze zabytki dziedzictwa dokumentacyjnego obrazujące ważne wydarzenia z historii Polski, przechowywane w naszych archiwach i bibliotekach. Uroczystość wręczenia certyfikatów wpisów odbyła się w Pałacu Prezydenckim z udziałem Wojciecha Kolarskiego, podsekretarza stanu w Kancelarii Prezydenta; dr hab. Magdaleny Gawin, wiceminister kultury i dziedzictwa narodowego oraz przedstawicieli archiwów i bibliotek, z których pochodzą wpisane na listę zabytki. Bibliotekę Narodową reprezentował dyrektor dr Tomasz Makowski.

11. LISTOPADA

Dzięki mecenatowi Fundacji PZU Biblioteka Narodowa zakupiła na aukcji w Londynie renesansowy rękopis *Officium Beatae Mariae Virginis secundum usum Romanum* (tzw. Godzinki Jakuba Wargockiego) z końca XV w., będący własnością m.in. Jakuba Wargockiego (XVI w.) i Karola Stanisława Radziwiłła (pocz. XVIII w.).

15. LISTOPADA

Nieznane dotychczas utwory Carla Friedricha Abla, Johanna Christiana Bacha i Andreeasa Lidla na violę da gamba, odnalezione przez badaczkę z Biblioteki Narodowej, Sonię Wronkowską, w Bibliotece Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, zostały zaprezentowane w Royal College of Music w Londynie. Podczas International Festival of Viols odbyło się światowe współczesne prawkońanie wybranych spośród odnalezionych utworów. Pierwsze wydanie nowo odkrytych utworów w 10 tomach w opracowaniu Wronkowskiej ukazało się nakładem Edition Güntersberg w Heidelbergu.

19. LISTOPADA

Kolejny pokaz z organizowanego przez Bibliotekę Narodową we wnętrzach Pałacu Rzeczypospolitej cyklu PIERWSZE/NAJSTARSZE poświęcony był *Bogurodzicy*. Pieśń, tradycyjnie uważana za nasz pierwszy hymn narodowy, otwiera jednocześnie historię polskiej literatury. To najstarszy zachowany w całości spójny tekst w języku polskim.

22. LISTOPADA

Na zaproszenie Pierwszej Damy Agaty Kornhauser-Dudy Biblioteka Narodowa współorganizowała debatę „Czas na czytanie” poświęconą czytelnictwu młodzieży. Połączona z warsztatami dla uczniów konferencja z cyklu „Eksperci pytają Młodych” odbyła się w Pałacu Prezydenckim. Podczas debaty, w której wzięło udział blisko 200 gimnazjalistów i licealistów klas pierwszych z całej Polski, dr Tomasz Makowski, dyrektor Biblioteki Narodowej, zaprezentował wyniki realizowanych corocznie przez BN badań czytelnictwa.

24–27. LISTOPADA

Biblioteka Narodowa uczestniczyła w XXV Targach Książki Historycznej w Warszawie.

28. LISTOPADA

Podczas uroczystej gali w Pałacu Rzeczypospolitej ogłoszono laureatów Rankingu Bibliotek. Tytuł lidera obroniła Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Barcin (kujawsko-pomorskie), która zwyciężyła po raz trzeci z rzędu. Drugie miejsce w konkursie, organizowanym już po raz szósty przez Instytut Książki i „Rzeczpospolitą” zajęła Miejska Biblioteka Publiczna

we Włodawie (lubelskie), a trzecie – Miejska Biblioteka Publiczna w Polanicy Zdrój (dolnośląskie). W Kapitułe Rankingu zasiada dyrektor Biblioteki Narodowej dr Tomasz Makowski.

30. LISTOPADA

W Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego odbyło się inauguracyjne posiedzenie Rady ds. Narodowego Zasobu Bibliotecznego pod przewodnictwem dr. Tomasza Makowskiego, dyrektora BN. Przed rozpoczęciem posiedzenia wiceminister kultury i dziedzictwa narodowego dr hab. Magdalena Gawin wręczyła nominacje członkom Rady ds. NZB w kadencji 2016–2020.

30. LISTOPADA

Ostatnie w roku posiedzenie Zespołu ds. Rozwoju Deskryptorów Biblioteki Narodowej poświęcone było m.in. rewizji słownictwa JHP BN w zakresie tematów ogólnych, tematów geograficznych oraz tematów formalnych z dziedziny muzyki.

1. GRUDNIA

Bogumiła Berdychowska, ukraińska publicystka i działaczka oraz Myrosław Marynowycz, prorektor Ukraińskiego Uniwersytetu Katolickiego we Lwowie otrzymali tegoroczną Nagrodę im. Jerzego Giedroycia, ustanowioną przez redakcję „Rzeczpospolitej” w 2001 r. Uroczystość w Pałacu Rzeczypospolitej odbyła się pod patronatem prezydenta RP Andrzeja Dudy. Biblioteka Narodowa jest partnerem Nagrody.

1. GRUDNIA

Projekt „Patrimonium – digitalizacja i udostępnienie polskiego dziedzictwa narodowego ze zbiorów Biblioteki Narodowej oraz Biblioteki Jagiellońskiej” znalazł się na liście wniosków wybranych do dofinansowania w ramach konkursu „Cyfrowe udostępnienie zasobów kultury”. Spośród 16 projektów złożonych w konkursie do dofinansowania wyłoniono pięć projektów, których łączna wartość pozwoli na rozdysponowanie ponad 166 mln zł. Wniosek BN i BJ został najwyższej oceniony, otrzymując w części merytorycznej 84 punkty. Przeprowadzona digitalizacja obejmie łącznie ponad milion obiektów – 652 tys. z zasobów BN oraz 348 tys. z BJ.

1–4. GRUDNIA

Jubileuszowe 25. Wrocławskie Targi Dobrych Książek, które po raz pierwszy odbywały się na płycie głównej Hali Stulecia, zgromadziły 150 najlepszych wydawców z całej Polski. Biblioteka Narodowa była patronem Targów.

8. GRUDNIA

Komitet Narodowy odpowiedzialny za organizację światowego kongresu Międzynarodowej Federacji Stowarzyszeń i Instytucji Bibliotekarskich IFLA Wrocław 2017 obradował w Miejskiej Bibliotece Publicznej we Wrocławiu. Posiedzenie poświęcone było przygotowaniom do kongresu.

9. GRUDNIA

W Pałacu Rzeczypospolitej odbyła się uroczystość wręczenia Nagrody im. Kazimierza Moczarskiego. Laureatem tegorocznej edycji został prof. Andrzej Nowak, autor książki *Pierwsza zdrada Zachodu. 1920 – zapomniany appeasement* (Wydawnictwo Literackie, 2015). Laureat otrzymał statuetkę – temperówkę (autorstwa Jacka Kowalskiego), wzorowaną na temperówce należącej do patrona Nagrody.

15. GRUDNIA

W Bibliotece Narodowej odbyło się posiedzenie Krajowej Rady Bibliotecznej. Zgodnie z art. 7 pkt. 2 ust. 6 ustawy o bibliotekach Rada opiniowała wnioski o łączenie bibliotek z innymi instytucjami kultury.

16. GRUDNIA

W związku z wdrożeniem od 2017 r. Deskryptorów Biblioteki Narodowej odbyło się spotkanie z bibliotekarzami systemowymi i dostawcami oprogramowania bibliotecznego, dotyczące prezentacji danych bibliograficznych BN. W spotkaniu wzięło udział blisko 100 uczestników reprezentujących biblioteki różnego typu z całej Polski. Zaprezentowano serwis przeznaczony do pobierania danych bibliograficznych Biblioteki Narodowej (rekordów wzorcowych i opisów bibliograficznych), który jest dostępny pod adresem: data.bn.org.pl.

17. GRUDNIA

Najstarszy zachowany rękopis *Kroniki polskiej* Galla Anonima można było obejrzeć w Pałacu Rzeczypospolitej na, zorganizowanym przez Bibliotekę Narodową, ostatnim już pokazie z cyklu PIERWSZE/NAJSTARSZE.

20. GRUDNIA

Ewa Kuryluk przekazała materiały do utworzonej w BN Kolekcji Polskiej Literatury Współczesnej.

21. GRUDNIA

Nagrodę Literacką Skrzydła Dedala, przyznaną przez Bibliotekę Narodową, w roku 2016 otrzymały ex aequo Marta Kwaśnicka za książkę *Jadwiga* oraz Renata Lis za książkę *W lodach Prowansji. Bunin na wygnaniu*. Uroczystość wręczenia nagrody odbyła się w Pałacu Rzeczypospolitej w obecności dr hab. Magdaleny Gawin, podsekretarz stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Laudacje wygłosili o. Janusz Pyda OP i Tomasz Burek.

22.

GRUDNIA

Wystawę *Geograficzno-statystyczny atlas Polski Eugeniusza Rome-
ra, czyli mapy w walce o wolną
Polskę*, poświęconą wybitnemu
polskiemu geografowi i kar-
tografowi, otwarto w gmachu
głównym Biblioteki Narodowej
na Polu Mokotowskim. Ekspo-
zycja przygotowana została z oka-
zji obchodów Międzynarodowe-
go Roku Mapy.

23.

GRUDNIA

Biblioteka Narodowa wzbogaciła
się o materiały z archiwum Tade-
usza Kotarbińskiego, przekazane
przez Jana Kotarbińskiego.

30.

GRUDNIA

Zbiory BN uzupełniły listy Anny
i Jarosława Iwaszkiewiczów, prze-
kazane przez Annę Włodek.

2.

GROMADZENIE ZBIORÓW

Gromadzenie i wieczyste archiwizowanie dorobku piśmienniczego Rzeczypospolitej Polskiej jest nadrzędnym zadaniem Biblioteki Narodowej. Gromadzeniem objęte są publikacje krajowe: książki i czasopisma, druki ulotne (dokumenty życia społecznego), mapy (dokumenty kartograficzne), nuty (dokumenty muzyczne), nagrania (dokumenty dźwiękowe i audiowizualne), publikacje elektroniczne, ryciny, rysunki, fotografie (dokumenty ikonograficzne), a także rękopisy. Włączane do zbiorów i archiwizowane są również publikacje polskie lub dotyczące Polski ukazujące się poza jej granicami, piśmiennictwo innych narodów powstające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub przechowywane niegdyś w historycznych polskich księgozbiorach, a także najważniejsze współczesne publikacje zagraniczne z zakresu humanistyki. BN jako biblioteka naukowa prenumeruje również najważniejsze czasopisma zagraniczne i bazy danych.

Na koniec 2016 r. zbiory Biblioteki Narodowej, obejmujące książki (wydawnictwa zwarte) od 1801 r., czasopisma (wydawnictwa ciągłe) od 1801 r., druki ulotne (dokumenty życia społecznego), dokumenty elektroniczne, rękopisy, starodruki (XV–XVIII w.), nuty (dokumenty muzyczne), nagrania dźwiękowe i audiowizualne (dokumenty dźwiękowe i audiowizualne), ryciny, rysunki, fotografie (dokumenty

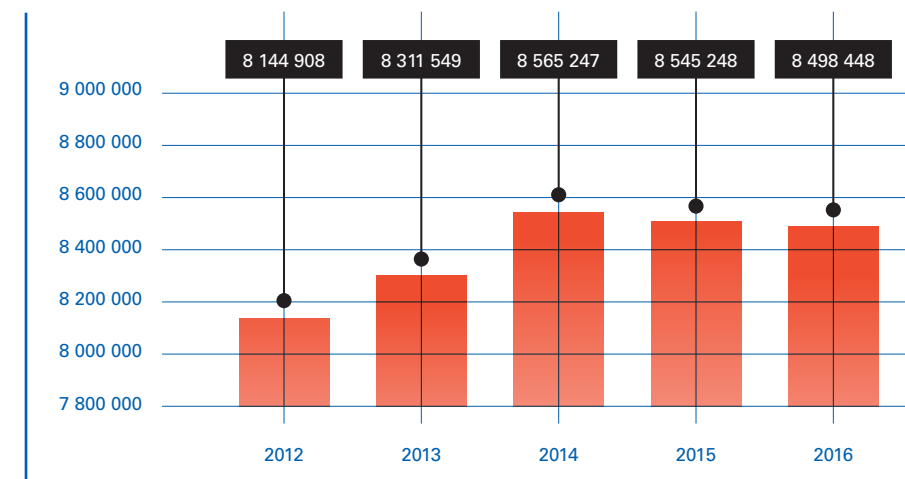
Zbiory zgromadzone w 2016 r., objęte rejestracją, pochodziły z:

- wpływu egzemplarza obowiązkowego – 178 646 wol./j. (w 2015 r. – 172 634 wol./j.)
- zakupów – 4327 wol./j. (w 2015 r. – 5336 wol./j.)
 - wymiany krajowej i zagranicznej – 3836 wol./j. (w 2015 r. – 5374 wol./j.)
 - darów – 7374 wol./j. (w 2015 r. – 11 123 wol./j.)

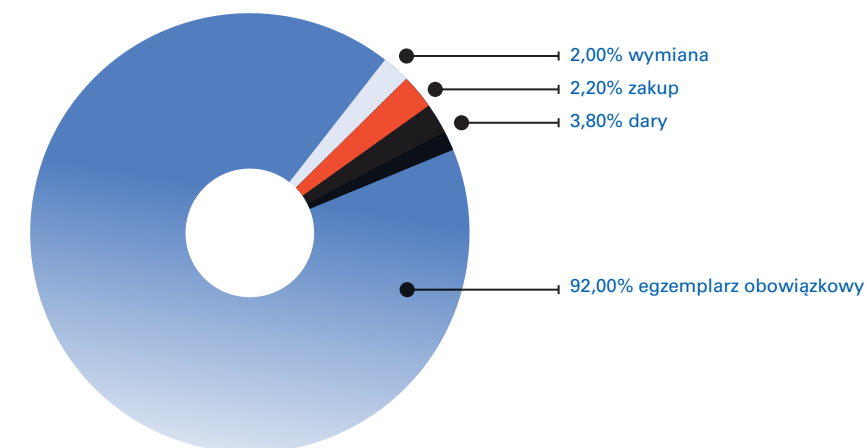
łącznie 194 183 wol./j.
(w 2015 r. – 194 467 wol./j.)

ikonograficzne), mapy (dokumenty kartograficzne) i mikrofilmy liczyły 8 498 448 wol./j. (w 2015 r. – 8 545 248 wol./j.), a wraz z dubletami, których było 97 970 wol./j., łącznie 8 596 418 wol./j. Zbiory BN przechowuje się w magazynach, które zajmują powierzchnię ok. 13 000 m². Zasoby główne rozmieszczone są na 10 kondygnacjach w 11-kondygnacyjnym budynku magazynowym.

Tempo gromadzenia zbiorów w Bibliotece Narodowej w latach 2012–2016 w wol./j. (bez dubletów)

Wpływ materiałów bibliotecznych według sposobu nabycia w 2016 r.

Wpływ materiałów bibliotecznych objętych rejestracją ZGIUZ w 2016 r.

RODZAJ WYDAWNICTW	JEDN.	ŹRÓDŁO POZYSKANIA				RAZEM
		EGZEMPLARZ OBOWIĄZKOWY	ZAKUP	WYMIANA	DARY	
książki (wydawnictwa zwarte)	wol.	67 405	2 720	2 446	2 475	75 046
czasopisma (wydawnictwa ciągłe)*	tyt.	7 742	345	1 086	802	9 975
druki ulotne (dokumenty życia społecznego)	j.	37 663	78	279	3 582	41 602
nagrania dźwiękowe i audiowizualne**	j.	9 486	545	11	53	10 095
publikacje elektroniczne***	j.	54 320	0	11	31	54 362
zbiory specjalne (razem) w tym:	wol./j.	2 030	639	3	431	3 103
• rękopisy	j.	0	36	0	33	69
• starodruki	wol.	0	90	0	0	90
• ikonografia	j.	0	2	0	110	112
• mapy	j.	1 465	43	1	130	1 639
• nuty	j.	565	468	2	158	1 193
RAZEM	WOL./J.	178 646	4 327	3 836	7 374	194 183

*Wpływ egzemplarza obowiązkowego czasopism w 17 672 rocznikach, w 183 575 jednostkach.

**W tej liczbie znajdują się egzemplarze obowiązkowe nagrań dźwiękowych i audiowizualnych wpływające bezpośrednio do Zakładu Zbiorów Dźwiękowych i Audiowizualnych.

*** W tej liczbie znajdują się egzemplarze obowiązkowe dokumentów elektronicznych wpływające bezpośrednio do Zakładu Katalogowania Dziedziny oraz innych komórek BN.

Szczegółowy stan liczebny zbiorów Biblioteki Narodowej (stan na dzień 31 grudnia 2016 r.)*

LP	RODZAJ DOKUMENTÓW	JEDNOSTKA	ZBIORY	DUBLETY
1.	ZBIORY GŁÓWNE (1.1–1.4)	WOL./J.	7 024 743	–
1.1	Książki (wydawnictwa zwarte) od 1801 r., w tym:	wol.	3 142 175	–
1.1.2	• ze zbiorów Biblioteki Ordynacji Krasieńskich	wol.	51 558	–
1.1.3	• druki nowsze wilanowskie	wol.	21 112	–
1.1.4	• zbiory bibliologiczne	wol.	430 000	–
1.2	Czasopisma (wydawnictwa ciągłe) od 1801 r.	wol.	1 036 951	–
1.3	Druki ulotne (dokumenty życia społecznego)	j.	2 608 488	–
1.4	Publikacje elektroniczne	j.	237 129	–
2.	ZBIORY SPECJALNE (2.1–2.8)	WOL./J.	1 473 705	–
2.1	Rękopisy	wol./j.	36 021 wol./ 26 004 j.	–
2.2	Starodruki	wol.	162 230	–
2.3	Nuty	j.	138 021	–
2.4	Nagrania dźwiękowe i audiowizualne	j.	248 400	–
2.5	Ryciny, rysunki, fotografie (dokumenty ikonograficzne)	j.	373 377	–
2.6	Mapy	j.	137 415	–
2.7	Mikroformy	j.	274 794	–
2.8	Zbiór negatywów ikonograficznych	j.	103 447	–
RAZEM			8 498 448	97 970
ZBIORY I DUBLETY RAZEM			8 596 418	

* Stan zbiorów BN nie obejmuje zbiorów Biblioteki Donacji Pisarzy Polskich.

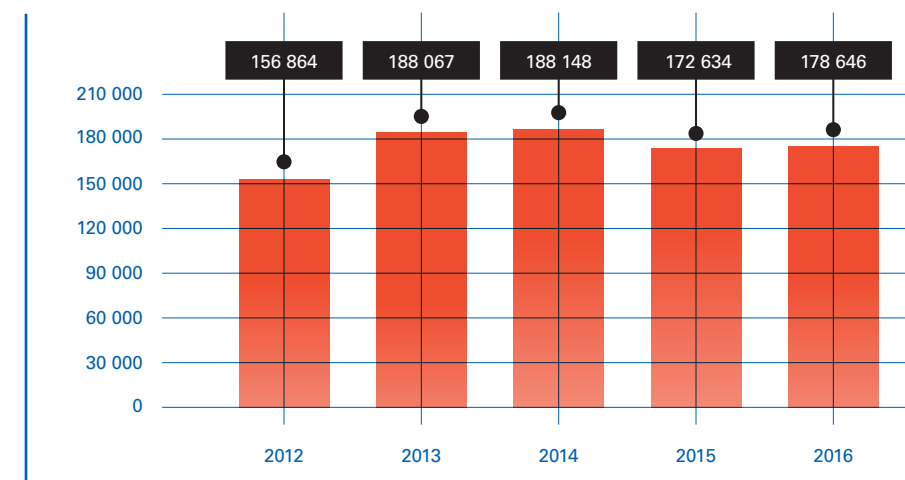
EGZEMPLARZ OBOWIĄZKOWY

W 1780 r. prekursora Biblioteki Narodowej – Biblioteka Rzeczypospolitej, zwana Biblioteką Załuskich, uzyskała prawo do otrzymywania bezpłatnych egzemplarzy wszystkich książek publikowanych na terytorium polskim. Przywilej ten potwierdziły dla Biblioteki Narodowej władze II Rzeczypospolitej. Obecnie na mocy ustawy o obowiązkowych egzemplarzach bibliotecznych z 7 listopada 1996 r. oraz rozporządzenia Ministra Kultury i Sztuki z 6 marca 1997 r. w sprawie wykazu bibliotek uprawnionych do otrzymywania egzemplarzy obowiązkowych poszczególnych rodzajów publikacji oraz zasad i trybu ich przekazywania, a także zmieniającego je rozporządzenia z 24 maja 1999 r., Bibliotece Narodowej przekazywane są po dwa egzemplarze wszystkich publikacji wydawanych w Polsce: książek, czasopism, gazet, druków muzycznych, atlasów, map, globusów oraz druków ulotnych dokumentujących życie społeczne, jak również dokumentów dźwiękowych, audiowizualnych i elektronicznych. Stanowi to uregulowaną prawnie podstawę tworzenia przez Narodową Książnicę kompletnego archiwum piśmiennictwa polskiego, co służy, podobnie jak w innych krajach, zachowaniu dziedzictwa kulturowego, opracowywaniu bibliografii narodowej i sporządzaniu statystyki wydawniczej. W 2016 r. rejestracją objęto 178 646 wol./j. (w 2015 r. – 172 634 wol./j.) przekazanych Bibliotece Narodowej przez wydawców w ramach egzemplarza obowiązkowego. W 2016 r. w stosunku do całości wpływu materiałów bibliotecznych egzemplarz obowiązkowy stanowił 92,00% (w 2015 r. – 88,80%).

Od 2012 r. obowiązują w BN zasady rejestracji wstępnej egzemplarza obowiązkowego, dzięki którym zminimalizowano wewnętrzne procedury związane z wpływem egzemplarza obowiązkowego, co znacznie przyspieszyło proces katalogowania zbiorów (zwłaszcza książek), przekazywanych jako egzemplarz obowiązkowy do BN. Rejestracją

zajmują się poszczególne Zakłady: książek – Zakład Katalogowania Dziedzinowego, czasopism – Zakład Czasopism, druków ulotnych – Zakład Dokumentów Życia Społecznego, nagrań dźwiękowych i audiowizualnych – Zakład Zbiorów Dźwiękowych i Audiowizualnych, dokumentów elektronicznych – Zakład Katalogowania Dziedzinowego, nut – Zakład Zbiorów Muzycznych, map – Zakład Zbiorów Kartograficznych. Każdy egzemplarz obowiązkowy, po rejestracji w Kancelarii BN, następnego dnia rano dostarczany jest do odpowiedniego zakładu i od razu przydzielany katalogerom. Czas katalogowania nie przekracza doby – pełne opisy formalne i rzeczowe, wprowadzane przez tę samą osobę, w dniu następnym widoczne są już w katalogu BN. Po sporządzeniu opisu każda książka otrzymuje wszystkie znaki własnościowe i zostaje zabezpieczona przed wyniesieniem poza BN.

Wpływ egzemplarza obowiązkowego w latach 2012–2016 (w wol./j./tyt.)

Wpływ egzemplarza obowiązkowego według typów dokumentów w latach 2012–2016 (w wol./j./tyt.)

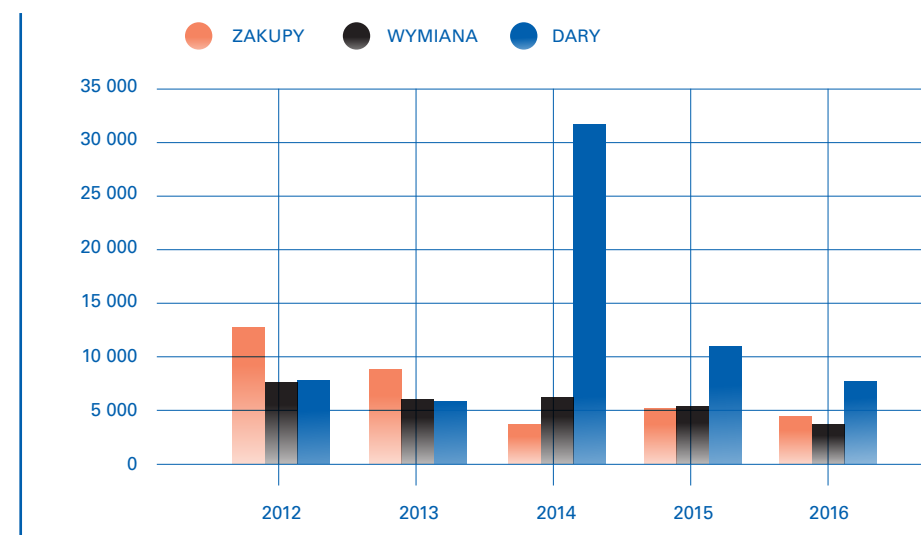
ROK	KSIĄŻKI	CZASOPISMA	DRUKI ULOTNE	DOKUMENTY	NAGRANIA DŹWIĘKOWE I AUDIOWIZUALNE	ZBIORY SPECJALNE
2012	60 542	7 756	51 782	22 860	10 282	3 642
2013	66 157	8 455	43 322	58 340	10 049	1 744
2014	66 454	7 338	39 110	62 841	9 987	2 418
2015	66 647	7 638	35 430	50 243	10 229	2 447
2016	67 405	7 742	37 663	54 320	9 486	2 030

ZAKUPY, WYMIANA I DARY

Publikacje powstałe przed powołaniem BN, Narodowa Książnica kupuje w antykwariatach krajowych i zagranicznych, na aukcjach i od osób prywatnych lub wymienia z innymi bibliotekami krajowymi

i zagranicznymi. Podobnie postępuje z publikacjami, których brakuje w zasobie BN z powodu strat wojennych lub nieprzekazania egzemplarza obowiązkowego przez zobowiązany do tego podmiot.

Wpływ materiałów bibliotecznych według sposobu nabycia (zakupy, wymiana, dary) w latach 2012–2016 (w wol./j.)

Zakup zabytkowych dzieł narodowego piśmiennictwa pojawiających się na rynku antykwarycznym, a także pozyskiwanie najcenniejszych kolekcji prywatnych, uzupełnia zasób Narodowej Książnicy znacznie zdekompletowany w czasie II wojny światowej. Od 2012 r. działa w strukturze BN Samodzielne Stanowisko Pracy do spraw Zakupu Materiałów Bibliotecznych, którego zadaniem jest gromadzenie informacji o ofertach zakupu materiałów

bibliotecznych kierowanych do komórek merytorycznych, jak również przekazywanie komórkom informacji o katalogach i aukcjach antykwarycznych oraz przedstawianie do akceptacji Dyrekcji BN wytypowanych materiałów wraz z ich wyceną.

W 2016 r. Biblioteka Narodowa przystąpiła do 20 aukcji antykwarycznych, podczas których zakupiono 421 pozycji katalogowych (w tym: 79 starodruków, 39 map, 18 rękopisów, 31 druków muzycznych,

41 druków ulotnych oraz 213 wol./j. książek i czasopism do zbiorów nowszych). Rozpatrzone również 39 ofert zgłoszonych do sprzedaży przez osoby prywatne (oferty starodruków, rękopisów, nut, nagrań, dokumentów życia społecznego, prac ikonograficznych, czasopism i książek). Łącznie w 2016 r. zakupiono 4327 wol./tyt./j. (w 2015 r. – 5336 wol./tyt./j.).

Do najcenniejszych obiektów zakupionych w 2016 r. na aukcjach i od osób prywatnych należą: zakupiony ze środków Fundacji PZU i BN renesansowy rękopis *Officium Beatae Mariae Virginis secundum usum Romanum* (tzw. Godzinki Jakuba Wargockiego) z końca XV w., będący własnością m.in. Jakuba Wargockiego (XVI w.) i Karola Stanisława Radziwiłła (pocz. XVIII w.), a także korespondencja i inne materiały z archiwum domowego Edwarda Balcerzana, archiwum Ludwika Jerzego Kerna, materiały z archiwum Ludwika Heringa i Ludmiły Murawskiej, materiały z archiwum Tadeusza Kotarbińskiego, listy Anny i Jarosława Iwaszkiewiczów, korespondencja z archiwum Jana Józefa Szczepańskiego, listy Agnieszki Osieckiej.

Zbiory BN wzbogaciły także rzadkie druki, m.in.: Marcina Laterny *Harfa duchowna* [...], Kraków, Andrzej Piotrkowczyk, 1596. 8°, [54], 852, [14], il. – niezwykle cenny druk kupiony w antykwariacie Sokol Books w Londynie oraz *Leszno. Ausfuhrlicher Bericht/ von der/ Jaemmerlichen/ Zerstoerung/ Der Koeniglichen erb – Stadt/ Lissa In/ Gross-Pho- len* – bardzo rzadki druk z 1708 r., znany jedynie w odpisie zamieszczonym w gazecie „Lissauer Tagblatt. Zeitung für den Landgerichtsbezirk Lissa” (Dziennik Leszczyński. Gazeta Krajowego Obwodu Sądowego Leszno), nr 163 z 14 VII 1907 r.

Wśród zakupionych muzykaliów uwagę zwracają m.in.: klocek nutowy z utworami z pierwszego 30-lecia XIX w., zawierający rzadkie edycje znanych wydawców – Antoniego Brzeziny, Franciszka Klukowskiego i L. Letronne’a, oraz pierwsze wydanie kantaty *Widma (Les Fantomes)* Stanisława Moniuszki w edycji Gebethnera i Wolffa z 1865 r.

Podpisanie listy intencyjnej dotyczącej współpracy między Fundacją PZU i Biblioteką Narodową. Prof. Piotr Gliński, wicepremier, minister kultury i dziedzictwa narodowego; dr Tomasz Makowski, dyrektor Biblioteki Narodowej; Michał Krupiński, prezes PZU

Interesującą kolekcję obiektów ikonograficznych uzupełnił zakupiony w 2016 r. unikatowy, ekskluzywny, oprawny w czerwoną skórę album z 1929 r., zawierający 78 fotografii, zatytułowany *Serja zdjęć uzyskanych obiektywem projektowanym i wykonanym przez fabrykę H. Kolberg i S-ka w Warszawie*. Zawarte w albumie zdjęcia, doskonałe technicznie i artystycznie, wykonano w celu zaprezentowania możliwości nowego sprzętu fotograficznego i optycznego produkowanego przez działającą od 1921 r. fabrykę Kolberga. Przechowywany w BN zbiór prac plastycznych Jana Lebensteina powiększył się o jego rysunek gwaszem pt. *Figura*. Zakupiona praca dokumentuje istotny etap poszukiwań artystycznych Lebensteina i rozwój jego indywidualnego, dojrzałego stylu.

Zbiory kartograficzne BN wzbogaciły się o cenną *Fizyczno-polityczną mapę Polski*: skala 1:1 000 000; red. Wiktor Romanow; rys. mapę i opisał całość Józef Bychowicz; oprac i wyd. Sekcji Wydawniczej

Armii Polskiej na Wschodzie. – Skala 1:1 000 000, dr. 1945. Mapa, opracowana w 1944 r. w Jerozolimie na podstawie map Rzeczypospolitej Polskiej wydanych przez Wojskowy Instytut Geograficzny w 1934 i 1939 r., posiada nad górną ramką nadruk: „2. Korpusowi Wojsk Polskich na drogę *Z ziemi włoskiej do Polski!*”. Ważnym nabytkiem jest też efektowna mapa propagująca turystykę: *Polska od Bałtyku = La Pologne vue de la mer Baltique* z 1934 r.

Dzięki wymianie z bibliotekami krajowymi i zagranicznymi w 2016 r. uzupełniono zbiory o 3836 wol./j. (w 2015 r. – o 5374 wol./j.) o wartości szacowanej na 344 862,11 zł (w 2015 r. – 534 586,00 zł).

Zbiory BN stale powiększają się dzięki hojności darczyńców. W 2016 r. do Narodowej Książnicy trafiły m.in. cenne archiwalia: archiwum Tadeusza Strugały (dar artysty), dokumenty osobiste Kazimierza Brandysa (dar Aliny Kowalczykowej), korespondencja Melchiora Wańkowicza i Tadeusza Romera oraz dokumenty osobiste Zofii Romerowej (dar Teresy Romer), materiały z archiwum Anny Kamieńskiej i Jana Śpiewaka (dar Piotra Machuła), listy Zygmunta Mycielskiego (dar Ludwika Erhardta).

Zbiory ikonograficzne BN wzbogacił zespół 50 książek artystycznych Zbigniewa Makowskiego, jednego z najwybitniejszych polskich malarzy. Podarowane woluminy są współczesną interpretacją wielowiekowej tradycji zdobienia ksiąg, sięgającej średniowiecznych rękopisów iluminowanych. Danuta Przybylska, żona wybitnego artysty plastyka, Janusza Przybylskiego ofiarowała do zbiorów Biblioteki Narodowej zespół dzieł zmarłego w 1998 r. męża. Zbiór zawiera 40 rycin i 58 rysunków oraz 6 woluminów szkicowników, wypełnionych rysunkami artysty i jego teoretycznymi rozważaniami o sztuce.

Od 2013 r. tworzona jest w BN Kolekcja Polskiej Literatury Współczesnej, w ramach której gromadzone są rękopisy przekazywane BN przez aktywnych twórczo pisarzy, poetów, tłumaczy, historyków literatury i krytyków literackich. Do tego wydzielonego

Strony z książek artystycznych Zbigniewa Makowskiego, ofiarowanych przez artystę do zbiorów Biblioteki Narodowej

zbioru swe rękopisy utworów oraz materiały warsztatowe i pamiątki prywatne w 2016 r. przekazali: Andrzej Mencwel, Piotr Mitzner, Urszula Koziół, Henryk Waniek, Bohdan Zadura, Ewa Kuryluk, Irena Makarewicz, Tadeusz Biedzki.

Zbiory BN powiększyły się także o kolekcje związane z polskim jazzem. Do tworzonego od 2011 r. Archiwum Jazzu Polskiego trafiły w 2016 r. przekazane przez darczyńców materiały archiwalne Teresy i Rafała Trzaskowskich (dotyczące Andrzeja Trzaskowskiego), Andrzeja Dąbrowskiego, Bogusława Rudzińskiego, Romana Dyląga, Leszka Żądło. Zakupiono archiwalia Witolda Engwerta, a od firmy GAD Records Michał Wilczyński – materiały związane z Jerzym Milianem.

NAJCENNIJSZE NABYTKI POZYSKANE DO ZBIORÓW BIBLIOTEKI NARODOWEJ W 2016 ROKU

Rękopisy

Zakupy

- *Officium Beatae Mariae Virginis secundum usum Romanum* (tzw. Godzinki Jakuba Wargockiego), renesansowy rękopis wykonany w latach 1470–1500 we Florencji, zakupiony na aukcji w Londynie ze środków Fundacji PZU i BN, będący własnością m.in. Jakuba Wargockiego (XVI w.) i Karola Stanisława Radziwiłła (pocz. XVIII w.)
- Korespondencja Krzysztofa Lisowskiego
- Listy od Agnieszki Osieckiej i inne materiały jej dotyczące
- Materiały z archiwum Jerzego Chudka

- Korespondencja i inne materiały z archiwum domowego Edwarda Balcerzana
- Archiwum Ludwika Jerzego Kerna
- Materiały z archiwum Ludwika Heringa i Ludmiły Murawskiej
- Materiały z archiwum Tadeusza Kotarbińskiego
- Listy Jarosława Iwaszkiewicza
- Korespondencja z archiwum Jana Józefa Szczepańskiego
- Listy Anny i Jarosława Iwaszkiewiczów

Dary

- Rękopisy Juliana Przybosia z archiwum Bronisławy Przybosiowej (dar Julii Przyboś)
- Materiały z archiwum Bronisławy Przybosiowej (dar Wandy Przyboś-Gaignebet)
- Korespondencja Melchiora Wańkowicza i Tadeusza Romera oraz dokumenty osobiste Zofii Romerowej (dar Teresy Romer)
- Archiwum własne Tadeusza Strugały (dar dyrygenta)
- Pamiętniki i dokumenty osobiste (dar Jerzego Stolaraka)
- Dokumenty osobiste Kazimierza Brandysa (dar Aliny Kowalczykowej)
- Fotografie i negatywy z archiwum Olgierda Budrewicza (dar Ewy Budrewicz-Wałaszewskiej)
- Pamiętniki i dokumenty osobiste Stefana Stępniewskiego (dar Mariana Stępniewskiego)
- Materiały z archiwum Anny Kamieńskiej i Jana Śpiewaka (dar Piotra Machuła)
- Materiały z archiwum własnego (dar Anieli Uziembło)
- Korespondencja z archiwum własnego (dar Andrzeja H. Mrożewskiego)
- Listy Zygmunta Mycielskiego (dar Ludwika Erhardta)
- Wspomnienia okupacyjne Wandy Lubomirskiej (dar Mikołaja Ossolińskiego)

- Rękopisy muzyczne Bronisława Radziwińskiego (dar Andrzeja Radziwińskiego)
- Rękopisy muzyczne Stefana Malinowskiego (dar Marii Kujawskiej)
- Materiały z archiwum Feliksa Netza (dar Beaty Netz)

Starodruki

Zakupy

- Marcin Laterna, *Harfa duchowna* [...], Kraków, Andrzej Piotrkowczyk, 1596. 8°, [54], 852, [14], il.
- [Pollacz Rudolphus], *Heroína chrześcijańska. Świętobliwemi Aktami, y wdzięczną rozmaitością Modlitw nayprzedniejszych Uzbroiona a Do Krolestwa niebieskiego y nieoszacowanych skarbow mężnie Szturmiąca* [...]. Częstochowa 1729. W Drukarni Jasney Gory Częstochowskiej. 4, s. [10], 808 [błędy w paginacji]. opr. XIX w. skóra zdob.
- Grzegorz z Żarnowca (Koszarski?), *Postilla oder Auslegung der Sontags Evangelien und anderer Fest der allgemeinen Kirchen, durch das ganze Jahr. Zu einer gemeinen und nöthigen Lehr und Unterweisung in allen Artikeln des christlichen Glaubens: Fürnehmlich wider ein Jesuitische Postill: Neben angehengter Warnung sich für die Gegenlehr, wol fürzusehen und zuhüten. Geschrieben durch den gelehrten Herrn Gregorium Zarnowtza, der Wahrheit göttlichs Worts Prediger. Und hernachmals auff dem Synodo zu Petrkau von allen Ministris Göttliches Worts mit fl eissuberschen gehillich und approbirt. Auch endlich / durch den Wolgeborenen Herrn Heinrich Kurtzbachen den Eltern, Freiherren aus dem Polnischen ins Deutsche gebracht und zum Druck befördert.* (Theil 1–3, w 1 wol.) Amberg 1603. Durch Michael Forster. (36 x 23 cm), k. [6], k. 216; k. [4], k. 167, k. [1]; k. [6], k. 244, opr. deska, sk. z epoki.

- *Leszno. Ausfuehrlicher Bericht/ von der/ Jaemmerlichen/ Zerstoerung/ Der Koeniglichen erb – Stadt/ Lissa In/ Gross-Pholen* – bardzo rzadki druk z 1708 r., znany jedynie w odpisie, zamieszczonym w gazecie „Lissauer Tageblatt. Zeitung für den Landgerichtsbezirk Lissa” (Dziennik Leszczyński. Gazeta Krajowego Obwodu Sądowego Leszno), nr 163 z 14 VII 1907 r.
- Robertus Caracciolus, *Sermones quadragesimales de poenitentia*, Köln, Ulrich Zell, 17. Jan. 1473. Fol., 358 k.

Muzykalia

Zakupy

- Klocek nutowy z utworami z pierwszego 30-lecia XIX w., zawierający rzadkie edycje znanych wydawców: Antoniego Brzeziny, Franciszka Klukowskiego i L. Letronne’a oraz pojedyncze wydania druków muzycznych tychże edytorów
- *Il Impromptu* op. 36 Fryderyka Chopina z 1840 r. (wydanie Breitkopf & Härtel)
- Kantata *Widma (Les Fantomes)* Stanisława Moniuszki w edycji Gebethnera i Wolffa z 1865 r. (pierwsze wydanie)

Kartografia

Zakupy

- *Fizyczno-polityczna mapa Polski* : skala 1:1 000 000 / red. Wiktor Romanow ; rys. mapę i opisał całość Józef Bychowicz ; oprac i wyd. Sekcji Wydawniczej Armii Polskiej na Wschodzie. – Skala 1:1 000 000. – [S.I.] : Sekcja Wydawnicza Armii Polskiej na Wschodzie, dr. 1945. – 1 mapa na 2 ark. : kolor. ; 93x91 cm, każdy ark. 57x91 cm

- *Polska od Bałtyku = La Pologne vue de la mer Baltique* / rys. Tadeusz Zwoliński. – [Skala nieokreślona]. – [Warszawa] : Wydawnictwo Ministerstwa Komunikacji, 1934 (Warszawa : Zakł. Graf. E. i Dr K. Kozińskich). – 1 mapa : kolor. ; 65x96 cm, ark. 74x104 cm
- *Krzemieniec*. Grosblatt Nr. 395. Sonderausgabe! VI. 41. Skala 1 : 100 000. Format 88x69 cm. Barwna. Ślady składania
- [Galicja]. *Ost Galizien. Erstes Blatt enthaltend den Tarnower, Rzeszower, Sanoker und Duklaer Kreis.* (Tytuł w j. franc.:) *I. Partie de la Galicie Orientale, contenant les cereles de Tarnov, de Rzeszow, de Sanok et de Dukla.* Nach Liesganigs grosser Charte und andern bewaehrten Huelfsmitteln neu entworfen. Wien 1803. Im Verlage des Kunst und Industrie Comptoirs. Miedzioryt kolorowany liniowo. Format: 47,2 x 58 cm, (plansza: 55 x 69 cm)
- [Polska]. *Gros – und Klein-Polen in seine Woiwodschaften...* Miedzioryt kolorowany. Mapa pochodzi z atlasu: J[ohann] G[eorg] Schreiber, *Atlas Selectus von allen Königreichen und Ländern der Welt zum bequemen Gebrauch in Schulen, auf Reisen und bei dem Lesen der Zeitungen.* Leipzig (ok. 1733). Format: 17,5 x 25 cm (plansza: 22,5 x 30 cm)
- [Warszawa]. *Plan Stołeczny.(ego) m.(iasta) Warszawy.* Warszawa [1918]. Druk i Litogr. F. Kasprzykiewicza. Plan litografowany 58x55 cm (arkusz 74x63 cm), po złożeniu 18,5x12,5 cm, oryg. okł. brosz.
- Louis Vivien de Saint Martin & Giraldon-Bovinet, *Carte Generale du Royaume de Prusse... Mapa Królestwa Prus*, wyd. Menard & Desenne, Paryż 1842. Litografia kolorowana liniowo, 49,5x31,5 cm

Ikonografia

Zakupy

- Unikatowy, ekskluzywny, oprawny w czerwoną skórę, album z 1929 r., zawierający 78 fotografii, zatytułowany *Serja zdjęć uzyskanych obiektywem projektowanym i wykonanym przez fabrykę H. Kolberg i S-ka w Warszawie*. Doskonale technicznie i artystycznie fotografie przedstawiają wybrane zabytki Warszawy, Płocka, Torunia, Krakowa, Wilna, Katowic, Tenczyńska, Sandomierza, Częstochowy, Niedzicy, Tyńca, lotnicze zdjęcia różnych miast Polski oraz widoki Tatr z lotu ptaka. Wykonano je w celu zaprezentowania możliwości nowego sprzętu fotograficznego i optycznego produkowanego przez działającą od 1921 r. fabrykę Henryka Wilhelma Kolberga
- Rysunek gwaszem Jana Lebensteina pt. *Figura*, ważny krok artysty na drodze transpozycji cyklu *Carnets Intimes* w najbardziej znany cykl prac artysty pt. *Figury osiowe*. Rysunek doskonale uzupełnia przechowywaną w BN kolekcję prac plastycznych Lebensteina

Dary

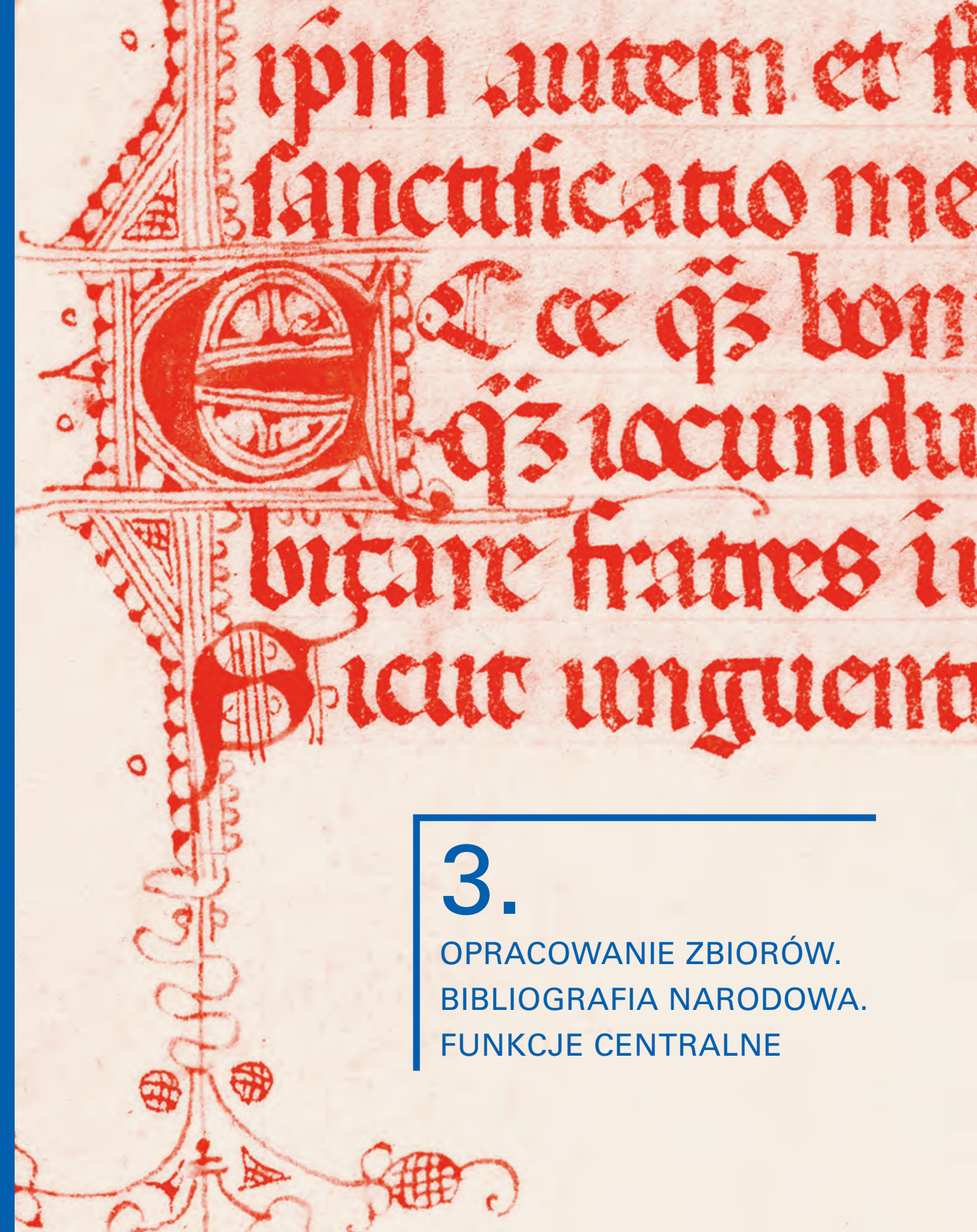
- Kolekcja 50 książek artystycznych Zbigniewa Makowskiego inspirowanych dziełami średnio-wiecznych mistrzów iluminowanych rękopisów. Ich skomplikowana symbolika i wielojęzyczne, pełne odniesień do klasyki literatury, poezji, pism filozoficznych i traktatów teologicznych teksty są intelektualnym wyzwaniem dla czytelników
- Zespół dzieł Janusza Przybylskiego, wybitnego artysty plastyka zmarłego w 1998 r. Danuta Przybylska, żona artysty, podarowała BN zbiór 40 rycin i 58 rysunków oraz 6 woluminów

szkicowników, wypełnionych rysunkami i teoretycznymi rozważaniami o sztuce, którym artysta nadał formę artystycznych dzienników. Jest to starannie wyselekcjonowana grupa prac, prezentująca cały przekrój twórczości Przybylskiego, uzupełniająca nabyty już wcześniej przez BN zbiór jego rycin i rysunków

Nagrania dźwiękowe

Zakupy

- 3-płytkowy album skrzypka Bronisława Gimpła, zawierający nagrania z lat 50. XX w. Bronisław Gimpel znany jest z występów ze słynnym Kwintetem Warszawskim, założonym przez pianistę i kompozytora Władysława Szpilmana
- 2-płytkowy album z nagraniami z lat 1962–1986 wybitnego izraelskiego skrzypka Ivry'ego Gitlisa. Wśród dyrygentów utworów zamieszczonych w albumie – Stanisław Skrowaczewski. Gitlis koncertował w Polsce i nagrał tu Koncerty Paganiniego, które to nagrania sam uważa za swe najlepsze
- Komplet nagrań urugwajskiej pianistki Dinorah Varsi, znanej odtwórczyni utworów Fryderyka Chopina
- 159 płyt CD amerykańskiej firmy Tzadik, m.in. z nagraniami polskiego zespołu Bester Quartet
- 227 płyt CD polskiej firmy Acte Prealable, działającej w Wielkiej Brytanii, z nagraniami wybitnych dzieł (w większości po raz pierwszy na CD) muzyki polskiej i kompozytorów wcześniej nieobecnych na płytach, wśród nich: Z. Stojowski, W. Żeleński, H. Melcer, H. Pachulski, A. Stolpe
- Kolejne zeszyty z serii wydawniczych firmy Hyperion – Romantyczny Koncert Skrzypcowy (dzieła Z. Stojowskiego i H. Wieniawskiego) i Romantyczny Koncert Fortepianowy (M. Moszkowski, L. Różycki i I. Friedman)

3.

OPRACOWANIE ZBIORÓW.
BIBLIOGRAFIA NARODOWA.
FUNKCJE CENTRALNE

ZINTEGROWANY SYSTEM BIBLIOTECZNY BN

Dokumenty biblioteczne, wpływające do Biblioteki Narodowej są na bieżąco rejestrowane w zintegrowanym systemie bibliotecznym SIERRA. Od 2013 r. obsługuje on główny katalog komputerowy, natomiast bazę dla Katalogów Centralnych i Bibliografii (KCB) obsługuje system MILLENNIUM. System, działający w oparciu o 5 głównych modułów: katalogowania, gromadzenia, zamawiania i rejestracji czasopism oraz udostępniania, obsługuje również bazę dla Narodowego Zasobu Bibliotecznego (NZB), która została włączona w 2014 r. Do funkcjonowania systemu wykorzystywany jest pomocniczo moduł administracyjny i moduł do automatycznego wyprowadzania i przesyłania danych.

Do katalogu głównego wprowadzane są wszystkie typy dokumentów gromadzonych w BN. Tradycyjny katalog kartkowy obejmuje opisy książek i czasopism wydanych tylko w latach 1801–1999 (opisy te stopniowo są przenoszone do katalogu komputerowego w ramach retrokonwersji). W tworzeniu bazy danych w systemie SIERRA brali udział bibliotekarze z wielu komórek organizacyjnych BN, gromadzący i opracowujący zbiory dokumentów różnego typu: książki i czasopisma, druki ulotne, nuty, mapy, ikonografię, nagrania dźwiękowe i audiowizualne, dokumenty elektroniczne, mikroformy, starodruki i rękopisy.

W 2016 r. baza powiększyła się o 754 529 rekordów (w 2015 r. – o 2 352 859) różnych dokumentów bibliotecznych. Według danych na dzień 31 grudnia 2016 r. baza liczyła 10 555 479 rekordów (w 2015 r. – 9 831 103), w tym rekordów:

- bibliograficznych – 4 262 123,
- egzemplarza – 4 025 990,
- zasobu czasopism – 124 974,
- wzorcowych – 2 064 054,

OPRACOWANIE ZBIORÓW

Od 1 stycznia 2012 r. wszystkie książki, nuty, mapy oraz nagrania dźwiękowe i audiowizualne wpływające do Biblioteki Narodowej jako egzemplarze obowiązkowe są katalogowane w ciągu 24 godzin od momentu ich dostarczenia do BN. Najważniejszą zmianą wprowadzoną w ostatnich latach dotyczącą opracowania zbiorów było stopniowe wprowadzenie nowych zasad katalogowania, które umożliwiają prezentację informacji o zbiorach w sposób pełny, intuicyjny i dostosowany do potrzeb zróżnicowanej grupy odbiorców. Pozwalają one na dostosowanie opisu bibliograficznego do wymagań wyszukiwania fasetowego i zapewniają kompatybilność z międzynarodowymi standardami danych. W 2016 r. trwały intensywne prace nad przygotowaniem instrukcji katalogowania przy użyciu Deskryptorów Biblioteki Narodowej.

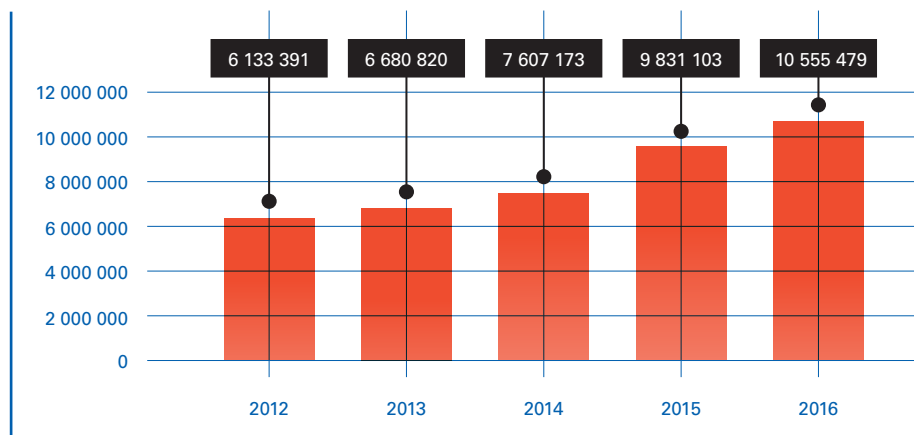
- zamówień – 12 920,
- dostawców – 236,
- rachunków – 3802,
- czytelnika – 61 380.

Stan katalogu głównego BN na 31 grudnia 2016 r.

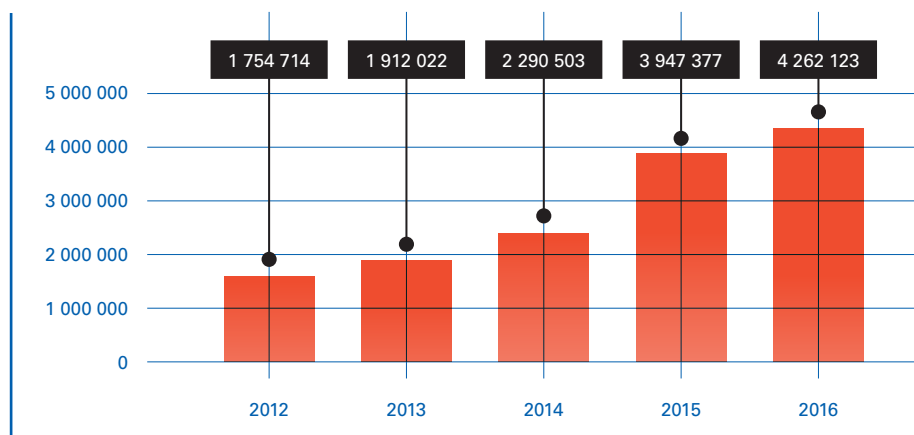
RODZAJ REKORDU	STAN NA 31.12.2015	USUNIĘTO W 2016 (MELIORACJA)	PRZYBYŁO W 2016	STAN NA 31.12.2016
Bibliograficzne	3 947 377	-1 356	316 102	4 262 123
Wzorcowe:				
• osobowe	1 001 924	-16 198	91 855	1 077 581
• korporatywne	132 191	-788	9 806	141 209
• impreza	32 162	-289	2 573	34 446
• seria	69 804	-74	3 348	73 078
• tytułowe	36 808	-46	4 536	41 298
• autor/tytuł	45 773	-135	11 395	57 033
• słownik	77 360 (77 560)*	0	7 890	85 450
• przedmiot. rozwinięte	503 926 (503 726)*	-364	50 597	553 959
razem	1 899 948	-17 894	182 000	2 064 054
Egzemplarza	3 804 802	-9 257	230 445	4 025 990
Zasobu czasopism	116 777	-1 593	9 790	124 974
Zamówień	9 774	-1	3 147	12 920
Czytelnika	48 842	-50	12 588	61 380
Dostawców	233	-2	5	236
Rachunków	3 350	0	452	3 802
RAZEM	9 831 103	-30 153	754 529	10 555 479

* Wskutek zmiany hasła z rozwiniętego na słownikowe stan na koniec 2015 r. uległ zmianie o 200 rekordów w obu typach haseł.

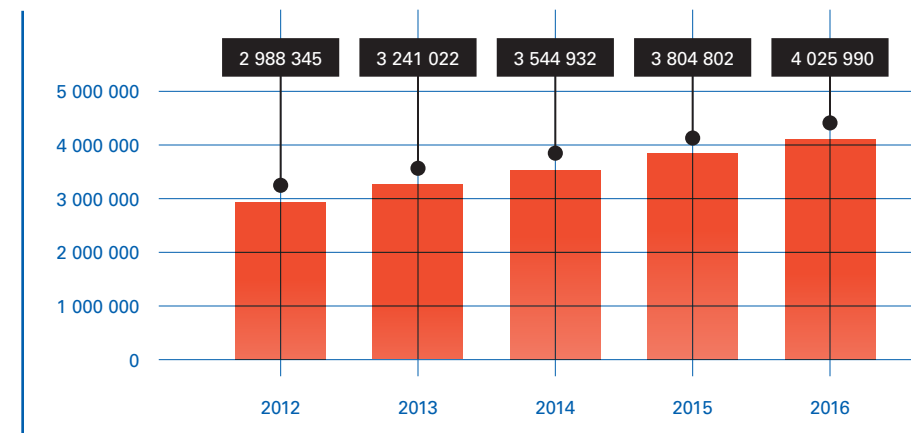
Liczba rekordów ogółem w bazie katalogu głównego w BN w latach 2012–2016

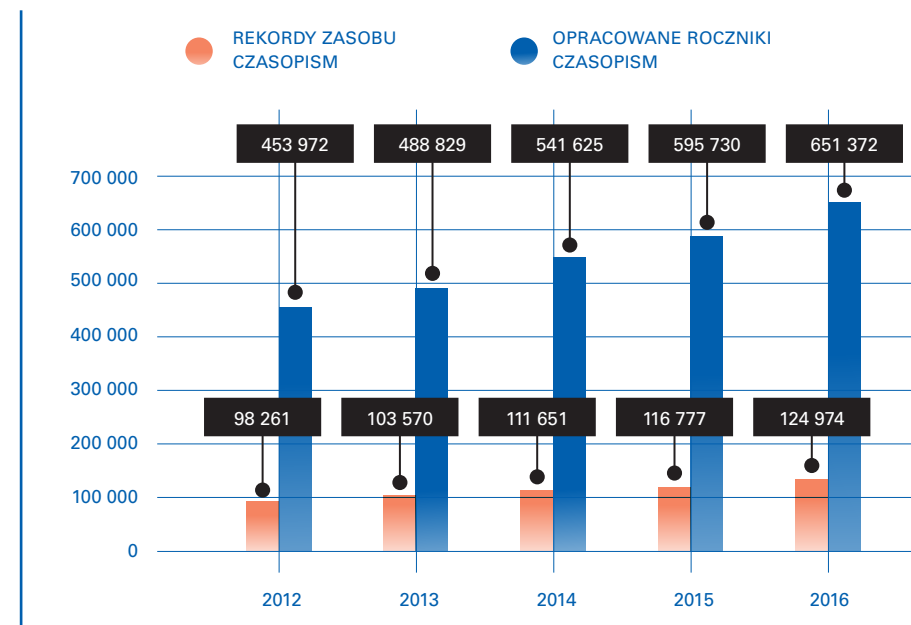
Liczba rekordów bibliograficznych w bazie katalogu głównego BN w latach 2012–2016

Liczba rekordów egzemplarza w bazie katalogu głównego BN w latach 2012–2016

Liczba rekordów zasobu czasopism i opracowanych roczników czasopism w bazie katalogu głównego BN w latach 2012–2016

BAZA KATALOGI CENTRALNE I BIBLIOGRAFIE (KCB)

Baza ta obsługiwana jest jeszcze w systemie MILLENNIUM. Sukcesywnie przygotowywane są i przenoszone do niej dane z baz dotychczas prowadzonych w systemie MAK. Na koniec 2016 r. baza KCB liczyła 911 736 rekordów bibliograficznych (w 2015 r. – 833 928), w tym: Centralny Katalog Książek Zagranicznych – 666 644, Bibliografia polska 1901–1939 – 69 346, Bibliografia poloników zagranicznych – 125 587, Polonika XVI–XVIII wieku w bibliotekach rzymskich – 4521, Archiwum Instytutu Literackiego Kultura – 45 638. Rekordy wzorcowe są kopią rekordów z bazy głównej.

W roku 2016 przybyło łącznie 78 369 rekordów: Centralny Katalog Książek Zagranicznych (6091), Bibliografia polska 1901–1939 (17 743), Bibliografia poloników zagranicznych (8897), Archiwum Instytutu Literackiego Kultura (45 638). Baza będzie sukcesywnie uzupełniana o kolejne bibliografie i katalogi centralne.

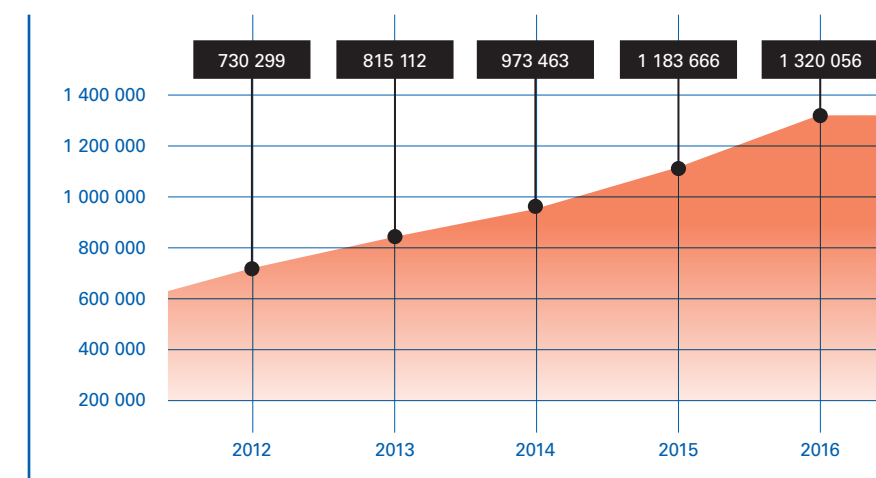
RETROKONWERSJA. KORPUS PUBLIKACJI POLSKICH

Korpus Publikacji Polskich ma na celu sporządzenie opisów katalogowych wszystkich polskich publikacji od wynalezienia druku i ich kopii cyfrowych, co pozwoli na ujednoczenie opisów wszystkich typów publikacji w bibliotekach krajowych i na szybkie wprowadzenie katalogów internetowych wszystkich bibliotek w Polsce. Dzięki tym działaniom Korpus Publikacji Polskich stanie się zarówno bibliografią bieżącą, jak i retrospektywną, łącząc w sobie wszystkie części bibliografii narodowej. Korpus Publikacji Polskich pozwoli na skokową zmianę dostępności zasobów bibliotecznych w Polsce niemal we wszystkich wymiarach udostępniania. Wszystkie biblioteki będą mogły pobierać z Korpusu opisy katalogowe publikacji bez konieczności ich tworzenia samodzielnie, a co za tym idzie ponad 30 000 bibliotek polskich będzie mogło bez znacznych kosztów utworzyć własne pełne katalogi elektroniczne zbiorów i wprowadzić nie tylko ich przeszukiwanie online, ale także internetowe zamawianie oraz inne nowoczesne funkcjonalności.

Liczba rekordów wprowadzonych w ramach retrokonwersji w latach 2012–2016

ROK	LICZBA REKORDÓW WPROWADZONYCH W DANYM ROKU	STAN NA KONIEC DANEGO ROKU
2012	93 069	730 299
2013	84 823	815 112
2014	158 351	973 463
2015	210 203	1 183 666
2016	136 390	1 320 056

Tempo wzrostu liczby rekordów wprowadzonych w ramach retrokonwersji w latach 2012–2016

DESKRYPTORY BIBLIOTEKI NARODOWEJ (DBN)

W 2016 r. prowadzono intensywne prace metodyczne związane z nowym modelem opracowania rzeczowego zbiorów, które pozwoliły na wdrożenie Deskryptorów BN od 1 stycznia 2017 r. Wszystkie materiały metodyczne są opiniowane przez zespół konsultacyjny – Zespół ds. Rozwoju Deskryptorów Biblioteki Narodowej, w skład którego wchodzi kilkadziesiąt osób: specjaliści z bibliotek różnego typu z całej Polski (43 osoby), specjaliści z BN (kierownicy komórek opracowujących i pracownicy merytoryczni – 37 osób). Podczas spotkań zespołu przyjmowane są uwagi i po ich rozpatrzeniu publikowany jest jednolity tekst omawianych materiałów.

Zakończono prace nad zasadniczymi materiałami dotyczącymi tworzenia DBN. Opracowane są również materiały metodyczne dotyczące zasad stosowania DBN, w podziale na różne typy publikacji. Wszelkie materiały metodyczne, normatywne i wykazy zmian związane z DBN są zamieszczane w serwisie informacyjnym „Przepisy Katalogowania BN” (<http://przepisy.bn.org.pl/>). Z myślą o dotychczasowych odbiorcach – bibliotekach stosujących JHP BN – zorganizowano szkolenia z zakresu tworzenia DBN. Organizację szkoleń poprzedziło, wysłane jeszcze w czerwcu, zapytanie do bibliotek wojewódzkich o oczekiwaną formę i termin spotkań. Dodatkowo prowadzono prace nad poszerzeniem zakresu DBN, czyli projektem przekształcenia JHP KABA. Zmiana modelu opracowania zbiorów wymaga wielostopniowej ewaluacji całego projektu. W związku z tym prowadzone były spotkania robocze w zespołach zadaniowych, w których uczestniczą specjaliści ze wszystkich zakładów opracowujących w BN.

NOWE ZASADY KATALOGOWANIA Z ZASTOSOWANIEM DBN

Na łamach uruchomionego w listopadzie 2016 r. serwisu „Przepisy Katalogowania BN” umieszczone są wszelkie materiały metodyczne, normatywne i wykazy zmian związane z nowym modelem opracowania zbiorów. Zasadniczym dokumentem są „Zasady tworzenia Deskryptorów BN”. Materiał został podzielony według poszczególnych typów informacji wyrażanych różnymi rodzajami deskryptorów, czyli: osoba, instytucja, impreza, tytuł, przedmiot, miejsce, forma/rodzaj/gatunek, przeznaczenie czytelnicze i przynależność narodowa/etniczna. Na łamach serwisu dostępna jest szczegółowa instrukcja o opracowaniu z zastosowaniem DBN „Materiały metodyczne: deskryptory ujęciowe”. W instrukcji zawarto zasady wyrażania ujęcia przedmiotu publikacji w podziale na poszczególne deskryptory. Obszerna egzemplifikacja (380 opisów bibliograficznych) jest wynikiem prac zespołu zadaniowego, w ramach którego wszystkie przykłady opracowano z autopsji i na ich podstawie przygotowano zakresy stosowania wszystkich deskryptorów ujęciowych. Przygotowano również nie opracowany dotychczas materiał metodyczny związany z zasadami opracowania rzeczowego twórczości artystycznej – zasady opracowania literatury pięknej, publicystyki i literatury faktu. Instrukcja „Materiały metodyczne: utwory literackie” została podzielona na poszczególne elementy związane z wyrażaniem różnych cech (treściowych i formalnych) wszelkich rodzajów i gatunków literackich oraz publicystycznych. Kolejne części instrukcji będą zawierać szczegółowe zasady opracowania rzeczowego innych form związanych z twórczością artystyczną, tj. zbiorów: ikonograficznych, muzycznych oraz dźwiękowych i audiowizualnych. Uzupełnieniem instrukcji są wykazy i zakresy stosowania deskryptorów wyrażających formy i gatunki literackie. Całość będzie stanowić kompletny materiał

do opracowania rzeczowego wszelkich dokumentów związanych z działalnością artystyczną. Do tej pory materiały tego typu, w szczególności literatura piękna, były opracowywane w uproszczony sposób. Zmiana w tym zakresie jest jednym z filarów nowego modelu opracowania rzeczowego zbiorów.

UNIWERSALNA KLASYFIKACJA DZIESIĘTNA (UKD)

Pracownia UKD Instytutu Bibliograficznego kontynuowała prace nad kartoteką wzorcową UKD, która została opublikowana w witrynie BN w grudniu 2011 r. W 2016 r. do kartoteki dodano 820 rekordów wzorcowych oraz wprowadzono noty stosowania i przykłady wyodrębnione w toku prowadzonych prac korektorskich. Dokonano także weryfikacji rekordów wzorcowych pod kątem przygotowania odpowiedników słownych do wybranych haseł indeksowych.

Pracownia UKD przygotowała i ogłosiła na stronie internetowej BN 6 kolejnych numerów „Biuletynu Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej”: Nr 1 (49). Dział 308 Socjografia; Nr 2 (50). Dział 910.4 Wyprawy odkrywcze i badawcze; Nr 3 (51). Katalogi zbiorów; Nr 4 (52). Arabowie, kraje arabskie i muzułmańskie; Nr 5 (53). Kultura; Nr 6 (54). Poddziały wspólne osób – 05.

W 2016 r. kontynuowano prace nad *Poradnikiem Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej*, w ramach których opracowano rozdziały: III Tablice UKD i kartoteka wzorcowa UKD; IV Zapis pionowy; XIV Dział 9 Geografia. Historia.

W pracowni UKD przeprowadzono także weryfikację opracowania rzeczowego związaną z publikacją „Przewodnika Bibliograficznego” oraz prowadzono modyfikację zapisów UKD w katalogu BN (łącznie 40 000 rekordów).

W ramach współpracy z Konsorcjum UKD wprowadzono do pliku wzorcowego UKD (Multilingual MRF – baza tłumacza) odpowiedniki słowne, noty stosowania do ok. 9000 symboli UKD.

W 2016 r. zorganizowano trzy zebrania Zespołu do spraw Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej. Zebranie Zespołu Adaptatorów pliku wzorcowego UKD odbyło się 11 kwietnia i dotyczyło postępu prac nad tłumaczeniem pliku wzorcowego UKD. Na drugim (12 kwietnia w BN) i trzecim (22–23 września w Zielonej Górze) zaprezentowano działy UKD przygotowane do planowanego wydania skróconego.

W roku 2016 kontynuowane były prace nad przepisami katalogowania wszystkich typów dokumentów bibliotecznych ze szczególnym uwzględnieniem opracowania przy użyciu Deskryptorów Biblioteki Narodowej. Zaproponowane przez Bibliotekę Narodową propozycje zmian w modelu danych bibliograficznych, w której główną rolę pełnią Deskryptory Biblioteki Narodowej, zostały zaprezentowane na otwartej konferencji w BN w dniach 20–21 kwietnia 2015 r. Prowadzone były m.in. prace nad metodyką UKD i kartoteką wzorcową UKD. W ciągu roku odbyło się pięć posiedzeń ogólnopolskiego Zespołu ds. Rozwoju Deskryptorów Biblioteki Narodowej. Dyskutowano na temat zasad tworzenia Deskryptorów, przygotowano instrukcję katalogowania przy ich użyciu, omawiano obszerny materiał metodyczny o zasadach opracowania rzeczowego przedmiotu publikacji i jego dziedziny, twórczości artystycznej, literatury pięknej, publicystyki i literatury faktu. Podjęto też prace nad słownictwem wynikające z przekształcenia Języka Haseł Przedmiotowych BN w Deskryptory BN. Odbyły się spotkania z bibliotekarzami poświęcone materiałom metodycznym Deskryptorów BN oraz zmianom w zakresie opracowania zbiorów. Zaprezentowano serwis przeznaczony do pobierania danych bibliograficznych Biblioteki Narodowej (rekordów wzorcowych i opisów bibliograficznych), który jest dostępny pod adresem: data.bn.org.pl.

- w zakresie dokumentów kartograficznych
- Bibliografia Dokumentów Kartograficznych

Opracowywane są także bibliografie specjalne, w tym:

- Bibliografia Bibliografii Polskich
- Polska Bibliografia Bibliologiczna
- Wykaz Polskich Bibliografii Niepublikowanych
- Bibliografia Analityczna Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej (BABIN)
- Przekłady literatury polskiej
- Dzieła Jana Pawła II: bibliografie publikacji wydanych poza Polską

Pracownia Teorii i Organizacji Bibliografii Instytutu Bibliograficznego prowadzi od kilku lat blog tematyczny *Porządek Rzeczy* poświęcony m.in. zagadnieniom związanym z katalogowaniem i bibliografią, interesującym publikacjom, normom, standardom bibliograficznym oraz informacjom na temat prac badawczych i wdrożeniowych w zakresie bibliografii, prowadzonych w Polsce i na świecie. W Pracowni Teorii i Organizacji Bibliografii Instytutu Bibliograficznego redagowany jest także Słownik Terminologiczny z Zakresu Bibliografii i Katalogowania *Sternik*.

PRZEWODNIK BIBLIOGRAFICZNY. URZĘDOWY WYKAZ DRUKÓW

„Przewodnik” jest podstawowym członem bieżącej bibliografii narodowej rejestrującym w cyklu tygodniowym książki publikowane w Polsce. „Przewodnik Bibliograficzny” rejestruje publikacje, których wydawca lub współwydawca ma siedzibę na terenie Polski oraz wydawnictwa ogłoszone poza terenem państwa, jeżeli ich wydawcą lub współwydawcą są

instytucje krajowe lub ich agendy zagraniczne. Nie stosuje się kryterium językowego ani kryteriów wartościujących. Od 2010 r. bieżąca bibliografia narodowa jest udostępniana w formie tygodnika w pliku PDF oraz bibliograficznej bazy danych, zamieszczanych na stronie internetowej BN. Pracownia Przewodnika Bibliograficznego działa od listopada 2015 r. w ramach Zakładu Katalogowania Dziedzinnego.

W roku 2016 ukazało się 57 zeszytów „Przewodnika Bibliograficznego” w formie PDF (z. 1–51/52 oraz sześć zeszytów uzupełnień), zawierających łącznie 37 835 pozycji. Od marca znacząco zwiększyła się liczba pozycji ogłaszanych w poszczególnych zeszytach „PB” w niektórych przekroczyła ona tysiąc pozycji. Wszystkie książki, które w danym tygodniu wpłynęły do Zakładu Katalogowania Dziedzinnego, są ogłaszane w odstępie jednego tygodnia.

W okresie od stycznia do marca udało się ogłosić wszystkie książki oczekujące na rejestrację w „PB”. W czerwcu 2016 r. została również przygotowana kumulacja zeszytów 1–52 za rok 2015 w formie PDF.

W związku z planowanym wprowadzeniem Deskryptorów BN od 2017 r., od połowy listopada i przez cały grudzień część książek z bieżącego wpływu była opracowywana według Deskryptorów BN do nr 1/2017 „PB” (510 poz.). Na przełomie listopada i grudnia zostały przygotowane nowe założenia do edycji zeszytów „Przewodnika Bibliograficznego”, grupujące poszczególne typy deskryptorów w nowym układzie oraz uwagi redakcyjne do nr 1/2017.

Liczba rekordów „Przewodnika Bibliograficznego” opracowanych w latach 2012–2016

ROK	LICZBA OPRACOWANYCH REKORDÓW
2012	36 755
2013	34 645
2014	35 280
2015	36 070
2016	37 835

BIBLIOGRAFIA NARODOWA

Do statutowych obowiązków Biblioteki Narodowej jako narodowej centrali bibliograficznej należy opracowywanie i wydawanie bieżącej i retrospektywnej bibliografii narodowej. Składają się na nią:

w zakresie książek

- Przewodnik Bibliograficzny
- Polonica Zagraniczne. Bibliografia
- Bibliografia polska 1901–1939
- Bibliografia podziemnych druków zwartych z lat 1976–1989

w zakresie czasopism

- Bibliografie wydawnictw ciągłych
- Bibliografia Zawartości Czasopism

w zakresie dokumentów elektronicznych

- Bibliografia Dokumentów Elektronicznych

w zakresie dokumentów dźwiękowych

- Bibliografia Dokumentów Dźwiękowych (publikacja Bibliografii została w 2012 r. zawieszona)

POLONICA ZAGRANICZNE. BIBLIOGRAFIA

Bibliografia rejestruje książki na podstawie uznanych za polonica zagraniczne egzemplarzy pozyskiwanych do zbiorów BN poprzez kupno, dary i wymianę publikacji. Oprócz opisów sporządzonych z autopsji bibliografia zamieszcza opisy książek pozyskane z wielu źródeł bibliograficznych, m.in. w wyniku analizy bibliografii narodowych krajów europejskich i pozaeuropejskich, drukowanych katalogów książek, bibliografii specjalnych i katalogów online większych bibliotek światowych. Bibliografia prezentowana jest w postaci bazy danych na stronach internetowych BN. Roczniki za lata 1939–2006 zostały zdigitalizowane i są dostępne w POLONIE. W 2016 r. na podstawie autopsji bieżącego wpływu książek opisano 3150 dokumentów (w 2015 r. – 3228), a ze źródeł bibliograficznych wytypowano i wpisano do bazy danych 8569 pozycji (w 2015 r. – 8185). Ponadto zgromadzono w bazie 328 opisów wydań polskich dzieł Josepha Conrada ze względu na planowane na rok 2017 wydanie bibliografii wszystkich jego utworów.

BIBLIOGRAFIA POLSKA 1901–1939

Jest to retrospektywna bibliografia narodowa, stanowiąca kontynuację chronologiczną *Bibliografii polskiej* XIX w. Estreicherów. Rejestruje wydawnictwa opublikowane na ziemiach polskich (bez względu na język publikacji i narodowość autora) oraz polonica spoza ziem polskich. Zasięg terytorialny to granice II Rzeczypospolitej z 1939 r. Zasięg chronologiczny obejmuje okres od 1901 r. do końca sierpnia 1939 r. Zasięg formalno-wydawniczy obejmuje druki zwarte, wydawnictwa nutowe, atlasy map, albumy rycin.

Bibliografia polska 1901–1939 udostępniana jest w następujących formach:

- w wersji drukowanej (17 tomów – A–Korn)
- na stronie internetowej BN w bazie danych w programie MAK
- w formie plików PDF zamieszczonych na stronie internetowej BN
- w postaci cyfrowej w CBN POLONA.

W 2016 r. Zakład Bibliografii Polskiej 1901–1939 wprowadził do bazy łącznie 5780 opisów (w 2015 r. – 3205), dzięki czemu liczyła ona na koniec 2016 r. 229 399 opisów. W 2015 r. ukazał się tom 17 *Bibliografii* (Kn–Korn), zawierający 6457 pozycji. Kontynuowano prace nad przygotowaniem do druku tomu 18 *Bibliografii* (Koro–Krn) i prace redakcyjne nad tomem 19 (Krasz–).

BIBLIOGRAFIA PODZIEMNYCH DRUKÓW ZWARTYCH Z LAT 1976–1989

Bibliografia rejestruje druki zwarte, które zostały wydane poza cenzurą przez nielegalne wydawnictwa, partie polityczne, grupy i ruchy religijne itp. w latach 1976–1989. Bibliografia obejmuje również wydania Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” w okresie legalnej działalności „Solidarności”. Bibliografia podejmuje trud ukazania całego okresu nielegalnego rynku wydawniczego od powstania nielegalnych organizacji i partii politycznych aż do zmiany ustroju w 1989 r. W Bibliografii uwzględniono 6513 pozycji.

BIBLIOGRAFIE WYDAWNICTW CIĄGLYCH

W bibliografii wydawnictw ciągłych uwzględnia się wydawnictwa ciągłe publikowane w Polsce, niezależnie od języka tekstu, o częstotliwości od dziennika do rocznika, czasopisma publikowane nieregularnie, wydawnictwa zbiorowe, kalendarze, sprawozdania. Pracami nad bibliografią zajmuje się od 2011 r. Zakład Czasopism. Wprowadzono, uzupełniono i zredagowano opisy czasopism w następujących bazach bibliograficznych:

- Bibliografia Wydawnictw Ciągłych – dostępna na stronie internetowej BN w bazach danych, które rejestrują tytuły czasopism ukazujących się w danym roku. Bazy rocznikowe Bibliografii zawierają: rocznik 2010 – 7391 pozycji, rocznik 2009 – 7376 pozycji, rocznik 2008 – 7281 pozycji, rocznik 2007 – 7292 pozycje, rocznik 2006 – 7116 pozycji, a roczniki 2001–2005 – 10 621 pozycji.
- Bibliografia Wydawnictw Ciągłych Nowych, Zawieszonych i Zmieniających Tytuł – publikowana w formie kwartalnika na stronie internetowej BN w formie plików PDF. W 2016 r. sporządzono opisy i zredagowano cztery numery kwartalnika zawierającego 607 pozycji oraz opracowano roczną kumulację kwartalnika za 2015 r., nr 1–4 zawierającą 734 pozycje.

Kontynuowano także prace nad retrospektywną Bibliografią Niezależnych Wydawnictw Ciągłych z lat 1976–1990, udostępnianą w bazie danych znajdującej się na stronie internetowej BN.

BIBLIOGRAFIA ZAWARTOŚCI CZASOPISEM

Zadaniem bibliografii jest rejestrowanie artykułów opublikowanych w polskich czasopismach, bez względu na język publikacji, wpływających jako egzemplarz obowiązkowy do Biblioteki Narodowej. „Bibliografia Zawartości Czasopism” jest bibliografią selekcyjną, nie rejestruje zawartości wszystkich czasopism wydawanych w Polsce. Do Zakładu Katalogowania Dziedziny BN wpłynęło w 2016 r. w ramach egzemplarza obowiązkowego 5475 woluminów czasopism (w 2015 r. – 3709). Zarejestrowano 95 nowych tytułów (w 2015 r. – 173). Na koniec 2016 r. „Bibliografia Zawartości Czasopism” rejestrowała zawartość 3529 tytułów czasopism (w 2015 r. – 2572). Wzrost liczby czasopism wynika z objęcia katalogowaniem zawartości czasopism innych niż humanistyczne i jest kontynuacją projektu „Merkuriusz”.

W 2016 r. opisy artykułów z czasopism były dostępne w czterech bazach internetowych:

- Artykuły z czasopism polskich (MARC 21, 2005–) – na koniec 2016 r. baza w MAK liczyła 644 400 rekordów (rekordy BZCz i Zespołu Zadaniowego „Merkuriusz”).
- Artykuły z czasopism polskich (MARC BN 1996–2004) – na koniec 2010 r. baza liczyła 395 318 rekordów (jest to baza zamknięta, nie wprowadza się do niej nowych opisów).
- Artykuły z gazet i tygodników polskich (MARC BN 1996–2004) – baza zamknięta w 2004 r. Liczy 104 697 rekordów.
- Wspólna Baza Artykułów z Gazet i Tygodników Polskich (Wspólna Baza BN i Bibliotek Publicznych „Prasa”) – prowadzona we współpracy z 10 wojewódzkimi bibliotekami publicznymi i dwiema bibliotekami pedagogicznymi, aktualizowana codziennie. W 2016 r. rejestrowana była zawartość 7 dzienników, 16 tygodników

i 1 miesięcznika. Zakład Katalogowania Dziedzinowego wprowadził do bazy 5125 opisów (w 2015 r. – 4343), a współpracujące z BN biblioteki 26 978 opisów (w 2015 r. – 25 815). Łącznie wprowadzono 32 103 rekordy (w 2015 r. – 30 158). Na koniec 2016 r. baza liczyła 325 218 opisów bibliograficznych.

Zakład współpracuje z Federacją FIDES w tworzeniu Elektronicznej Bibliografii Teologicznej. „Bibliografia Nauk Teologicznych” powstaje w oparciu o opisy bibliograficzne tworzone dla „Bibliografii Zawartości Czasopism”. Udostępniana jest ona nieodpłatnie w internecie z serwera Federacji „FIDES”. W 2016 r. przesyłane były każdego miesiąca po zakończeniu prac redakcyjnych opisy bibliograficzne z 200 tytułów czasopism teologicznych rejestrowanych w „Bibliografii Zawartości Czasopism”.

Zakład Katalogowania Dziedzinowego pracuje w systemie SIERRA. Opisy bibliograficzne wprowadzane są do katalogu głównego BN, dzięki czemu są dostępne bezpośrednio po odkryciu rekordów, bez potrzeby oczekiwania na aktualizację bazy MAK, która przeprowadzana była w połowie każdego miesiąca. Prace redakcyjne nad PDF prowadzone są w systemie MAK.

We wrześniu 2014 r. Biblioteka Narodowa rozpoczęła projekt Zintegrowana Platforma Polskich Czasopism Naukowych „Merkuriusz”. Jego celem jest przekształcenie do postaci cyfrowej i stworzenie opisów bibliograficznych artykułów, które w latach 2002–2014 ukazały się na łamach polskich periodyków umieszczonych na liście punktowanych czasopism naukowych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Wszystkie metadane były na bieżąco przekazywane w celu publikacji do CBN POLONA.

BIBLIOGRAFIA DOKUMENTÓW ELEKTRONICZNYCH

Jest bibliografią selekcyjną, rejestruje publikacje, których wydawca lub współwydawca ma siedzibę na terenie Polski oraz wydawnictwa ogłoszone poza terenem państwa, jeżeli ich wydawcą lub współwydawcą są instytucje krajowe lub ich agendy zagraniczne. Nie stosuje się kryterium językowego i wartościującego. Dobór i selekcja publikacji jest przeprowadzana na podstawie kryteriów formalnych. W 2016 r. katalogowanie dokumentów elektronicznych zostało, w zależności od ich typu, przejęte przez odpowiednie Zakłady:

- książki – Zakład Katalogowania Dziedzinowego
- czasopisma elektroniczne – Zakład Czasopism
- dokumenty elektroniczne kartograficzne – Zakład Zbiorów Kartograficznych.

Dokumenty elektroniczne zamieszczane są (w większości bezpośrednio przez wydawców) w Repozytorium Cyfrowym BN. W Repozytorium zamieszczono 10 302 obiekty. Trwają również prace nad przeniesieniem wszystkich obiektów z poprzedniego systemu do nowego Repozytorium Cyfrowego. Zintensyfikowano działalność informacyjną dla wydawców związaną z przeniesieniem kont do nowego Repozytorium Cyfrowego BN. W styczniu wysłano ponad 600 e-maili do wydawców, dzięki czemu wpływ znacznie się powiększył. W 2016 r. w Repozytorium założono 921 nowych kont dla wydawców. W maju została stworzona wstępna wersja instrukcji obsługi Repozytorium Cyfrowego BN dla wydawców. Rozwijana jest współpraca z wydawcami, którzy zobligowani są do przekazywania do BN egzemplarza obowiązkowego dokumentów elektronicznych (pomoc techniczna, udzielanie informacji, monitorowanie wpływu).

POLSKA BIBLIOGRAFIA BIBLIOLOGICZNA

Bazę 1995–2010, zawierającą 70 415 rekordów, odwiedziło od 26 sierpnia 2002 r. 255 728 użytkowników. Bazy za rok 2011 i za lata 2012–2016 nie są udostępniane użytkownikom.

Baza 2011 (PBB11) była tworzona i nadzorowana przez pracowników zatrudnionych obecnie poza Zakładem Zbiorów Bibliologicznych. W styczniu 2016 r. baza, zawierająca 8751 rekordów, została przejęta przez pracowników ZZB. Usunięto 4658 rekordów, zmodyfikowano 2865, wprowadzono 65 nowych rekordów.

Baza 2012–2016 zawiera 9821 rekordów, z czego: 2012 – 7321 rekordów, 2013 – 2447 rekordów, 2014 – 49 rekordów, 2015 – 3 rekordy, 2016 – 1 rekord.

BIBLIOGRAFIA ANALITYCZNA BIBLIOTEKOZNAWSTWA I INFORMACJI NAUKOWEJ (BABIN)

Baza Bibliografii Analitycznej Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej 1990–2014, udostępniona na stronie internetowej BN, liczyła na koniec 2016 r. 6096 rekordów (w 2015 r. – 5891). Do bazy wprowadzono 207 rekordów i przeprowadzono korektę starszych opisów. Od 9 stycznia 2014 r. odnotowała ona 18 432 odwiedzin.

Biblioteka Narodowa prowadzi w formie bloga serwis BABIN 2.0, informujący o treści wybranych artykułów z najważniejszych i najbardziej reprezentatywnych dla bibliotekoznawstwa i informacji naukowej tytułów fachowych pism zagranicznych. W 2016 r. zredagowano i opublikowano na blogu

158 analiz. Abstrakty pochodziły z 56 tytułów czasopism ukazujących się w pięciu językach: angielskim (36 analiz), czeskim (1 analiza), francuskim (7 analiz), rosyjskim (8 analiz) i słowackim (4 analizy). Do zakładki „otwarte zasoby” dodano linki do czasopism: „Journal of Balkan Libraries Union” i „Zeitschrift für Bibliothekskultur” oraz „JLIST.it”. W 2016 r. na blogu zarejestrowano 15 135 unikalnych odston.

ISBN, ISMN, ISSN

Biblioteka Narodowa jest odpowiedzialna za przydzielanie numerów identyfikacyjnych wydawcom książek (ISBN), oznaczanie czasopism (ISSN), nadawanie numerów identyfikacyjnych wydawcom druków muzycznych (ISMN) oraz za przekazywanie danych do właściwych organizacji międzynarodowych. W 2013 r. powołano w strukturze BN Samodzielne stanowisko pracy oraz Zespół Zadaniowy do spraw znormalizowanych numerów ISBN i ISMN. Powołano też Pracownię Narodowy Ośrodek ISSN, działającą w ramach Zakładu Czasopism.

KRAJOWE BIURO ISBN

W roku 2016 nadawanie numerów ISBN odbywało się przede wszystkim za pośrednictwem serwisu e-ISBN, otwartego 24 października 2014 r. Nowe narzędzie służy do błyskawicznego nadawania i zarządzania numerami ISBN oraz powiązanych z nimi danymi. Jest to pierwsza w Polsce e-usługa publiczna skierowana do branży wydawniczej. Serwis e-ISBN, oparty na otwartej specyfikacji ONIX 3.0, służy ułatwieniu przepływu zestandaryzowanych metadanych na rynku książki i podniesieniu jakości informacji w obiegu publicznym. Ma on przede wszystkim usprawnić i unowocześnić obecne procedury przyznawania numerów. Wydawcy mogą ograniczyć czas poświęcany na występowanie o kolejne pule numerów ISBN oraz przekazywanie informacji o numerach wykorzystanych. Dzięki funkcjonalnościom aplikacji wydawca może traktować serwis elektronicznego nadawania ISBN jako miejsce zarządzania swoją produkcją wydawniczą. Serwis e-ISBN od początku funkcjonowania zyskał uznanie

FUNKCJE CENTRALNE

Biblioteka Narodowa jako centralna biblioteka Rzeczypospolitej Polskiej pełni wiele funkcji o znaczeniu ogólnopolskim. Jest centralną biblioteką dziedzinową w zakresie bibliotekoznawstwa i nauki o książce, informacji naukowej i archiwistyki, prowadzi katalogi centralne, odpowiada za statystykę wydawnictw i statystykę bibliotek publicznych, a także pełni ważną rolę w normalizacji bibliograficznej w skali kraju. BN prowadzi również działalność szkoleniową w zakresie doskonalenia zawodowego bibliotekarzy oraz pracowników informacji naukowej, oferując różnorodne kursy, warsztaty specjalistyczne, seminaria, konwersatoria, zajęcia problemowe z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej, obsługi komputerowych baz danych, informatycznych systemów bibliotecznych.

wydawców. Dodatkowym atutem elektronicznego systemu jest możliwość śledzenia nowości wydawniczych przez niezarejestrowanych użytkowników, wśród nich – księgarzy i bibliotekarzy.

Serwis jest udoskonalany. Każda nowa wersja serwisu musi być przetestowana przed jej wgraniem. Do najważniejszych funkcjonalności, dodanych w 2016 r., należy integracja serwisu z katalogami BN. Było to możliwe dzięki przeprowadzeniu konwersji danych z MARC-a do ONIX-a.

W 2016 r. uruchomiono funkcjonalność „Pobierz dane z BN”, dzięki której wydawcy mogą uzupełniać opisy swoich tytułów w bazie e-ISBN poprzez pobieranie informacji z katalogu Biblioteki Narodowej. Funkcjonalność ta jest wykorzystywana przy promowaniu roli egzemplarza obowiązkowego wpływającego do BN.

W 2016 r. przydzielono wydawcom 4294 pule numerów ISBN (w 2015 r. – 3228), w tym 2464 nowych (w 2015 r. – 2464) i 1544 kontynuacje (w 2015 r. – 763). Stan bazy polskich wydawców na koniec 2016 r. wynosił 50 045 rekordów (w 2015 r. – 46 400). Do największych wydawców, którzy w okresie sprawozdawczym zaczęli współpracę z serwisem e-ISBN należą m.in.: Spółdzielnia Wydawnicza Czytelnik, Prószyński Media, spółka z o.o., Polskie Wydawnictwo Muzyczne, Media Rodzina, spółka z o.o., Społeczny Instytut Wydawniczy Znak spółka z o.o., Wolters Kluwer SA i Sonia Draga spółka z o.o.

Jak co roku BN przygotowała sprawozdanie dla Międzynarodowej Agencji ISBN w Londynie.

KRAJOWE BIURO ISMN

W 2016 r. przydzielono wydawcom 13 pul numerów (w 2015 r. – 18), w tym dla 10 nowych wydawców i 3 pule jako kontynuacje. Stan bazy na koniec 2016 r. wynosił 195 rekordów (w 2015 r. – 186). Przekazano roczne sprawozdanie do Międzynarodowej Agencji ISMN w Berlinie. Po raz pierwszy przetłumaczono podręcznik użytkownika numerów ISMN na język polski.

NARODOWY OŚRODEK ISSN

W 2016 r. nadano numery ISSN 1197 tytułom wydawnictw ciągłych (w 2015 r. – 1408), w tym dokonano 457 rezerwacji przed wydaniem pierwszego numeru (w 2015 r. – 527), a 469 rezerwacji numerów zamieniono na numery stałe (w 2015 r. – 462). Stała baza danych w systemie MAK liczyła na koniec 2016 r. 44 300 rekordów (w 2015 r. – 42 900). Do Międzynarodowego Ośrodka ISSN w Paryżu wysłano 34 pliki (w 2015 r. – 20) z danymi, zawierającymi w sumie 2358 rekordów (w 2015 r. – 1131), w tym 1400 opisów nowych tytułów i 958 zmodyfikowanych (w 2015 r. – odpowiednio 650 i 481).

STATYSTYKA WYDAWNICTW

Do zadań Biblioteki Narodowej należy przygotowanie urzędowej statystyki polskiej produkcji wydawniczej, tworzonej na podstawie danych o publikacjach zarejestrowanych w bieżącej bibliografii narodowej

i ukazującej się jako rocznik „Ruch Wydawniczy w Liczbach”. Jest to unikatowy zbiór danych na temat ukazujących się na terenie Polski książek i czasopism. Pierwszy zeszyt „Ruchu Wydawniczego w Liczbach” ukazał się w 1955 r. Kolejne zeszyty wychodzą w cyklu rocznym, prezentując dane za rok ubiegły. Od 2011 r. rocznik publikowany jest w postaci dokumentu elektronicznego dostępnego online na stronie internetowej BN. W 2016 r. opublikowany został 60. rocznik „Ruchu Wydawniczego w Liczbach” za rok 2014. W roczniku tym zastosowano nową kategoryzację książek i periodyków. Również w 2016 r. ukazał się rocznik „Ruchu Wydawniczego w Liczbach” za rok 2015 – po raz pierwszy podzielony na dwa zeszyty: tom 61 obejmuje informacje statystyczne i ich interpretacje dotyczące książek, tom 62 – periodyków.

Dane statystyczne o produkcji wydawniczej w Polsce za rok 2015 zostały także przekazane do Głównego Urzędu Statystycznego. Zostały one uwzględnione przy przygotowaniu „Małego Rocznika Statystycznego”, „Rocznika Statystycznego Rzeczypospolitej Polskiej” i rocznika „Kultura”.

PRACE NORMALIZACYJNE

Na mocy umowy z Polskim Komitetem Normalizacyjnym Biblioteka Narodowa w roku 2016 kontynuowała prowadzenie Sekretariatu Komitetu Technicznego nr 242 do spraw Informacji i Dokumentacji. W 2016 r. prowadzono m.in. prace nad Procedurą R2-P3-F01 i normami PN-N 01222P. Posiedzenia Komitetu Technicznego odbyły się w dniach 25 stycznia, 31 marca, 31 maja i 17 października.

KATALOGI CENTRALNE

Biblioteka Narodowa posiada największą w Polsce bazę informacji o czasopiśmie polskich i piśmiennictwie zagranicznym znajdującym się w bibliotekach polskich. Tworzenie bazy dostępnej zarówno w formie katalogu kartkowego, jak i bazy elektronicznej, możliwe jest dzięki bardzo dobrej współpracy BN z bibliotekami polskimi, które przekazują informacje o swoich zbiorach. Dane w katalogach pochodzą od blisko tysiąca bibliotek krajowych i ponad dwudziestu zagranicznych. Prowadzone są trzy katalogi: Centralny Katalog Książek Zagranicznych 1801–, Centralny Katalog Czasopism Zagranicznych 1801–, Centralny Katalog Czasopism Polskich 1801–1950.

Kartoteki kartkowe katalogów centralnych książek i czasopism zagranicznych oraz czasopism polskich gromadzone w bibliotekach polskich zawierają około 7 000 000 kart i liczba ta nie ulega większym zmianom, zaś liczba opisów zarejestrowanych w bazach danych, dostępnych od roku 1997 w sieci lokalnej i internecie, jest sukcesywnie uzupełniana. Biblioteka Narodowa prowadzi także specjalny Centralny Katalog Starych Druków oraz Centralny Katalog Rękopisów Muzycznych (w Polsce) do I poł. XIX w.

BAZY EWIDENCJA I BIBLIOS

W bazie EWIDENCJA rejestrowane są wszystkie biblioteki wchodzące w skład ogólnopolskiej sieci bibliotecznej oraz biblioteki naukowe. Baza liczy 3916 rekordów. Baza BIBLIOS jest pozostałością po drukowanym „Informatorze o bibliotekach w Polsce”. Rejestrowane są w niej wszystkie typy bibliotek, poza prywatnymi. Baza liczy 9471 rekordów. W 2016 r.

zmodyfikowano 168 rekordów. Odnotowano odwiedzin w liczbie 6582, co daje łączną liczbę 181 542 odwiedzin od 28 czerwca 2002 r. W sierpniu zakończono prace koncepcyjne nad zmodernizowaną wersją baz. Ustalono, że powstanie jedna baza, która będzie zbierała dane teleadresowe bibliotek publicznych i naukowych w Polsce. Biblioteka Narodowa jest zobligowana do prowadzenia takiej ewidencji na mocy Ustawy o bibliotekach z 1997 r. Określono również funkcjonalności nowego oprogramowania.

DOSKONALENIE ZAWODOWE I SZKOLENIA BIBLIOTEKARZY

Rolę komórki odpowiedzialnej za doskonalenie zawodowe bibliotekarzy oraz pracowników informacji naukowej pełni Zakład Edukacji Bibliotekarskiej, utworzony w 2007 r. (pod nazwą Zakład Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej) jako jednostka organizacyjna Biblioteki Narodowej w związku z likwidacją Centrum Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej im. Heleny Radlińskiej w Warszawie. ZEB organizuje kursy, warsztaty specjalistyczne i problemowe, przede wszystkim z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej, obsługi komputerowych baz danych, informatycznych systemów bibliotecznych itp. Ogólnopolski zakres działalności Zakładu obowiązuje go do zapewnienia jakości kształcenia i doskonalenia w dwóch obszarach działania: wspieranie działań kadry kierowniczej bibliotek i zatrudnionych w niej pracowników oraz diagnozowanie i określanie potrzeb w zakresie kształcenia i doskonalenia zawodowego bibliotekarzy, a także pracowników informacji związanych z obiegiem książki i dokumentów.

W roku 2016 Zakład Edukacji Bibliotekarskiej przeprowadził następujące szkolenia:

- Informacja w bibliotekach XXI wieku: transformacja form, metod i narzędzi (2 szkolenia)
- Opracowanie rzeczowe dokumentów z wykorzystaniem UKD – poziom zaawansowany (3 szkolenia)
- Opracowanie rzeczowe dokumentów z wykorzystaniem UKD – poziom podstawowy (3 szkolenia)
- Wprowadzenie do formatu MARC21 (2 szkolenia)
- Dobór nowości do bibliotecznych księgozbiorów dla dzieci i młodzieży – krajobraz literacki znany i nieznan (3 szkolenia)
- Inicjacja czytelnicza dzieci i młodzieży z elementami biblioterapii – poziom zaawansowany (2 szkolenia)
- Kontrola mikrobiologiczna zbiorów bibliotecznych i archiwalnych (9 szkoleń, w tym 5 dla BN)
- Profilaktyka konserwatorska zbiorów bibliotecznych (1 szkolenie)
- Identyfikacja i ochrona fotografii oraz kolekcji bibliotecznych, archiwalnych i muzealnych wykonanych technikami fotograficznymi (1 szkolenie)
- ACADEMICA – cyfrowa wypożyczalnia międzybiblioteczna (7 szkoleń, w tym 2 dla BN)
- Osoby z niepełnosprawnościami w Bibliotece Narodowej (1 szkolenie)
- Wprowadzenie do MUSCAT (1 szkolenie)
- Wprowadzenie do Wikipedii (1 szkolenie)
- Profesjonalna obsługa użytkowników biblioteki (2 szkolenia)
- Obsługa programu Excel – dla księgowych (3 szkolenia)

Łącznie ZEB przeprowadził w 2016 r. 41 szkoleń: 13 dla pracowników Biblioteki Narodowej i 28 szkoleń zewnętrznych. Przeszkolono 620 osób.

Zakład zaangażowany był również w przygotowania ważnych wydarzeń organizowanych przez BN, m.in. w organizację konferencji i spotkań na temat Deskryptorów BN.

Jeśli chodzi o działalność mającą na celu rozwijanie oferty edukacyjnej związanej z platformą szkoleń elektronicznych, Zakład Edukacji Bibliotekarskiej brał aktywny udział w realizacji trzech prezentacji multimedialnych:

- Mercuriusz – polskie publikacje naukowe w systemie elektronicznych wypożyczeń międzybibliotecznych ACADEMICA
- Podstawy prawa autorskiego
- Utwory osierocone, utwory niedostępne w obrocie handlowym – nowe instytucje prawa autorskiego

W ramach promowania działalności szkoleniowej BN, ZEB przygotowywał i rozsyłał do bibliotek newsletter informujący o działaniach BN w tym zakresie.

4.

UDOSTĘPNIANIE ZBIORÓW

num

Biblioteka Narodowa jest największą w Polsce biblioteką, udostępniającą zbiory prezencyjnie – w czytelniach i w ramach wypożyczeń międzybibliotecznych. Do dyspozycji czytelników przeznaczono mieszczące się w gmachu głównym BN: Informatorium, Czytelnię Ogólną, Czytelnię Humanistyczną, Czytelnię Bibliologiczną, Czytelnię Kartograficzną, Czytelnię Muzyczną, Czytelnię Nagrań Dźwiękowych i Audiowizualnych, a w siedzibie Biblioteki w Pałacu Rzeczypospolitej – Czytelnię Rękopisów i Starodruków. Ponadto BN sprawuje pieczę nad czytelnią specjalną Biblioteki Donacji Pisarzy Polskich w Domu Literatury w Warszawie.

Rosnąca liczba czytelników wymusza konieczność dostosowania przestrzeni czytelniczych do wymagań nowoczesnego użytkownika korzystającego w Bibliotece Narodowej z zasobu w formie tradycyjnej, jak również ze zbiorów cyfrowych dostępnych wyłącznie w budynku biblioteki. Duża część publikacji poszukiwanych przez czytelników już teraz jest dostępna w POLONIE i nie wymaga wizyty w gmachu BN. Biblioteka Narodowa obsługuje czytelników indywidualnych i instytucjonalnych, krajowych i zagranicznych: udziela informacji bibliotecznych, bibliograficznych (m.in. wskazywanie źródeł, uzupełnianie danych bibliograficznych, pomoc w sporządzaniu zestawień bibliograficznych),

faktograficznych. Przez cały 2016 r. czytelnicy mogli korzystać ze zbiorów Biblioteki Narodowej od poniedziałku do soboty w godz. od 8:30 do 20:30.

Stan księgozbioru podręcznego w Czytelni Ogólnej i Czytelni Humanistycznej wynosił na koniec 2016 r. 21 152 tytuły w 34 328 woluminach (w 2015 r. – 20 094 tytuły).

UDOSTĘPNIANIE ZBIORÓW W CZYTELNIACH

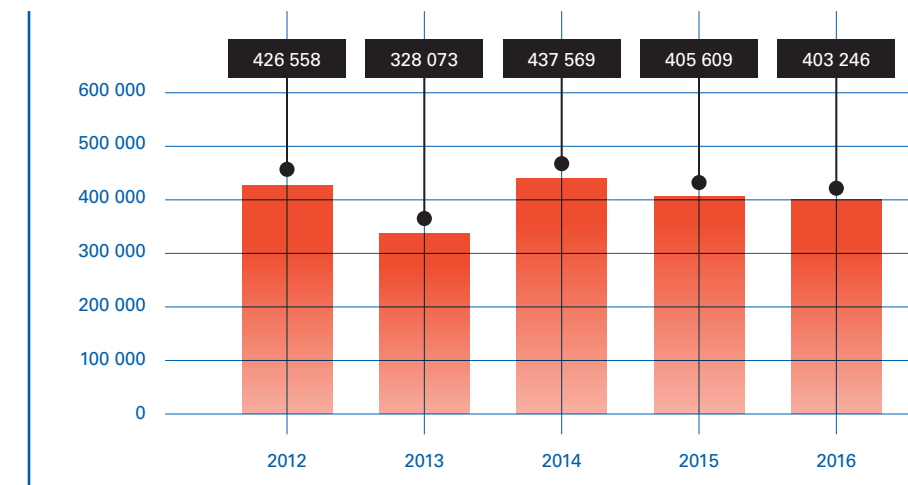
Ogółem w 2016 r. Bibliotekę Narodową odwiedziło 116 281 osób (w 2015 r. – 126 283), którym we wszystkich czytelniach udostępniono 403 246 wol./j. (w 2015 r. – 405 609).

Czytelnicy skorzystali ponadto z 25 630 szpul mikrofilmów, które udostępniano w Czytelni Ogólnej oraz w Czytelni Rękopisów i Starodruków. W czytelni Biblioteki Donacji Pisarzy Polskich wypożyczono 2282 woluminów książek.

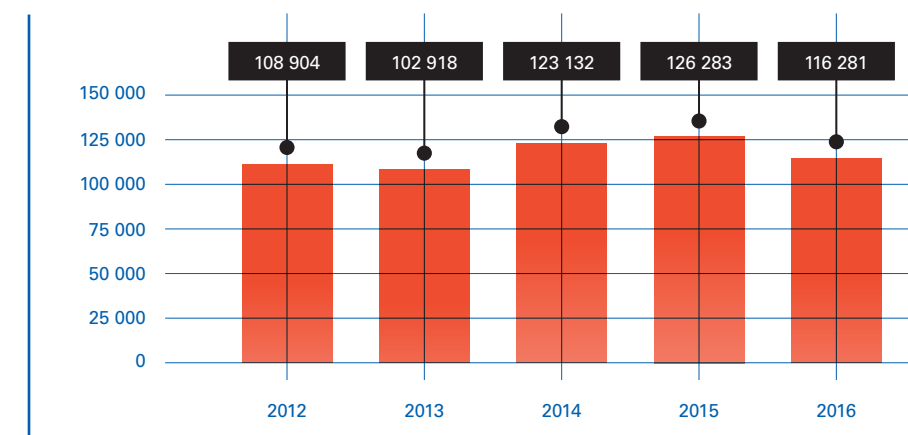
W 2016 r. zarejestrowano 12 491 nowych czytelników (w 2015 r. – 14 225). Nastąpił spadek liczby nowo zarejestrowanych o 12%.

Przez lata najliczniejszą grupę wśród nowych czytelników BN stanowili studenci (blisko 50%). W 2016 r. studenci stanowili 35% czytelników (4370 osób), pracownicy naukowcy – 7,5% (925 osób), uczniowie – 4% (519 osób), nauczyciele – 1,5% (205 osób), zaś najliczniejszą grupę tworzyli przedstawiciele innych zawodów – 52% (6472 osoby).

Liczba udostępnionych woluminów/jednostek w czytelniach BN w latach 2012–2016

Liczba czytelników Biblioteki Narodowej w latach 2012–2016

CZYTELNIE	2014	2015	2016
Ogólna	96 876 (w tym 6914 osób korzystających z mikrofilmów)	100 159 (w tym 6473 osoby korzystające z mikrofilmów)	85 561 (w tym 6129 osób korzystających z mikrofilmów)
Humanistyczna	18 300	15 467	16 576
Bibliologiczna	3 643	4 410	4 511
Muzyczna	266	452	468
Nagrań Dźwiękowych i Audiowizualnych	169	205	197
Rękopisów i Starodruków	1 452	996	1 118
Dokumentów Życia Społecznego	2 078	2 153	1 494
Kartograficzna	348 (w tym 147 dotyczy zbiorów kartograficznych i 201 – zbiorów ikonograficznych)	219 (w tym 103 dotyczy zbiorów kartograficznych i 116 – zbiorów ikonograficznych)	227 (w tym 116 dotyczy zbiorów kartograficznych i 111 – zbiorów ikonograficznych)
OGÓŁEM OSÓB	123 132	126 283	116 281

Od 2012 r. w Bibliotece Narodowej działa Punkt Dostępu Osób Niepełnosprawnych do Zbiorów BN. Opracowane są zasady korzystania przez osoby niepełnosprawne ze zbiorów BN, w tym szczegółowe zasady rejestracji czytelników posiadających orzeczenie o niepełnosprawności, działają stanowiska wyposażone w nowoczesny sprzęt dostępne dla osób z niepełnosprawnością sensoryczną i motoryczną. Prowadzono także szkolenia pracowników BN pod kątem pomocy w korzystaniu ze stanowisk przez osoby niepełnosprawne.

WITRYNA INTERNETOWA BN

W 2016 r. kontynuowano prace nad serwisami internetowymi Biblioteki Narodowej ze szczególnym uwzględnieniem multimediów i blogów. Witrynę bn.org.pl odwiedziło 523 690 unikatowych użytkowników. W 1 228 740 sesjach dokonano 5 928 386 odsłon strony.

W ramach cyklu z okazji 1050. rocznicy chrztu Polski PIERWSZE/NAJSTARSZE, w którym Biblioteka Narodowa co miesiąc przedstawiała w Pałacu Rzeczypospolitej pierwsze teksty i najstarsze zabytki

kultury i historii, dokumentujące początki państwa polskiego, powstała strona internetowa pierwszelnajstarsze.bn.org.pl z nagraniami wykładów, tablicami będącymi częścią pokazu oraz galerią zdjęć.

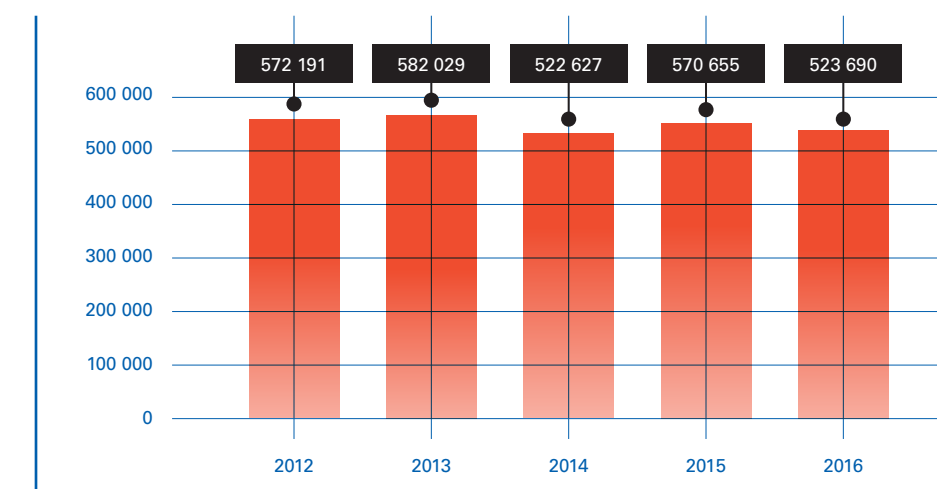
W portalu społecznościowym Facebook na koniec roku 2016 liczba zarejestrowanych fanów BN przekroczyła 20 tysięcy. Biblioteka Narodowa udostępniła w internecie filmy dokumentujące działalność Biblioteki oraz stanowiące materiały promocyjne, szkoleniowe i instruktażowe (serwis YouTube, profile Biblioteki Narodowej i POLONY).

Na stronie BN działa również siedem, cieszących się dużym zainteresowaniem, serwisów informacyjnych prowadzonych w formie blogów:

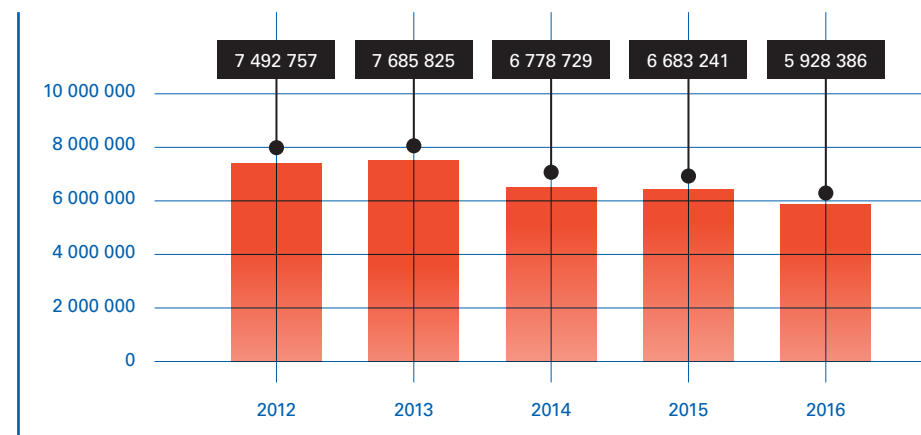
- *BABIN 2.0*, informujący o treści wybranych artykułów z najważniejszych i najbardziej reprezentatywnych dla bibliotekoznawstwa i informacji naukowej tytułów fachowych pism zagranicznych
- *Dobre Zachowanie*, redagowany przez pracowników Instytutu Konserwacji BN, w całości poświęcony sprawom ochrony i konserwacji zbiorów

- *Fabryka Języka*, poświęcony Językowi Haseł Przedmiotowych BN
- *POLONA/blog*, prowadzony przez pracowników Cyfrowej Biblioteki Narodowej POLONA, na którym umieszczane są teksty i prace plastyczne inspirowane zbiorami prezentowanymi w CBN POLONA
- *Porządek Rzeczy*, poświęcony m.in. wydarzeniom związanym z zagadnieniami katalogowania i bibliografii, interesującym publikacjom
- *Winien czy ma*, prowadzony przez pracowników Biura Finansowo-Księgowego BN, poświęcony tematyce finansów i księgowości w instytucjach kultury
- *Między Słowami* – serwis informacyjny Pracowników Deskryptorów Biblioteki Narodowej

Liczba unikalnych użytkowników witryny bn.org.pl w latach 2012–2016

Liczba odsłon witryny bn.org.pl w latach 2012–2016

CYFROWA BIBLIOTEKA NARODOWA POLONA

Cyfrowa Biblioteka Narodowa POLONA, najnowocześniejszy tego typu portal w Polsce i jeden z najnowocześniejszych na świecie, w 2016 r. uzupełniła swoje zbiory o 411 476 publikacji cyfrowych (w 2015 r. – o 819 482), dzięki czemu w jej zasobie znalazło się na koniec roku 1 660 635 obiektów. Utworzono 6 nowych kolekcji tematycznych.

Na portalu społecznościowym Facebook strona POLONY stale zwiększa swój zasięg i uzyskuje nowe polubienia. Na koniec grudnia 2016 r. strona przekroczyła 34 700 polubień (stan na 31 grudnia 2015 r. – 29 000).

Zgodnie z danymi wygenerowanymi przez system Google Analytics, CBN POLONA zanotowała w 2016 r. 798 430 sesji (w 2015 r. – 992 433).

Więcej na temat CBN POLONA w rozdziale poświęconym bibliotekom cyfrowym.

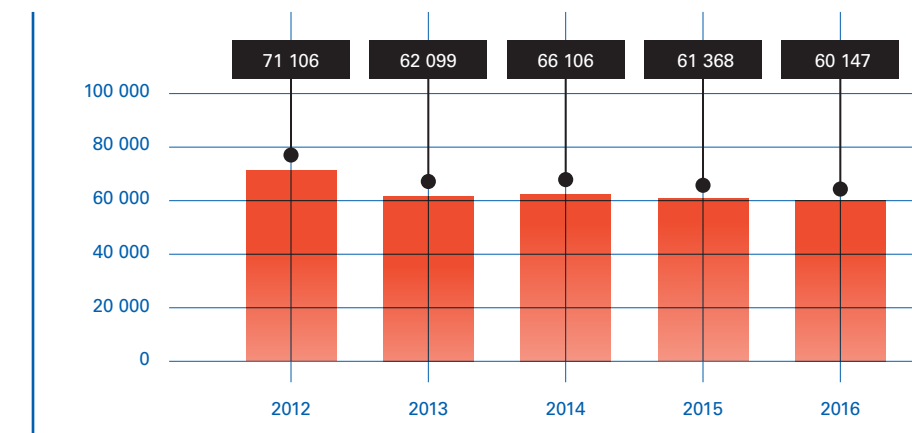
INFORMACJA BIBLIOTECZNA

Biblioteka Narodowa, korzystając z katalogów własnych zbiorów, katalogów centralnych, polskich i obcych źródeł informacyjnych, udzielała odpowiedzi na pytania czytelników w punkcie informacyjnym „A” – przy wejściu do BN oraz w Informatorium.

Informatorium odwiedziło w 2016 r. 10 125 osób (w 2015 r. – 9035), a punkt informacyjny 40 667 osób (w 2015 r. – 40 248). Pomocą w korzystaniu ze źródeł informacji służą także pracownicy Czytelni Rękopisów i Starodruków w Pałacu Rzeczypospolitej. BN odpowiada też na kwerendy pisemne i telefoniczne, krajowe i zagraniczne. W 2016 r. Pracownia Informacji Naukowej w Zakładzie Udostępniania Zbiorów BN udzieliła 60 147 informacji bibliotecznych, bibliograficznych i faktograficznych (w 2015 r. – 61 368).

Kontynuowano realizację edukacyjnego programu zwiedzania Biblioteki Narodowej, z którego skorzystało 2320 osób (w 2015 r. – 2187) w 91 grupach (w 2015 r. – 96). Byli to przede wszystkim uczniowie

Liczba udzielonych informacji bibliotecznych, bibliograficznych i faktograficznych w BN w latach 2012–2016

szkół średnich, studenci, nauczyciele i bibliotekarze oraz goście zagraniczni (60 osób).

Na zamówienie czytelników korzystających z materiałów zastępczych wykonano następujące usługi reprograficzne: ksero z oryginału – 862 strony, ksero z mikrofilmu – 63 strony, mikrofilm pozytywowo – 90 mb., skan z oryginału – 38 315 stron, skan z mikrofilmu – 7511 stron, skan z repozytorium – 539 stron.

UDOSTĘPNIANIE MIĘDZYBIBLIOTECZNE

Biblioteka Narodowa współpracuje z innymi bibliotekami krajowymi i zagranicznymi w zakresie międzybibliotecznego udostępniania zbiorów. W 2016 r. do Biblioteki Narodowej wpłynęło 3036 zamówień z bibliotek krajowych (2015 r. – 3771), z czego

zrealizowano 2750 wniosków (91%), oraz 466 zamówień z bibliotek zagranicznych (w 2015 r. – 491) – zrealizowano 329 wniosków (71%). W 2016 r. do BN wpłynęły łącznie 3502 zamówienia.

W podanych liczbach wypożyczeń mieści się także udostępnianie mikrofilmów. W 2016 r. do Zakładu Wypożyczania Krajowego i Zagranicznego wpłynęły 372 zamówienia na mikrofilmy, z których zrealizowano 347, wypożyczając 402 szpule mikrofilmowe zawierające: 128 roczników czasopism, 213 rękopisów, 10 starodruków i 6 książek archiwalnych. Mikrofilmy ze zbiorów BN stale cieszą się dużym zainteresowaniem.

Na koniec 2016 r. aktywne konta wypożyczeń w BN posiadało 189 bibliotek z terenu kraju. Najwięcej zamówień z Warszawy wpłynęło z Centralnej Biblioteki Statystycznej, Niemieckiego Instytutu Historycznego, Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego i Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Z pozostałych bibliotek krajowych najczęściej zamówienia składał Instytut Badań Literackich PAN w Poznaniu,

Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Zielonej Górze, Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu oraz Biblioteka Publiczna w Oświęcimiu.

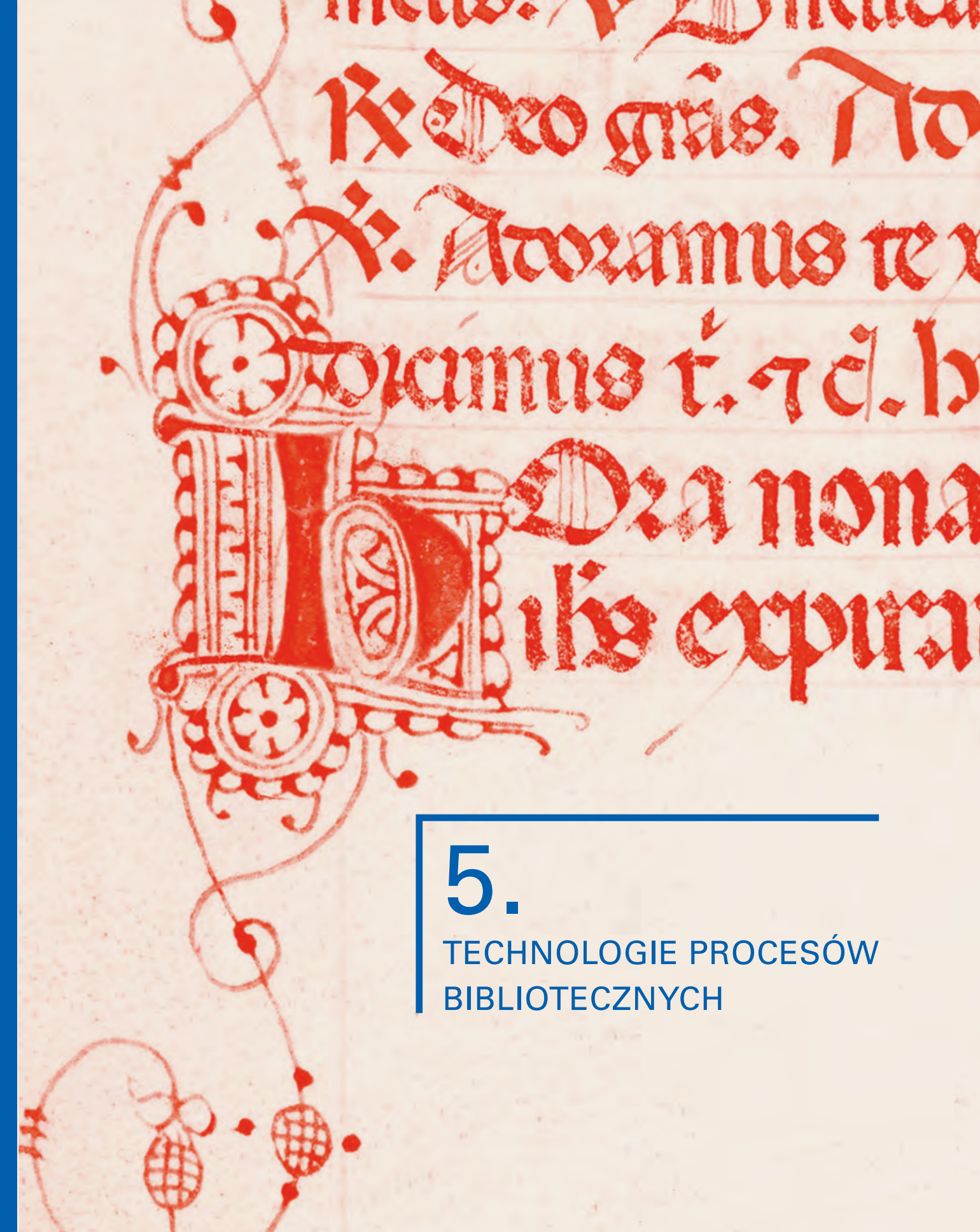
W 2016 r. ZWKiZ realizował zamówienia ze 158 bibliotek z 40 krajów. Najczęściej z zamówieniami do BN zwracały się placówki ze Stanów Zjednoczonych (39 bibliotek), Kanady i Czech. Znaczną część wniosków zrealizowano poprzez udostępnienie kopii. Odnotowano dwa zamówienia na mikrofilmy.

Biblioteka Narodowa udostępniała także swoje zbiory w celu zaprezentowania ich na wystawach organizowanych przez instytucje krajowe i zagraniczne. W 2016 r. ZWKiZ zarejestrował 38 wniosków o wypożyczenie materiałów ze zbiorów BN na wystawy krajowe (w 2015 r. – 26) i 5 pism w sprawie wystaw zagranicznych (w 2015 r. – 3). Łącznie podano ocenie, przygotowano do wypożyczenia (oraz wypożyczono i/lub przyjęto zwrot) 298 obiektów. Wśród nich znalazło się 6 obiektów o szczególnej wartości zabytkowej, przechowywanych w Skarbcu BN, wymagających podjęcia specjalnych procedur. Wszystkie obiekty zwrócone po zakończeniu ekspozycji przeszły pomyślnie przegląd konserwatorski – ich stan nie budził zastrzeżeń.

Atrakcyjną formę wypożyczeń oferuje Cyfrowa Wypożyczalnia Publikacji Naukowych ACADEMICA. W ramach tego projektu, realizowanego pod auspicjami Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej w oparciu o fundusze Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka i we współpracy z Nauką i Akademicką Siecią Komputerową, powstał system wypożyczeń wersji elektronicznej książek i czasopism naukowych. Już od listopada 2014 r. wpływały zgłoszenia z bibliotek zainteresowanych przystąpieniem do systemu. Zgłaszały się biblioteki współpracujące z Biblioteką Narodową w ramach wypożyczania tradycyjnego (w tym duże biblioteki uniwersyteckie i naukowe), małe biblioteki publiczne, które do tej pory nie miały dostępu do zbiorów BN oraz biblioteki uczelni prywatnych. W 2016 r. kontynuowano prace nad rozwojem Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji

Naukowych ACADEMICA. W bibliotekach na terenie całego kraju odbywały się warsztaty z podstaw ACADEMIKI i jej praktycznego wykorzystania. Prowadzono także działania informacyjno-promocyjne.

Do końca 2016 r. do cyfrowej wypożyczalni ACADEMICA zgłosiły się 283 biblioteki (w 2015 r. – 162). W roku 2016 liczba bibliotek wzrosła o blisko 75%. Zgodnie z założeniami system ten zastąpi z czasem dotychczasową tradycyjną formę wypożyczeń międzybibliotecznych.

5.

TECHNOLOGIE PROCESÓW BIBLIOTECZNYCH

ZINTEGROWANY SYSTEM BIBLIOTECZNY

Materiały biblioteczne, które wpływają do Biblioteki Narodowej, przede wszystkim książki i czasopisma, ale także druki ulotne, dokumenty elektroniczne, nuty, mapy oraz nagrania dźwiękowe i audiowizualne, są na bieżąco rejestrowane w zintegrowanym systemie bibliotecznym SIERRA. Baza dla Katalogów Centralnych i Bibliografii (KCB) obsługiwana jest przez klienta MILLENNIUM. System działa w oparciu o pięć głównych modułów: katalogowania, gromadzenia, zamawiania i rejestracji czasopism oraz udostępniania. Pomocniczo do funkcjonowania systemu wykorzystywany jest moduł administracyjny, moduł do automatycznego wyprowadzania i przesyłania danych.

W roku 2016 baza danych systemu SIERRA powiększyła się o 754 529 rekordów różnych typów.

Na dzień 31 grudnia 2016 r. w bazie danych znajdowało się łącznie 10 555 479 rekordów różnych typów: bibliograficznych (4 262 123), wzorcowych (2 064 054), egzemplarza (4 025 990), zamówień (12 920), dostawców (236), czytelnika (61 380), zasobu czasopism (124 974) oraz rachunków (3802).

Na koniec 2016 r. w bazie Katalogów Centralnych i Bibliografii znajdowało się 911 736 rekordów bibliograficznych: Centralny Katalog Książek Zagranicznych – 666 644, Bibliografia polska 1901–1939 – 69 346, Bibliografia poloników zagranicznych – 125 587, Polonika XVI–XVIII wieku w bibliotekach rzymskich – 4521, Archiwum Instytutu Literackiego Kultura – 45 638. Rekordy wzorcowe są kopią rekordów z bazy głównej.

Na dzień 31 grudnia 2016 r. w systemie SIERRA zdefiniowane były 564 loginy umożliwiające pracę. Dla systemu MILLENNIUM są zdefiniowane 92 autoryzacje umożliwiające pracę w tej bazie. Łącznie do obsługi obydwu baz BN posiada 450 licencji jednoczesnego dostępu do systemu.

Baza danych była w 2016 r. regularnie monitorowana: codziennie sprawdzano status systemu oraz kontrolowano i modyfikowano formatki rekordów wzorcowych, poddawano sprawdzaniu dublowanie się haseł wzorcowych, opróżniano pliki z raportami o hasłach, uwalniano rekordy zatrzymane przez system, dokonywano korekty ustawień systemu zgodnie z zapotrzebowaniem użytkowników, tworzono nowe loginy i autoryzacje. Regularnie sporządzano także kopie bezpieczeństwa bazy. Weryfikowano poprawność opisów w bazach prowadzonych w systemie MAK przed importem rekordów do systemu SIERRA. Porządkowano bazę danych, zwłaszcza w zakresie rekordów haseł wzorcowych formalnych i przedmiotowych, przeglądano i aktualizowano rekordy bieżącego wpływu czasopism pod kątem ich statusu. Analizowano również sugestie czytelników zapisywane w systemie – w przypadku uzasadnionych uwag dokonywano zmian w bazie. Odbływały się też szkolenia pracowników w zakresie pracy w systemie.

UDOSTĘPNIANIE DANYCH Z KATALOGU KOMPUTEROWEGO BN

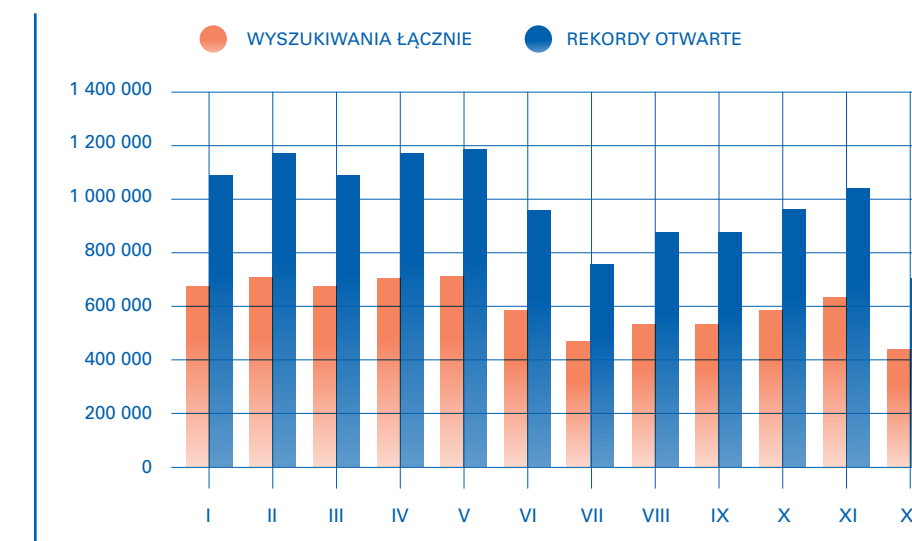
Opisy materiałów bibliotecznych zgromadzonych w Bibliotece Narodowej są udostępniane użytkownikom za pomocą:

- katalogu internetowego OPAC
- wyszukiwarki ENCORE
- protokołu Z39.50, z którego korzystają biblioteki do pobierania opisów bezpośrednio z bazy SIERRA
- serwisu do pobierania danych za pomocą protokołu OAI
- uruchomionego w tym roku serwisu do pobierania danych za pomocą API. Serwis dostępny jest pod adresem: data.bn.org.pl

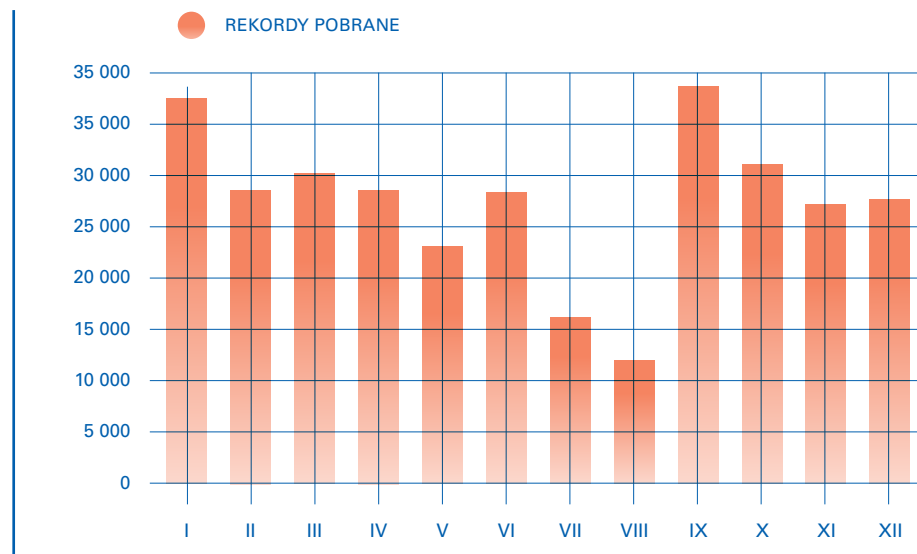
Warto zaznaczyć, że wykazane połączenia za pomocą protokołu Z39.50 rejestrują połączenie do bazy z poszczególnych adresów IP serwerów/komputerów, nie odzwierciedlają natomiast liczby wykonanych wyszukiwań, których jest znacznie więcej. W ramach jednego połączenia można bowiem dokonać dowolnie dużo pobrań/wyszukiwań rekordów. Łączna liczba wyszukiwań (dane liczbowe nie zawierają pobrań/wyszukiwań z ENCORE i za pomocą serwisu OAI) za pośrednictwem katalogu internetowego w 2016 r. wyniosła 7 216 359 (w 2015 r. – 8 911 100). Z katalogu internetowego pobrano w 2016 r. 326 705 rekordów bibliograficznych (w 2015 r. – 268 299), natomiast z wykorzystaniem protokołu Z39.50 miało miejsce 19 917 699 połączeń do bazy (w 2015 r. – 21 494 182).

W 2016 r. suma wszystkich wyszukiwań w katalogu internetowym i przez protokół Z39.50 wyniosła 27 134 058.

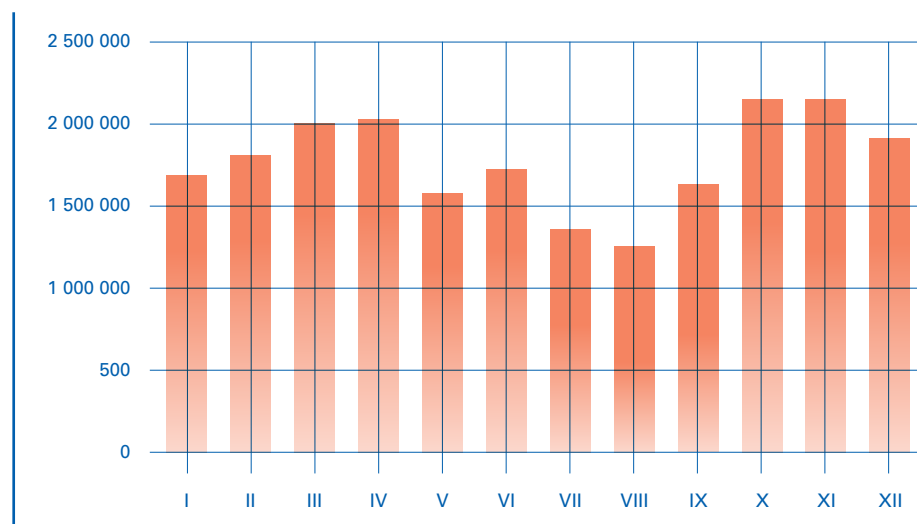
Wyszukiwania i rekordy otwarte w katalogu internetowym OPAC w 2016 r.

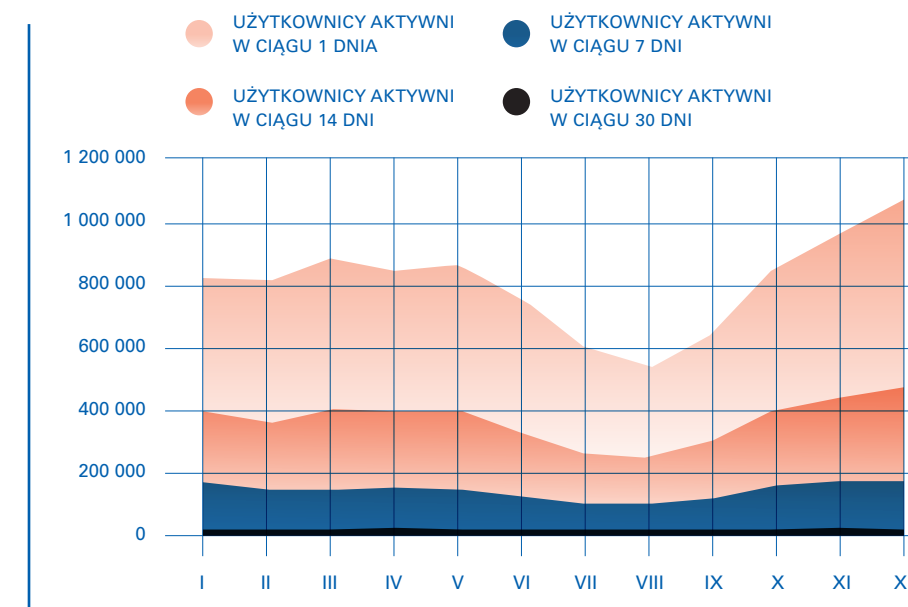
Rekordy wyeksportowane – pobrane z katalogu internetowego OPAC w 2016 r.

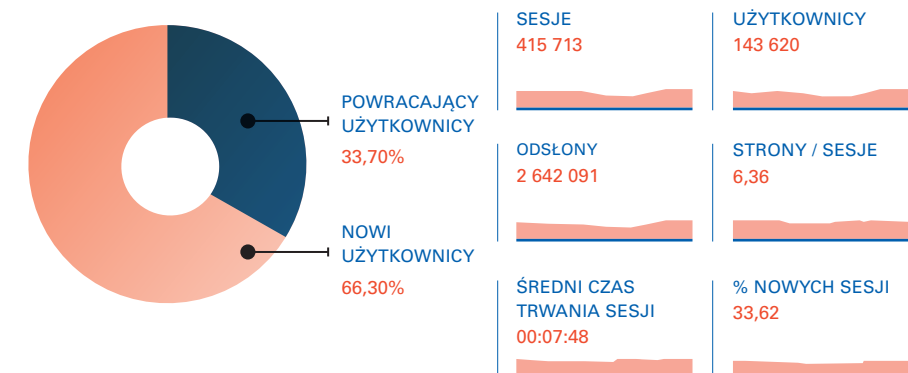
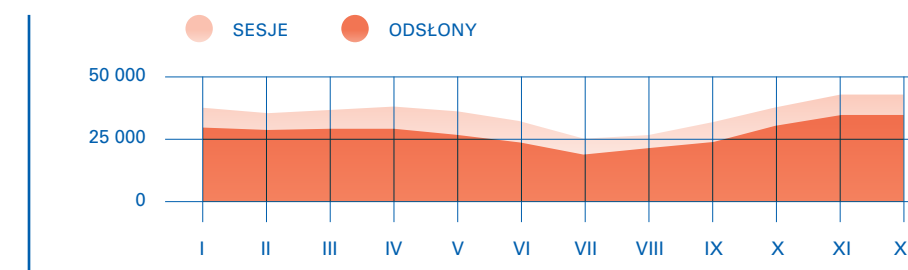
Połączenia za pomocą protokołu Z39.50 w 2016 r.

Użytkownicy aktywni w ENCORE w 2016 r.

Użytkownicy wyszukiwarki ENCORE w 2016 r.

W 2016 r. systematycznie przekazywane były rekordy bibliograficzne i rekordy wzorcowe (formalne i przedmiotowe) dla systemu MAK+, wdrażanego przez Instytut Książki. Rekordy bibliograficzne i wzorcowe przekazywano codziennie, modyfikacje rekordów – raz w tygodniu. Rekordy wzorcowe w postaci przygotowanych plików w formacie wymiennym zamieszczane są na stronie głównej BN, można je też pobrać bezpośrednio z FTP Biblioteki Narodowej. W ten sposób rekordy pobierają:

- NUKAT
- Miejska Biblioteka Publiczna w Warszawie (Koszykowa)
- Biblioteka Dolnośląska
- Biblioteka Publiczna w Dzielnicy Bemowo m.st. Warszawy dla systemu MATEUSZ
- Konsorcjum Użytkowników Systemów SOWA
- Federacja Bibliotek Kościelnych FIDES
- MOL
- Książnica Podlaska (od czerwca)

Opisy Biblioteki Narodowej są również przekazywane dla projektów międzynarodowych:

- OCLC (Online Computer Library Center) (rekordy bibliograficzne)
- dla projektu VIAF (Virtual International Authority File) (rekordy wzorcowe)
- CERL (The Consortium of European Research Libraries) (rekordy starodruków)
- EUROPEANA (rekordy bibliograficzne)

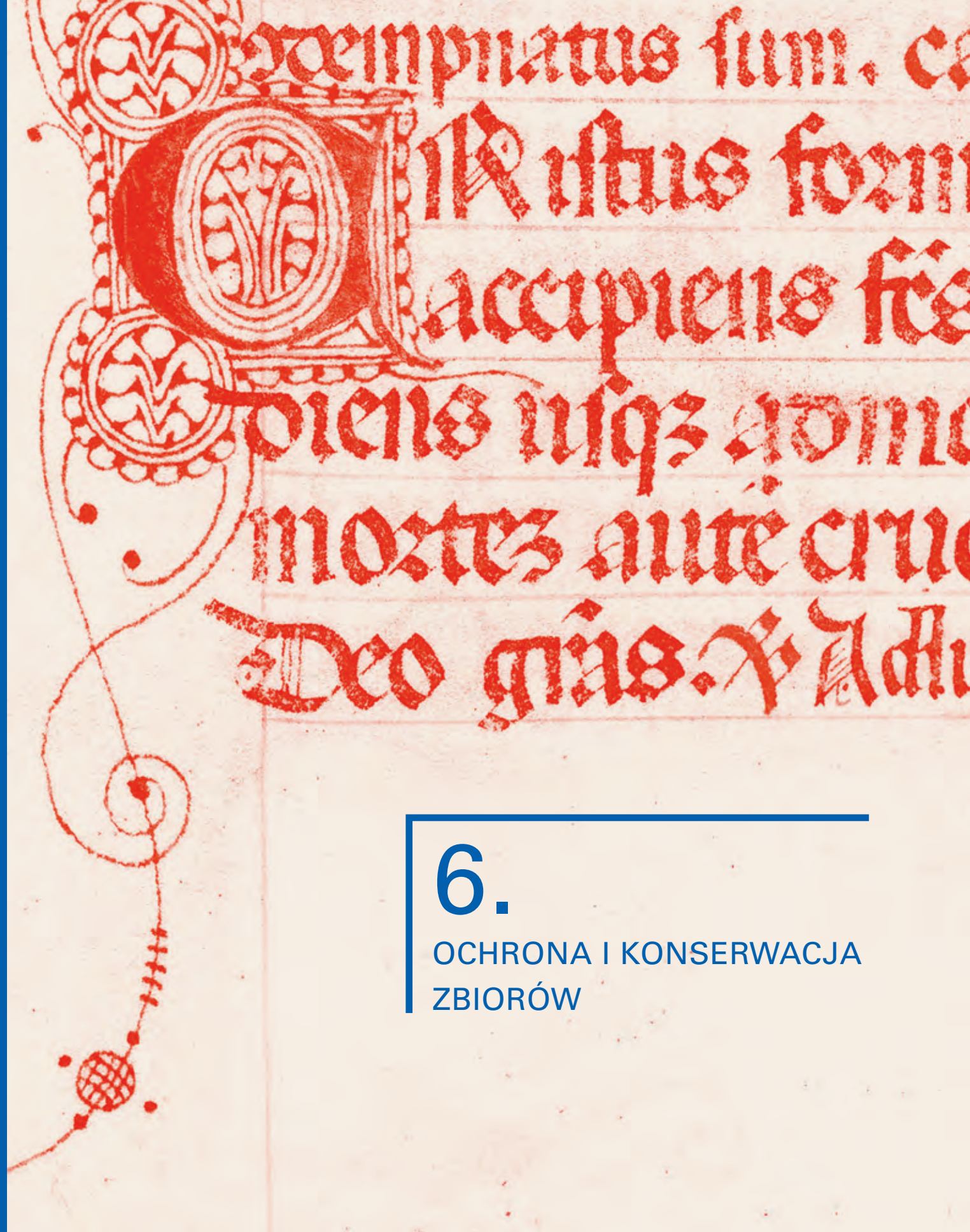
SPRZĘT I OPROGRAMOWANIE KOMPUTEROWE. SIEĆ LOKALNA I DOSTĘP DO INTERNETU

W 2016 r. Zakład Technologii Informatycznych BN sprawował opiekę i prowadził serwis techniczny blisko tysiąca komputerów funkcjonujących w BN.

Zajmował się też obsługą administracyjną i techniczną serwerów zainstalowanych na terenie Biblioteki Narodowej. Czynności te obejmowały m.in.: utrzymanie ciągłości działania serwerów oraz aplikacji na nich działających, zakładanie kont dla nowych użytkowników i usuwanie nieaktualnych, zmianę haseł, nadawanie praw użytkownikom, zarządzanie zasobami serwerów, tworzenie kopii bezpieczeństwa i kopii archiwalnych (*backup*), odzyskiwanie zbiorów na życzenie użytkowników, interwencje w przypadkach braku dostępności usług, aktualizacje oprogramowania i zabezpieczeń, wdrażanie nowych serwerów. Obecnie BN dysponuje 69 serwerami fizycznymi oraz 134 serwerami wirtualnymi, zawierającymi cyklicznie aktualizowane oprogramowanie.

W 2016 r. ZTI prowadził prace finalne nad wdrożeniem nowego modułu archiwum w systemie Repozytorium Cyfrowe BN. Realizowano także kolejne etapy działań zmierzających do wdrożenia systemu data.bn.org.pl, służącego do pobierania rekordów.

Wśród spraw związanych z zakupami systemów IT na potrzeby BN przeprowadzono postępowanie na rozbudowę macierzy Hitachi HUS 150 w Centrum Podstawowym oraz na zakup nowej macierzy na rzecz systemu Repozytorium Cyfrowe BN, po nowelizacji ustawy o zamówieniach publicznych z lipca 2016 r. Podpisano umowę na dostęp do sieci internet dla dwóch lokalizacji przy al. Niepodległości i w Pałacu Rzeczypospolitej na okres jednego roku. Podpisano także umowę na utrzymanie serwisu polona.pl i systemu Repozytorium Cyfrowe BN obowiązujące do końca 2016 r. Przedłużono abonamenty dla domen, m.in. bn.org.pl, polona.pl, bn.gov.pl, polona.gov.pl. Podpisano umowę na usługę Inspektora Bezpieczeństwa Systemów, w ramach której zrealizowano m.in. analizę ryzyka dla wybranych systemów i przystawano dokumenty PBI do przeprowadzonych analiz. Zakupiono napędy LTO 7 dla systemu Repozytorium Cyfrowe BN.

6.

OCHRONA I KONSERWACJA ZBIORÓW

Biblioteka Narodowa, gromadząc polski dorobek piśmienniczy, podejmuje wiele działań, aby zapewnić zbiorom właściwe warunki przechowywania i ochrony. Proces konserwacji i zabezpieczania zbiorów nadzorują specjaliści, wykorzystując przy tym najnowsze osiągnięcia sztuki konserwatorskiej i nowoczesne rozwiązania technologiczne. W ciągu ostatnich kilkunastu lat na potrzeby konserwacji zbiorów Biblioteki Narodowej zakupiono i zmodernizowano sprzęt umożliwiający realizację zabiegów służących ochronie zbiorów w skali masowej, takich jak dezynfekcja, digitalizacja czy odkwaszanie. W latach 2000–2008, dzięki funduszom zapewnionym przez Wieloletni Program Rządowy „Kwaśny papier. Ratowanie w skali masowej zagrożonych polskich zasobów bibliotecznych i archiwalnych”, możliwy był zakup i wdrożenie technologii masowego odkwaszania papieru: arkuszy i książek. Mimo stosunkowo krótkiego okresu działania Programu, zaplanowano i zrealizowano inwestycje, które wzmocniły pozycję Polski

jako ośrodka masowej konserwacji zbiorów z XIX i XX w. oraz jedyne w kraju, w którym biblioteki i archiwa stały się właścicielami licencjonowanych, nowoczesnych urządzeń do odkwaszania zbiorów. Zastosowane w Narodowej Książnicy technologie oraz metody konserwatorskie są bardzo skuteczne w przedłużaniu trwałości materiałów bibliotecznych wytworzonych na tzw. kwaśnym papierze. W oparciu o wyniki badań, podjęto decyzję o poddawaniu zabiegom wyłącznie egzemplarzy zaliczonych do Narodowego Zasobu Bibliotecznego. Istotną zmianą, jaka zaszła w działaniach pracowni konserwatorskich BN, jest ograniczenie do koniecznego minimum tzw. konserwacji pełnej na rzecz konserwacji zachowawczej.

Powołany w listopadzie 2015 r. w BN Instytut Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych, rozwijając znakomite tradycje zapoczątkowane utworzeniem w 1929 r. przez prof. Bonawenturę Lenartę Pracowni Konserwatorskiej BN, kontynuuje w nowej strukturze realizowane dotychczas zadania. Instytut tworzą następujące komórki:

- Pracownia Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych,
- Pracownia Konserwacji Masowej Arkuszy
- Pracownia Konserwacji Masowej Książek
- Laboratorium Konserwatorskie Zbiorów Bibliotecznych
- Introligatornia Specjalistyczna.

Wyniki badań, działań i dyskusji konserwatorskich są publikowane w wydawanym przez Bibliotekę Narodową „Notesie Konserwatorskim”. Jest to obecnie jedyny w Polsce specjalistyczny periodyk poświęcony ochronie zbiorów bibliotecznych i archiwalnych. W 2016 r. ukazał się numer 18 „Notesu” adresowany nie tylko do konserwatorów książek, ale również do osób zajmujących się zabezpieczaniem stanu dzieł sztuki, zabytków i kolekcji muzealnych, do wszystkich zainteresowanych tematyką zagrożeń biologicznych zbiorów.

Popularyzacji zagadnień związanych z ochroną i konserwacją zabytków piśmiennictwa oraz innych kategorii zbiorów służy także działający od 2013 r. na stronie internetowej BN blog tematyczny „Dobre zachowanie”.

Kompendium umożliwiającym instytucjom założenie i prowadzenie laboratorium konserwatorskiego jest, wydany w 2014 r. nakładem czołowego światowego wydawnictwa naukowego Elsevier, konserwatorski podręcznik mikrobiologiczny *The Preservation and Protection of Library Collections* autorstwa Bogdana Filipa Zerka, kierownika Instytutu Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych Biblioteki Narodowej.

Pracownicy Biblioteki Narodowej aktywnie uczestniczą w spotkaniach, seminariach i konferencjach międzynarodowych i krajowych, poświęconych sprawom ochrony zbiorów oraz wymianie doświadczeń w tym zakresie. W październiku 2016 r. BN była współorganizatorem konferencji „Konserwacja w bibliotekach polskich”, towarzyszącej 4. Targom Konserwacji i Restauracji Zabytków oraz Ochrony i Wyposażenia Archiwów, Muzeów i Bibliotek „Dziedzictwo”.

Coraz większego znaczenia w ochronie zbiorów nabiera profilaktyka konserwatorska, przestrzeganie zasad właściwego przechowywania materiałów bibliotecznych, ale także reguł operowania cennymi zbiorami przekazywanymi do digitalizacji.

PROFILAKTYKA – KONSERWACJA ZACHOWAWCZA

Działania profilaktyczne, czyli ochrona całego księgozbioru, to strategiczny kierunek ochrony dla zbiorów, które są wiecześnie przechowywane. Na bieżąco nadzoruje się warunki klimatyczne w magazynach zbiorów i salach wystawowych, regularnie oczyszcza się zbiory, wymienia opakowania ochronne lub wprowadza nowoczesne opakowania dla zbiorów, które tego wymagają. Kompleksowe działania realizowane są przy pomocy specjalistycznego sprzętu i aparatury, stosowanych również w pracach badawczych z zakresu opracowywania, typowania i testowania nowych materiałów i metod konserwacji. Badania służą również rozpoznawaniu i charakteryzowaniu czynników powodujących niszczenie i degradację materiałów bibliotecznych.

Podczas badań obiektów bibliotecznych w 2016 r. wykonano: 2200 pomiarów fizykochemicznych (w 2015 r. – 3196) oraz 8845 pomiarów mikrobiologicznych (w 2015 r. – 11 895) na zbiorach i z powietrza. Badaniom mikrobiologicznym poddano książki, dokumenty życia społecznego, druki, rękopisy, mapy, rysunki, grafiki. Łącznie wykonano 202 badania (w 2015 r. – 316). Do ich przeprowadzenia metodą odcisku pobrano z obiektów 4088 prób mikrobiologicznych (w 2015 r. – 2411). Sukcesywnie badane było także powietrze w magazynach. W 2016 r. wykonano 2812 pomiarów mikrobiologicznych powietrza aparatem MAS-100Eco (w 2015 r. – 2443) w pomieszczeniach BN, w tym w 104 magazynach z materiałami bibliotecznymi. Wyniki badań mikrobiologicznych powietrza w magazynach porównywane były z wynikami analizy powietrza atmosferycznego (czyli tzw. tła). W 2016 r. wykonano 1446 takich pomiarów (w 2015 r. – 1488). Za powyższymi danymi kryje się nie tylko liczba wykonanych pomiarów, ale przede wszystkim końcowe wnioski badań specjalistycznych, które mają charakter ekspertyz.

W ramach dezynfekcji materiałów bibliotecznych wykonano 54 „wsady” dezynfekcyjne w komorze ciśnieniowo-próżniowej (w 2015 r. – 57), co oznacza wydezynfekowanie tlenkiem etylenu około 38 m³ (w 2015 r. – 40,075 m³) książek, dokumentów, rękopisów, druków, rysunków, grafik, map i innych obiektów bibliotecznych, w tym 29,45 wsadu wykonano dla potrzeb własnych BN, a 24,55 – odpłatnie dla instytucji zewnętrznych (m.in. dla Muzeum Powstania Warszawskiego, Biblioteki Uniwersyteckiej, Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, Muzeum Literatury, Żydowskiego Instytutu Historycznego).

W Intriligatorni Specjalistycznej BN pudła i tecki ochronne wykonane z kwaśnej tektury wymieniane są na opakowania z tektury bezkwasowej. W 2016 r. wykonano 903 pudła ochronne, 17 teczek konserwatorskich, 5703 tecki kartonowe na zbiory archiwalne, 10 400 obwolot i kopert, 42 701 teczek na rękopisy i czasopisma.

KONSERWACJA TRADYCYJNA

Tradycyjną konserwacją obejmowane są głównie za- bytkowe obiekty ze zbiorów specjalnych oraz cyme- lia zbiorów głównych Biblioteki Narodowej. W 2016 r. w pracowniach Instytutu Konserwacji Zbiorów Bi- bliotecznych została ukończona konserwacja nastę- pujących obiektów:

- 60 rękopisów zawierających łącznie 3847 kart (w 2015 r. odpowiednio – 27, 2026), w tym m.in.: listy Henryka Sienkiewicza do Ignacego Chrzano- wskiego, dziennik i zbiór tekstów piosenek Agnieszki Osieckiej, obiekty z Archiwum Fran- ciszki i Stefana Themersonów

- 44 starodruków zawierających 5556 kart (w 2015 r. odpowiednio – 44, 7590), m.in. *Żywo- ty świętych* Piotra Skargi – utwór hagiograficz- ny napisany w 1577 r., *Psalterz Dawidów* Jana Kochanowskiego – poetycka parafraza biblijnej Księgi Psalmów, *Legenda aurea* Jakuba de Voragine – opowieści hagiograficzne ułożo- ne w porządku kalendarza kościelnego, 9 inkunabułów
- 50 obiektów ikonograficznych (grafiki, rysun- ki, albumy z grafikami, fotografie) zawierają- cych 885 kart (w 2015 r. – 82, 156), m.in.: album jednego z pionierów polskiej fotografii Karola Beyera (obiekt przechowywany w Skarbcu BN), rysunki Macieja Bieniasza, portrety Kajetana W. Kielisińskiego i Stanisława Małachowskiego
- 19 map wielkoformatowych (w 2015 r. – 17), m.in.: *Carte de la Pologne, Tabula nova Polo- niae et Silesiae*

Dla obiektów poddawanych zabiegom konser- watorskim wykonana została dokumentacja opi- sowa i fotograficzna, włączona do komputerowej bazy dokumentacji konserwatorskich. Informacja o rodzaju zabiegów konserwatorskich wprowadza- na jest do rekordu w zintegrowanym systemie bi- bliotecznym SIERRA.

W 2016 r. przygotowano 66 dokumentacji konser- watorskich dla 103 obiektów (w 2015 r. odpowiednio 124, 150), dla których wykonano 619 fotografii kolo- rowych (w 2015 r. – 1287) oraz 2047 fotografii cyfro- wych (w 2015 r. – 2298).

W 2016 r. wykonano również 19 ekspertyz dla 165 obiektów oraz 20 wstępnych ekspertyz dla 131 obiek- tów wypożyczanych na wystawy organizowane poza Bibliotekę Narodową, m.in. w: Pałacu Prezydenckim w Warszawie, Muzeum Narodowym w Gdańsku, Mu- zeum Fryderyka Chopina w Narodowym Instytucie Fryderyka Chopina, Camden Arts Centre w Londynie, Muzeum Narodowym w Kielcach, Muzeum Litera- tury im. Adama Mickiewicza w Warszawie, Museum

Belvedere w Wiedniu, Zamku Królewskim w War- szawie, Muzeum Architektury we Wrocławiu, Galerii Kordegarda w Warszawie.

Opracowania zawierają opis stanu zachowania tych obiektów oraz szczegółowe wskazówki doty- czące warunków ekspozycji wypożyczonych z Biblioteki Narodowej materiałów bibliotecznych.

KONSERWACJA MASOWA. ODKWASZANIE

W XIX wieku nastąpiła istotna zmiana w technologii wytwarzania papieru. Masowa produkcja oparta na ścierze drzewnym oraz dodawaniem do masy papier- niczej kleju żywicznego i siarczanie glinowym, spo- wodowała, że papier stawał się kwaśny już w chwili jego produkowania, a wraz z upływem lat szybko ciemniał i robił się kruchy. Dokumenty utrwalone na tzw. kwaśnym papierze, ze względu na właściwości fizykochemiczne podłoża, są wrażliwsze na uszko- dzenia mechaniczne i zagrożenia zewnętrzne. Nawet podczas magazynowania podlegają destrukcji na skutek absorpcji kwaśnych gazów zawartych w po- wietrzu. Zbiory XIX- i XX-wieczne stanowią główną i największą część zasobu Biblioteki Narodowej. Ich liczba jest zbyt duża, by można je było uratować me- todami konserwacji tradycyjnej. Ratunek tym zbio- rom może zapewnić tylko konserwacja masowa, tj. poddanie ich zabiegom w przeznaczonych do tego celu wyspecjalizowanych, nowoczesnych urządze- niach lub instalacjach, w procesach dezynfekcji, la- minacji, odkwaszania i wzmacniania arkuszy oraz książek. Dzięki specjalnym funduszom zapewnionym przez Wieloletni Program Rządowy „Kwaśny papier. Ratowanie w skali masowej zagrożonych polskich zasobów bibliotecznych i archiwalnych” (2000–2008), uruchomiono w BN w 2005 r. technologię masowego

Obiekty odkwaszane i konserwowane w 2016 r. w Pracowni Konserwacji Masowej Arkuszy IKZB

odkwaszania arkuszy w urządzeniu C900 firmy Neschen natomiast w 2007 r. – masowego odkwaszania książek metodą realizowaną przy pomocy instalacji Bookkeeper firmy Preservation Technologies. Odkwaszaniem objęto wówczas zarówno zbiory znajdujące się w Narodowej Książnicy, jak również w innych bibliotekach, archiwach i instytucjach kultury podległych Ministerstwu Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Po wygaśnięciu Wieloletniego Programu Rządowego „Kwaśny papier” odkwaszanie zasobów bibliotecznych, prowadzone w funkcjonującym od 2007 r. Zakładzie Konserwacji Masowej Zbiorów Bibliotecznych BN (od 1 listopada 2015 r. – Pracowni Konserwacji Masowej Arkuszy i Pracowni Konserwacji Masowej Książek IKZB), jest finansowane ze środków własnych BN (w zakresie konserwacji zbiorów Narodowej Książnicy zaliczanych do Narodowego Zasobu Bibliotecznego). Dla innych instytucji i osób prywatnych od 2009 r. wprowadzono usługi odpłatne.

Pracownie Instytutu Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych oprócz odkwaszania zbiorów nowszych, pochodzących głównie z Zakładu Magazynów Bibliotecznych, wykonują również prace konserwatorskie obejmujące obiekty ze zbiorów specjalnych i cymelia z XIX i XX w. Zakres prac jest konsultowany z pracownikami merytorycznymi komórek przekazujących zbiory. Instytut przygotowuje też ekspertyzy stanu zachowania dla zbiorów nowszych wypożyczanych poza Bibliotekę Narodową.

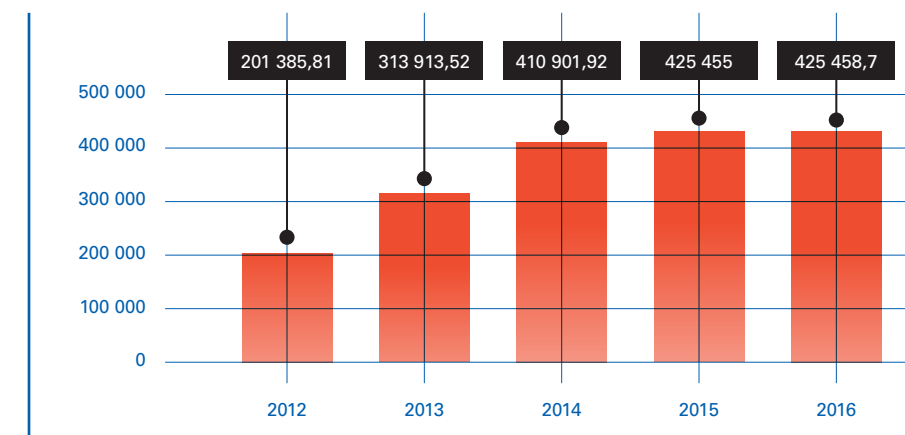
W 2016 r. kontynuowano odkwaszanie m.in. XIX-wiecznej części kolekcji wilanowskiej i księgozbioru Czesława Miłosza. Zakończono odkwaszanie i konserwację rękopisów i maszynopisów dzienników Zofii Nałkowskiej oraz obiektów z Pracowni Udostępniania Zbiorów Specjalnych.

Efektom wprowadzonego kilka lat temu sposobu typowania zbiorów jest obecnie znaczne zwiększenie liczby obiektów przeznaczonych wyłącznie do odkwaszania. W 2016 r., dzięki czynnościom

konserwatorskim wykonywanym w urządzeniu C900 firmy Neschen, odkwaszono łącznie 425 458,7 kart w przeliczeniu na format A4, który jest miernikiem obiektywnie pokazującym liczbę materiałów odkwaszonych w tej technologii (w 2015 r. – 425 455,24). W ramach odkwaszania druków zwartych w systemie Bookkeeper (odkwaszanie w środowisku bezwodnym) odkwaszono 85 316 wol./jedn./tek archiwalnych. Po odkwaszeniu obiekty ze zbiorów BN były poddawane pracom konserwatorskim o różnym stopniu zaawansowania.

W latach 2005–2016 za pomocą urządzenia Neschen C900 odkwaszono łącznie 1 984 169 kart różnego formatu, co stanowi 3 841 243,78 kart w przeliczeniu na format A4. Obiekty poddane pracom konserwatorskim stanowiły ok. 46,20% obiektów (jednostek, woluminów), co stanowiło ok. 2,90% wszystkich zbiorów BN oddanych do odkwaszania w systemie Neschen C900 (dane dotyczą kart w przeliczeniu na format A4). Zgodnie z założeniem sprzed 4 lat liczba obiektów i konserwowanych kart sukcesywnie spada (odpowiednio w 2015 r. – 41% i 11%). Wszystkie odkwaszane materiały biblioteczne zalicza się do Narodowego Zasobu Bibliotecznego.

Liczba arkuszy (w przeliczeniu na format A4) odkwaszonych w technologii Neschen C900 w latach 2012–2016 w Bibliotece Narodowej (zbiory BN i innych instytucji)

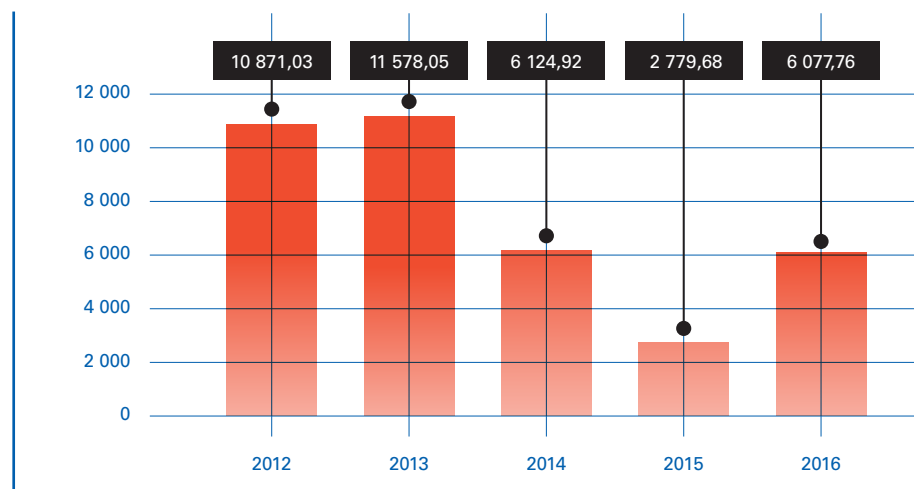
Część materiałów bibliotecznych – oprócz odkwaszenia w technologii Neschen C900 lub Bookkeeper – wymaga tradycyjnych zabiegów konserwatorskich. Pracom tym poddano w 2016 r. łącznie 3696 obiektów ze zbiorów BN i w ramach usług zewnętrznych (w 2015 r. – 3612), co stanowi 15 759 kart różnego formatu, tj. 12 185,73 kart w przeliczeniu na format A4 (w 2015 r. odpowiednio 24 109, 47 680,84).

W 2016 r. w Pracowni Konserwacji Masowej Książek odkwaszano głównie zbiory trzeciego (największego) formatu. Wymagają one dłuższego czasu suszenia materiałów odkwaszonych w instalacji do odkwaszania, co wpłynęło na zmniejszenie liczby cykli odkwaszania przeprowadzanych w pracowni w ciągu jednego dnia: z 5 na 4. Książki o grzbietach dłuższych niż 33 cm muszą być odkwaszane w zbiorniku horyzontalnym (takich obiektów mieści się w nim nie więcej niż 4 woluminy jednorazowo). Rodzaj odkwaszanych materiałów bibliotecznych miał decydujący wpływ na mniejszą liczbę odkwaszonych w roku 2016 obiektów.

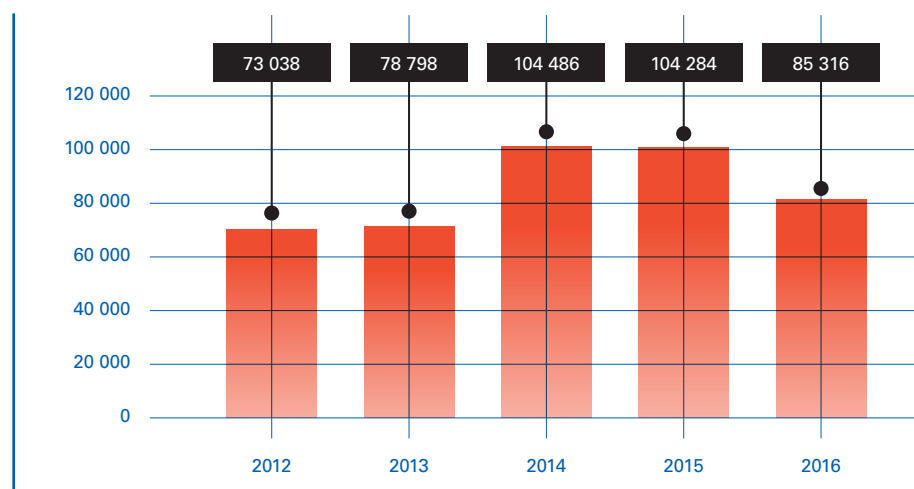
W 2016 r. 6077,76 kart w przeliczeniu na format A4 poddano wzmocnieniu przy pomocy laminacji Filmoplastem R (w 2015 r. – 2779,68 kart). Zabieg jednostronnej laminacji stosowany jest do ratowania bardzo kruchego papieru czasopism chronionych z Zakładu Magazynów Bibliotecznych. Od kilku lat w ten sposób ratowane są każdego roku po dwa roczniki „Dziennika Chicagoskiego”. W 2016 r. zakonserwowano w ten sposób rocznik 1942 tej gazety.

W ramach odkwaszania książek (druków zwartych) w systemie Bookkeeper odkwaszono łącznie 85 316 woluminów o łącznej wadze 16 259,1 kg (w 2015 r. – 104 284 woluminy o wadze 21 870,2 kg), pochodzących ze zbiorów Biblioteki Narodowej oraz w ramach usług wykonanych dla innych instytucji. Łącznie w latach 2007–2016 odkwaszono w systemie Bookkeeper 699 606 woluminów/tek archiwalnych o łącznej wadze 253 549,33 kg.

Liczba arkuszy (w przeliczeniu na format A4) poddanych laminacji w latach 2012–2016 w Bibliotece Narodowej (zbiory BN i innych instytucji)

Liczba woluminów/tek archiwalnych odkwaszonych w systemie Bookkeeper w latach 2012–2016 w Bibliotece Narodowej (zbiory BN i innych instytucji)

MIKROFILMOWANIE I DIGITALIZACJA ZBIORÓW

Program mikrofilmowania zbiorów w Bibliotece Narodowej realizowany był od 1950 r., kiedy to utworzono stację mikrofilmową i rozpoczęto mikrofilmowanie najcenniejszych dokumentów ze zbiorów bibliotek polskich. Obecnie zasób mikrofilmów Biblioteki Narodowej liczy blisko 280 000 jednostek i zawiera dokumenty polskich i zagranicznych książnic: kopie rękopisów, starodruków, muzykaliów, druków nowszych i czasopism, druków ulotnych oraz w mniejszym zakresie zbiorów ikonograficznych i kartograficznych. W Pracowni Reprografii i Digitalizacji BN, działającej w ramach Zakładu Zbiorów Cyfrowych, wykonano w 2016 r. 25 976 klatek mikrofilmu negatywowego (w 2015 r. – 30 300) i 4173 mb. kopii pozytywowych (w 2015 r. – 9640 mb.), przy czym procesowi temu zostały poddane w 2016 r. wyłącznie inwentarze kartograficzne BN.

Wraz z rozwojem technologii cyfrowej podstawowym narzędziem ochrony unikatowych obiektów i jednocześnie masowego ich udostępniania stała się digitalizacja i budowanie bibliotek cyfrowych, które mogą ocalić dorobek kulturalny zapisany na tradycyjnych i nietrwałych nośnikach. Digitalizacja zbiorów stanowi dla Narodowej Książnicy jeden z głównych priorytetów działania. Z roku na rok w BN wzrasta więc liczba dokumentów przenoszonych dzięki nowoczesnym technologiom do postaci cyfrowej. Zgodnie z decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Narodowa Książnica pełni od pięciu lat funkcję Centrum Kompetencji w zakresie digitalizacji materiałów bibliotecznych w Polsce w ramach Wieloletniego Programu Kultura+.

BN stopniowo pozyskuje najnowocześniejszy sprzęt umożliwiający masową digitalizację. Działająca od 2004 r. Pracownia Reprografii i Digitalizacji Zbiorów wyposażona jest w skanery do oryginałów: Zeutschel OS 10000, trzy skanery Zeutschel

12000, jeden skaner Zeutschel 14000 (zakupione w 2008 r.), dwa skanery Canon MS 800 do mikrofilmów. W 2010 r. Biblioteka Narodowa jako pierwsza instytucja w Polsce zakupiła dodatkowo trzy automatyczne skanery do książek. Zakup został sfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka) w ramach realizowanego przez BN projektu Cyfrowa Wypożyczalnia Publikacji Naukowych ACADEMICA. W ramach tego samego projektu w 2011 r. BN została wyposażona w nowoczesny automatyczny skaner do mikrofilmów Zeutschel OM 1600, umożliwiający masową digitalizację klatek mikrofilmowych, a rok później zakupiono także specjalistyczny skaner przelotowy Scamax 422 CD oraz skaner Canon DR 7550 C. Pracownie posiadają także dwa automatyczne skanery dzielowe ScanRobot, specjalistyczny skaner do digitalizacji materiałów ikonograficznych w formacie poniżej A4, trzy skanery firmy Kodak oraz nowoczesny skaner „Metis” z tzw. V-kołyską do digitalizacji trudno otwierających się kodeksów (zakupione w 2013 r.) oraz nabyte w roku 2014 dwa skanery dzielowe Zeutschel 12002, dwa skanery dokumentowe Kodak oraz profesjonalny zestaw fotograficzny przeznaczony do wykonywania reprodukcji. W 2015 r. zakupiono dwa skanery dzielowe Zeutschel 15000. Powstało też specjalne stanowisko fotograficzne do reprodukcji szczególnie cennych obiektów ze zbiorów Biblioteki Narodowej.

Dzięki nowoczesnym urządzeniom z roku na rok znacząco wzrasta liczba skanów wykonanych w Pracowni Reprografii i Digitalizacji. W 2016 r. wykonano ich 16 138 867, w tym z oryginału – 13 325 645, a z mikrofilmów – 2 760 331.

Do najcenniejszych obiektów bibliotecznych zdigitalizowanych w 2016 r. należą: *Rozmyślanie przemyskie*, *Psałterz floriański*, szkice i rysunki Teofila Kwiatkowskiego, fotografie Karola Beyera, przypisywana Willemowi Blaeu mapa południowej części Morza Bałtyckiego, trójjęzyczne paryskie wydanie

z 1851 r. *Konrada Wallenroda* i *Grażyny Adama Mickiewicza* z ilustracjami, rękopisy *Agnieszki Osieckiej*, w tym dziennik z przełomu lat 1945 i 1946.

BEZPIECZEŃSTWO ZBIORÓW BIBLIOTEKI NARODOWEJ

Profilaktyka ochrony zbiorów polega także na zwiększeniu bezpieczeństwa budynków, w których przechowywane są zbiory. Systematycznie przeprowadzane są kontrole stanu urządzeń przeciwpożarowych, zespołów wentylacyjno-klimatyzacyjnych i systemów zabezpieczeń technicznych oraz telewizji przemysłowej, zamontowanych w latach ubiegłych. W zakresie technicznej i elektronicznej ochrony obiektów działają kamery monitorujące wnętrze, kamery zewnętrzne, systemy czujek elektronicznych, modernizowane są zabezpieczenia antywłamaniowe. Zwiększeniu bezpieczeństwa budynków i zbiorów służą stałe kontrole ochrony przeciwpożarowej w obiektach BN, ćwiczenia ewakuacyjne pracowników, ćwiczenia taktyczno-bojowe jednostek ratowniczo-gaśniczych Państwowej Straży Pożarnej oraz kompleksowy przegląd stanu technicznego urządzeń przeciwpożarowych, w tym m.in. systemu sygnalizacji pożaru, systemu zabezpieczenia przed zadymienieniem, awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego, podręcznego sprzętu gaśniczego i przeciwpożarowej instalacji wodociągowej. Repozytorium cyfrowe jest wyposażone w nowoczesne systemy sygnalizacji pożarowej, wczesnej detekcji dymu oraz stałe urządzenie gaśnicze, co znacznie podnosi bezpieczeństwo zbiorów elektronicznych. Budynek magazynowy C jest wyposażony w System Sygnalizacji Pożaru (SSP) i wydzielenia przeciwpożarowe, w ramach których każda kondygnacja obiektu została podzielona na trzy odrębne strefy pożarowe, co pozwala na

wczesną detekcję ewentualnego pożaru i zabezpiecza przed jego rozprzestrzenieniem się. W kolejnych latach planowane są podobne prace w pozostałych budynkach BN. Zwiększy to skuteczność wykrywania ewentualnych zdarzeń pożarowych i umożliwi zarówno lepszą ochronę zbiorów BN, jak i jej pracowników oraz użytkowników. Ponadto zmodernizowany został transporter materiałów bibliotecznych wraz z nowymi zabezpieczeniami przeciwpożarowymi. W 2016 r. jeden z magazynów zbiorów specjalnych został wyposażony w Stałe Urządzenie Gaśnicze (gaz obojętny – Inergen). Podejmowane działania projektowe wynikają z zaleceń ekspertyz pożarowych, wykonanych na przestrzeni ostatnich trzech lat, i są ukierunkowane na dostosowanie budynków BN do obowiązujących przepisów przeciwpożarowych oraz podniesienie poziomu bezpieczeństwa osób i mienia.

W 2016 r. realizowano także zadania wynikające z przyjęcia zasad ochrony dóbr kultury na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych.

7.

BIBLIOTEKI CYFROWE

CYFROWA BIBLIOTEKA NARODOWA POLONA

Cyfrowa Biblioteka Narodowa POLONA, która powstała w 2006 r., jest jednym z najnowocześniejszych portali tego typu na świecie. Udostępnia w postaci cyfrowej najważniejsze wydania polskich tekstów literackich i naukowych, dokumenty historyczne, czasopisma, grafiki, fotografie, druki i rękopisy muzyczne oraz mapy pochodzące ze zbiorów Narodowej Książnicy. Strona główna w połączeniu z profilem POLONY na portalu społecznościowym Facebook oraz blogiem blog.polona.pl – to główne narzędzie promocji kolekcji cyfrowej Biblioteki Narodowej.

POLONA zbudowana jest na zasadzie *one page application*, co pozwala uniknąć efektu przeładowywania strony po przejściu do kolejnego miejsca w serwisie czy do kolejnego obiektu. Portal wyposażony jest w technologie wspomagające

wyszukiwanie, m.in.: filtry, przeszukiwanie pełnotekstowe oraz narzędzie umożliwiające płynne skalowanie obrazu. Każde z rozwiązań zastosowanych przy budowie portalu zaprojektowano tak, aby w dowolnym momencie mogło być dalej rozwijane.

Zbiory POLONY, udostępniane są jako pojedyncze obiekty, ale także – dzięki wprowadzanym opisom – podzielone pod względem formalnym oraz tematycznie. Daje to możliwość prezentowania zasobów Biblioteki Narodowej i popularyzacji dziedzictwa kulturowego Polski poprzez tworzenie na stronie polona.pl kolekcji tematycznych. W 2016 r. powstały nowe kolekcje związane z Rokiem Henryka Sienkiewicza:

- Sienkiewicz
- Sienkiewicz w przekładach

Prezentowany dotychczas zestaw tematów uzupełniły ponadto kolekcje:

- Aleksander Brückner
- Inkunabuty i starodruki Biblioteki Prowincjalnej Zakonu Franciszkanów w Krakowie
- Fundacja XX. Czarotoryskich – Biblioteka XX. Czarotoryskich
- Eugeniusz Romer

Kolekcjom towarzyszą teksty publikowane na Polona/Blog. W związku z przypadającym w roku 2016 Międzynarodowym Rokiem Mapy we współpracy z Zakładem Zbiorów Kartograficznych BN przygotowano cykl wpisów dotyczących najcenniejszych i najciekawszych map i planów pochodzących ze zbiorów BN. Również pokazom w ramach cyklu PIERWSZE/NAJSTARSZE towarzyszyły specjalne teksty przybliżające historię prezentowanych zbiorów BN. Łącznie w 2016 r. na blogu zaprezentowano 19 tekstów dotyczących udostępnianych w POLONIE zbiorów.

Dzięki współpracy z Biblioteką Publiczną m. st. Warszawy udało się zdigitalizować i udostępnić

unikatowe wydanie *Złotej różyczki* Heinricha Hoffmanna – pierwszego ilustrowanego zbioru wierszy dla dzieci wydanego w 1892 r. w języku polskim. Tomik wraz z późniejszymi wydaniami został opatrzony wprowadzeniem na Polona/Blog i od razu zyskał dużą popularność w sieci. Jednocześnie wykona została kwerenda na temat ilustrowanej literatury dziecięcej, a wybrane publikacje zostały zdigitalizowane jako obiekty specjalne.

Na portalu społecznościowym Facebook strona POLONY stale zwiększa swój zasięg i uzyskuje nowe polubienia. Na koniec grudnia 2016 r. strona przekroczyła 34 700 polubień (w 2015 r. – 29 000). W dalszym ciągu jest to najbardziej popularna strona dotycząca bibliotekarstwa w polskich portalach społecznościowych.

Promocja zbiorów Biblioteki Narodowej i biblioteki cyfrowej POLONA prowadzona jest także za pomocą mediów tradycyjnych (radio, prasa), w czasie wystąpień publicznych (prezentacje pracowników POLONY i innych zakładów BN w trakcie wystaw, warsztatów, na konferencjach międzynarodowych). Informacje o POLONIE i jej zbiorach prezentowane są również w warszawskim metrze.

W 2016 r., przy okazji cyklu jednodniowych pokazów najważniejszych zabytków polskiej kultury i historii PIERWSZE/NAJSTARSZE oraz towarzyszącym im wykładom, zespół POLONY starał się dotrzeć do uczestników tych wydarzeń i przekazać informację o tym, że POLONA zapewnia im stały i nieograniczony dostęp do najcenniejszych zbiorów BN. Redakcja POLONY uczestniczyła w doborze prelegentów oraz materiałów na wystawy związane z cyklem.

W pierwszej połowie 2016 r. Zakład Zbiorów Cyfrowych odnotował duże zainteresowanie polskich wydawnictw materiałami znajdującymi się w zbiorach POLONY. W maju 2016 r. Redakcja POLONY podjęła współpracę z Wydawnictwem Świat Książki przy wydaniu podobizny tomiku K. K. Baczyńskiego *W żalu najczystszy*, którego premiera odbyła się w czerwcu 2016 r. na *Imieninach Jana*

Kochanowskiego, oraz z The Mordechaj Gebirtig Memorial przy wydaniu reprintsu zbioru *Majne lider*.

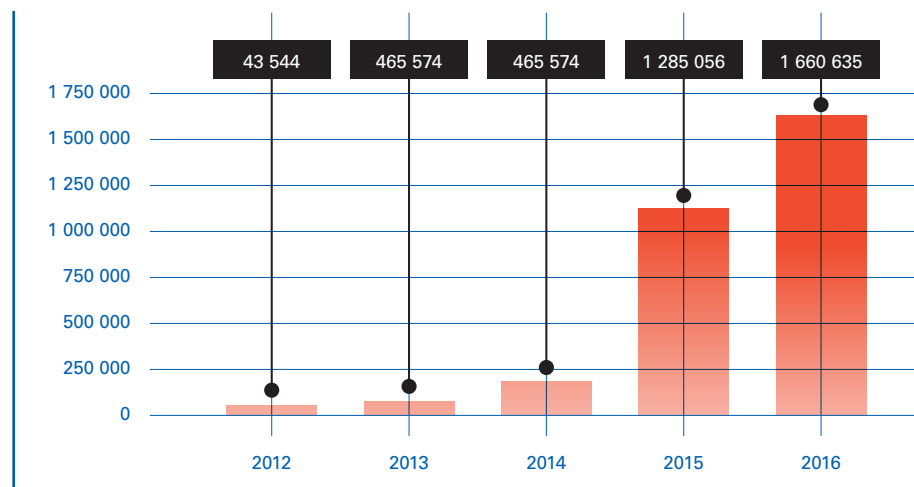
Na zlecenie Ministerstwa Spraw Zagranicznych Redakcja POLONY przygotowała wystawę planszową na temat historii języka polskiego, adresowaną do dwóch grup docelowych: studentów zainteresowanych studiami polonistycznymi/nauką polskiego oraz dzieci (dzieci emigrantów, które niekoniecznie stykają się z literacką polszczyzną). Wystawa będzie promować język polski na całym świecie, a jej otwarcie miało miejsce na VI Międzynarodowym Kongresie Polonistów w Katowicach.

W listopadzie POLONA była gościem Targów Książki Historycznej, na których przedstawiła miłośnikom literatury Henryka Sienkiewicza m.in. materiały historyczne dotyczące *Trylogii* ukryte w cyfrowej bibliotece.

W POLONIE prezentowane są nie tylko zbiory BN, lecz również zbiory Narodowego Instytutu Fryderyka Chopina, Instytutu Teatralnego, Międzynarodowego Centrum Kultury w Krakowie (publikacje na otwartych licencjach), Biblioteki Fundacji XX. Czarotoryskich, biblioteki Zakonu Franciszkanów w Krakowie oraz Państwowego Muzeum Etnograficznego.

W roku 2016 umieszczono w POLONIE 411 476 publikacji cyfrowych. Na dzień 31 grudnia w portalu było dostępnych blisko 1 660 635 obiektów. Z powodu wyłączeń technologicznych serwis POLONY odnotował nieco mniej wizyt niż w 2015 r. – 798 430 sesji (rejestrwana była wizyta każdego nowego gościa, który oglądał stronę i nie łączył się z nią przez ostatnie 60 minut) i 18 805 956 odsłon poszczególnych stron. Średni czas pozostawania użytkownika w serwisie wzrósł z 8,24 minuty do 9,10 minuty, zaś współczynnik odrzuceń zmalał z ok. 2% do ok. 1,59%. Na koniec 2016 r. serwis POLONY odnotował 47% nowych użytkowników portalu.

Liczba dokumentów udostępnionych w cBN POLONA w latach 2012–2016

CENTRUM KOMPETENCJI W ZAKRESIE DIGITALIZACJI MATERIAŁÓW BIBLIOTECZNYCH

Zgodnie z założeniami „Programu digitalizacji dóbr kultury oraz gromadzenia, przechowywania i udostępniania obiektów cyfrowych w Polsce 2009–2020”, ogłoszonego przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w 2009 r., Biblioteka Narodowa pełni funkcję Centrum Kompetencji w zakresie digitalizacji materiałów bibliotecznych. Do zadań Centrum Kompetencji należy wdrażanie zmian technologicznych dotyczących digitalizacji i przechowywania zasobów cyfrowych oraz koordynacja działań w zakresie gromadzenia i przechowywania tych zasobów.

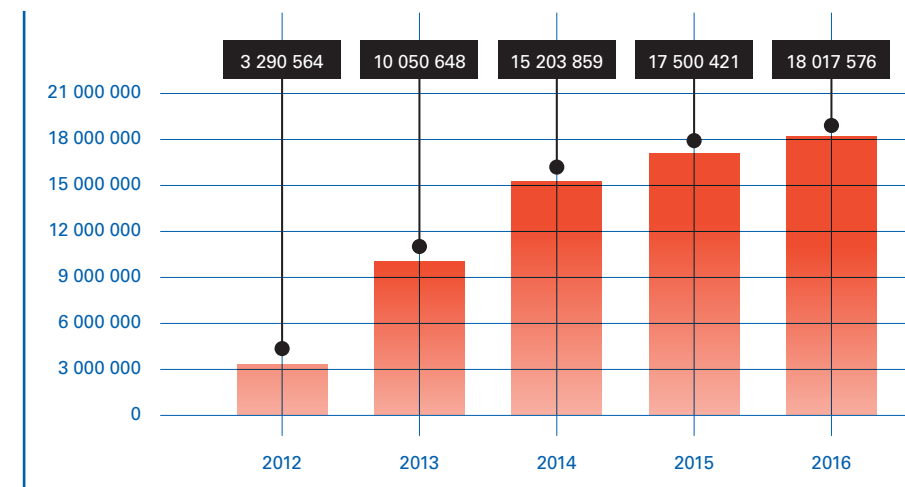
W 2016 r. w ramach realizowanego Programu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Kultura Cyfrowa” Centrum Kompetencji przeprowadziło szkolenia i konsultacje eksperckie z zakresu digitalizacji, udzielało informacji dotyczących

przygotowania kopii wzorcowych oraz metadanych przekazywanych do wieczystego przechowywania w Repozytorium Cyfrowym BN. W IV kwartale 2016 r. opracowano kompleksowy plan wspierania instytucji ubiegających się o dotacje MKiDN w ramach kolejnych edycji Programu.

W ramach Programu „Kultura Cyfrowa” Zakład Zbiorów Cyfrowych podjął współpracę z Fundacją Przyjaciół Sztuk Aurea Porta, realizując jako partner projekt *Udostępnienie dzieł wszystkich Bogusława Schaeffera*. W ramach współpracy Pracownia Reprografii i Digitalizacji wykonała dla Fundacji ponad 14 tysięcy skanów dzieł kompozytora. Osobna umowa przewiduje udostępnienie skanów w POLONIE.

Dzięki posiadanemu przez Bibliotekę Narodową nowoczesnemu sprzętowi umożliwiającemu masową digitalizację, liczba skanów wykonanych w Pracowni Reprografii i Digitalizacji Zakładu Zbiorów Cyfrowych utrzymuje się na wysokim poziomie. W 2016 r. wykonano/przekazano do repozytorium 18 017 576 skanów (w 2015 r. – 17 500 421).

Liczba skanów wykonanych w BN w latach 2012–2016

REPOZYTORIUM DOKUMENTÓW ELEKTRONICZNYCH

Repozytorium Dokumentów Elektronicznych zostało uruchomione przez Zakład Technologii Informatycznych BN w 2009 r. Składa się z dwóch przystosowanych systemów DSpace: zewnętrznego dostępnego dla wydawców i wewnętrznego przechowującego dane. W BN gromadzone są za jego pomocą wydawnictwa zwarte i ciągłe, publikowane wyłącznie w wersji cyfrowej i udostępniane przez internet. Dokumenty elektroniczne nadsyłane są dobrowolnie przez wydawców w ramach egzemplarza obowiązkowego. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Kultury i Sztuki z dnia 6 marca 1997 r. w sprawie wykazu bibliotek uprawnionych do otrzymywania egzemplarzy obowiązkowych poszczególnych rodzajów publikacji oraz zasad ich przekazywania (Dz.U. 1997, nr 29, poz. 161), w Polsce prawo do egzemplarza obowiązkowego dokumentów elektronicznych przysługuje dwóm

bibliotekom: Bibliotece Jagiellońskiej i Bibliotece Narodowej. Dla każdego wydawnictwa zgłaszającego się do Repozytorium zostaje utworzone konto z odseparowanym zasobem, na które wydawcy samodzielnie przekazują publikacje.

Bibliotekarze cyfrowi dokonują korekty wprowadzanych metadanych dokumentów i ewentualnie je uzupełniają. Dla każdego zarchiwizowanego tytułu opracowywany jest rekord bibliograficzny w katalogu komputerowym wraz z adnotacją o lokalizacji dokumentu. W 2016 r. w Repozytorium zamieszczono 10 302 obiekty.

Zintensyfikowano działalność informacyjną dla wydawców związaną z przeniesieniem kont do nowego Repozytorium Cyfrowego BN. W 2016 r. w Repozytorium założono 921 nowych kont dla wydawców. W maju została stworzona wstępna wersja instrukcji obsługi Repozytorium Cyfrowego BN dla wydawców. Rozwijana jest współpraca z wydawcami, którzy zobligowani są do przekazywania do BN egzemplarza obowiązkowego dokumentów

elektronicznych (pomoc techniczna, udzielanie informacji, monitorowanie wpływu).

Wszystkie publikacje są obecnie dostępne za pośrednictwem Repozytorium, a cały bieżący wpływ wprowadzany bezpośrednio przez wydawców do Repozytorium.

REPOZYTORIUM CYFROWE – PRZECHOWYWANIE ZASOBÓW CYFROWYCH BN

Zasoby cyfrowe Biblioteki Narodowej, zarówno będące wynikiem digitalizacji, jak i dokumenty *born digital*, są przechowywane w Repozytorium Cyfrowym BN. W 2012 r. oddano do użytku Centrum Podstawowe, mieszczące się w zaadaptowanych w tym celu pomieszczeniach na terenie siedziby głównej BN przy al. Niepodległości 213. Centrum wyposażone jest w system zasilania gwarantowanego oraz systemy zabezpieczeń technicznych, takich jak system przeciwpożarowy, przeciwzalaniowy, system antywłamaniowy oraz kontrola dostępu z czytnikami biometrycznymi i inne. Dzięki aparaturze wentylacji i klimatyzacji precyzyjnej zapewnione zostały odpowiednie warunki środowiskowe. Miedziane i światłowodowe okablowanie strukturalne pozwala na zestawianie wydajnych połączeń.

Repozytorium Cyfrowe BN jest wyposażone w następujące urządzenia IT:

- farmę serwerów wieloprocesorowych o standardowej konstrukcji dającej możliwość dostosowywania ich do zadań i posiadających elastyczną zmianę funkcji w ślad za zmieniającą się dynamiką potrzeb
- zwirtualizowane środowisko macierzowe o surowej pojemności znacznie przekraczającej

petabajt. Wysokopoziomowe funkcje archiwum wraz ze sprzętowo realizowaną redundancją oraz replikacją i wirtualizacją pojemności tworzą wysoce wydajny magazyn o dużej niezawodności, będący podstawą systemu długotrwałego przechowywania

- zrobotyzowaną bibliotekę taśmową o pojemności znacznie przekraczającej petabajt, skalowalną do 50 PT, pozwalającą na ekonomiczne przechowywanie ogromnej ilości danych przy minimalnym zużyciu energii elektrycznej. Sprawdzona trwałość taśm wraz z mechanizmami automatycznej weryfikacji ich stanu czyni z niej odpowiedni nośnik dla systemu długotrwałego przechowywania
- automatyczną bibliotekę Bluray z nośnikami przenoszonymi do pancerniej szafy ognioodpornej, zapewniającą istnienie trzeciej kopii zbiorów o minimalnej kompresji i, przez dywersyfikację nośnika, stanowiącą zabezpieczenie na wypadek szczególnych kataklizmów
- zestaw urządzeń zabezpieczających i kontrolujących: firewalle, systemy wykrywania włamań, analizatory, szyfratory, ochrona antywirusowa itp.

System informatyczny Repozytorium, zlokalizowany w gmachu głównym BN, replikuje dane do drugiej mniejszej instancji Repozytorium, mieszczącej się w wynajmowanej przestrzeni serwerowni komercyjnej, odległej o ponad 10 km od BN. Są tam przechowywane pełne kopie wszystkich zasobów cyfrowych. Urządzenia zgromadzone w Centrum Zapasowym, będące własnością BN, zabezpieczają ciągłość działania podstawowych funkcji systemu na wypadek poważnych awarii lub katastrof w Centrum Podstawowym.

Repozytorium Cyfrowe BN jest archiwum wyczystym, które zapewnia ciągłość przechowywania informacji, dlatego zastosowane przy jego projektowaniu technologie odznaczają się elastycznością,

otwartością i skalowalnością. Wykorzystane mechanizmy umożliwią migrację danych w ramach Repozytorium pomiędzy kolejnymi generacjami sprzętu lub oprogramowania. Repozytorium jest przygotowane do przechowywania zarówno zasobów cyfrowych wytworzonych lub pozyskanych przez Bibliotekę Narodową, jak i przekazanych przez inne instytucje.

ACADEMICA – CYFROWA WYPOŻYCZALNIA PUBLIKACJI NAUKOWYCH

Cyfrowa Wypożyczalnia Publikacji Naukowych ACADEMICA, funkcjonująca od grudnia 2014 r., to nowatorskie narzędzie zapewniające badaczom szybki dostęp do literatury naukowej.

W dniu otwarcia w ACADEMICE znajdowały się 471 674 publikacje. Obecnie system umożliwia dostęp do ponad 1 747 tys. publikacji, w tym do ponad 1 040 tys. publikacji naukowych chronionych prawem autorskim ze wszystkich dziedzin wiedzy (monografie, podręczniki, skrypty, artykuły i całe numery czasopism).

W systemie ACADEMICA udostępniane są przede wszystkim chronione prawem autorskim publikacje z lat 1990–2014: podręczniki akademickie, prace naukowe, wybrane czasopisma naukowe z listy Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, reprezentujące wszystkie dziedziny wiedzy.

Podstawę prawną udostępniania zasobów cyfrowych w systemie ACADEMICA stanowią zapisy dotyczące dozwolonego użytku publicznego w zakresie związanym z wykorzystaniem utworów w działalności bibliotek, zawarte w art. 28 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, którego ustęp 3 stanowi, że biblioteki,

archiwa i szkoły mogą „udostępniać zbiory dla celów badawczych lub poznawczych za pośrednictwem końcówek systemu informatycznego (terminali) znajdujących się na terenie tych jednostek”. Ponadto przyjęto założenie, że międzybiblioteczne wypożyczanie wersji cyfrowych książek i czasopism nie może powodować zwiększenia liczby egzemplarzy dostępnych na rynku, co mogłoby zostać potraktowane jako wynikające z art. 35 ustawy o prawie autorskim naruszenie słusznego interesu twórcy. Dlatego też wypożyczalnia ACADEMICA umożliwia dostęp do każdej publikacji tylko jednemu użytkownikowi w tym samym czasie, podobnie jak ma to miejsce w przypadku międzybibliotecznych wypożyczeń publikacji papierowych, w których książka wypożyczona przez jedną z bibliotek nie jest dostępna dla wszystkich pozostałych. By ułatwić użytkownikom korzystanie z zasobów chronionych prawem autorskim, wprowadzono system rezerwacji publikacji we wskazanych bibliotekach, co pozwala na zapewnienie wszystkim zainteresowanym dostępu w wybranych przez nich terminach do szczególnie popularnych tekstów naukowych. Od listopada 2014 r. wpływały zgłoszenia z bibliotek zainteresowanych przystąpieniem do systemu. Zgłaszały się zarówno biblioteki, które współpracowały już z Biblioteką Narodową w ramach wypożyczania tradycyjnego, w tym duże biblioteki uniwersyteckie i naukowe, jak i małe biblioteki publiczne, które do tej pory nie miały dostępu do zbiorów BN, oraz biblioteki uczelni prywatnych.

Baza zdigitalizowanych książek i artykułów z czasopism, obejmujących wszystkie dziedziny nauki, stale się powiększa. Przygotowanie ogromnego zasobu publikacji cyfrowych było możliwe dzięki zakupowi ze środków projektu najnowocześniejszego sprzętu w postaci skanerów automatycznych oraz przelotowych i wdrożeniu procesu masowej digitalizacji zbiorów Biblioteki Narodowej przy wykorzystaniu aplikacji do obsługi ścieżki digitalizacji i archiwizacji zbiorów.

W styczniu 2016 r. zakończyła się współpraca Biblioteki Narodowej z Biblioteką Główną Politechniki Warszawskiej w ramach projektu Zintegrowana Platforma Polskich Czasopism Naukowych „Mercuriusz”, którego celem była digitalizacja, opracowanie i udostępnienie w formie elektronicznej polskich czasopism naukowych. W ramach tego projektu zeskanowano i opracowano czasopisma punktowane za okres 2002–2014, które uzupełniły zasoby ACADEMIKI.

W 2016 r. kontynuowano prace nad rozwojem CWPN ACADEMICA, zarejestrowano 121 nowych bibliotek oraz udzielano wsparcia bibliotekom należącym już do systemu. Prowadzono także działania informacyjno-promocyjne adresowane do bibliotek prywatnych szkół wyższych, archiwów państwowych i bibliotek seminariów duchownych oraz organizowano warsztaty z podstaw ACADEMIKI i jej praktycznego wykorzystania. ACADEMICA była też prezentowana na wybranych konferencjach.

W ramach działań promocyjnych ACADEMICA pojawiła się na stoisku BN w czasie Warszawskich Targów Książki oraz na *Imieninach Jana Kochanowskiego* – czerwcowej cyklicznej imprezie plenerowej w Parku Krasińskich.

EUROPEANA

Biblioteka Narodowa zaangażowana jest w zadania projektu Europeana v-2.0 związane z propagowaniem wiedzy o digitalizacji europejskiego dziedzictwa kulturalnego i o samej Europeanie.

W ramach, rozpoczętego w 2015 r. projektu Europeana 280, który obejmuje prezentację 10 cennych kolekcji z każdego kraju UE, Biblioteka Narodowa zaprezentowała za pośrednictwem polona.pl cyfrową kopię *Katalogu arcybiskupów gnieźnieńskich*

Jana Długosza z ilustracjami Stanisława Samostrzelnika oraz kolekcję prac Franciszki Themerson zatytułowaną *Gaberbochus: some of the old favourites*. Projekt był promowany przez cały rok 2016. W maju 2016 r. portal Europeana rozpoczął promocję Polski jako kraju tygodnia (#CountryoftheWeek). Obrazem głównym towarzyszącym wydarzeniu, tzw. hero image, został wybrany *Hamlet polski. Portret Aleksandra Wielopolskiego* Jacka Malczewskiego.

W grudniu 2016 r. Biblioteka Narodowa zakończyła przekazywanie danych opisujących ponad 640 tys. obiektów bibliotecznych, dostępnych na stronie www.polona.pl, do portalu Europeana. Dzięki temu dostęp do obiektów ze zbiorów BN należących do domeny publicznej stał się możliwy również za pośrednictwem portalu zawierającego największą europejską kolekcję obiektów ze świata sztuki, kultury i nauki. Europeana ułatwia dostęp do ponad 50 mln cyfrowych obiektów z przeszło 3,5 tys. instytucji aktywnych w obszarze dziedzictwa kulturowego w 35 krajach: bibliotek, archiwów, kolekcji audiowizualnych i muzeów z całej Europy.

PROJEKT PATRIMONIUM

Projekt „Patrimonium – digitalizacja i udostępnienie polskiego dziedzictwa narodowego ze zbiorów Biblioteki Narodowej oraz Biblioteki Jagiellońskiej” znalazł się na liście wniosków wybranych do dofinansowania w ramach konkursu ogłoszonego dla poddziałania 2.3.2 „Cyfrowe udostępnienie zasobów kultury”. Spośród 16 projektów, złożonych w konkursie do dofinansowania, wyłoniono pięć. Wniosek BN i BJ został oceniony najwyżej.

Zdigitalizowane i udostępnione w ramach „Patrimonium” zasoby kultury, będą pochodziły z dwóch największych bibliotek w Polsce, których zbiory ze

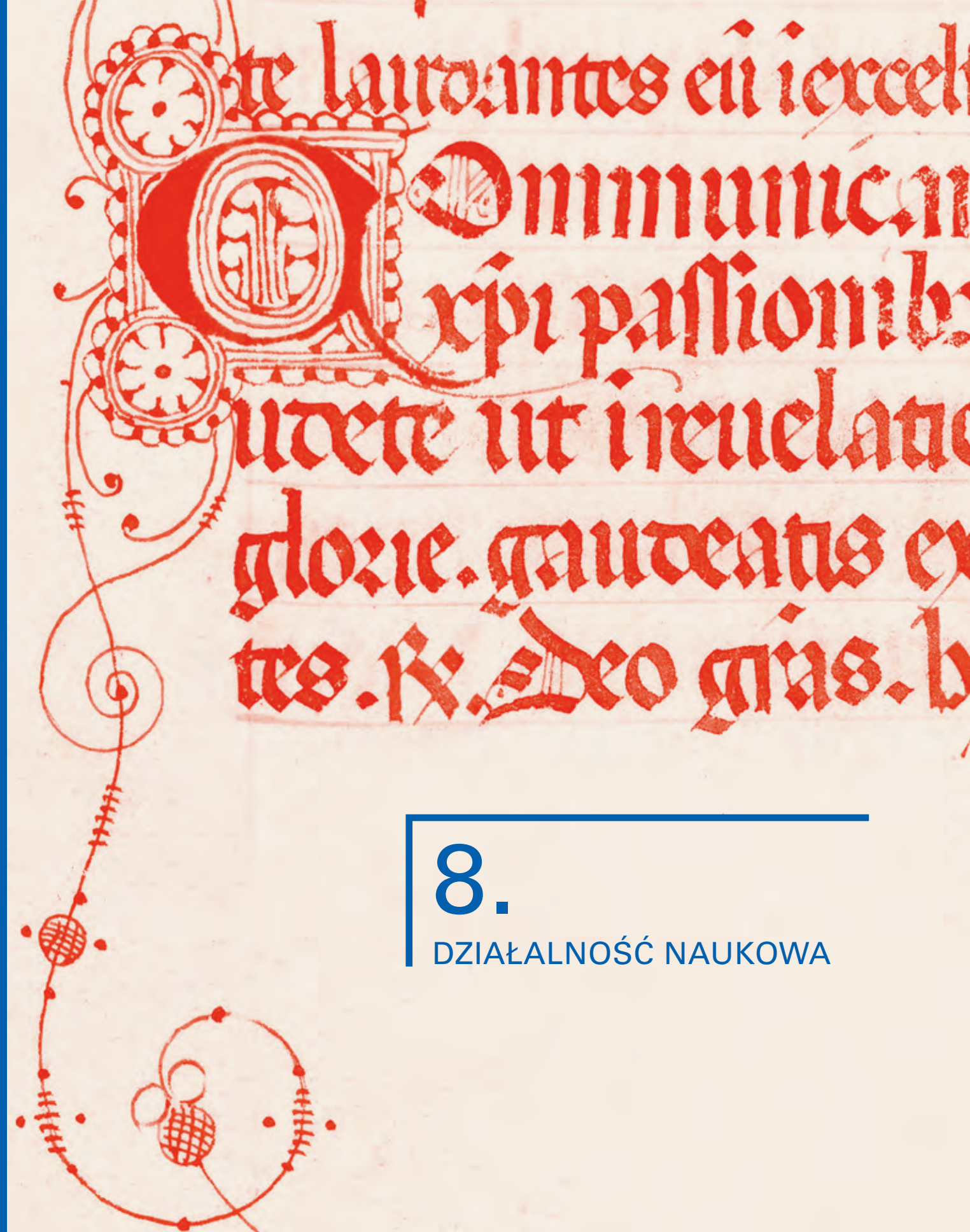
względu na wyjątkową wartość i znaczenie są zaliczane do Narodowego Zasobu Bibliotecznego. Udostępnienie nastąpi za pośrednictwem najnowocześniejszej w Polsce biblioteki cyfrowej – polona.pl, której interfejs graficzny zostanie w ramach projektu dodatkowo rozbudowany. Projekt powstał w celu zaprezentowania i wykorzystania cyfrowych kopii egzemplarzy bibliotecznych – stanowiących cenne i unikalne polskie dziedzictwo kulturowe – przez środowisko naukowe, akademickie, nauczycieli i uczniów, badaczy historii, hobbystów, ale także przedsiębiorców działających w branży kultury i kreatywnej.

Do digitalizacji wytypowane zostały dokumenty, spośród których część udostępniana jest na szczególnych warunkach ze względów bezpieczeństwa i ochrony zbiorów. Należą do nich m.in.: cymelia, druki sprzed 1801 r., rękopisy (w tym rękopisy muzyczne i mapy rękopiśmienne), grafika, rysunki, fotografie, mapy sprzed 1946 r., egzemplarze archiwalne druków ulotnych sprzed 1946 r. i inne zbiory wymagające szczególnej ochrony ze względów konserwatorskich. Przeprowadzona digitalizacja obejmie łącznie ponad milion obiektów – 652 tys. z zasobów BN oraz 348 tys. z BJ.

E-USŁUGA OMNIS

Ministerstwo Cyfryzacji przyznało BN środki na realizację projektu „e-usługa OMNIS”. Dzięki dotacji z programu operacyjnego Polska Cyfrowa, we współpracy z najważniejszymi polskimi bibliotekami i sektorem wydawniczym, zostanie stworzony jednolity cyfrowy obieg danych dla całości polskiego piśmiennictwa. Celem projektu jest utworzenie opartych na potencjale technologii cyfrowych nowych oraz poprawa jakości już istniejących e-usług

publicznych, które w sposób przyjazny użytkownikom poprawią dostęp do zasobów zgromadzonych w Bibliotece Narodowej i bibliotekach w całym kraju, do publikacji wydawców, a także wyników prac naukowych. Usługi będą wykorzystywały zaawansowane narzędzia wyszukiwania metadanych, przeszukiwania treści oraz system inteligentnych filtrów.

te laudantes eū iercele

Qommunican

xpi passionib

utete ut i reuelatio

glorie. gaudeatis ex

tes. ix. Deo grās. b

8.

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA

Biblioteka Narodowa jest jednym z głównych krajowych ośrodków badawczych w zakresie bibliotekarstwa, bibliografii, bibliologii i czytelnictwa. Obowiązek prowadzenia przez Bibliotekę Narodową działalności naukowej z zakresu bibliotekoznawstwa, nauki o książce i pokrewnych dziedzin wiedzy nakłada na Narodową Książnicę ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach. Prace naukowe są prowadzone w większości komórek organizacyjnych, przede wszystkim w instytutach. Do dwóch istniejących (Instytut Bibliograficzny i Instytut Książki i Czytelnictwa) w 2015 r. dołączył Instytut Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych. Powołanie go było z jednej strony wynikiem uznania dla jakości prowadzonych tam prac naukowych oraz umiejętności i potencjału badawczego zatrudnionych pracowników, z drugiej – podjęciem przez Bibliotekę Narodową, w większym niż dotychczas zakresie, zadań o charakterze centralnym.

Wyniki prac naukowych i informacyjnych ukazują się w postaci książek lub artykułów umieszczonych w czasopismach krajowych i zagranicznych, a także w internetowych portalach tematycznych. Ogłaszane są też na łamach periodyków BN: „Rocznika Biblioteki Narodowej”, „Notesu Konserwatorskiego” i „Polish Libraries”. Biblioteka jest organizatorem lub współorganizatorem licznych sympozjów, seminariów, otwartych zebrań naukowych, międzynarodowych, krajowych i środowiskowych konferencji naukowych oraz spotkań warsztatowych, a także multimedialnych pokazów i wystaw, które prezentują zbiory i dorobek naukowy BN.

Należy zwrócić uwagę na wprowadzony przez BN przy staraniu się o stanowisko starszego kustosa wymóg przynajmniej jednej publikacji w czasopiśmie punktowanym MNiSzW. Znacznie wzrosła liczba zatrudnionych w BN pracowników ze stopniem doktora. W 2016 r. jedna osoba posiadała stopień profesora, jedna – doktora habilitowanego, a 35 – stopień doktora.

RADA NAUKOWA BIBLIOTEKI NARODOWEJ

Rada jest organem opiniodawczym i doradczym Dyrektora Biblioteki Narodowej, a do jej zadań należy: opiniowanie kierunków i programów badawczych, a także planów i sprawozdań z działalności naukowej Biblioteki, inspirowanie prac naukowych oraz ocena ich wyników, opiniowanie spraw dotyczących działalności podstawowej BN, rozpatrywanie i opiniowanie spraw związanych z rozwojem kadry naukowej BN. Radę Naukową powołuje Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego na wniosek Dyrektora BN.

Skład Rady Naukowej BN kadencji 2011–2017

Przewodniczący

- prof. dr hab. Zdzisław Pietrzyk

Wiceprzewodnicząca

- prof. dr hab. Zofia Zielińska

Członkowie

- prof. dr hab. Włodzimierz Bolecki
- dr Nikodem Bończa-Tomaszewski
- prof. dr hab. Grażyna Borkowska
- prof. dr hab. Paulina Buchwald-Pelcowa
- prof. dr hab. Hubert Izdebski
- prof. dr hab. Jadwiga Kasperek-Woźniak
- dr hab. Jacek Kopciński
- prof. dr hab. Jan Malicki
- prof. dr hab. Krzysztof Malinowski
- dr Monika Mitera
- prof. dr hab. Daria Nałęcz
- mgr Andrzej Ociepa
- dr Jarosław Pacek
- dr hab. Maria Próchnicka
- prof. dr hab. Andrzej Rachuba
- mgr Teresa Szymorowska
- prof. dr hab. Marek Ziółkowski
- prof. dr hab. Elżbieta Barbara Zybert

PRACE BADAWCZE, DOKUMENTACYJNE, METODYCZNE

Ze względu na rangę gromadzonych przez BN zbiorów, jednym z podstawowych obowiązków badawczych Narodowej Książnicy jest tworzenie ich naukowej dokumentacji, a także centralna rejestracja zbiorów polskich bibliotek. Ważnym przedsięwzięciem jest kompletowanie dokumentacji utraconych podczas wojny zbiorów bibliotecznych, zwłaszcza rękopisów, inkunabułów i szesnastowiecznych poloników. Dokumentacja ta, prowadzona nieprzerwanie od lat 60. XX w., stanowi cenny materiał do badań historycznych. Podobnym celem służy ustalanie proveniencji zbiorów Biblioteki, a zwłaszcza księgozbiorów historycznych. Wszechstronną dokumentację różnych rodzajów zbiorów zgromadzonych w Bibliotece Narodowej ułatwia bogate zaplecze informacyjno-bibliograficzne, na które składają się nie tylko wyspecjalizowane księgozbiory, lecz również katalogi, tematyczne i formalne kartoteki oraz indeksy, a także coraz liczniejsze i obszerniejsze specjalistyczne bazy danych. Wynikiem wieloletnich prac badawczych są drukowane katalogi inkunabułów, zbiorów rękopiśmiennych, kartograficznych, ikonograficznych i muzycznych, bibliografie ogólne i specjalne, opracowania monograficzne i specjalistyczne rozprawy. Zainteresowania zawodowe i naukowe pracowników Biblioteki obejmują także losy polskich książek za granicą, co sprzyja rozwijaniu naukowej współpracy BN z zagranicznymi i polonijnymi instytucjami kultury.

Współczesnemu bibliotekarstwu służą również prace metodyczne, zwłaszcza z zakresu teorii i metodyki bibliografii, zasad opisu bibliograficznego oraz metodologii opracowania rzeczowego zbiorów, prowadzone przez Instytut Bibliograficzny. W kwietniu 2014 r. w Instytucie rozpoczęła swą działalność Pracownia Deskryptorów BN, do której głównych zadań

należy prowadzenie prac badawczych, rozwojowych i metodyczno-instrukcyjnych w zakresie opracowania rzeczowego zbiorów z zastosowaniem Deskryptorów BN, prowadzenie kartoteki Deskryptorów, prowadzenie szkoleń w zakresie opracowania rzeczowego z zastosowaniem Deskryptorów. BN kontynuuje również dyskusję nad przyszłością języka haseł przedmiotowych, jego wykorzystaniem przez użytkowników i biblioteki cyfrowe oraz przygotowuje skrócone wydania Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej, ułatwiające tworzenie bieżącej bibliografii narodowej, z których korzystają biblioteki publiczne.

W ostatnim okresie Biblioteka Narodowa realizuje także nowe zadania w dziedzinie ochrony, konserwacji i digitalizacji zbiorów bibliotecznych. Prowadzone są prace badawcze z pogranicza nauk biologicznych i chemicznych, dotyczące np. laminacji XIX- i XX-wiecznych gazet lub dezynfekcji druków, jak również prace nad tworzeniem zasobów cyfrowych i zarządzaniem nimi.

Dzieje społecznego obiegu książek i prasy oraz losy instytucji zajmujących się ich produkcją i rozpowszechnianiem na ziemiach polskich, tematy związane z historią czytelnictwa, dziejami mecenatu kulturalnego, oddziaływaniem cenzury rosyjskiej na piśmiennictwo polskie, zagadnieniami prasy i książki polskiej w XIX i XX w., a także różnymi aspektami społecznego funkcjonowania książek w czasach współczesnych, są podejmowane przede wszystkim w Instytucie Książki i Czytelnictwa, w którym działają:

- Pracownia Bibliotekoznawstwa, zajmująca się badaniami z zakresu funkcjonowania bibliotek różnych typów, przede wszystkim bibliotek publicznych, z uwzględnieniem bibliotek dla dzieci i młodzieży, bibliotek szkolnych i pedagogicznych oraz bibliotek naukowych
- Pracownia Badań Czytelnictwa, prowadząca badania naukowe z zakresu społecznego zasięgu książki w Polsce współczesnej, czytelnictwa

na tle innych form uczestnictwa Polaków w kulturze, czytelnictwa wybranych kategorii społecznych (zwłaszcza młodzieży szkolnej, akademickiej, seniorów), praktyk lekturowych i strategii przetwarzania informacji w środowisku ICT

- Pracownia Historii Bibliotek i Czytelnictwa, utworzona w kwietniu 2014 r., prowadząca badania naukowe nad dziejami bibliotek polskich od średniowiecza do współczesności, dziejami księgozbiorów polskich, w tym również znajdujących się poza granicami kraju. Pracownia zajmuje się również upowszechnianiem wyników prac naukowych w postaci recenzowanych monografii i tomów zbiorowych, artykułów w recenzowanych tomach zbiorowych i czasopismach naukowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym, bibliografii, edycji źródeł, przekładów, a także referatów wygłoszonych na konferencjach naukowych.

Instytut Książki i Czytelnictwa przeprowadza okresowo badania empiryczne o zasięgu krajowym, które aktualizują stan wiedzy o wybranych zagadnieniach organizacji bibliotekarstwa publicznego i zawodu bibliotekarza, bieżących problemach rynku wydawniczego oraz mechanizmach kształtowania się zainteresowań czytelniczych.

W 2016 r. pracownicy Instytutu prowadzili badania nad następującymi zagadnieniami dotyczącymi współczesnego czytelnictwa: stan bibliotek w Polsce, czytelnictwo dzieci i młodzieży, model obsługi czytelniczej w gminie, antropologia praktyk lekturowych, społeczne i kulturowe aspekty praktyk lekturowych i przetwarzania informacji w środowisku ICT, organizacja bibliotek publicznych i szkolnych w Polsce. Prowadzone były także prace badawcze nad zagadnieniami historycznymi, wśród nich nad: książką naukową w kulturze intelektualnej na ziemiach polskich w okresie od późnego oświecenia do lat 60. XIX w., rolą bibliotek i czytelnictwa w transmisji

kultury literackiej w zaborze austriackim, instytucjami słowa drukowanego w pruskiej Warszawie, wydawniczymi i cenzuralnymi losami twórczości Juliusza Słowackiego i Zygmunta Krasińskiego w okresie zaborów, polityką Imperium Rosyjskiego wobec polskich zbiorów bibliotecznych w latach 1772–1917, czytelnictwem w II Rzeczypospolitej.

Na mocy umowy z 2013 r. zawartej z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju Biblioteka Narodowa jest także partnerem konsorcjum realizującego projekt „Efektywność energetyczna instytucji muzealnych i bibliotecznych”. Projekt realizowany jest w latach 2013–2017.

CZASOPISMA NAUKOWE BN

Biblioteka Naukowa jest wydawcą trzech czasopism naukowych: „Rocznika Biblioteki Narodowej”, „Notesu Konserwatorskiego” oraz „Polish Libraries”

- „Rocznik Biblioteki Narodowej” jest periodykiem naukowym poświęconym szeroko rozumianej kulturze piśmiennej, w tym wybranym zagadnieniom historyczno-artystycznym, ikonograficznym i muzykologicznym, oraz jej funkcjonowaniu zarówno w perspektywie historycznej, jak współczesności. Tematyka artykułów zawartych w „Roczniku BN” dotyczy przede wszystkim bibliologii, bibliotekoznawstwa, historii wraz z naukami pomocniczymi, historii sztuki, muzykologii, edytorstwa i prasoznawstwa. W Radzie Naukowej „Rocznika BN” zasiadają: prof. dr hab. Paulina Buchwald-Pelcowa, dr Roman Chymkowski, dr Tomasz Makowski, dr Monika Mitera, dr Sigitas Narbutas oraz dr Grzegorz Płoszajski.

- „Notes Konserwatorski” jest czasopismem poświęconym problematyce ochrony i konserwacji zbiorów, stworzonym z myślą o ogólnopolskim środowisku konserwatorów książki. Szeroka formuła umożliwia publikację specjalistycznych tekstów, materiałów sprawozdawczych i publicystycznych. Nad wydawaniem „Notesu Konserwatorskiego” czuwa Komitet Redakcyjny w składzie: Ewa Potrzebicka (przewodnicząca), prof. dr hab. Elżbieta Jabłońska, dr hab. Marzenna Ciechańska, dr Władysław Sobucki, Maria Woźniak i Bartosz Szymański, a redaguje go Agata Lipińska.
- „Polish Libraries” jest anglojęzycznym rocznikiem wydawanym od 2013 r., udostępniającym międzynarodowemu środowisku naukowemu i bibliotekarskiemu prowadzoną w Polsce refleksję nad zagadnieniami związanymi z bibliotekarstwem. Rocznik ukazuje się w wersji internetowej i drukowanej. Redaktorem naczelnym jest Dyrektor BN dr Tomasz Makowski, a w Radzie Naukowej pisma zasiadają wybitni teoretycy i praktycy bibliotekarstwa w Polsce: prof. dr hab. Elżbieta Barbara Zybert (przewodnicząca Rady), prof. dr hab. Jan Malicki, prof. dr hab. Zdzisław Pietrzyk, Teresa Szymowska oraz Katarzyna Ślaska, zastępca dyrektora BN.

PUBLIKACJE PRACOWNIKÓW BIBLIOTEKI NARODOWEJ, KTÓRE UKAZAŁY SIĘ W 2016 ROKU

Barbara Budyńska

- *Edukacyjne formy pracy bibliotek publicznych w Polsce oraz wykorzystywanie nowych technologii informacji i komunikowania*, w: *O potrzebie edukacji medialnej w Polsce*, red. M. Federowicz, S. Ratajski, Warszawa 2015 (wspólnie z Małgorzatą Jezierską)
- *Stan komputeryzacji bibliotek publicznych*, „Biuletyn EBIB” 2015 nr 9 (162), <http://open.ebib.pl/ojs/index.php/ebib/article/view/403/568>
- *Biblioteki w Polsce w 2102 r.*, Warszawa 2016, <http://ksiegarnia.bn.org.pl/396/Biblioteki-w-Polsce-w-2012-roku.html> (wspólnie z Małgorzatą Jezierską, Grażyną Walczewską-Klimczak, Grażyną Lewandowicz-Nosal)
- *Biblioteki publiczne z ofertą dla cudzoziemców*, „Bibliotekarz” 2016 nr 9, s. 9–15

Roman Chymkowski

- *Pongo*: t. VII, Katowice 2015, www.grupakulturalna.pl/pliki/pongoVII-niewidzialne_nieslyszalne.pdf (współredakcja tomu)

Marta Cichoń

- *Library Data Visibility and Re-use: Possibilities Emerging from the National Library Descriptors Project*, „Polish Libraries” 2016 vol. 4, s. 6–39

Bartłomiej Czarski

- *Recepcja antycznej ikonografii monetarnej w XVI-wiecznych drukach emblematycznych (projekt badawczy Biblioteki Narodowej)*, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 2015 t. XLVI, s. 109–134
- *Nieznany supereklibris Jana III Sobieskiego i jego wyraz ideologiczny*, w: *Dziedzictwo utracone – dziedzictwo odzyskane*, red. A. Kamer, D. Pietrzewicz, Warszawa 2014, s. 405–417

Michał Czerenkiewicz

- *Druki wydane dzięki tzw. wieczystej fundacji Bartłomieja Nowodworskiego – zarys zagadnienia*, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 2015 t. XLVI, s. 135–154
- *Wydane drukiem utwory medyczne Macieja z Miechowa*, w: *Literatura renesansowa w Polsce i Europie. Studia dedykowane Profesorowi Andrzejowi Borowskiemu*, red. J. Niedźwiedz, Kraków 2016, s. 451–465
- *Mirakularny wymiar duchowości benedyktynów na przykładzie kultu Matki Bożej Tuchowskiej*, w: *Monastycyzm XV–XVIII wieku. Tradycja średniowieczna wobec wyzwań nowożytnego humanizmu*, red. M. T. Gronowski OSB, P. Urbański, Warszawa 2016, s. 135–172

Martyna Deszczyńska

- *Uwagi o teorii sekularyzacji i sekularyzmie w naukach humanistycznych*, „Kwartalnik Historyczny” 2015 R. CXXII, nr 4, s. 749–757
- *Chryścianizacja Polski a dyskusja o wzorcach kultury na przełomie XVIII i XIX wieku*, „Arcana” 2016 nr 129, s. 39–46
- *Francuskie periodyki prawicowe w lekturze duchowieństwa katolickiego Księstwa Warszawskiego, czyli o „Wyjątkach z dzienników paryskich”*, „Czas Przeszły. Poznańskie Studia Historyczne” 2016 nr 1, s. 66–84

- *Jan Śniadecki 1765–1830*, w: *Polski słownik biograficzny*, z. 208 (t. 51/1), Kraków 2016 (współredakcja biogramu)

Ewa Dombek

- *Bibliotekarze i bibliografowie – opiekunowie skarbów*, „Bibliotekarz” 2016 nr 3, s. 28–31
- *O książkach z obrazkami i bez obrazków*, „Bibliotekarz” 2016 nr 6, s. 26–29
- *Czy to drobiazgi?*, „Bibliotekarz” 2016 nr 9, s. 34–36
- *Bibliografia, Sienkiewicz i wakacje*, „Bibliotekarz” 2016 nr 11, s. 36–37
- *Janina Wilgat – z miłości do bibliografii*, „Bibliotekarz” 2016 nr 12, s. 16–17

Markus Eberharter

- *Polska recepcja twórczości Josepha Rotha. Trzy przekłady noweli die Büste des Kaisers [Popiersie cesarza]*, „Studia Neofilologiczne. Prace naukowe Akademii im. J. Długosza w Częstochowie” 2015 t. 11, s. 13–27
- *Die Übersetzungen von Heinrich Böll und Joseph Roth als Beispiele für die frühe Rezeption westdeutscher und österreichischer Literatur in Polen nach 1956*, w: *Translatio y Cultura*, Wyd. Dykinson, Madrid 2015, s. 497–505

Grażyna Federowicz

- *„Quo vadis” Henryka Sienkiewicza: bibliografia wydań polskich i obcojęzycznych*, Warszawa 2016 (redakcja tomu opracowanego przez zespół Bibliografii Poloników Zagranicznych)

Jolanta Hys

- *Kartoteka wzorcowa Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej w Bibliotece Narodowej w kontekście zmian w kartotekach wzorcowych bibliotek zagranicznych*, „Zarządzanie Biblioteką” 2015 nr 1 (7), s. 66–76
- *Classification and Authority Control: Expanding resource discovery; Międzynarodowe seminarium (Lizbona, 29–30 października 2015)*, „Zagadnienia Informacji Naukowej” 2015 nr 2, s. 153–156
- *Plik wzorcowy Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej – tłumaczenie czy adaptacja*, „Praktyka i Teoria Informacji Naukowej” 2014 nr 2–3 (86–87), s. 23–31
- *Aktywność BN w zakresie zarządzania marką UKD*, w: *Zarządzanie zasobami niematerialnymi bibliotek w społeczeństwie wiedzy*, red. M. Wojciechowska, Warszawa 2016, s. 252–262
- *Podziały wspólne osób oraz symbole wyrażające aspekt osobowy w UKD*, „Poradnik Bibliotekarza” 2016 nr 9, s. 16–19 (wspólnie z Joanną Kwiatkowską)

Beata Janowska

- Wywiad z Markiem Genslerem: *Dlaczego Zachód wyprzedził islam? Historia cywilizacyjna*, „Gazeta Wyborcza” z 21 III 2016, dod. „Ale Historia” nr 57, s. 5
- Wywiad z Małgorzatą Dąbrowską: *Pępek świata nad Bosforem: historia konstantynopolitańska*, „Gazeta Wyborcza” z 18 IV 2016, dod. „Ale Historia” nr 90, s. 3
- Wywiad z Joanną Dobkowską i Joanną Wasilewską: *Wiek gorsetu*, „Gazeta Wyborcza” z 16 V 2016, dod. „Ale Historia” nr 113, s. 8
- Wywiad z prof. Antonim Ziembą: *Burgundia złotem płynąca*, „Gazeta Wyborcza” z 20 VI 2016, dod. „Ale Historia” nr 142, s. 8

- Wywiad z prof. Haliną Manikowską: *Siedem ba-zylik Rzymu*, „Gazeta Wyborcza” z 25 VII 2016, dod. „Ale Historia” nr 172, s. 3
- Wywiad z prof. Wojciechem Iwańczakiem: *Pra-ga Karola IV*, „Gazeta Wyborcza” z 1 VIII 2016, dod. „Ale Historia” nr 178, s. 3
- Wywiad z prof. Dariuszem Kołodziejczykiem: *Stambuł wspaniałego stulecia*, „Gazeta Wybor-cza” z 22 VIII 2016, dod. „Ale Historia” nr 195, s. 3
- Wywiad z prof. Wojciechem Iwańczakiem: *Oko i ucho Niemiec*, „Gazeta Wyborcza” z 5 IX 2016, dod. „Ale Historia” nr 207, s. 3
- Wywiad z dr. hab. Pawłem Żmudzkim: *O dziel-nych władcach i ich nieustraszonych wojach: historia wczesnośredniowieczna*, „Gazeta Wy-borcza” z 12 XII 2016, dod. „Ale Historia” nr 289, s. 4

Małgorzata Jezierska

- *Edukacyjne formy pracy bibliotek publicznych w Polsce oraz wykorzystywanie nowych technologii informacji i komunikowania*, w: *O potrzebie edukacji medialnej w Polsce*, M. Federowicz, S. Ratajski, Warszawa 2015 (wspólnie z Barbarą Budyńską)
- *Biblioteki w Polsce w 2012 r.*, Warszawa 2016, <http://ksiegarnia.bn.org.pl/396/Biblioteki-w-Polsce-w-2012-roku.html> (wspólnie z Barbarą Budyńską, Grażyną Walczewską-Klimczak, Grażyną Lewandowicz-Nosal)
- *Stan bibliotek w Polsce. Raport 2012*, Warszawa 2016 (wspólnie z Barbarą Budyńską)

Jarosław Kopeć

- *Władza cyfrowego interfejsu*, „Kultura Współ-czesna” 2016 nr 2(90), s. 89–102

- *Czytelnictwo w dobie informacji cyfrowej pod redakcją Mai Wojciechowskiej*, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 2015 nr XLVI, s. 451–453 (recenzja)
- *Aplikacja „Lokalizator” na potrzeby prezenta-cji wyników badań czytelnictwa BN* (lokalizator. bn.org.pl)
- *Humans among non-humans. The colonization of the analogue by the digital*, w: *Digital Eco-systems. Society in the Digital Age*, red. Ł. Jo-nak, N. Juchniewicz, R. Włoch, Warszawa 2016
- *Stan czytelnictwa w Polsce w 2015 roku*, War-szawa 2016 (wspólnie z Izabelą Koryś i Domini-ką Michalak)

Izabela Koryś

- *Biblioteki wobec malejącego poziomu czytelnic-twa w Polsce*, „Poradnik Bibliotekarza” 2016 nr 6, s. 4–7
- *Stan czytelnictwa w Polsce w 2015 roku*, War-szawa 2016, <http://ksiegarnia.bn.org.pl/397/Stan-czytelnictwa-w-Polsce-w-2015-roku-wstepne-wyniki.html> (wspólnie z Dominiką Mi-chalak i Jarosławem Kopciem)

Krzysztof Kossarzecki

- *Materiały do dziejów Jana Sobieskiego i jego żony Marii Kazimiery w Narodowym Historycz-nym Archiwum Białorusi w Mińsku*, „Studia Wi-lanowskie” 2016 t. XXIII, s. 105–112 (wspólnie z Przemysławem Gawronem)

Joanna Kwiatkowska

- *Podziały wspólne osób oraz symbole wyraża-jące aspekt osobowy w UKD*, „Poradnik Biblio-tekarza” 2016 nr 9, s. 16–19 (wspólnie z Jolan-tą Hys)

Janusz Lachowski

- *Anatol Stern i Stefan Themerson. O „Euro-pie”, a także przyjaźni dwóch awangardzistów na podstawie ich korespondencji wzajemnej z lat 1959–1968*, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 2015 t. XLVI, s. 269–288
- *Anatol Stern and Stefan Themerson. On “Euro-pa” and the friendship between the two avant-garde artists on the basis of their mutual corre-spondence from the years 1959–1968*, „Polish Libraries” 2016 vol. 4, s. 65–83
- *Nowe perspektywy badań nad dorobkiem ar-tystycznym Franciszki i Stefana Themersonów. Przypadek twórczości filmowej*, „Konteksty” 2016 nr 2, s. 299–312

Grażyna Lewandowicz-Nosal

- *Dekalog „Dobieracza”, czyli jak dobierać książkę dla dzieci. O spisach i poradnikach lekturowych*, w: *(Przed)szkolne spotkania z lekturą*, red. B. Niesporek-Samburska, M. Wójcik-Dudek, Katowice 2015
- *Biblioteki w Polsce w 2012 r.*, Warszawa 2016, <http://ksiegarnia.bn.org.pl/396/Biblioteki-w-Polsce-w-2012-roku.html> (wspólnie z Barba-rą Budyńską, Małgorzatą Jezierską, Grażyną Walczewską-Klimczak)
- *Literacka przygoda z matematyką i przyrodą*, „Trendy” 2016 nr 1, s. 27–31

Dominika Michalak

- *Ideologie i utopie późnego kapitalizmu. Wstęp*, „Studia Socjologiczne” 2016 nr 2, s. 9–10 (wspólnie z Krzysztofem Świrkiem)
- *Trzecia droga Marthy Nussbaum*, „Studia Socjo-logiczne” 2016 nr 2, s. 63–84

- *Stan czytelnictwa w Polsce w 2015 roku*, War-szawa 2016, <http://ksiegarnia.bn.org.pl/397/Stan-czytelnictwa-w-Polsce-w-2015-roku-wstepne-wyniki.html> (wspólnie z Izabelą Koryś i Jarosławem Kopciem)
- „Studia Socjologiczne” 2016 nr 2 (redakcja numeru tematycznego czasopisma recenzowanego)

Anna Myśliwska

- *Zachowania informacyjne bibliotekarzy w cyfro-wej mediacji*, w: *Nauka o informacji w okresie zmian*, red. B. Sosińska-Kalata, Warszawa 2016, s. 267–276

Tomasz Ososiński

- *Biblioteka Zygmunta Augusta i jej monumenta w berlińskiej Staatsbibliothek*, „Rocznik Biblio-teki Narodowej” 2015 t. XLVI, s. 11–44
- *The Roman incunables in the Polish National Library*, w: *La stampa Romana nella Città dei Papi e in Europa*, Città del Vaticano 2016, s. 133–156

Jarosław Pacek

- *Pole semantyczne terminu książka elektronicz-na*, „Zagadnienia Informacji Naukowej” 2016 nr 1, s. 95–107
- *Serwis Trove – współdzielenie informacji o zbiorach instytucji australijskich*, „Nowa Biblioteka” 2016 nr 2, s. 101–116
- *Pole semantyczne książki w tekstach normaliza-cyjnych i prawnych*, „Praktyka i Teoria Informa-cji Naukowej i Technicznej” 2015 nr 4, s. 20–31

Agata Pietrzak

- „Robiłem czasem aqua forti...” O rzekomych uni-katowych grafikach Norwida, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 2015 t. XLVI, s. 69–82
- Katalog prac plastycznych Cypriana Norwida w opracowaniu Edyty Chlebowskiej, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 2015 t. XLVI, s. 437–443 (recenzja)

Ewa Potrzebicka

- Ochrona zbiorów bibliotecznych, konserwacja w bibliotekach polskich, wstęp do publikacji zawierającej abstrakty panelu tematycznego IV Targów Konserwacji i Restauracji Zabytków oraz Ochrony, Wyposażenia Archiwów, Muzeów i Bibliotek DZIEDZICTWO, Warszawa 2016
- Przechowywanie zbiorów. Wymogi a właściwo-ści budynku magazynowego, abstrakt referatu wygłoszonego podczas IV Targów Konserwacji i Restauracji Zabytków oraz Ochrony, Wyposażenia Archiwów, Muzeów i Bibliotek DZIEDZICTWO, Warszawa 2016

Maria Preciszewska

- Tygodnik ilustrowany „Oświata” jako narzędzie formowania „cesarskiego chłopca” w Królestwie Polskim w latach 1900–1905, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 2015 t. XLVI, s. 197–219

Marzena Przybysz

- Rozmowa z Ireną Koźmińską, prezesem Fundacji ABC XXI – Cała Polska czyta dzieciom, „Bibliotekarz” 2016 nr 4, s. 17–19
- Bibliografia wobec nowych technologii, „Bibliotekarz” 2016 nr 5, s. 24–27
- Rozmowa z Martą Kryś – Bibliotekarzem Roku 2015, „Bibliotekarz” 2016 nr 7/8, s. 25–28

- Rozmowa z Jackiem Smółką, kierownikiem olsztyńskiej Planety 11, laureatem konkursu Bibliotekarz Roku 2015, „Bibliotekarz” 2016 nr 9, s. 18–19
- Rozmowa z Agnieszką Dworak, laureatką konkursu Bibliotekarz Roku 2015, „Bibliotekarz” 2016 nr 10, s. 11–13
- Z oficyny wydawniczej SBP, „Bibliotekarz” 2016 nr 1, s. 36; nr 2, s. 29, nr 3, s. 33; nr 4, s. 35; nr 5, s. 35–36; nr 6, s. 32–34, nr 9, s. 37; nr 10, s. 31–32; nr 12, s. 33
- Z życia SBP, „Bibliotekarz” 2016, nr 1, s. 42; nr 2, s. 43; nr 3, s. 43; nr 4, s. 41; nr 5, s. 41–42; nr 6, s. 42, nr 7/8, s. 53; nr 9, s. 42–43; nr 10, s. 42–43; nr 11, s. 43; nr 12, s. 41

Anna Romaniuk

- Jarosław Iwaszkiewicz, Listy do Stanisława Lorentza z lat 1952–1979 ze zbiorów BN, „Twórczość” 2016 nr 4 (oprac.)
- Kalendarium życia, twórczości i recepcji dzieła Stanisława Grochowiaka, „Twórczość” 2016 nr 9, dodatek do numeru (oprac.)

Fryderyk Rozen

- Przegląd badań nad drukami liturgicznymi diecezji węgierskich z XV–XVI wieku, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 2015 t. XLVI, s. 83–107
- Glosy w średniowiecznych kalendarzach zakonu paulinów, w: Czas w kulturze Średniowiecza, red. A. Dryblak, M. Sas, J. Szafranowski, Warszawa 2015, s. 87–107

Adam Rusek

- Komiksy zdobyły „Traktory”, czyli o twórczości obrazkowej Andrzeja Krajewskiego, „Zeszyty Komiksowe” 2016 nr 21, s. 100–110

- Propagandamotive im polnischen Comic 1919–1989, w: Comic in Polen, Polen im Comic, red. K. Kupczynska, R. Makarska, Berlin 2016, s. 23–43

Krzysztof Soliński

- Polonika XVI–XVIII wieku w Bibliotekach Rzymskich, T. 4: Katalog starodruków biblioteki Papieskiego Instytutu Studiów Kościelnych w Rzymie, Warszawa 2016
- Polonika XVI–XVIII wieku w Bibliotekach Rzymskich, T. 5: Katalog poloników w Bibliotece Casanatense, Warszawa 2016

Maciej Szablewski

- Bibliotekarze XXI wieku: usługodawcy, radykalni katalogerzy i animatorzy kultury, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 2015 t. XLVI, s. 341–398 (wspólnie z Witoldem Zakrzewskim)

Tomasz Szwaciński

- Katalog knig iz biblioteki korolâ Sigismunda II Avgusta v fondah Rossijskoj nacionalnoj biblioteki v Sankt-Peterburge [Komunikat], w: Materyâly XII Mižnarodnyh knigaznaŭčyŭ čytannâŭ. Knižaâ kul'tura Belarusi: pohlâd praz stagoddî, Minsk 2016
- Biblioteka Załuskich w Petersburgu, 27 XI 2015, www.polskaipetersburg.pl/hasla/biblioteka-zaluskich-w-petersburgu

Marta Tomczak

- A Polish Classic in Asia, „The Diplomat” z 31 X 2016, <http://thediplomat.com/2016/10/a-polish-classic-in-asia/> (wspólnie z Krzysztofem Iwankiem)

Grażyna Walczewska-Klimczak

- Biblioteki w Polsce w 2012 r., Warszawa 2016, <http://ksiegarnia.bn.org.pl/396/Biblioteki-w-Polsce-w-2012-roku.html> (wspólnie z Barbarą Budyńską, Małgorzatą Jezerską, Grażyną Lewandowicz-Nosal)
- Kondycja bibliotek szkolnych, „Szkoła. Miesięcznik Dyrektora” 2016 nr 1(81)
- Stan czytelnictwa dzieci i młodzieży, „Szkoła. Miesięcznik Dyrektora” 2016 nr 3(83)
- Wzory narzędzi diagnostycznych dotyczących edukacji czytelniczej – O książkach i czytaniu – ankieta dla nauczycieli; O książkach i czytaniu – ankieta dla uczniów, „Szkoła. Miesięcznik Dyrektora” 2016 nr 3(83)
- Jak zachęcać uczniów do czytania, „Szkoła. Miesięcznik Dyrektora” 2016 nr 6(86)

Maria Wrede

- Porządkowanie i inwentaryzacja Archiwum i Biblioteki Instytutu Literackiego Kultura, w: Archiwa organizacji pozarządowych w Polsce, red. T. Czarnota, M. Kostankiewicz, Warszawa 2015, s. 153–159, www.archiwa.gov.pl/images/docs/Archiwa_organizacji_pozarządowych.pdf

Sonia Wronkowska

- Muzykalia z dawnej Biblioteki Załuskich zachowane w zbiorach Biblioteki Narodowej, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 2015 t. XLVI, s. 45–68

Witold Zakrzewski

- Bibliotekarze XXI wieku: usługodawcy, radykalni katalogerzy i animatorzy kultury, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 2015 t. XLVI, s. 341–398 (wspólnie z Maciejem Szablewskim)

Zofia Zasacka

- *Zaangażowanie w czytanie a osiągnięcia szkolne gimnazjalistów*, „Edukacja” 2015 nr 4(135), s. 107–129 (wspólnie z Krzysztofem Bulkowskim)
- *Wypożyczenia biblioteczne w obiegu książek nastoletnich czytelników*, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 2015 t. XLVI, s. 413–433
- *Reading Satisfaction: Implications of Research on Adolescents’ Reading Habits and Attitudes*, „Polish Libraries” 2016 vol. 4, s. 40–64
- *Budowanie wspólnot czytelniczych – angielski projekt wspierający czytanie dla przyjemności*, „Bibliotekarz” 2016 nr 12

Anna Zdanowicz

- *Zapełnianie mapy Alticka – przegląd ostatnich anglojęzycznych prac z historii czytelnictwa*, „Roczniki Biblioteczne” 2015, t. LIX, s. 141–157
- *Czytelnictwo chłopów w okresie Drugiej Rzeczypospolitej w świetle materiałów pamiętnikarskich (wybrane zagadnienia)*, w: *Kultura wsi w egodokumentach*, red. H. Czachowski, V. Wróblewska, Toruń 2016, s. 181–196

REFERATY PRACOWNIKÓW BIBLIOTEKI NARODOWEJ WYĞŁOSZONE NA KRAJOWYCH I MIĘDZYNARODOWYCH KONFERENCJACH ORAZ SEMINARIACH NAUKOWYCH W 2016 ROKU

Karol Baniak

- *Nauka za jednym kliknięciem – cyfrowa wypożyczalnia międzybiblioteczna publikacji naukowych ACADEMICA*, konferencja „Czytelnicy – zasoby informacji i wiedzy. Tradycja i przemiany w czasach kultury cyfrowej i internetu”, Lublin, 6–7 października 2016 r.
- *Przyszłość wypożyczalni międzybibliotecznej w Bibliotece Narodowej*, seminarium POLBIT, Łódź, 25 października 2016 r.

Joanna Borysiak

- *Archiwum Gustawa Herlinga-Grudzińskiego w Neapolu i jego katalogowanie*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 12 lutego 2016 r.

Barbara Budyńska

- *Nowoczesne technologie. Szansa wykorzystana? Realne szanse?*, MBP Grodzisk Mazowiecki, 4 marca 2016 r.
- *Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa – wnioski i wyzwania*, konferencja dyrektorów bibliotek pedagogicznych, Sulejówek, 7–9 marca 2016 r.
- *System bibliotek w Polsce*, seminarium zorganizowane przez FRIS dla bibliotekarzy z Norwegii, Szwecji, Litwy, Łotwy, Estonii, Warszawa, 11 czerwca 2016 r.

- Konferencja *Biblioteki obywatelskie – o roli warszawskich bibliotek w rozwoju edukacji kultury obywatelskiej*; udział w panelu *W jaki sposób edukacja obywatelska wpisuje się w wizję nowoczesnej biblioteki, w politykę kulturalną i strategię rozwoju Warszawy*, Warszawa, 6 października 2016 r.
- *Współczesne tendencje w polskim światowym bibliotekarstwie publicznym*, konferencja dla bibliotek publicznych powiatu szydłowieckiego, Szydłowiec, 30 listopada 2016 r.

Adam Cholewka

- *ONIX – od fantazjowania do rzeczywistości rynkowej*, Warszawskie Targi Książki, Warszawa, 18–21 maja 2016 r. (wspólnie z Katarzyną Nakonieczną i Renkiem Mendruniem)

Marta Cichoń

- *Sierra w Bibliotece Narodowej. Doświadczenia użytkownika*, IX Spotkanie Polskiej Grupy Użytkowników VTLIS – Virtua, Lublin, 9–10 czerwca 2016 r.
- *Zależności pomiędzy FRBR, RDA a zasadami katalogowania w kontekście integracji metadanych*, Małopolskie Forum Bibliotek 2016, Kraków, 26–27 października 2016 r.
- *Transforming the library catalog metadata for a semantic-driven search applications in the National Library of Poland*, Metadata and Semantic Research Conference – MTSR 2016, Gottingen, 22–25 listopada 2016 r.

Henryk Citko

- *Źródła do badań nad obecnością Zbigniewa Herberta w obszarze kultury niemieckojęzycznej*, międzynarodowa konferencja naukowa *Pan Cogito w ogrodzie: Zbigniew Herbert (1924–1998) – poeta i intelektualista*, Wrocław, 13–15 października 2016 r.

Dorota Cymer

- *Wszystko co chcecie wiedzieć o ISBN, ale nie wiecie o co pytać*, 21 Międzynarodowe Targi Książki, Kraków, 27–30 października 2016 r. (wspólnie z Katarzyną Nakonieczną)

Bartłomiej Czarski

- *Wierszowana oprawa kart tytułowych i jej funkcje pozaliterackie. Druki krakowskie z początku XVI w.*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 3 czerwca 2016 r.
- *Staropolski ekslibris na tle ówczesnych form emblematycznych*, konferencja „Książka dawna i jej właściciele – stan badań, opracowanie, perspektywy” (Wrocław 29 września – 1 października 2016 r.

Michał Czerenkiewicz

- *XVII-wieczne druki południowoniderlandzkie w zbiorach Biblioteki Narodowej*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 22 kwietnia 2016 r.

Martyna Deszczyńska

- *Omówienie pracy zbiorowej pod redakcją Marka Derwicha „Kasaty klasztorów na obszarze dawnej Rzeczypospolitej Obojga Narodów i na Śląsku na tle procesów sekularyzacyjnych w Europie”* (t. 1–4, Wrocław 2014), otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 22 stycznia 2016 r. (wspólnie z Tomaszem Szwacińskim)
- *Dzieje oświecenia a XX-wieczne badania nad historią religijności w Polsce. Zarys problematyki*, konferencja warsztatowa badaczy oświecenia z okazji jubileuszu prof. dr hab. Teresy Kostkiewiczowej, Warszawa, 4–5 lutego 2016 r.

- *Dyskusja o wzorcu idealnym słownikowej publikacji naukowej w okresie późnego oświecenia na ziemiach polskich*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 9 grudnia 2016 r.

Agnieszka Dmowska

- *Deskryptor osobowy*, spotkanie pracowników bibliotek współpracujących z BN w tworzeniu „Wspólnej Bazy Artykułów z Gazet i Tygodników”, Warszawa, 18 maja 2016 r.

Karol Dowgiąło

- *Dzieje i zasób archiwum Konwentu Polonia*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 11 marca 2016 r.

Markus Eberharter

- *Wiktor Baworowski – bibliofil i tłumacz*, konferencja „Medius Currens – tłumacz w kulturze. Kultura tłumaczenia”, Instytut Germanistyki UMK, Toruń, 8–9 kwietnia 2016 r.

Dorota Fortuna

- *Academica – cyfrowa wypożyczalnia międzybiblioteczna publikacji naukowych*, konferencja naukowa „Czytelnictwo – nowa jakość”, Kraków, 16–17 czerwca 2016 r.

Katarzyna Garczewska-Semka

- *Michał Tuchowicz i Fabryka Introligatorska w Wilanowie Aleksandra Potockiego*, II Ogólnopolska Konferencja Oprawoznacząca „Introligatory i ich klienci”, Książnica Kopernikańska, Toruń, 17–18 listopada 2016 r.

Zofia Głowicka

- *Prace nad katalogiem druków ulotnych związanych z odzyskaniem przez Polskę niepodległości w 1918 r.*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 18 listopada 2016 r.

Tomasz Gruszkowski

- *Egalité – Fraternité – Library; On the loss of Enlightenment's innocence*, Konferencja Serbskiego Związku Bibliotek „Użytkownicy usług bibliotecznych – perspektywa historyczna i współczesne trendy”, Belgrad, 13–14 grudnia 2016 r.

Jolanta Hys

- *Klasyfikacje, kontrola autorytatywna i Linked Data*, konferencja „Czytelnicy – zasoby informacji i wiedzy. Tradycja i przemiany w czasach kultury cyfrowej i internetu”, Lublin, 6–7 października 2016 r.

Beata Janowska

- *Jerzy Łojek – historyk w PRL. Na podstawie archiwum Jerzego i Bożeny Łojków w Bibliotece Narodowej*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 15 kwietnia 2016 r.

Andrzej Kaszlej

- *Archiwum Jędrzeja i Zofii Moraczewskich w zbiorach BN. Stan prac nad jego opracowaniem*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 16 grudnia 2016 r.

Ewa Kobylńska

- *Les chanoines de la cathédrale de Płock (1450–1526)*, seminarium z prof. Yvesem Sasser, Instytut Historyczny UW, Warszawa, 13 września 2016 r.
- *Księgozbiór Macieja z Tyszek, wikarego w Nurze w świetle jego testamentu z 1508 r.*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 4 listopada 2016 r.

Jarosław Kopeć

- *Digitalizacja jako kolonizacja kultury analogowej*, konferencja „Technologiczno-społeczne oblicza XXI wieku”, Kraków, 3–5 marca 2016 r.
- *Konsekwencje potocznego wyobrażania sobie internetu w świetle badań fokusowych*, „Nowe media. Kultura w świecie wirtualnym”, Toruń, 12–13 maja 2016 r. (wspólnie z Dominiką Michalak)
- *Digital non-humans are already here. Controversies in constructing representatives in the network of a local newspaper*, XVI Ogólnopolski Zjazd Socjologiczny, Gdańsk, 14–17 września 2016 r.

Krzysztof Kossarzecki

- *Katalog rękopisów Biblioteki Załuskich zachowanych w Petersburgu i Warszawie*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 25 listopada 2016 r. (wspólnie z Sławomirem Szyllerem)
- *Sobieszciana w zasobie Narodowego Historycznego Archiwum Białorusi w Mińsku. Perspektywy badawcze*, konferencja „Nowe perspektywy badań nad dziejami rodu Sobieskich”, Warszawa, 1 grudnia 2016 r.

Bartłomiej Kowal

- *Losy tłumaczenia Biblii na język litewski autorstwa Samuela Bogusława Chylińskiego z połowy XVII w.*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 16 września 2016 r.

Beata Kozaczyńska

- *Biblioteki żołnierskie w Wojsku Polskim w II Rzeczypospolitej*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 18 marca 2016 r.

Anna Maria Krajewska

- *Polskie powojenne podziemie niepodległościowe (Żołnierze Wyklęci) we współczesnych publikacjach dla młodego czytelnika*, IV Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Kultura czytelnicza młodego pokolenia”, Łódź, 20–21 października 2016 r.

Janusz Lachowski

- *Anatol Stern i Stefan Themerson. O „Europie”, a także przyjaźni dwóch awangardzistów na podstawie ich korespondencji wzajemnej z lat 1959–1968*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 26 lutego 2016 r.
- *„Życie nasze skończy się tutaj!” Listy emigracyjne Mieczysława i Hanny Choynowskich w Archiwum Themersonów*, konferencja naukowa „Common Room: na uchodźstwie”, Płock, 21–22 października 2016 r.

Grażyna Lewandowicz-Nosal

- *Inspiracja przyrodą w literaturze dla dzieci i młodzieży*, Seminarium ORE „Zaczytaj się na wiosnę”, Warszawa, 14 kwietnia 2016 r.
- *Zuzanna Orlińska i Stary Noe*, konferencja naukowa „Twórczość polskich pisarek, poetek i ilustratorek dla dzieci i młodzieży po 1989 roku”, Kraków, 17–18 października 2016 r.
- „*Od Dekretu do Priorytetu*”: *Współpraca bibliotek publicznych z bibliotekami szkolnymi w oficjalnych dokumentach administracji rządowej (1946–2015)*, IV Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Kultura czytelnicza młodego pokolenia”, Łódź, 20–21 października 2016 r.
- *Małe dziecko w bibliotece*, seminarium dla bibliotekarzy woj. wielkopolskiego, WBP, Poznań, 21 listopada 2016 r.
- *Nagroda im. K. Makuszyńskiego*, seminarium dla bibliotekarzy-nauczycieli z powiatu łomżyńskiego, Łomża, 15 grudnia 2016 r.

Agata Lipińska

- *Koszula Miłosa, kozuch Hłaski, zegarek Komeddy. Trójwymiarowe zbiory Zakładu Rękopisów Biblioteki Narodowej*, sesja konserwatorska w ramach XX edycji Spotkań Konserwatorskich „Sztuka konserwacji 2016. Konserwacja w Pałacu – Konserwacja Pałaców”, Warszawa, 18 kwietnia 2016 r.

Artur Markowski

- *Publikacje dotyczące wczesnej historiografii problemów Żydów w Rosji*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 25 marca 2016 r.

Dominika Michalak

- *“Proper readers” and the rest: How researchers of the National Library of Poland classified readers in the years 1980–2015*, konferencja “Monuments, Relics and Revivals”, Warszawa, 6–8 lipca 2016 r.
- *Social structure and interpretation or how Polish adults speak about books*, 3rd Baltic Sea – 17th Nordic Literacy Conference, Turku, 14–16 sierpnia 2016 r.

Maria Michalska

- *Pracownik informacji naukowej w XXI wieku: wiedza, umiejętności, cechy osobowości*, konferencja „Czytelnicy – zasoby informacji i wiedzy”, Lublin, 6–7 października 2016 r.

Anna Milewicz

- *Archiwum Jerzego Turowicza i prace nad jego katalogowaniem*, otwarte seminarium Pracowni Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 21 października 2016 r.

Monika Mitera

- *The Polish Experience*, sesja 078 *Copyright Matters! Libraries and National Copyright Reform Initiatives*, 82. Kongres IFLA (82nd IFLA World Library and Information Congress, WLIC), Columbus, Ohio, USA, 13–19 sierpnia 2016 r.

Anna Myśliwska

- *Digital cooperation in the digital era*, 6th Colloquium of Library and Information Experts of the V4+ Countries, Brno, 31 maja – 1 czerwca 2016 r.

Katarzyna Nakonieczna

- *ONIX – od fantazjowania do rzeczywistości rynkowej*, Warszawskie Targi Książki, Warszawa, 18–21 maja 2016 r. (wspólnie z Renkiem Mendruniem i Adamem Cholewką)
- *Wszystko co chcecie wiedzieć o ISBN, ale nie wiecie o co pytać*, 21 Międzynarodowe Targi Książki, Kraków, 27–30 października 2016 r. (wspólnie z Dorotą Cymer)

Tomasz Osośniński

- *Falszywy rękopis Lutra w zbiorach BN*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 1 kwietnia 2016 r.
- *Rilke und Hulewicz – der Dichter und sein Übersetzer*, konferencja „Rilke in Danzig”, UG, Gdańsk, 21–24 września 2016 r.

Agata Pietrzak

- *Zbiór graficzny Biblioteki Wilanowskiej. Projekt katalogu*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 29 kwietnia 2016 r.

Ewa Potrzebicka

- *Rola Biblioteki Narodowej w ochronie dziedzictwa kulturowego*, VI edycja szkoleń organizowanych przez Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zabytków, we współpracy z Wydziałem Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków, 18 marca 2016 r.
- *Przechowywanie zbiorów. Wymogi a właściwości budynku magazynowego*, IV Targi Konserwacji i Restauracji Zabytków oraz Ochrony, Wyposażenia Archiwów, Muzeów i Bibliotek DZIEDZICTWO, Warszawa, 6 października 2016 r.

- *Ochrona zbiorów bibliotecznych, konserwacja w bibliotekach polskich*, IV Targi Konserwacji i Restauracji Zabytków oraz Ochrony, Wyposażenia Archiwów, Muzeów i Bibliotek DZIEDZICTWO, Warszawa, 6–8 października 2016 r., otwarcie i prowadzenie panelu tematycznego

Maria Preciszewska

- *Oficjalne podręczniki do języka polskiego jako narzędzia tworzenia tożsamości narodowej i imperialnej w Królestwie Polskim (1864–1900)*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 8 stycznia 2016 r.

Marzena Przybysz

- *Omówienie pól 246, 490*, spotkanie pracowników bibliotek współpracujących z BN w tworzeniu „Wspólnej Bazy Artykułów z Gazet i Tygodników”, Warszawa, 18 maja 2016 r.

Małgorzata Rowicka

- *Wydawnicze losy twórczości Zygmunta Krasieńskiego w okresie zaborów*, Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Zygmunt Krasieński w kontekstach literacko-kulturowych dawnych i współczesnych”, Tarnowskie Góry, 22–23 kwietnia 2016 r.
- *Wydawnicze i cenzuralne losy twórczości J. Słowackiego i Z. Krasieńskiego w okresie zaborów – ciąg dalszy prezentacji stanu badań*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 20 maja 2016 r.

Joanna Rowińska

- *Omówienie pól 008, 245, 5XX*, spotkanie pracowników bibliotek współpracujących z BN w tworzeniu „Wspólnej Bazy Artykułów z Gazet i Tygodników”, Warszawa, 18 maja 2016 r.

Fryderyk Rozen

- *Pawła Krupy OP prezentacja losów Mszału Piusa V*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 29 stycznia 2016 r. (słowo wstępne)
- *Kolekcja starodruków w Bibliotece Muzeum Polskiego w Ameryce (Chicago)*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 4 marca 2016 r.
- *History of Cataloguing Incunabula in Poland*, warsztaty History of Libraries Summer School Oxford, Lincoln College, 13–15 lipca 2016 r.
- *Gdzie i jak szukać paulińskich druków liturgicznych z XV i XVI wieku? Uwagi bibliograficzne i biblioteczne*, III Konferencja Naukowa „Liturgia Paulinów w średniowieczu”, Jasna Góra, 7 listopada 2016 r.

Rafał Rukat

- *Dlaczego góralki czytają Greya? Antropologia podhalańskich bibliotek*, X Międzyuczelniana Konferencja Antropologiczna UW „Etnograficzny konkret – materialność i doświadczenie w antropologii”, Warszawa, 13–15 maja 2016 r.
- *Czytanie kontra. Etnograficzne badanie odbioru literatury w podhalańskiej wsi*, konferencja „Kultury czytania. Komparatystyka wobec starych i nowych form obiegu literatury”, Warszawa, 27 czerwca 2016 r.

Adam Rusek

- *Prezentacja Archiwum Jazzu Polskiego*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 17 czerwca 2016 r.

Teresa Sieniatecka

- *Prezentacja publikacji „Pamiętniki i relacje w zbiorach rękopiśmiennych Biblioteki Narodowej” i dyskusja nad nią*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 8 kwietnia 2016 r. (wspólnie z Danutą Kamolową)

Karolina Skalska

- *Kolekcja nagrań dźwiękowych w Bibliotece Muzeum Polskiego w Ameryce (Chicago). Projekt katalogu*, otwarte seminarium Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 9 września 2016 r.
- *Polonijne dziedzictwo dźwiękowe – kolekcja nagrań dźwiękowych w Bibliotece Muzeum Polskiego w Ameryce (Chicago)*, konferencja „Polska muzyka tradycyjna – dziedzictwo fonograficzne. Stan aktualny, zachowanie, udostępnianie”, Instytut Sztuki PAN, Warszawa, 27 września 2016 r.

Krzysztof Soliński

- *Polonika XVI–XVIII wieku w bibliotekach rzymskich. Czterdzieści lat poszukiwań Zakładu Starych Druków Biblioteki Narodowej w Wiecznym Mieście*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 13 maja 2016 r.

Maciej Szablewski

- *Bibliologia – zakres i klasyfikacja*, seminaria bibliotekoznawcze, Warszawa, 24 lutego i 9 marca 2016 r.
- *Humanistyka bez bibliotek jest martwa. Projekt DARIAH.pl*, konferencja „Big Data i cloud computing jako nowe narzędzia w informacji i w nauce”, Warszawa, 9 marca 2016 r.
- *Dzieje mikrofilmowania przez Bibliotekę Narodową* (dyskusja), otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 23 września 2016 r.
- *Biblioteka 2.0 w nowoczesnym systemie edukacji*, I Europejskie Forum Nowych Technologii i Innowacji w Edukacji, Kielce, 5 października 2016 r.

Adam Szczupak

- *Archiwum Greckokatolickiej Kapituły Katedralnej w Przemyślu uzupełnieniem zbiorów warszawskich*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 24 czerwca 2016 r.

Amadeusz Szklarz-Habrowski

- *Rekonstrukcja losów najstarszej księgi metrykalnej parafii Wniebowzięcia NMP przy klasztorze Kanoników Regularnych Laterańskich w Mstowie*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 6 maja 2016 r.

Tomasz Szwaciński

- Omówienie pracy zbiorowej pod redakcją Marka Derwicha *Kasaty klasztorów na obszarze dawnej Rzeczypospolitej Obojga Narodów i na Śląsku na tle procesów sekularyzacyjnych w Europie* (t. 1–4, Wrocław 2014), otwarte

- seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 22 stycznia 2016 r. (wspólnie z Martyną Deszczyńską)
- *Badania polskich księgozbiorów historycznych w zbiorach rosyjskich prowadzone przez Bibliotekę Narodową. Dorobek i perspektywy*, konferencja „Książka dawna i jej właściciele”, Wrocław, 29 września – 1 października 2016 r.
- *Projekt Białoruskiej i Polskiej Biblioteki Narodowej dotyczący rękopisów proveniencji nieświeckiej w zbiorach bibliotek Białorusi, Polski i Francji*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 2 grudnia 2016 r.

Sławomir Szyller

- *Katalog rękopisów Biblioteki Załuskich zachowanych w Petersburgu i Warszawie*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 25 listopada 2016 r. (wspólnie z Krzysztofem Kossarzeckim)

Bartosz Szymański

- *Profilaktyka konserwatorska w pracowni konserwacji zbiorów bibliotecznych na tle współczesnych tendencji w konserwacji zabytków*, sesja konserwatorska w ramach XX edycji Spotkań Konserwatorskich „Sztuka konserwacji 2016. Konserwacja w Pałacu – Konserwacja Pałaców”, Warszawa, 18 kwietnia 2016 r.

Katarzyna Ślaska

- *Extended Collective Licensing: Application in the libraries*, konferencja Extended Collective Licensing, Narodowy Instytut Audiowizualny, Warszawa, 16–17 marca 2016 r.

- *Современные технологии доступа к фондам и электронные услуги Национальной библиотеки Польши*, konferencja z okazji Festiwalu Książki, Kiszyniów, 1–2 września 2016 r.
- *Современные технологии и электронные услуги для пользователей в Национальной библиотеке Польши*, Międzynarodowe Lwowskie Forum Bibliotek, Lwów, 14–16 września 2016 r.
- *Новые задачи национальной библиотеки в современном мире на примере Национальной библиотеки Польши*, Międzynarodowe Petersburskie Forum Kultury, St. Petersburg, 1–2 grudnia 2016 r.

Marta Tomczak

- *Co symbolizują chińskie polonika. Polityczna interpretacja rozwoju rynku książki w Chinach na podstawie publikacji przekładów z języka polskiego i implikacje dla Polski*, V Ogólnopolska Interdyscyplinarna Studencko-Doktorancka Konferencja Naukowa „Między Wschodem a Zachodem, między Północą a Południem”, Uniwersytet Warszawski, Warszawa, 30–31 maja 2016 r.

Kacper Trzaska

- *Deskryptory Biblioteki Narodowej, czyli nowy wymiar opracowania rzeczowego*, Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. W. Gombrowicza w Kielcach, Kielce, 1 marca 2016 r.
- *Deskryptory Biblioteki Narodowej w opracowaniu bibliografii regionalnej*, 35. Spotkanie Zespołu ds. Bibliografii Regionalnej ZG SBP – Nowe narzędzie indeksowania w bibliografii regionalnej, Dolnośląska Biblioteka Publiczna im. Tadeusza Mikulskiego, Wrocław, 6–7 czerwca 2016 r.

- *Deskryptory Biblioteki Narodowej – integracja potrzeb czytelników i bibliotekarzy*, konferencja „Małopolskie Forum Bibliotek 2016: kierunek: integracja”, Biblioteka Jagiellońska, Kraków, 26 października 2016 r.
- *Deskryptory Biblioteki Narodowej – zasady opracowania zbiorów*, Biblioteka Uniwersyteku Zielonogórskiego, Zielona Góra, 13 grudnia 2016 r.

Grażyna Walczewska-Klimczak

- *Rozwijanie zainteresowań literackich dzieci i młodzieży jako zadanie szkoły i nauczyciela*, seminarium „Szkoły z obszarów wiejskich. Upowszechnianie czytelnictwa wśród uczniów szkół wiejskich”, Sulejówek, 24 lutego 2016 r.
- *Współpraca bibliotek szkolnych, publicznych i pedagogicznych*, konferencja Dyrektorów Bibliotek Pedagogicznych, Sulejówek, 7 marca 2016 r.
- *Wykorzystanie możliwości grafoskopu w pracy z tekstem poetyckim*, Seminarium ORE „Zaczytaj się na wiosnę!”, Warszawa, 14 kwietnia 2016 r.
- *Książka w dziecięcym świecie znaczeń*, konferencja „Dialog z tekstem kultury” w ramach XIII Ogólnopolskiego Ośrodka Doradztwa Metodyczno-Programowego w Trzebnicy, Trzebnica, 10 maja 2016 r.
- *Wspieranie nauczycieli w rozwijaniu zainteresowań czytelnictwa uczniów*, warsztaty aktywnych metod pracy z tekstem podczas Seminarium ORE, Sulejówek, 20–21 maja, 7–8 czerwca 2016 r.
- *Kres dzieciństwa. Czego może oczekiwać od literatury i pośredników w lekturze młody człowiek wchodzący w okres adolescencji*, wystąpienie w ramach prezentacji problematyki stolika na Kongresie Kultury, Warszawa, 7–9 października 2016 r.

- *Partnerstwo bibliotek publicznych i szkolnych – z doświadczeń realizacji pilotażowego programu zakupu nowości do bibliotek publicznych w partnerstwie ze szkolnymi (lata 2014–2016)*, IV Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Kultura czytelnicza młodego pokolenia”, Łódź, 20–21 października 2016 r.
- *Biblioteki szkolne – zakup nowości, wypożyczenia, czytelnicy w świetle danych z lat 2013–2015 (Priorytet 2, SIO)*, Ogólnopolska Konferencja ORE/BN/MEN „Czytanie daje moc”, Warszawa, 24 listopada 2016 r.

Adrianna Wilska

- *Pole 773 oraz pole 856 w Wspólnej Bazie Artykułów z Gazet i Tygodników*, spotkanie pracowników bibliotek współpracujących z BN w tworzeniu „Wspólnej Bazy Artykułów z Gazet i Tygodników”, Warszawa, 18 maja 2016 r.

Sonia Wronkowska

- *Zapózyczenia – utwory zależne – remiksy. Przyczynek do typologii zjawiska w dawnej kulturze muzycznej*, VIII Ogólnopolski Zjazd Studentów Muzykologii, Poznań, 9–11 maja 2016 r.
- *MEI and POLONA: Encoding Musical in Digital Libraries*, Music Encoding Conference, Montreal, 17–20 maja 2016 r.
- *The Strategies for cataloging derivative works of early music: Theoretical background and consequences*, IAML Congress, Rzym, 3–8 lipca 2016 r.
- *Muzykologia cyfrowa: narzędzia i możliwości w badaniach zdigitalizowanych źródeł muzycznych*, konferencja „Polska muzyka tradycyjna – dziedzictwo fonograficzne. Stan aktualny, zachowanie, udostępnianie”, Instytut Sztuki PAN, Warszawa, 27 września 2016 r.

- *Remiks w muzyce dawnej I jak sobie z nim radzić*, CopyCamp, 27–28 października 2016 r.
- *Digital musicology as a perspective for academic research on derivative works of early Music*, konferencja „Young Musicology Today: tendencies, challenges and perspectives”, Kraków, 7–9 listopada 2016 r.

Maria Wróblewska

- *Katalogowanie nagrań dźwiękowych i filmów – podstawowe informacje o opisach i ich prezentacji*, konferencja „Polska muzyka tradycyjna – dziedzictwo fonograficzne. Stan aktualny, zachowanie, udostępnianie”, Instytut Sztuki PAN, Warszawa, 27 września 2016 r.

Ewa Zalewska-Mańk

- *Omówienie pól z grupy 3XX*, spotkanie pracowników bibliotek współpracujących z BN w tworzeniu „Wspólnej Bazy Artykułów z Gazet i Tygodników”, Warszawa, 18 maja 2016 r.

Zofia Zasacka

- *Jak zachęcać uczniów do czytania – implikacje z badań czytelnictwa*, konferencja „Czytanie drugim życiem”, Kraków, 9 marca 2016 r.
- *Zaangażowanie czytelnicze a wartości moralne*, seminarium naukowe „Edukacja ku dorosłości”, IBE, Warszawa, 31 marca 2016 r.
- *Children reading culture – the beginning*, „The Child and the Book International Conference – Children’s Literature and Play”, Wrocław, 11–12 maja 2016 r.
- *Czytelnictwo dzieci i młodzieży w dobie rewolucji technologicznej*, referat na VIII Konferencji Naukowej „Homo informaticus. Czytelnictwo w dobie rewolucji technologicznej”, MBP, Jastrzębie Zdrój, 12 maja 2016 r.

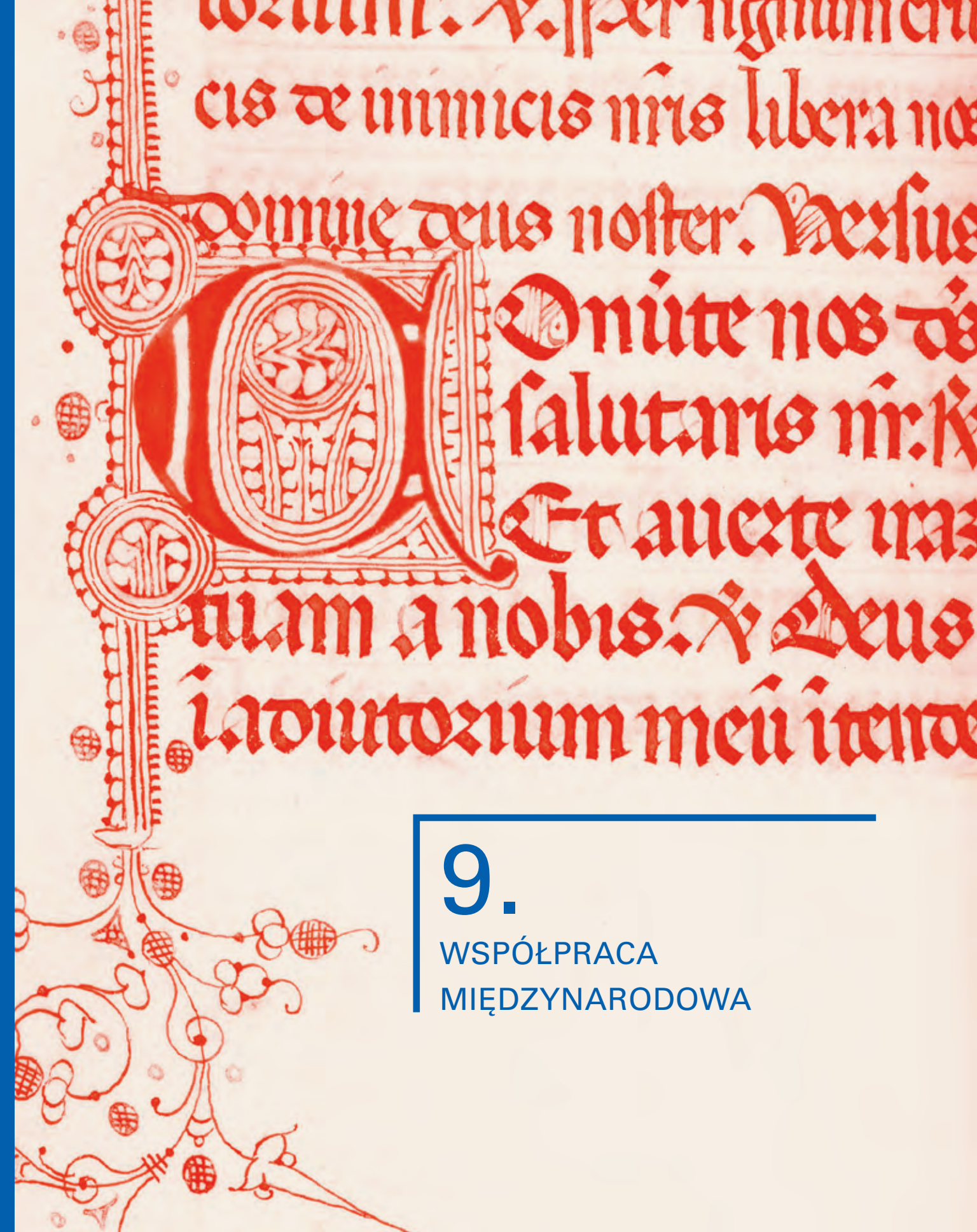
- *Engagement in reading – how measure it and what it means?*, seminarium empiryczne pod kierunkiem prof. Davida Mialla (Alberta University, Kanada), IBL, Warszawa, 17 czerwca 2016 r.
- *Społeczne wymiary literackich wyborów czytelniczych*, referat na XVI Ogólnopolskim Zjeździe Socjologicznym, Gdańsk, 14–17 września 2016 r.
- *Czytelnicy zaangażowani – jak rozbudzać motywację czytelniczą dzieci i młodzieży*, IV Międzynarodowa Konferencja Naukowa z cyklu „Kultura Czytelnicza Młodego Pokolenia”, Łódź, 20–21 października 2016 r.
- *Kultura czytelnicza dzieci i młodzieży a współczesne zadania bibliotek*, bibliotekoznawcze seminarium naukowe, BN, Warszawa, 24 listopada 2016 r.
- *Zadania bibliotek szkolnych w zakresie rozwijania czytelnictwa młodych ludzi*, konferencja „Wiemy na pewno – CZYTANIE DAJE MOC!”, BN, Warszawa, 24 listopada 2016 r.
- *Spontaniczne wybory lekturowe nastolatków*, szkolenie dla bibliotekarzy „Dobór nowości do bibliotecznych księgozbiorów dla dzieci i młodzieży – krajobraz literacki znany i nieznan”, BN, Warszawa, 6 grudnia 2016 r.
- *Zaangażowanie czytelnicze – implikacje dla szkolnej dydaktyki*, seminarium naukowe Zakładu Dydaktyk Szczegółowych IBE, Warszawa, 8 grudnia 2016 r.

Anna Zdanowicz

- *Rewolucja stereotypii w XIX wieku? Szkic wstępny*, konferencja „Książka i technologie w przeszłości i dziś”, Warszawa, 15–16 marca 2016 r.
- *Czytelnictwo robotników w Drugiej Rzeczypospolitej w świetle materiałów pamiątkarskich*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 10 czerwca 2016 r.

Bogdan Filip Zerek

- *Remonty bibliotecznych pomieszczeń magazynowych bez wyprowadzania zbiorów*, sesja konserwatorska w ramach XX edycji Spotkań Konserwatorskich „Sztuka konserwacji 2016. Konserwacja w Pałacu – Konserwacja Pałaców”, Warszawa, 18 kwietnia 2016 r.
- *Przeprowadzka zbiorów ikonograficznych w związku z aktywnością wody na ścianie magazynu*, sesja konserwatorska w ramach XX edycji Spotkań Konserwatorskich „Sztuka konserwacji 2016. Konserwacja w Pałacu – Konserwacja Pałaców”, Warszawa, 18 kwietnia 2016 r.
- *Relocation of Iconographic Collections as a disaster response to water activity in 17th century palace*, IFLA World Library and Information Congress 82nd IFLA General Conference and Assembly, Columbus, Ohio, USA, 13–19 sierpnia 2016 r.
- *Conservation approach in the mass processes at the National Library of Poland: acquiring, disinfection, de-acidification, digitizing of the collections*, IFLA World Library and Information Congress, 82nd IFLA General Conference and Assembly, Columbus, Ohio, USA, 13–19 sierpnia 2016 r.
- *Przegląd kierunków badań realizowanych w Laboratorium Konserwatorskim IKZB*, 4. Targi Konserwacji i Restauracji Zabytków oraz Ochrony, wyposażenia Archiwów, Muzeów, Bibliotek DZIEDZICTWO, sesja „Konserwacja w bibliotekach polskich”, Warszawa, 6 października 2016 r.

9.

WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

Narodowej, Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich i miasta Wrocław. Rok 2016 był okresem intensywnych przygotowań do tego ważnego wydarzenia związanego z bibliotekarstwem i informacją naukową.

W 2016 r. IFLA zdecydowała o powierzeniu Bibliotece Narodowej organizacji Ośrodka Ochrony i Konserwacji IFLA (Preservation and Conservation Centre) w zakresie przechowywania zasobów cyfrowych, w tym kwestii wyboru obiektów do digitalizacji, jej standardów oraz warunków długotrwałego przechowywania zasobów cyfrowych. Ośrodek będzie wspierał działania bibliotek Europy Środkowej i Wschodniej w zakresie zabezpieczenia cyfrowego dziedzictwa kulturowego i długotrwałego dostępu do niego. Będzie organizował warsztaty i szkolenia, publikował standardy oraz zajmie się popularyzacją najlepszych praktyk związanych z digitalizacją materiałów bibliotecznych.

Międzynarodowa Federacja Bibliotecznych Stowarzyszeń i Instytucji (IFLA) z siedzibą w Hadze to niezależna, niekomercyjna międzynarodowa organizacja pozarządowa, założona w 1927 r., która zrzesza obecnie ponad 1600 instytucji z około 150 krajów.

Działalność Biblioteki Narodowej cieszy się od lat dużym uznaniem na świecie, czego wyrazem jest m.in. udział przedstawicieli BN w międzynarodowych gremiach czy zaproszenia do prezentowania doświadczeń Narodowej Książnicy podczas międzynarodowych konferencji, seminariów, warsztatów. Aktywność Biblioteki Narodowej na świecie przejawia się także w działaniach podejmowanych w ramach prac bibliotekarskich organizacji międzynarodowych, we współpracy z bibliotekami narodowymi innych państw, w udziale w europejskich projektach bibliotek cyfrowych, a także w zakresie wspierania polonijnych placówek bibliotecznych i kulturalnych oraz w poszukiwaniu poloników w bibliotekach zagranicznych.

W roku 2015 Międzynarodowa Federacja Bibliotecznych Stowarzyszeń i Instytucji (IFLA) podjęła decyzję o powierzeniu Polsce w 2017 r. organizacji światowego kongresu bibliotek i informacji IFLA, co było rezultatem wielu lat starań Biblioteki

UDZIAŁ BN W ORGANIZACJACH MIĘDZYNARODOWYCH

W 2016 r. Biblioteka Narodowa kontynuowała współpracę z następującymi organizacjami naukowymi:

- IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions, Międzynarodową Federacją Bibliotecznych Stowarzyszeń i Instytucji)
- CENL (Conference of European National Librarians, Konferencją Europejskich Bibliotek Narodowych)
- CDNL (Conference of Directors of National Libraries, Konferencją Dyrektorów Bibliotek Narodowych)
- TEL (The European Library, Biblioteką Europejską)
- CERL (Consortium of European Research Libraries, Europejskim Konsorcjum Bibliotek Naukowych)
- IIPC (International Internet Preservation Consortium, Międzynarodowym Konsorcjum Archiwizacji Internetu)
- ASLIB (Association of Special Libraries and Information Bureau, Stowarzyszeniem Bibliotek Specjalnych i Biur Informacyjnych)
- IAML (International Association of Music Libraries, Stowarzyszeniem Bibliotek Muzycznych, Archiwów i Ośrodków Dokumentacji)
- IASA (International Association of Sound and Audiovisual Archives, Międzynarodowym Stowarzyszeniem Archiwów Dźwiękowych i Audiowizualnych)
- LIBER (Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche, Ligą Europejskich Bibliotek Naukowych)
- AIB (Association Internationale de Bibliophilie, Międzynarodowym Stowarzyszeniem Bibliofilów)

- ISSN (International Standard Serial Number, Centrum Międzynarodowego Znormalizowanego Numeru Publikacji Ciągłych)
- ISBN (International Standard Book Number, Centrum Międzynarodowego Znormalizowanego Numeru Książki)
- ISMN (International Standard Music Number, Centrum Międzynarodowego Znormalizowanego Numeru Druku Muzycznego)
- Bibliographical Society (Stowarzyszeniem Bibliograficznym)
- Bibliotheca Baltica (grupą roboczą 38 bibliotek z krajów bałtyckich)
- NAPLE FORUM (Stowarzyszeniem na rzecz wspierania bibliotek publicznych)
- OCLC (Online Computer Library Center, organizacją i serwisem o charakterze badawczym i usługowym w zakresie bibliotekarstwa cyfrowego)
- EBLIDA (European Bureau of Library, Information and Documentation Associations, organizacją zrzeszającą biblioteki oraz centra informacji i dokumentacji).

UDZIAŁ PRACOWNIKÓW BN W KONFERENCJACH MIĘDZYNARODOWYCH

W 2016 r. pracownicy BN uczestniczyli w konferencjach, spotkaniach i wydarzeniach ważnych dla światowego i europejskiego środowiska bibliotekarskiego.

W dniach 15–16 stycznia dyrektor BN dr Tomasz Makowski wziął udział w uroczystym przekazaniu ukończonego inwentarza archiwum Instytutu Literackiego „Kultura” w Maisons-Laffitte we Francji.

W dniach 6–9 kwietnia Tomasz Szewczyński z Instytutu Książki i Czytelnictwa wziął udział w konferencji naukowej „Książkowa kultura Białorusi: przegląd na przestrzeni wieków” w Mińsku.

W dniach 13–15 kwietnia zastępca dyrektora ds. naukowych Monika Mitera wzięła udział w posiedzeniu Komitetu ds. Prawnoautorskich i Prawnych IFLA w Hadze.

W dniach 19–23 kwietnia Anna Kuklińska z Zakładu Zbiorów Kartograficznych wzięła udział w zorganizowanej w Rydze konferencji „20th Conference MAGIC Map & Geoinformation”.

W dniach 23–29 kwietnia zastępca dyrektora Katarzyna Ślaska wzięła udział w zorganizowanym w Nowym Jorku szkoleniu „The Art. & Science of the American Fundraising Model”.

W dniach 8–10 maja zastępca dyrektora Katarzyna Ślaska wzięła udział w Radzie i konferencji EBILDA, zorganizowanych w Hadze.

W dniach 16–27 maja Sonia Wronkowska z Zakładu Zbiorów Muzycznych wzięła udział w konferencji MEI oraz szkoleniu SIMSSA w Montrealu.

W dniach 28–31 maja zastępca dyrektora Katarzyna Ślaska wzięła udział w zorganizowanym w Wiedniu spotkaniu CENL Annual Meeting.

W dniach 30 maja – 2 czerwca Anna Myśliwska z Zakładu Udostępniania Zbiorów wzięła udział w zorganizowanej w Brnie konferencji „Libraries V4 in The Decoy of Digital Age”.

W dniach 31 maja – 3 czerwca Katarzyna Garczewska-Semka z Instytutu Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych wzięła udział w organizowanej w Paryżu konferencji „Experience and Evidence Interim Meeting”.

W dniach 3–5 czerwca dyrektor BN dr Tomasz Makowski wziął udział w wizycie Andrzeja Dudy, prezydenta RP w Neapolu.

W dniach 13–16 czerwca Maria Wrede z Zakładu Rękopisów wzięła udział w delegacji związanej z uzupełnieniem i korektą haseł do *Przewodnika po zasobie Archiwum ILK* w Maisons-Laffitte we Francji.

W dniach 3–8 lipca Sonia Wronkowska z Zakładu Zbiorów Muzycznych wzięła udział w konferencji IAML, która miała miejsce w Rzymie, we Włoszech.

W dniach 12–16 lipca Fryderyk Rozen z Zakładu Starych Druków wzięła udział w szkoleniu „History of Libraries Summer School” w Oksfordzie, w Wielkiej Brytanii.

W dniach 12–19 sierpnia dyrektor BN dr Tomasz Makowski, zastępca dyrektora dr Monika Mitera, zastępca dyrektora Katarzyna Ślaska, Marta Cichoń z Instytutu Bibliograficznego, Monika Cornell z Sekretariatu, Grażyna Federowicz z Zakładu Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów oraz Bogdan Filip Zerek z Instytutu Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych wzięli udział w Kongresie IFLA w Columbus w Stanach Zjednoczonych. Dr Monika Mitera, członek Komitetu ds. Prawnoautorskich i Prawnych IFLA, wygłosiła podczas sesji otwierającej Kongres referat nt. prawa autorskiego w Polsce w kontekście historycznym. Bogdan Filip Zerek wygłosił dwa referaty w trakcie sesji poświęconych konserwacji zbiorów.

W dniach 14–16 sierpnia Dominika Michalak z Instytutu Książki i Czytelnictwa wzięła udział w konferencji „3rd Baltic Sea – 17th Nordic Literacy”, zorganizowanej w Turku, w Finlandii.

W dniach 30 sierpnia – 2 września zastępca dyrektora Katarzyna Ślaska wzięła udział w Narodowym Festiwalu Książki i Czytelnictwa oraz Międzynarodowych Targach Książki w Kiszyniowie, w Mołdawii.

W dniu 2 września dyrektor BN dr Tomasz Makowski wziął udział w uroczystości otwarcia po generalnym remoncie budynku Biblioteki Narodowej Litwy w Wilnie.

W dniach 11–15 września Marta Cichoń z Instytutu Bibliograficznego wzięła udział w Konferencji Semantics 2016 w Lipsku, w Niemczech.

W dniach 13–16 września zastępca dyrektora Katarzyna Ślaska wzięła udział w VII Lwowskim Forum Bibliotek, zorganizowanym we Lwowie na Ukrainie.

W dniach 14–18 września dyrektor BN dr Tomasz Makowski wziął udział w posiedzeniu XXXVIII Stałej Konferencji Muzeów, Archiwów i Bibliotek Polskich na Zachodzie, zorganizowanej w Londynie, w Wielkiej Brytanii.

W dniach 20–24 września Katarzyna Nakonieczna z Zespołu Zadaniowego ds. znormalizowanych numerów wydawnictw ISBN, ISSN wzięła udział w ISBN Annual General Meeting zorganizowanym w Wiedniu, w Austrii.

W dniach 28 września – 1 października dyrektor BN dr Tomasz Makowski oraz Maria Wrede z Zakładu Rękopisów wzięli udział w konferencji Polskiej Akademii Umiejętności „Paryż–Kraków – wspólny cel”, zorganizowanej w Paryżu, we Francji.

W dniach 2–6 października Dariusz Paradowski z Zakładu Technologii Informatycznych wzięła udział w konferencji iPRES 2016, zorganizowanej w Bern, w Szwajcarii.

W dniach 11–15 października Sonia Wronkowska z Zakładu Zbiorów Muzycznych wzięła udział w szkoleniu z nowego oprogramowania MUSCAT w Centralnej Redakcji RISM we Frankfurcie nad Menem, w Niemczech.

W dniach 7–9 listopada Tomasz Gruszkowski z Zakładu Zbiorów Cyfrowych wzięła udział w European Network Association: General Assembly Meeting 2016, zorganizowanym w Rydze, na Łotwie.

W dniach 14–16 listopada Barbara Dzierżanowska z Zakładu Starych Druków oraz Sławomir Szyller z Zakładu Rękopisów wzięli udział w aukcji domu aukcyjnego Forum Auctions w Londynie, w Wielkiej Brytanii.

W dniach 21–26 listopada Marta Cichoń z Zespołu projektowego ds. realizacji Projektu e-usługa OMNIS wzięła udział w konferencji MTSR 2016 – 10th International Conference on Metadata and Semantics Research w Getyndze, w Niemczech.

W dniach 30 listopada – 2 grudnia zastępca dyrektora Katarzyna Ślaska wzięła udział w V Międzynarodowym Forum Kultury, zorganizowanym w Sankt Petersburgu, w Rosji.

W dniach 30 listopada – 14 grudnia Barbara Dzierżanowska z Zakładu Starych Druków oraz Sławomir Szyller z Zakładu Rękopisów wzięli udział w realizacji projektu „Rękopisy z Biblioteki Załuskich w RBN w Petersburgu” w Sankt Petersburgu, w Rosji.

W dniach 12–14 grudnia Tomasz Gruszkowski z Zakładu Zbiorów Cyfrowych wzięła udział w Annual Conference of Serbian Library Association, zorganizowanej w Belgradzie, w Serbii.

Ponadto w dniach 12–13 maja w Bibliotece Narodowej odbyło się posiedzenie grupy ekspertów do spraw zasobów bibliotecznych przy Międzypaństwowej Komisji Polsko-Ukraińskiej ds. ochrony i zwrotu dóbr kultury utraconych i bezprawnie przemieszczonych podczas II wojny światowej. Obradom współprzewodniczyli dr Tomasz Makowski, dyrektor Biblioteki Narodowej oraz prof. dr hab. Lubov Dubrovina, dyrektor Instytutu Rękopisów Biblioteki Narodowej Ukrainy im. V. I. Vernads’koho. W trakcie obrad strony omówiły m.in. stan działań mających na celu ekwiwalentną wymianę dubletów druków z biblioteki Liceum Wołyńskiego (Krzemieńskiego), znajdujących się w zasobach Biblioteki Narodowej im. V. I. Vernads’koho na wybrane wydawnictwa książkowe z zasobów polskich bibliotek oraz publikacje wskazane przez stronę ukraińską. Tematem posiedzenia była też współpraca prowadzona przez Zakład Narodowy im. Ossolińskich i Lwowską Narodową Naukową Bibliotekę Ukrainy im. V. Stefanyka. Strony uzgodniły, aby w szczególności kontynuować cyfryzację zbiorów w celu ich udostępnienia, jak również w celu opracowania przewodników bibliograficznych, inwentarzy i katalogów materiałów archiwalnych, rękopiśmiennych i drukowanych Ossolineum. Strony również postanowiły zorganizować w Polsce w 2017 r. wspólną konferencję na temat opracowania ukraińskich i poloników w zbiorach bibliotecznych. Grupa ekspertów do spraw zasobów bibliotecznych przy Międzypaństwowej Komisji Polsko-Ukraińskiej działa na podstawie porozumienia z 25 czerwca 1996 r. między Rządem RP a Rządem

Ukrainy w sprawie ochrony i zwrotu dóbr kultury utraconych i bezprawnie przemieszczonych podczas II wojny światowej. Stanowi jednocześnie forum negocjowania z partnerami ukraińskimi problemów związanych z restytucją dóbr kultury.

W dniu 6 maja 2016 r. delegacja Centralnej Biblioteki Narodowej Republiki Chińskiej z Tajwanu, z jej dyrektorem generalną, dr Shu-hsien Tseng, złożyła oficjalną wizytę w Bibliotece Narodowej. W trakcie wizyty podpisano ramową umowę o współpracy pomiędzy bibliotekami, w której strony zobowiązały się do współpracy badawczej, wymiany publikacji i ekspertów.

W dniu 9 czerwca Biblioteka Narodowa gościła z wizytą roboczą troje pracowników działu gromadzenia zbiorów Biblioteki Narodowej Republiki Czeskiej. Goście zapoznali się z pracą Kancelarii BN, odbyli spotkanie z kierownictwem Zakładu Katalogowania Dziedziny oraz Zakładu Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów Bibliotecznych. Wymieniono się doświadczeniami z zakresu opracowania egzemplarza obowiązkowego oraz drogi książki w BN.

KONGRES IFLA 2017 W POLSCE

Światowy Kongres Bibliotekarstwa i Informatyki IFLA corocznie gromadzi ponad 3500 profesjonalistów z ok. 120 krajów, dając możliwość wymiany poglądów, ustalenia wspólnego stanowiska i harmonogramu działań w najważniejszych dla środowiska sprawach oraz nawiązywania i zacieśniania współpracy między uczestniczącymi podmiotami – instytucjami i stowarzyszeniami. Dla kraju-organizatora kongres jest szansą na zademonstrowanie swojego dorobku profesjonalnego zagranicznym uczestnikom, a także daje szersze niż zwykle grono bibliotekarzy możliwość kontaktu z najwybitniejszymi przedstawicielami branży z całego świata.

W porozumieniu z Convention Bureau Wrocław oraz Stowarzyszeniem Bibliotekarzy Polskich w 2016 r. kontynuowano prace nad przygotowaniem 83. Kongresu IFLA (International Federation of Library Associations World Library and Information Congress), który odbędzie się we Wrocławiu w 2017 r. Opracowano m.in. zaproszenie na 83 Kongres oraz broszurę informacyjną dla uczestników 82. Kongresu IFLA w Columbus, USA (tzw. First Announcement oraz Final Announcement). Wybrano hasło kongresu, przygotowano propozycje konferencji satelitych, plan wizyt w bibliotekach oraz listę potencjalnych sponsorów i wystawców, którzy zgłosili chęć wsparcia Kongresu we Wrocławiu. Z ważniejszych wydarzeń należy odnotować posiedzenia Komitetu Narodowego Kongresu IFLA, które odbyły się 22 kwietnia i 8 grudnia we Wrocławiu.

W maju 2016 r. IFLA powzięła decyzję o powierzeniu Bibliotece Narodowej organizacji Ośrodka Ochrony i Konserwacji IFLA (Preservation and Conservation Centre). Ośrodek zajmie się zagadnieniami przechowywania zasobów cyfrowych, będzie wspierał działania bibliotek Europy Środkowej i Wschodniej w zakresie zabezpieczenia cyfrowego dziedzictwa kulturowego i długotrwałego dostępu do niego. Zorganizuje także warsztaty i szkolenia, opublikuje standardy, zaangażuje się w popularyzację najlepszych doświadczeń związanych z digitalizacją materiałów bibliotecznych.

Komitetowi Narodowemu Kongresu IFLA Wrocław 2017 współprzewodniczą: dr Tomasz Makowski, dyrektor Biblioteki Narodowej, Rafał Dutkiewicz, prezydent Wrocławia i Elżbieta Stefańczyk, przewodnicząca Zarządu Głównego Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich.

WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA W RAMACH UMÓW DWUSTRONNYCH

Biblioteka Narodowa współpracuje od wielu lat z bibliotekami narodowymi, uniwersyteckimi, archiwami i instytucjami kulturalnymi z innych państw, m.in. z: Białorusi, Chin, Czech, Estonii, Francji, Iranu, Izraela, Litwy, Łotwy, Gruzji, Maroka, Mołdawii, Niemiec, Rosji, Słowacji, Stanów Zjednoczonych, Szwecji, Ukrainy, Uzbekistanu, Wielkiej Brytanii. Umowy i porozumienia o współpracy zawierane z bibliotekami narodowymi i naukowymi innych państw, a także umowy umożliwiające realizację konkretnych projektów badawczych i wydawniczych, są szczególnie korzystne dla BN ze względu na prowadzoną od lat intensywną akcję sprowadzania publikacji polskich autorów wydawanych poza granicami kraju. Współpraca z zagranicznymi bibliotekami narodowymi pozwala na uzyskanie w miarę pełnej o nich informacji.

W 2016 r. kontynuowano prace nad pierwszym pełnym naukowo-krytycznym wydaniem XIX-wiecznego rękopisu cennej pracy Wacława Seweryna Rzewuskiego *Sur les chevaux orientaux et provenants des races orientales (O koniach wschodnich i rasach od nich pochodzących)*. Jest to pięcioletni projekt, realizowany od lutego 2012 r. we współpracy polsko-katarskiej. Wydanie naukowe obejmować będzie: krytyczną edycję tekstu w języku oryginału (francuskim) i jego tłumaczenie na polski i angielski (tom I), rysunki (tom II), eseje naukowe, objaśnienia do tekstu oraz słownik terminów i nazw, opracowany przez specjalistów z różnych dziedzin (tom III). Kierownikiem naukowym projektu jest prof. dr hab. Tadeusz Majda, wykładowca Uniwersytetu Warszawskiego i kurator zbiorów sztuki orientalnej Muzeum Narodowego w Warszawie. W 2015 r. ukazała się edycja faksymilowa dzieła Rzewuskiego. Kontynuowano też prace redakcyjne nad tekstem rękopisu. W roku 2016 prowadzono prace polegające

na redakcji tekstu rękopisu przetłumaczonego na język polski i angielski. Kontynuowano prace nad materiałami do tomu zawierającego eseje naukowe oraz tomu poświęconego rysunkom. Rozpoczęto też autorski skład tomów, przygotowując do korekty krytyczną edycję tekstu w języku francuskim. Przedsięwzięcie edytorskie finansowane jest w całości przez Qatar Museums Authority, na mocy umowy podpisanej w 2012 r. przez BN.

W 2016 r. kontynuowano wymianę książek i czasopism z partnerami zagranicznymi. Najbardziej ożywione kontakty międzynarodowe w tej dziedzinie prowadzono z następującymi placówkami: Bibliothèque nationale de France (Paryż), Kungliga biblioteket (Sztokholm), Deutsche Forschungsgemeinschaft (Bonn), The University of Chicago Library (Chicago), Library of Congress (Waszyngton), The British Library (Londyn), Bodleian Library (Oksford), Národní knihovna (Praga) i Rossijskaja Nacionalnaja Biblioteka (Sankt Petersburg), a także z bibliotekami polonijnymi m.in. w Paryżu i Londynie.

PRACE NA RZECZ POLSKIEGO DZIEDZICTWA KULTUROWEGO POZA GRANICAMI POLSKI

Polonia i jej dorobek kulturalny są od lat przedmiotem prac badawczych prowadzonych w Bibliotece Narodowej, która kontynuuje dokumentowanie zbiorów przemieszczonych: polskich, pozostałych poza granicami kraju, a także tych, które – przynależne do dziedzictwa kulturowego krajów sąsiednich – znajdują się obecnie w polskich księżnicach. BN udziela wszechstronnej pomocy w opracowywaniu i ochronie emigracyjnych zbiorów oraz popularyzuje instytucje kultury polskiej działające poza granicami kraju.

[Porządkowanie i inwentarz Archiwum Gustawa Herlinga-Grudzińskiego](#)

Celem projektu, realizowanego w ramach zawartej w 2010 i 2013 r. umowy pomiędzy Biblioteką Narodową w Warszawie a Fundacją *Biblioteca Benedetto Croce* w Neapolu, jest porządkowanie Archiwum Gustawa Herlinga-Grudzińskiego – przechowywanego w tejże Fundacji, przygotowanie jego Inwentarza w formie komputerowej bazy danych w formularzu MARC21 (program MAK), stworzenie jego cyfrowej wersji (digitalizacja) w celu wieczystego archiwizowania przez Bibliotekę Narodową oraz wykorzystania – za zgodą i w ramach umów zawartych z Fundacją *Biblioteca Benedetto Croce* w pracach naukowych i edytorskich, m.in. przy wydaniu przez Wydawnictwo Literackie w Krakowie *Dzieł zebranych* Herlinga-Grudzińskiego oraz jego korespondencji m.in. z Jerzym Giedroyciem.

Digitalizacja jest najskuteczniejszym sposobem ochrony zbiorów przed zniszczeniem wynikającym z użytkowania. Jest to także jedyna (ze względu na możliwość ustawienia światła) szansa ocalenia treści coraz bardziej wyblakłych faksów. Projekt digitalizacji realizowano od 4 stycznia do 30 czerwca 2016 r. Zgodnie z założeniami sfoliowano ponad 10 tys. kart oraz zdigitalizowano ponad 10 tys. kart. Przeprowadzono wyrównanie i kadrowanie wykonanych zdjęć oraz rozpoczęto zakładanie skoroszytów z opisem zdjęć, w oparciu o wydruki opisów jednostek rękopiśmiennych z inwentarzowej bazy danych. W okresie sprawozdawczym przygotowano raport końcowy z realizacji projektu, który został złożony w MKiDN dnia 25 lipca br. Dnia 19 sierpnia raport został zaakceptowany przez MKiDN.

W sobotę 4 czerwca w Neapolu prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Duda odwiedził Archiwum Gustawa Herlinga-Grudzińskiego przechowywane w siedzibie Fundacji *Biblioteca Benedetto Croce* w Pałacu Filomarino. Parę Prezydencką przyjął Marta Herling, córka Pisarza i sekretarz generalna

Włoskiego Instytutu Studiów Historycznych, razem z dr. Tomaszem Makowskim, dyrektorem Biblioteki Narodowej, który przedstawił najcenniejsze rękopisy Archiwum. Ponadto Para Prezydencka złożyła kwiaty pod tablicą pamiątkową na domu, w którym Pisarz mieszkał w latach 1955–2000.

[Katalogowanie i inna pomoc biblioteczna instytucjom polonijnym](#)

Celem projektu jest pomoc instytucjom polonijnym przechowującym i gromadzącym zbiory polskie w ich opracowaniu, skatalogowaniu oraz zapewnieniu im odpowiedniej ochrony.

W dniach od 9 sierpnia do 5 września 2016 r. w Muzeum Polskim w Ameryce (Chicago) przebywały dwie specjalistki zaangażowane w prace nad rejestracją i opracowaniem nut znajdujących się w zbiorach Muzeum. Kontynuowano porządkowanie nut, sporządzano opisy bibliograficzne z autopsji i wprowadzano je do bazy danych w programie MAK.

W dniach 10 września – 29 listopada w Rzymie przebywał Krzysztof Soliński z Zakładu Starych Druków BN. Prace rejestracyjne poloników były prowadzone w: Biblioteca Angelica, Biblioteca Casanatense, Biblioteca dell'Accademia dei Lincei e Corsiniana. W 2016 r. ukazały się pod jego redakcją dwa kolejne tomy serii *Polonika XVI–XVIII Wieku w Bibliotekach Rzymskich: Katalog starodruków biblioteki Papieskiego Instytutu Studiów Kościelnych w Rzymie* (t. 4) oraz *Katalog poloników w Biblioteca Casanatense* (t. 5).

W dniach 14 października – 25 listopada kontynuowano prace katalogowe, rejestracyjne i porządkowe w Polskim Instytucie Naukowym w Ameryce. Został opracowany zarys zasad gromadzenia zbiorów w bibliotece Instytutu oraz opis stanu prac przeprowadzonych w bibliotece i wytycznych do kolejnych zadań.

[Rękopisy z Biblioteki Załuskich w Bibliotece Narodowej w Petersburgu](#)

Na mocy podpisanego 26 sierpnia 2009 r. aneksu do umowy o współpracy z Rosyjską Biblioteką Narodową w Sankt Petersburgu prowadzone są wspólne prace nad rejestracją rękopisów dawnej Biblioteki Załuskich. W latach 2009–2012 przeprowadzono dokładne porównanie (z autopsji) zachowanych zbiorów, znajdujących się w Zakładzie Rękopisów Biblioteki Narodowej oraz w Dziale Rękopisów Rosyjskiej Biblioteki Narodowej w Sankt Petersburgu. Zdobyty dzięki temu materiał stanowi podstawę do sporządzenia szczegółowej bazy danych, odnotowującej istniejące i zaginione rękopisy Biblioteki Załuskich. Projekt zakłada opublikowanie w formie książkowej inwentarza rękopisów pochodzących z Biblioteki Załuskich, które nie trafiły do zbiorów polskich po zwrocie obiektów wybranych przez Komisję Rewindykacyjną działającą na mocy Traktatu Ryskiego. Weryfikację obiektów prowadzono w ścisłej współpracy z pracownikami Działu Rękopisów Rosyjskiej Biblioteki Narodowej w Sankt Petersburgu w oparciu o posiadane przez nich inwentarze oraz bazy danych Zakładu Rękopisów BN. W 2016 r. kontynuowano prace nad uzupełnianiem i poprawianiem znajdujących się w komputerowej bazie opisów zachowanych w BN rękopisów z dawnej Biblioteki Załuskich, przeprowadzono meliorację sporządzonych już opisów, w tym przede wszystkim ich ujednoczenie, selekcję zapisanych informacji, ponowny przegląd rękopisów pod kątem sprawdzenia, poprawienia i uzupełnienia opisów. W dniach 19–29 września odbyła się wizyta partnerów projektu z RBN – dr Olgi Bleskiny oraz Natalii Elaginy, koordynujących projekt z ramienia strony rosyjskiej. Specjalistki wspólnie z członkami grupy roboczej z Zakładu Rękopisów BN dokonały redakcji opisów rękopisów niemieckich (wraz ze sprawdzeniem z autopsji). Na koniec 2016 r. baza danych liczy ok. 2500 rekordów bibliograficznych zmodyfikowanych i poprawionych. Ostateczna liczba

obiektów zostanie ustalona w trakcie finalnej weryfikacji samego inwentarza.

[Starodruki z Biblioteki Załuskich w Bibliotece Narodowej w Petersburgu](#)

W dniu 20 stycznia 2016 r. podpisano aneks do umowy o współpracy pomiędzy Biblioteką Narodową a Rosyjską Biblioteką Narodową w Sankt Petersburgu, formułujący zakres i terminarz prac w ramach projektu katalogowania starodruków z Biblioteki Załuskich. Zgodnie z harmonogramem katalog powinien ukazać się w 2019 r. Celem projektu jest wyodrębnienie i zidentyfikowanie jak największej liczby starodruków pochodzących z dawnej Biblioteki Załuskich, przechowywanych w różnych komórkach organizacyjnych Rosyjskiej Biblioteki Narodowej w Sankt Petersburgu. Projekt jest bezpośrednim efektem wieloletniej współpracy między BN a RBN w zakresie rejestracji rękopisów dawnej Biblioteki Załuskich. W dniach 12–25 maja, w wyniku prac przeprowadzonych przez badaczy z BN, zarejestrowano około 450 książek noszących znaki proveniencyjne dawnej Biblioteki Załuskich, a pochodzących z historycznego Oddziału Filologicznego. Starodruki rejestrowane były zgodnie z polską normą PN N011538 w bazie danych MAK, stworzonej specjalnie na potrzeby projektu. Wszystkie odnalezione pozycje zostały sfotografowane.

[Rękopisy ze zbiorów nieświeskich w zbiorach bibliotek Białorusi, Francji i Polski](#)

Celem przewidzianego na trzy lata projektu jest przygotowanie i opublikowanie inwentarza rękopisów ze zbiorów biblioteki Książąt Radziwiłłów z Nieświeża zachowanych w zbiorach bibliotek Białorusi, Francji i Polski. Etap I będzie obejmował prace

przygotowawcze, polegające przede wszystkim na zidentyfikowaniu rękopisów pochodzących z nieświejskiej kolekcji Radziwiłłów, które rozproszone są obecnie w zbiorach wyżej wymienionych bibliotek. W 2016 r. odbyły się cztery wyjazdy specjalistów zaangażowanych w realizację projektu. Były to wyjazdy do: Biblioteki Czartoryskich w Krakowie w terminie 4–9 lipca, Biblioteki Polskiej w Paryżu w terminie 19–25 września, Biblioteki Kórnickiej i Biblioteki Raczyńskich w Poznaniu w terminie 10–15 października oraz Biblioteki Narodowej Białorusi i Biblioteki Akademii Nauk Białorusi w terminie 7–20 listopada. Kwerendy prowadzone były również w BN oraz w BUW. Zgodnie z realizacją projektu zidentyfikowano rękopisy ze zbiorów nieświejskich znajdujące się w zbiorach wymienionych bibliotek z Białorusi, Francji i Polski. Została także dokonana pierwsza redakcja opisów inwentarzowych zidentyfikowanych jednostek w liczbie 120.

[Kwerenda w dziale Druków Historycznych Biblioteki Państwowej w Berlinie](#)

Współpraca między Biblioteką Narodową a Biblioteką Państwową w Berlinie została zainicjowana przez ministrów kultury Polski i Niemiec. Jej głównym założeniem jest katalogowanie i digitalizacja obiektów bibliotecznych odnoszących się do polsko-niemieckiej historii i dziedzictwa kulturowego oraz wspólne prace badawcze nad polskim dziedzictwem w Niemczech i niemieckim dziedzictwem w Polsce.

Kontynuowano rejestrowanie i dokumentowanie poloników starodrukowych przechowywanych w Bibliotece Państwowej w Berlinie oraz kwerendy dotyczące m.in. księgozbiorów poklasztornych, które trafiły do zbiorów ówczesnej Biblioteki Królewskiej w Berlinie po kasatach klasztorów na terenach Wielkiego Księstwa Poznańskiego, Śląska i częściowo Pomorza. Przeprowadzone prace będą podstawą do przygotowania bazy danych poloników

starodrukowych w zbiorach Staatsbibliothek zu Berlin. Baza, dostępna dla badaczy poprzez stronę internetową BN, będzie mogła stanowić punkt wyjścia do badań nad obiegiem książki i historią intelektualną ziem Rzeczypospolitej oraz nad historycznymi księgozbiorami. W październiku specjaliści z Zakładu Starych Druków BN przeprowadzili w SSB kwerendy, dzięki czemu łącznie pozyskano 120 kart inwentaryzacyjnych dotyczących obiektów pochodzących głównie z księgozbiorów klasztornych. Na podstawie analizy zapisów w księgach akcesyjnych dawnej Biblioteki Królewskiej w Berlinie z lat 1850–1886 zidentyfikowano wpływy m.in. z klasztoru Franciszkanów w Łąkach Bratiańskich oraz z Biblioteki Miejskiej we Wrocławiu, których weryfikacja z autopsji została przewidziana w kolejnej fazie realizacji projektu.

10.

WYDARZENIA, WYSTAWY,
PROMOCJE

Biblioteka Narodowa jest od lat cenionym miejscem wydarzeń kulturalnych, spotkań, debat, dyskusji, wręczania prestiżowych nagród za osiągnięcia kulturalne i naukowe. Narodowa Książnica udziela także gościny twórcom, artystom i uczonym realizującym tu swoje plany badawcze i zawodowe ambicje. W siedzibie Biblioteki organizowane są wystawy, koncerty, promocje książek, spotkania z pisarzami i wydawcami. Te formy działalności BN stają się ważnymi wydarzeniami kulturalnymi Polski i Warszawy, wywołują duże zainteresowanie środowisk naukowych i artystycznych oraz skupiają uwagę mediów.

PIERWSZE/NAJSTARSZE

W cyklu prezentacji z okazji 1050. rocznicy chrztu Polski od listopada 2015 do grudnia 2016 r. Biblioteka Narodowa co miesiąc przedstawiała w Pałacu Rzeczypospolitej pierwsze teksty i najstarsze zabytki kultury i historii, dokumentujące początki państwa polskiego. Zwiedzający kolejne ekspozycje mieli możliwość obejrzeć bezcenne obiekty ze skarbca BN, uczestniczyć w wykładach i dyskusjach, a także – wraz z przewodnikiem varsavianistą – poznać wnętrza Pałacu, posłuchać o historii budynku oraz zobaczyć salę, w której przechowywany jest historyczny księgozbiór rodów Potockich i Branickich z XVIII w.

• KAZANIA ŚWIĘTOKRZYSKIE

30 stycznia pokazano *Kazania świętokrzyskie* – jeden z najcenniejszych zabytków polskiego średniowiecza, który dochował się do naszych czasów w postaci 18 pergaminowych pasków wykorzystanych do wzmocnienia oprawy łacińskiego kodeksu z XV w. Są najstarszym zachowanym prozatorskim tekstem w języku polskim, powstałym prawdopodobnie w pierwszej połowie XIV w. w środowisku benedyktyńskim. Oryginalne kazania zostały spisane najprawdopodobniej w drugiej połowie wieku XIII. Istniejący rękopis to kopia lub nawet kopia kopii rękopisu oryginalnego, który nie dotrwał do czasów współczesnych.

Kodeks, w którym były wszyte, przechowywany w bibliotece opactwa benedyktyńskiego na Św. Krzyżu, wywieziony następnie po powstaniu listopadowym do Petersburga, został w 1890 r. odnaleziony przez Aleksandra Brücknera, który odkrył w nim paski z zapisem sześciu polskich kazań (jedno zachowane w całości, pozostałe – we fragmentach).

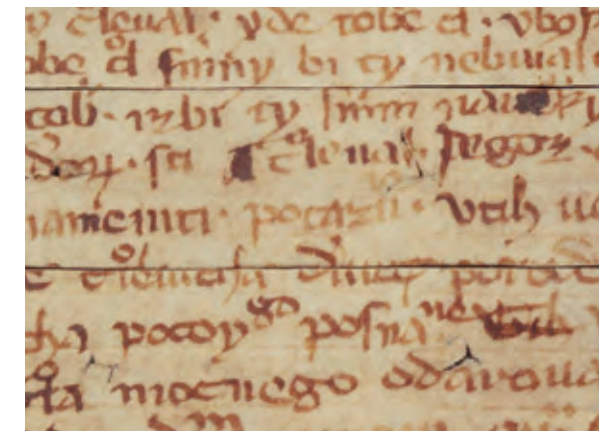
O języku *Kazań świętokrzyskich* opowiadała dr Izabela Winiarska-Górska (Zakład Historii Języka Polskiego i Dialektologii Uniwersytetu Warszawskiego).

Prezentacja *Kazań świętokrzyskich* w Pałacu Rzeczypospolitej

Pergaminowe paski rękopisu *Kazań świętokrzyskich* po zabiegach konserwatorskich, w szklanej oprawie z 1928 r.

Fragment rękopisu *Kazań świętokrzyskich*, jednego z najcenniejszych zabytków polskiego średniowiecza

• KATALOG ARCYBISKUPÓW GNIEŹNIEŃSKICH

27 lutego zaprezentowano najpiękniejszą księgę polskiego renesansu – *Katalog arcybiskupów gnieźnieńskich* Jana Długosza iluminowany przez Stanisława Samostrzelnika w latach 1531–1535. Łacińskie noty biograficzne kolejnych arcybiskupów gnieźnieńskich i biskupów krakowskich zostały wzbogacone realistycznymi wizerunkami oraz przedstawieniami ich świętych patronów. To monumentalne dzieło jest owocem pracy trzech wybitnych indywidualności: autora tekstu Jana Długosza – krakowskiego kanonika i pierwszego historyka działającego na dworze Jagiellonów; artysty Stanisława Samostrzelnika – królewskiego iluminatora i zakonnika w podkrakowskim opactwie cystersów w Mogile, oraz fundatora: Piotra Tomickiego – biskupa krakowskiego, dyplomaty i polityka, słynnego mecenasa sztuki. Kodeks pochodzi z Biblioteki Ordynacji Zamojskiej.

Anna Wyszynska (Instytut Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego) mówiła o *O miniaturach, które są i tych, których nigdy nie było*, a o treściach i przesłaniu politycznym *Katalogu* dyskutowali Iga Jarzewicz i prof. Antoni Ziemia (Instytut Historii Sztuki UW).

Bogato ilustrowany rękopis *Katalogu arcybiskupów gnieźnieńskich*

Prezentacja *Katalogu arcybiskupów gnieźnieńskich* w Pałacu Rzeczypospolitej

• ROZMYŚLANIE PRZEMYSKIE

19 marca pokazano najstarszą zachowaną do dziś książkę napisaną całkowicie po polsku: *Rozmyślanie przemyskie* – średniowieczne opowieści apokryficzne o życiu Jezusa i Marii pochodzące z przełomu XV i XVI w. Znajdujący się w zbiorach Biblioteki Narodowej rękopis *Rozmyślania przemyskiego* został sporządzony w początku XVI w. i jest odpisem starszego utworu. Ten liczący ponad 400 kart zabytek to obszerna opowieść o życiu Marii i Chrystusa, oparta na Ewangelii, legendach i apokryfach. Badacze łączą go z działalnością zakonu bernardynów. Jest arcyciekawym przykładem polskiej prozy późnego średniowiecza, stanowiąc dowód erudycji i literackich umiejętności pozwalających zebrać historie z rozmaitych źródeł w jeden spójny wykład. *Rozmyślanie* zawiera także wiele treści lekkich, zabawnych, np. opowieści o tym, jak Jezus w dzieciństwie pomagał Marii przyprowadzić kapustę i jak ożywił gliniane ptaszki, by nie zostały zdeptane.

O „*Rozmyślaniu przemyskim*” na tle apokryfów Nowego Testamentu mówił ks. prof. Marek Starowieyski, a wykład „*O Jezusie i Maryji czcienie*”, czyli „*Rozmyślanie przemyskie*” w oczach historyka języka wygłosiła dr Izabela Winiarska-Górska.

Wieczorem, na zakończenie prezentacji zabytku nastąpiło premierowe uruchomienie iluminacji Pałacu Rzeczypospolitej.

Rękopis *Rozmyślania przemyskiego*

Prezentacja rękopisu *Rozmyślania przemyskiego* w Pałacu Rzeczypospolitej

- PSAŁTERZ FLORIAŃSKI

23 kwietnia odbyła się prezentacja *Psałterza floriańskiego* – bezcennego zabytku języka polskiego, rękopisu, w którym każdy kolejny werset pisany jest w innym języku: naprzemiennie po łacinie, polsku i niemiecku. Został spisany najprawdopodobniej na przełomie XIV i XV w. Bardzo możliwe, że miał być darem dla św. Jadwigi, a po jej śmierci był używany przez kolejne polskie królowe. Ponownie odkryty w XIX w. w austriackim opactwie Sankt Florian, stał się naukową sensacją, a do dziś pozostaje jedną z największych zagadek polskiego średniowiecza. Poza trójjęzycznym przekładem tekstu Psalmów, księga na kilkudziesięciu kartach zawiera tajemnicze miniatury, w których jedni chcą widzieć astrologiczne symbole, inni mnemotechniczne schematy ułatwiające zapamiętanie tekstu.

Wykład *Wywiad z „Psałterzem floriańskim”* – czyli *historia małomównego manuskryptu* wygłosił dr Marcin Kuźmicki (Zakład Historii Języka Polskiego UAM), a w dyskusji *Yoda czy Nosferatu? Świat na marginesach „Psałterza floriańskiego”* wzięli udział: dr Kamil Kopania (Zakład Historii Sztuki Średniowiecznej Instytutu Historii Sztuki UW) i Łukasz Kozak (redaktor CBN POLONA).

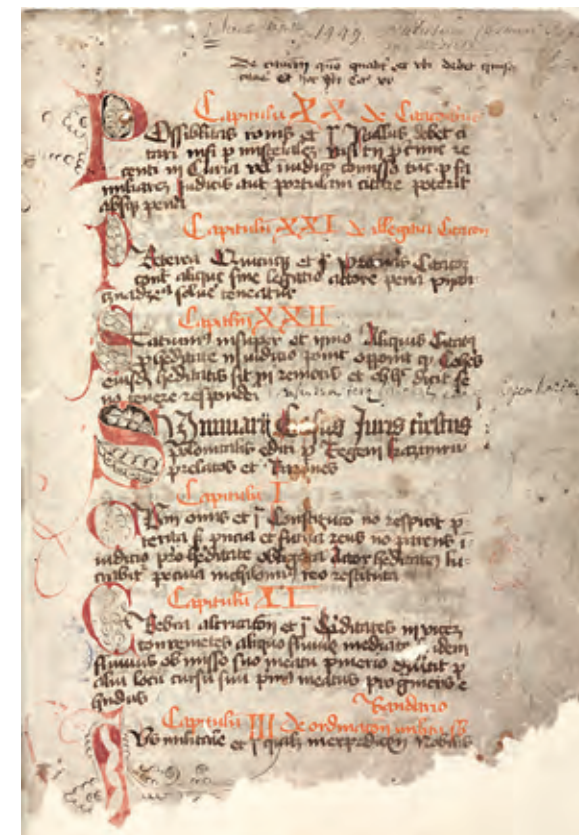
| Rękopis *Psałterza floriańskiego*

| Miniatury z *Psałterza floriańskiego*

- STATUTY KAZIMIERZA WIELKIEGO

14 maja, w Noc Muzeów, można było zobaczyć Statuty Kazimierza Wielkiego – zbiory praw wydane przez Kazimierza III Wielkiego, króla Polski, stanowiące jedyną kodyfikację prawa sądowego o tak szerokim zakresie w Polsce za panowania dynastii piastowskiej. Spisane w połowie XIV w. prawo regulowało odpowiedzialność karną, niektóre zagadnienia związane z posiadaniem ziemi i dziedziczeniem oraz kwestie prawa cywilnego i procesowego. Statuty odpowiadały na wiele pytań: czy można publicznie tajać szlachcica, żeby zmusić go do oddania pożyczonych pieniędzy? Czy sąsiedzi muszą pomóc kmieciowi w pościgu za złodziejem, który w środku nocy ukradł mu konia? Kiedy chłop może bezkarnie opuścić wioskę swojego pana? Chociaż pierwotne egzemplarze Statutów nie przetrwały do naszych czasów, to zwiedzającym udostępniono, wyjęte na jeden dzień ze skarbca Biblioteki Narodowej, niezwykle cenne XV-wieczne odpisy Statutów – jednego z najstarszych zabytków polskiego prawodawstwa.

| Statuty Kazimierza Wielkiego

- KRONIKA POLSKA WINCENTEGO KADŁUBKA

24 września Biblioteka Narodowa zaprezentowała pochodzącą z przełomu XII i XIII w. *Kronikę polską* Mistrza Wincentego zwanego Kadłubkiem, która – obok kroniki Galla Anonima – jest jednym z najważniejszych dzieł o początkach historii Polski. Na jej kartach można znaleźć nie tylko opowieści o dokonaniach historycznych władców, ale też Kraka, Wandę, Popiela czy „całozercę” – potwora znanego dziś jako smoka wawelskiego. W opisywanych wydarzeniach odnajduje się analogie do dziejów Aleksandra Wielkiego i Juliusza Cezara, a cała kronika pełna jest erudycyjnych nawiązań do religii, filozofii i prawa rzymskiego. Sam Wincenty to jeden z najwybitniejszych intelektualistów swoich czasów, biskup krakowski, który zrezygnował z pełnionej funkcji i ostatnie lata życia spędził w klasztorze cystersów w Jędrzejowie, a w XVIII w. został ogłoszony błogosławionym Kościoła rzymskokatolickiego.

O mistrzu Wincentym zwanym Kadłubkiem i jego kronice mówił w swoim wykładzie prof. Henryk Samsonowicz, a na temat *Wszystkich baśni Wincentego Kadłubka, czyli o pochodzeniu najbardziej znanych polskich podań* Włodzimierz Kalicki rozmawiał z prof. Jackiem Banaszkiwiczem.

Rękopis *Kroniki polskiej* Wincentego Kadłubka, jednego z najwybitniejszych intelektualistów przełomu XII i XIII w.

- MSZAŁ ERAZMA CIOŁKA

22 października zaprezentowano bezcenny *Mszał* Erazma Ciołka – rękopis z początku XVI w. ozdobiony przepięknymi, renesansowymi miniaturami wykonanymi przez najwybitniejszych polskich malarzy książkowych tamtej epoki, m.in. słynnego Stanisława Samostrzelnika. Część malowideł inspirowana jest twórczością Albrechta Dürera i Hansa Süssa von Kulmbach – co ciekawe, *Mszał* powstał zaledwie kilka lat po publikacji dzieł niemieckich mistrzów. Świadczy to o wielkiej otwartości ówczesnego środowiska polskich artystów i ich mecenasów na najnowsze prądy w sztuce światowej. Erazm Ciołek, biskup i królewski dyplomata, był nie tylko niezwykle sprawnym politykiem, ale również znanym w Europie mecenasem sztuki. Znajdujący się w zbiorach Biblioteki Narodowej *Mszał* został przygotowany właśnie na jego zlecenie i pod wieloma względami wyprzedzał swoją epokę. Upodobania i gust podróżującego w charakterze dyplomaty Ciołka doskonale odzwierciedlają przemiany, jakie zachodziły w artystycznej kulturze Europy przełomu XV i XVI w.

Wykład *Rękopis na przełomie gotyku i renesansu, czyli o niezwykłym Mszale z fundacji biskupa Erazma Ciołka* przedstawiła dr Magdalena Łanuszka – historyk sztuki i autorka bloga Posztukiwania.pl.

Bogato zdobiony rękopis *Mszalu* Erazma Ciołka

Pokaz *Mszalu* Erazma Ciołka w Pałacu Rzeczypospolitej

• BOGURODZICA

19 listopada pokazano rękopis *Bogurodzicy*. Pieśń ta, tradycyjnie uważana za nasz pierwszy hymn narodowy, otwiera jednocześnie historię polskiej literatury. To najstarszy zachowany w całości spójny tekst w języku polskim. *Bogurodzica* określana była przez Jana Długosza mianem *carmen patrium* (pieśń ojczysta). Śpiewana w ważnych dla wspólnoty narodowej momentach – przed najważniejszymi bitwami, w trakcie obrzędów koronacyjnych czy podczas podniosłych uroczystości kościelnych – pełniła przez wieki funkcję hymnu narodowego. Pierwotna, tzw. archaiczna część pieśni to dwie pierwsze strofy, których autorstwo w średniowieczu przypisywane było św. Wojciechowi. Współczesne badania wskazują jednak, że pochodzą one raczej z XIII w., a kolejne są jeszcze późniejsze. *Bogurodzica* zachowała się w wielu wersjach, zwanych redakcjami. Na wystawie prezentowany był trzeci spośród najstarszych – rękopis redakcji warszawskiej ze zbiorów BN – znajdujący się w kodeksie *Miscellanea theologica* (sygnatura BN 3016 II), który zawiera także inne modlitwy i traktaty teologiczne. Zastosowane tam formy językowe wskazują, że ta właśnie wersja tekstu mogła inspirować Sienkiewicza piszącego *Krzyżaków*. Pokazano także trzy inne najciekawsze wersje pieśni ze zbiorów BN: rękopis cyrylicą ze *Statutu Litewskiego pierwszego*, pierwsze wydanie *Bogurodzicy* drukiem oraz *Statuta y przywileje koronne* Jana Herbuta, w którym *Bogurodzica* została zatytułowana jako pieśń ułożona przez św. Wojciecha.

Wykład *Pieśń-zagadka. O przeniknionych i nieprzeniknionych sekretach „Bogurodzicy”* przedstawił prof. dr hab. Paweł Stępień, a tematem wypowiedzi dr. hab. Pawła Gancarczyka z Instytutu Sztuki PAN były *Spory wokół melodii „Bogurodzicy” – pieśń rycerska czy modlitwa?*

Pokaz rękopisu *Bogurodzicy*, tradycyjnie uważanej za pierwszy polski hymn narodowy, w Pałacu Rzeczypospolitej

• KRONIKA POLSKA GALLA ANONIMA

17 grudnia odbył się ostatni pokaz zabytku piśmiennictwa polskiego z cyklu PIERWSZE/NAJSTARSZE. Zaprezentowano najstarszy zachowany rękopis *Kroniki polskiej* tajemniczego autora, zwanego Gallem Anonimem, który opisuje Polskę od czasów legendarnych władców Popieła i Piasta, poprzez dzieje królów i książąt historycznych aż po epokę Bolesława Krzywoustego, na którego dworze, na początku XII w., *Kronika* powstała. Dzieło jest rycerską opowieścią o dynastii Piastów, a szczególnie o jednym z nich – współczesnym autorowi Bolesławie Krzywoustym, któremu poświęcono aż dwie z trzech części *Kroniki*. Do opisanego jego czynów, m.in. sporu z bratem Zbigniewem, wojny z Cesarstwem oraz zdobyciu Kołobrzegu, Anonim używa zróżnicowanych i bardzo wyrafinowanych form literackich (zrytmizowaną prozę, pieśni, mowy). Tożsamość autora *Kroniki* jest przedmiotem sporu badaczy już od wielu wieków.

O *Historii interpretowania „Kroniki polskiej” Galla Anonima: od Wincentego Kadłubka po czasy współczesne* mówił dr hab. Paweł Żmudzki, a wykład *Nie taki zwykły kronikarz, czyli Gall Anonim jako poeta i mistrz prozy* wygłosił prof. dr hab. Tomasz Jasiński.

Uruchomiono stronę internetową pierwszenajstarsze.bn.org.pl, umożliwiającą swobodny dostęp do treści plansz, które składały się na każdą z wystaw, nagrań z wykładów i dyskusji oraz galerii zdjęć z poszczególnych pokazów.

Najstarszy zachowany rękopis *Kroniki polskiej* Galla Anonima

ARCHIWUM PARYSKIEJ „KULTURY” ZINWENTARYZOWANE

Po siedmiu latach prac zakończyła się inwentaryzacja archiwum Instytutu Literackiego w Maisons-Laffitte – wydawcy paryskiej „Kultury”. Zbiory obejmują m.in. niezwykle bogatą korespondencję Jerzego Giedroycia (150 tys. listów), rękopisy i materiały redakcyjne prawie tysiąca publikacji, fotografie, nagrania dźwiękowe i filmy, a także powierzone Instytutowi prywatne spuścizny współpracowników. Ponad 165 m bieżących akt i 20 m innych archiwaliów zostało uporządkowane, zabezpieczone, skatalogowane i umieszczone w specjalnie zaadaptowanym budynku.

Projektem, zrealizowanym – z funduszy Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego – przez Bibliotekę Narodową i Naczelną Dyрекcję Archiwów Państwowych na podstawie umowy podpisanej ze Stowarzyszeniem Instytut Literacki „Kultura”, kierowała Maria Wrede z Zakładu Rękopisów Biblioteki Narodowej.

Uroczyste przekazanie ukończonego inwentarza na ręce Wojciecha Sikory, prezesa Stowarzyszenia Instytut Literacki „Kultura”, odbyło się 15 stycznia w Maisons-Laffitte – w obecności dr hab. Magdaleny Gawin, wiceminister kultury i dziedzictwa narodowego. W uroczystości wzięli udział dyrektorzy instytucji realizujących projekt: dr Tomasz Makowski (BN) i dr hab. Władysław Stępnia (NDAP).

Uroczyste przekazanie ksiąg inwentarzowych Archiwum paryskiej „Kultury” na ręce Wojciecha Sikory, prezesa Stowarzyszenia Instytut Literacki „Kultura”, w obecności dr hab. Magdaleny Gawin, wiceminister kultury i dziedzictwa narodowego i dr. Tomasza Makowskiego, dyrektora Biblioteki Narodowej

Księgi inwentarzowe Archiwum Instytutu Literackiego „Kultura”

NOWA BIBLIOTEKA RZECZYPOSPOLITEJ

W styczniu w gmachu głównym Biblioteki Narodowej można było oglądać zwycięskie prace nadesłane w ramach konkursu „Nowa Biblioteka Rzeczypospolitej”. W lipcu 2015 r. Biblioteka Narodowa ogłosiła konkurs na projekt modernizacji czytelni i przestrzeni publicznych. Działanie to zostało podjęte w ramach uzyskanej dotacji od Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z programu „Rozwój Infrastruktury, priorytet Infrastruktura kultury”. Podstawowym celem konkursu było stworzenie koncepcji, której realizacja pozwoliłaby stworzyć miejsce nowoczesne, przyjazne, otwarte i spełniające oczekiwania bardzo zróżnicowanych grup użytkowników. Sąd Konkursowy w listopadzie 2015 r. przyznał I i II nagrodę oraz dwa wyróżnienia.

I nagrodę oraz zaproszenie do negocjacji otrzymała praca konsorcjum KONIOR STUDIO (Katowice) i SOKKA (Gliwice). II nagrodę oraz zaproszenie do negocjacji otrzymała praca autorstwa Chris Castle, EPR Architects (Londyn) oraz EPR Architects Poland (Wrocław). Wyróżnienia otrzymały: ATELIER LOEGLER (Kraków) oraz Spaceplan (Warszawa).

29 grudnia 2015 r. została podpisana umowa z wykonawcami występującymi wspólnie, tj. konsorcjum KONIOR STUDIO i SOKKA. Przedmiotem umowy jest opracowanie dokumentacji projektowej wielobranżowej pod nazwą „Projekt przebudowy czytelni i przestrzeni publicznych Biblioteki Narodowej” w ramach realizacji zadania: „Nowa Biblioteka Rzeczypospolitej – projekt modernizacji czytelni i przestrzeni publicznych Biblioteki Narodowej”, dofinansowanego ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Termin realizacji prac – do końca 2016 r.

Pałac Rzeczypospolitej, miejsce sesji konserwatorskiej
KONSERWACJA W PAŁACU – KONSERWACJA PAŁACÓW

W PAŁACU O PAŁACU

18 kwietnia w Pałacu Rzeczypospolitej odbyła się sesja konserwatorska KONSERWACJA W PAŁACU – KONSERWACJA PAŁACÓW oraz specjalny pokaz poświęcony przeprowadzanej w Bibliotece Narodowej konserwacji starodruków i rękopisów.

Konferencję zorganizowano w ramach dwudziestej, jubileuszowej edycji Sztuki Konserwacji – Spotkań Konserwatorskich. Organizatorami byli: Sekcja Konserwacji Dzieł Sztuki Okręgu Warszawskiego Związku Polskich Artystów Plastyków, Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie, Muzeum Techniki i Przemysłu w Warszawie, Polska Izba Artystów Konserwatorów Dzieł Sztuki. W tym gronie nie mogło zabraknąć Biblioteki Narodowej – realizatora projektu „Konserwacja i rewitalizacja Pałacu Krasińskich (Pałacu Rzeczypospolitej) w Warszawie – europejskiego dziedzictwa kulturowego XVII wieku” finansowanego z funduszy norweskich i funduszy EOG.

POSIEDZENIA ZESPOŁU DS. ROZWOJU DESKRYPTORÓW BN. DNI OTWARTE DBN W BIBLIOTECE NARODOWEJ

W Bibliotece Narodowej prowadzone są intensywne prace metodyczne nad Deskryptorami Biblioteki Narodowej (DBN) – nowym modelem opracowania rzeczowego zbiorów, którego wdrażanie rozpocznie się 1 stycznia 2017 r.

W 2016 r. odbyło się pięć posiedzeń Zespołu ds. Rozwoju Deskryptorów Biblioteki Narodowej – ciała doradczego w pracach nad nowym modelem opracowania zbiorów. Zespół konsultacyjny składa się z kilkudziesięciu osób – specjalistów z bibliotek różnego typu z całej Polski (43 osoby), oraz z BN (kierownicy komórek opracowujących i pracownicy merytoryczni – 37 osób). Przedmiotem posiedzenia, które odbyło się 21 kwietnia, były *Zasady tworzenia Deskryptorów Biblioteki Narodowej (szczegółowe zasady – podstawowy materiał dla nowego modelu opracowania zbiorów)*, 20 maja omawiano *Opracowanie zbiorów z zastosowaniem Deskryptorów BN: ujęcie przedmiotu publikacji, dziedzina (pole 658)* (pierwsza część cyklu szczegółowych instrukcji o opracowaniu z zastosowaniem DBN), 17 czerwca kontynuowano omawianie *Opracowania zbiorów z zastosowaniem Deskryptorów BN: literatura*, a wszystkie materiały metodyczne związane z DBN były tematem spotkania w dniu 19 października. W dniu 30 listopada przedstawiono temat *Re wizja słownictwa JHP BN: raport z prac*.

Przed wdrożeniem w 2017 r. nowego modelu opracowania zbiorów, z myślą o dotychczasowych odbiorcach – bibliotekach stosujących JHP BN, 20 i 21 października odbyły się w BN dni otwarte poświęcone Deskryptorom Biblioteki Narodowej. Takie spotkanie, nie ograniczone formułą szkolenia, umożliwiło swobodną dyskusję i pozwoliło pełniej odpowiedzieć na wszystkie pytania. Uczestnicy mogli

wcześniej zapoznać się z materiałami dotyczącymi wszystkich rodzajów deskryptorów. Spotkanie zostało przygotowane i przeprowadzone przez pracowników Instytutu Bibliograficznego, a wzięło w nim udział 242 bibliotekarzy z całej Polski.

KONGRES IFLA WROCŁAW 2017. POSIEDZENIE KOMITETU NARODOWEGO

Posiedzenie Komitetu Narodowego Kongresu IFLA Wrocław 2017 (International Federation of Library Associations World Library and Information Congress) odbyło się we Wrocławiu 22 kwietnia. Przedstawiciele Komitetu Organizacyjnego IFLA 2017 z ramienia Biblioteki Narodowej oraz Convention Bureau Wrocław zapoznali uczestników spotkania ze stanem dotychczasowych przygotowań dotyczących organizacji konferencji we Wrocławiu. Reprezentujący MKiDN dyrektor Departamentu Mecenatu Państwa Maciej Dydo poinformował o planach Ministerstwa dotyczących grantów dla polskich bibliotekarzy – uczestników Kongresu. Następnie odbyła się dyskusja nad planami i propozycjami członków Komitetu.

W prezydium obrad zasiadali: dr Tomasz Makowski, dyrektor Biblioteki Narodowej; Elżbieta Stefańczyk, przewodnicząca Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich oraz wiceprezydent Wrocławia Anna Szarycz.

83. Kongres IFLA odbędzie się we Wrocławiu w dniach 19–25 sierpnia 2017 r.

| Pałac Rzeczypospolitej podczas Nocy Muzeów

NOC MUZEÓW PO RAZ PIERWSZY W PAŁACU RZECZYPOSPOLITEJ

14 maja, po raz pierwszy w Noc Muzeów, na co dzień zamknięty Pałac Rzeczypospolitej – zaprojektowany w 1688 r. przez Tylmana z Gameren – został otwarty dla zwiedzających, a w jego wnętrzach, w cyklu PIERWSZE/NAJSTARSZE, odbył się pokaz Statutów Kazimierza Wielkiego – jednego z najstarszych zabytków polskiego prawodawstwa.

W Noc Muzeów zwiedzającym udostępniono m.in. wypełnioną posągami rzymskich wojowników Salę Rycerską, monumentalną klatkę schodową i Bibliotekę Wilanowską, na którą poza księgami składają się oryginalne, mahoniowe meble oraz unikatowe globusy, mapy i popiersia starożytnych pisarzy. Przewodnicy oprowadzali wszystkich chętnych po barokowych wnętrzach oraz opowiadali o ukrytej w nich historii rodu Krasińskich, o najbardziej hucznych w historii Warszawy imieninach, mających tam miejsce w 1789 r., czy o odbywającym się przed Pałacem targu wełny.

BN NA WARSZAWSKICH TARGACH KSIĄŻKI

Wśród atrakcji tegorocznych Warszawskich Targów Książki (19–22 maja) znalazły się promocje i spotkania przygotowane przez Bibliotekę Narodową. Zainteresowani mogli zapoznać się z ACADEMIKĄ – nowoczesnym systemem wypożyczeń, umożliwiającym korzystanie z publikacji naukowych w wersji cyfrowej. Wydawcom i księgarzom myślącym o zwiększeniu sprzedaży książek w internecie przedstawiono możliwości kilku interesujących projektów: Thema, ONIX, ISNI, zaprezentowano nowe funkcje serwisu e-ISBN prowadzonego w BN. Celem spotkania na ten temat było wprowadzenie większej liczby podmiotów z Polski do międzynarodowego systemu obiegu informacji. Bibliotekarze cyfrowi z BN prowadzili zajęcia dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów nakłaniające do korzystania z CBN POLONA i poznawania skarbów BN.

OŚRODEK OCHRONY I KONSERWACJI IFLA W BIBLIOTECE NARODOWEJ

W maju Międzynarodowa Federacja Bibliotecznych Stowarzyszeń i Instytucji (IFLA) powierzyła Bibliotece Narodowej organizację Ośrodka Ochrony i Konserwacji IFLA (Preservation and Conservation Centre). Ośrodek zajmie się zagadnieniami przechowywania zasobów cyfrowych, w tym kwestią wyboru obiektów do digitalizacji, jej standardów oraz warunków długotrwałego przechowywania zasobów cyfrowych. Będzie wspierała działania bibliotek Europy Środkowej i Wschodniej w zakresie zabezpieczenia cyfrowego dziedzictwa kulturowego i długotrwałego

dostępu do niego, organizował warsztaty i szkolenia, publikował standardy oraz zajmie się popularyzacją najlepszych praktyk związanych z digitalizacją materiałów bibliotecznych. Szefem Ośrodka Ochrony i Konserwacji IFLA został Tomasz Gruszkowski, zastępcą kierownika Zakładu Zbiorów Cyfrowych BN.

PREZYDENT ANDRZEJ DUDA ODWIEDZIŁ ARCHIWUM GUSTAWA HERLINGA-GRUDZIŃSKIEGO

W sobotę 4 czerwca w Neapolu prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Duda odwiedził Archiwum Gustawa Herlinga-Grudzińskiego przechowywane w siedzibie Fundacji *Biblioteca Benedetto Croce* w Pałacu Filomarino. Parę Prezydencką przyjęła Marta Herling, córka Pisarza i sekretarz generalna Włoskiego Instytutu Studiów Historycznych, razem z dr. Tomaszem Makowskim, dyrektorem Biblioteki Narodowej, który przedstawił najcenniejsze rękopisy Archiwum. Para Prezydencka złożyła kwiaty pod tablicą pamiątkową na domu, w którym Pisarz mieszkał w latach 1955–2000.

Na mocy podpisanej 25 czerwca 2010 r. umowy, Archiwum Gustawa Herlinga-Grudzińskiego zostało przez Bibliotekę Narodową uporządkowane, zinventaryzowane w formie elektronicznej bazy danych oraz zdigitalizowane – w celu wieczystego archiwizowania i wykorzystania w pracach edytorskich i naukowych. Sygnatariuszami umowy byli: dr Tomasz Makowski, dyrektor Biblioteki Narodowej, Lidia Herling-Croce, wdowa po Pisarzu, członek Zarządu Fundacji *Biblioteca Benedetto Croce* w Neapolu oraz Marta Herling, córka Pisarza odpowiedzialna za Archiwum Ojca.

Archiwum obejmuje materiały biograficzne oraz listy pisane do Gustawa Herlinga-Grudzińskiego. Niezwykle interesujące są niepublikowane dotychczas dzienniki z lat 1957–1958, które zawierają m.in.

Wizyta w Archiwum Gustawa Herlinga-Grudzińskiego w Neapolu. Prezydent Andrzej Duda, Marta Herling, Pierwsza Dama Agata Kornhauser-Duda, dyrektor Biblioteki Narodowej dr Tomasz Makowski. Fot. Andrzej Hrechorowicz/KPRP

zapisy spotkań z Polakami przybywającymi zarówno z kraju, jak i z emigracji.

Bardzo ciekawa jest licząca ponad 20 tys. listów korespondencja Pisarza, m.in. z: Jerzym Giedroyciem, Jerzym Stempowskim, Konstantym Jeleńskim, Czesławem Miłoszem, Adamem i Lidią Ciołkoszami, Sławomirem Mrożkiem, Janem Nowakiem-Jeziorskim, Włodzimierzem Sznarbachowskim, Janem Lebensteinem, Kazimierzem Wierzyńskim, Aleksandrem i Olą Watami, Wiktorem Weintraubem czy też z włoskimi, angielskimi, francuskimi i amerykańskimi intelektualistami, pisarzami i wydawcami, takimi jak: Giovanni Spadolini, Ignazio Silone, Nicola Chiaromonte, Indro Montanelli, Sergio Romano, Enzo Bettiza, Bertrand Russell, Graham Green, Albert Camus oraz pierwszy wydawca *Innego świata* – William Heinemann.

Stosunkowo dużą część Archiwum stanowią wycinki prasowe, zawierające m.in. bogatą, a słabo znaną publicystykę Gustawa Herlinga-Grudzińskiego w języku włoskim na tematy literackie, społeczne i polityczne, drukowaną przez największe dzienniki i periodyki.

KOLEJNA EDYCJA IMIENIN JANA KOCHANOWSKIEGO

Ogród Krasińskich gościł 18 czerwca pisarzy, poetów, ilustratorów, dziennikarzy i aktorów, a także najlepsze polskie wydawnictwa i warszawskie klubokawiarnie. Odbędzie się kolejna edycja *Imienin Jana Kochanowskiego* – literackiego pikniku organizowanego przez Bibliotekę Narodową.

Gościem specjalnym tegorocznych *Imienin* był Krzysztof Kamil Baczyński, dlatego w programie znalazły się m.in. wystawa rękopisów i rysunków poety, inspirowany nią pokaz sitodruku (*Kwiaciarnia Grafiki*), rozmowa z biografem Wiesławem Budzyńskim oraz dyskusja o rozwoju projektowania i druku książek, nawiązująca do wydawniczych eksperymentów Baczyńskiego. Justyna Sobolewska rozmawiała o stolicy z młodymi pisarzami, a szef kuchni Maciej Nowicki pokazał, jak gotowano w przedwojennej Warszawie, żeby potem zaprosić wszystkich na imieninowy poczęstunek.

Jak co roku odbył się również tradycyjny już mecz poetycki (tym razem aktorzy rywalizowali, interpretując wiersze o miłości), spotkania z pisarzami przy kawiarnianych stolikach, slam poetycki i imieninowy dancing. Dla dzieci przygotowano spektakl na podstawie książki Toona Tellengena *Urodziny prawie wszystkich* w reżyserii Tomasza Cyza, zapomniane gry podwórkowe i poetyckie warsztaty projektowania kartek imieninowych. Podczas wielkiego rysowania, które prowadził Daniel de Latour, do dzieci dołączyli dorośli, żeby wspólnie spróbować swoich sił w roli ilustratorów.

Przed Pałacem Rzeczypospolitej w czasie kolejnej edycji czytelniczej imprezy plenerowej *Imieniny Jana Kochanowskiego*

Spotkanie z Wiesławem Budzyńskim, wybitnym znawcą życia i twórczości Krzysztofa Kamila Baczyńskiego

Mecz poetycki – o miłości na poważnie i trochę mniej.
Od lewej: Edyta Jungowska, Jolanta Fraczyńska,
Iwona Bielska, Antoni Królikowski i Wiktor Zborowski

Publiczność Meczu poetyckiego

Kiermasz książek z udziałem najlepszych polskich
wydawnictw i warszawskich antykwariatów

Młody czytelnik w poszukiwaniu nowej lektury

KONCEPCJA ROZWOJU POLA MOKOTOWSKIEGO – WYNIKI KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

Trwają prace nad rozwojem i rewitalizacją Pola Mokotowskiego. W sierpniu Urząd m.st. Warszawy zorganizował w Bibliotece Narodowej konsultacje społeczne w formie warsztatów, podczas których mieszkańcy mogli przedstawić swoje opinie i pomysły dotyczące jednego z największych warszawskich parków. Opracowane wyniki konsultacji społecznych opublikowano w formie obszernego raportu „Master Plan Pole Mokotowskie – Koncepcja Rozwoju”, w którym znalazły się także fragmenty dotyczące BN.

Biblioteka Narodowa jest w dokumencie przedstawiona jako „obiekt reprezentacyjny, w samym sercu Pola Mokotowskiego, obecnie w trakcie gruntownej modernizacji”. Doceniono zamierzenia BN, których część została już zrealizowana: wyspa rowerowa od strony południowo-wschodniej gmachu i kwietne ogrody przy wejściu dla czytelników. Na realizację oczekują jeszcze plany przeniesienia parkingu oraz wyrażony przez mieszkańców postulat większego otwarcia terenów BN na obszar parku.

Wyspa rowerowa przed gmachem Biblioteki Narodowej, zrealizowana w ramach projektu modernizacji Pola Mokotowskiego

PRZEKAZANIE ARCHIWUM MUZYCZNEGO LESZKA ŻĄDŁO DO BIBLIOTEKI NARODOWEJ

Leszek Żądło, wybitny polski saksofonista, flecista i kompozytor jazzowy, zamieszkały na stałe w Niemczech, przekazał Bibliotece Narodowej swoje ogromne archiwum muzyczne. Wzbogaci ono zbiory Archiwum Jazzu Polskiego, działającego w BN od 2011 r. Uroczystość podpisania umowy miała miejsce 2 września 2016 r. w Teatrze Kwadrat w Warszawie

Leszek Żądło i Dominik Cieszkowski podpisują umowę przekazania do zbiorów Biblioteki Narodowej archiwum wybitnego muzyka jazzowego i kompozytora

przed koncertem Leszka Żądło, w czasie którego muzyk wykonał nieznane kompozycje Krzysztofa Komedy, pochodzące z musicalu *Wygnanie z Raju*. Ze strony Biblioteki Narodowej umowę przekazania archiwum podpisał zastępca dyrektora Dominik Cieszkowski.

Leszek Żądło nagrał ponad sto płyt. Współpracował z gigantami światowego jazzu, takimi jak: Elvin Jones, Dexter Gordon, Rashied Ali, Joe Lovano, Palle Danielsson, Jimmy Woodie, George Russell, Art Farmer, Billy Hart i Idrees Sulieman. Obecnie Leszek Żądło, będąc wciąż aktywnym muzykiem, wyklada na Akademii Muzycznej w Monachium i Würzburgu.

QUO VADIS – NARODOWE CZYTANIE I POKAZ RĘKOPISU

W sobotę 3 września w blisko 2000 miejsc w całej Polsce odbyła się kolejna edycja Narodowego Czytania – organizowanej corocznie przez Kancelarię Prezydenta RP wspólnej lektury wybranej polskiej powieści. W tym roku było to *Quo vadis* Henryka Sienkiewicza. Biblioteka Narodowa przygotowała pokaz rękopisu *Quo vadis* oraz najciekawszych wydań powieści, zarówno polskich, jak i przekładów na języki obce, a także zaprezentowała bibliografię obejmującą ponad 2000 wydań dzieła Henryka Sienkiewicza.

Narodowe Czytanie zainaugurowała Para Prezydencka: Andrzej Duda i Agata Kornhauser-Duda w warszawskim Ogrodzie Saskim, w obecności m.in. prof. Piotra Glińskiego, ministra kultury i dziedzictwa narodowego oraz dr. Tomasza Makowskiego, dyrektora Biblioteki Narodowej.

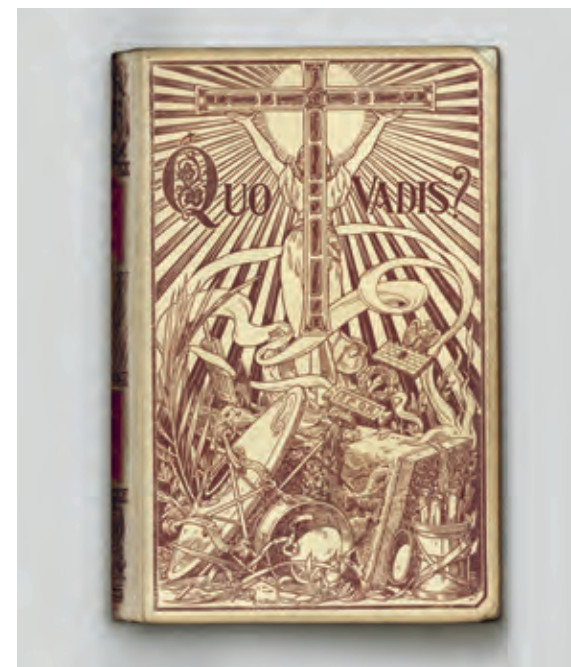
Quo vadis to nie tylko najpopularniejsze dzieło Sienkiewicza, ale też jedna z najbardziej znanych na świecie polskich powieści. Do 2016 r. została opublikowana w blisko 70 krajach i w ponad 50 językach,

ale już na początku XX w. przekładów było tak wiele, że sam autor nie znał ich dokładnej liczby. Co ciekawe, podczas gdy w Polsce zarejestrowano do tej pory niecałe 200 edycji powieści, w języku włoskim i niemieckim – po prawie 300, co znakomicie świadczy o jej międzynarodowej popularności. W trakcie wystawy zaprezentowano szczegółową bibliografię obejmującą 2002 wydania polskie i obcojęzyczne. Można było zobaczyć także *Quo vadis* w językach m.in. japońskim, hebrajskim i perskim, oraz bogato ilustrowane, hiszpańskie wydanie z 1900 r. Egzemplarz właśnie tego wydania Prezydent Andrzej Duda podarował papieżowi Franciszkowi w czasie wizyty w Polsce podczas Światowych Dni Młodzieży 2016.

Prezentowany w Pałacu Rzeczypospolitej rękopis to 312 wypełnionych drobnym pismem kart, uzupełnionych uwagami naniesionymi przez autora z myślą o redakcji „Gazety Polskiej”, która drukowała powieść w odcinkach od 26 marca 1895 r. do 29 lutego 1896 r. Według badaczy Henryk Sienkiewicz podarował rękopis właśnie jednej z pracownic gazety, która z czasem sprzedała go znanemu bankierowi Leopoldowi Julianowi Kronenbergowi. W czasie okupacji przechowywany w sejfie Banku Handlowego, po Powstaniu Warszawskim ukryty w krypcie Kolegiaty w Łowiczu, do BN trafił w 1951 r.

Inauguracja Narodowego Czytania w Ogrodzie Saskim z udziałem Prezydenta RP Andrzeja Dudy, Małżonki Prezydenta Agaty Kornhauser-Dudy, Wicepremiera, Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego prof. Piotra Glińskiego. Fot. Krzysztof Sitkowski/KPRP

Egzemplarz ponadstuletniego wydania *Quo vadis* Henryka Sienkiewicza w języku hiszpańskim podarowany Papieżowi Franciszkowi przez Andrzeja Dudę, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Ten wyjątkowy podarunek przygotowała Biblioteka Narodowa

SPOTKANIE DYREKTORA MAKOWSKIEGO Z PIERWSZĄ DAMĄ – ZAPOWIEDŹ DEBATY O CZYTELNICTWIE MŁODZIEŻY

W dniu 6 września dr Tomasz Makowski, dyrektor Biblioteki Narodowej, spotkał się z Agatą Kornhauser-Dudą, Pierwszą Damą RP. Rozmowa w Pałacu Prezydenckim obejmowała kwestie dotyczące stanu czytelnictwa w Polsce i działań podejmowanych na rzecz jego poprawy. Dyrektor Makowski zaprezentował Pierwszej Damie raport Biblioteki Narodowej *Stan czytelnictwa w Polsce w roku 2015*, rozmawiano także o zaangażowaniu Polaków w tegoroczną edycję akcji „Narodowe Czytanie”. Na zakończenie omówiono podjęcie współpracy Kancelarii Prezydenta z Biblioteką Narodową w organizacji młodzieżowej debaty o czytelnictwie.

Dyrektor BN dr Tomasz Makowski w rozmowie z Agatą Kornhauser-Dudą, Pierwszą Damą RP, na temat współpracy w zorganizowaniu młodzieżowej debaty o czytelnictwie

INWENTARZ ARCHIWUM „KULTURY” PARYSKIEJ DOSTĘPNY ONLINE

Od września Inwentarz Archiwum Instytutu Literackiego „Kultura” z Maisons-Laffitte pod Paryżem dostępny jest online. Uruchomienie go możliwe było dzięki zakończeniu siedmioletniego projektu, zrealizowanego na zlecenie Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego przez Bibliotekę Narodową i Naczelną Dyрекcję Archiwów Państwowych na podstawie umowy podpisanej ze Stowarzyszeniem Instytut Literacki „Kultura”.

HACKATHON DANYCH PUBLICZNYCH W BIBLIOTECĘ NARODOWĄ

Późnym wieczorem 25 września zakończył się w Bibliotece Narodowej Hackathon danych publicznych, czyli pierwszy w Polsce maraton programowania zorganizowany przez Ministerstwo Cyfryzacji (MC). O pulę nagród, wynoszącą łącznie 50 tys. złotych, walczyło przez dwa dni prawie 100 zawodników w 17 zespołach. Zadaniem było wykorzystanie udostępnionych przez urzędy i ministerstwa danych publicznych do stworzenia aplikacji użytecznej dla zwykłego obywatela. Biblioteka Narodowa była partnerem wydarzenia, a w jury zasiadał Dominik Cieszkowski, zastępca dyrektora BN. Wśród udostępnionych uczestnikom Hackathonu danych publicznych były

m.in. dane z katalogu Biblioteki Narodowej – dostępne w portalu data.bn.org.pl

Pierwszą nagrodę zdobył zespół „Fringers” za aplikację ułatwiającą załatwianie spraw w urzędach, drugą przyznano „Zielonym Diabłom” za aplikację pomagającą wyszukiwać tańsze zamienniki leków refundowanych, a trzecią wywalczył zespół „Media 3.0 SAP” za grę opartą na danych o budżecie miejskim Wrocławia. Nagrody wręczyła minister cyfryzacji Anna Streżyńska. Zwycięskie projekty będą wdrażane przez MC.

BIBLIOTEKA NARODOWA NA 20. MIĘDZYNARODOWYCH TARGACH KSIĄŻKI W KRAKOWIE

W czasie odbywających się w dniach 27–30 października jubileuszowych 20. Międzynarodowych Targach Książki w Krakowie pracownicy Biblioteki Narodowej prowadzili seminaria i udzielali konsultacji na temat pracy w serwisie e-ISBN i problemom związanym z nadawaniem numerów ISBN. Dorota Cymer i Katarzyna Nakonieczna z Biblioteki Narodowej pokazały, jak szybciej i sprawniej korzystać z serwisu e-ISBN i dzięki dobrze opisanym metadansom zwiększyć rynkową rozpoznawalność zgłaszanych w nim tytułów. Punktem wyjścia do dyskusji o zmianach w branży książkowej był brak wspólnej bazy książek typu boks-in-print w Polsce oraz brak wspólnej kategoryzacji tematycznej książek.

ROCZNIK ŚWIĘTOKRZYSKI DAWNY NA POLSKIEJ LIŚCIE PAMIĘCI ŚWIATA UNESCO

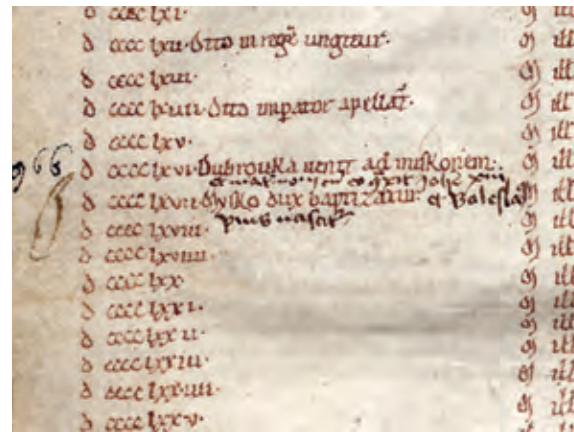
Najstarszy zachowany pomnik polskiej historiografii – *Rocznik świętokrzyski dawny* – trafił na prestiżową Polską Listę Krajową Programu UNESCO Pamięć Świata. Lista obejmuje najcenniejsze zabytki dziedzictwa dokumentacyjnego obrazujące ważne wydarzenia z historii Polski, przechowywane w naszych archiwach i bibliotekach. Uroczystość wręczenia certyfikatów wpisu odbyła się w piątek 4 listopada w Pałacu Prezydenckim z udziałem Wojciecha Kolarskiego, podsekretarza stanu w Kancelarii Prezydenta; Magdaleny Gawin, wiceminister kultury i dziedzictwa narodowego oraz przedstawicieli archiwów i bibliotek z których pochodzą wpisane na listę zabytki. Bibliotekę Narodową reprezentował dyrektor Tomasz Makowski.

Rocznik świętokrzyski dawny (zwany także *Rocznikiem dawnym*) powstał najprawdopodobniej w Krakowie, między 1122 a 1136 r. i został wpisany na końcu pergaminowego kodeksu *Epistolae canonicae cum glossa Anselmi Laudunensis*. Zawiera informacje o wydarzeniach od zarania polskiej państwowości z lat 948–1119. Przekazuje m.in. informacje o przybyciu Dąbrówki i chrzcie Polski: „Dubrovka venit ad Miskonem” (Dąbrówka przybyła do Mieszka), „Mysko dux baptizatur” (Książę Mieszko został ochrzczony). Od XV w. kodeks należał do biblioteki benedyktynów w opactwie na Świętym Krzyżu (stąd zwyczajowa nazwa), następnie trafił w drugiej połowie XVIII w. do Biblioteki Załuskich, czyli pierwszej Biblioteki Narodowej. Po rozbiorach wraz z całą biblioteką wywieziony do Petersburga. Na mocy traktatu ryskiego został zwrócony Polsce w 1923 r. i przekazany do zbiorów Biblioteki Narodowej. W czasie II wojny światowej ewakuowany do Kanady, skąd powrócił po dwudziestu latach. Przechowywany jest w skarbcu Biblioteki Narodowej.

W ramach Programu Pamięć Świata, którego celem jest zwrócenie uwagi rządów i opinii publicznej na znaczenie i konieczność ochrony dokumentów o znaczeniu historycznym, stanowiących świadectwo naszej kultury i cywilizacji, tworzone są 3 listy dziejowych pomników piśmiennictwa: światowa oraz regionalne i krajowe. Lista światowa prowadzona jest od 1997 r. Dotychczas znalazło się na niej około 350 obiektów, w tym 14 z Polski – wśród nich znajdujące się w zbiorach BN rękopisy utworów Fryderyka Chopina oraz *Kodeks supraski*. *Rocznik świętokrzyski dawny* jest trzecim już zabytkiem spośród zbiorów BN na liście krajowej – w roku 2014 znalazła się tam *Kronika* Galla Anonima oraz *Kazania świętokrzyskie*. 6 listopada w Pałacu Prezydenckim można było zobaczyć wystawę *Pamięć Polski*. Ekspozycję tworzyły oryginały i faksymilia dokumentów wpisanych w ramach drugiej edycji na Polską Listę Krajową Programu UNESCO Pamięć Świata. Na fasadzie Pałacu wyświetlane były także fotografie tych dokumentów.

Rocznik świętokrzyski dawny

Rocznik świętokrzyski dawny – fragment z informacją o przybyciu Dąbrówki i chrzcie Polski: „Dubrovka venit ad Miskonem” (Dąbrówka przybyła do Mieszka), „Mysko dux baptizatur” (Książę Mieszko został ochrzczony)

Uroczystość wręczenia certyfikatów wpisu wybranych obiektów na Polską Listę Krajową Programu UNESCO Pamięć Świata w Pałacu Prezydenckim. Przemawia podsekretarz stanu w Kancelarii Prezydenta Wojciech Kolarski

Wystąpienie dyrektora Biblioteki Narodowej dr. Tomasza Makowskiego na uroczystości wręczenia certyfikatów wpisu cennych obiektów na Polską Listę Krajową Programu UNESCO Pamięć Świata

Certyfikat UNESCO przyznany *Rocznikowi świętokrzyskiemu dawnemu*, przechowywanemu w Bibliotece Narodowej

Przedstawiciele archiwów i bibliotek z certyfikatami obiektów wpisanych na Polską Listę Krajową Programu UNESCO Pamięć Świata na uroczystości w Pałacu Prezydenckim

NIEZNANE UTWORY CARLA FRIEDRICH ABLA ODNALEZIONE W POLSCE

Badaczka z Biblioteki Narodowej, Sonia Wronkowska, odnalazła w Bibliotece Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu nieznane dotychczas utwory muzyków i kompozytorów działających w Londynie w drugiej połowie XVIII w. Szczególną wartość znaleziska stanowi 21 unikatowych przekazów sonat na violę da gamba Abła (dotąd znano 54), z których część to autografy. We wtorek, 15 listopada w Royal College of Music w Londynie, podczas International Festival of Viols, odbyło się światowe współczesne prawykonanie wybranych spośród odnalezionych utworów. Wykonawcami byli Mark Caudle (viola da gamba) i Teresa Kamińska (wiolonczela barokowa), a koncert poprzedziła prelekcja autorki odkrycia. Pierwsze wydanie nowo odkrytych utworów w 10 tomach w opracowaniu Wronkowskiej ukazało się nakładem Edition Güntersberg w Heidelbergu.

DEBATA O CZYTELNICTWIE MŁODZIEŻY W PAŁACU PREZYDENCKIM

Na zaproszenie Pierwszej Damy Agaty Kornhauser-Dudy Biblioteka Narodowa współorganizowała debatę „Czas na czytanie” poświęconą czytelnictwu młodzieży. Konferencja z cyklu „Eksperti pytają Młodych” odbyła się w Pałacu Prezydenckim we wtorek 22 listopada.

Debatę poprzedziły prowadzone m.in. przez specjalistów z Biblioteki Narodowej warsztaty, podczas których młodzi ludzie analizowali, dlaczego tak niewiele osób sięga po literaturę i jak pomóc im znaleźć „czas na czytanie”. Zastanawiano się nad tym, czym powinna charakteryzować się dobra książka, aby zainteresował się nią nastolatek, oraz dlaczego czytanie może być nie tylko obowiązkiem, ale i przyjemnością. Wypracowane w czasie warsztatów propozycje zostały następnie przedstawione podczas głównej dyskusji z udziałem Pierwszej Damy.

W spotkaniu, w którym wzięło udział blisko 200 gimnazjalistów i licealistów klas pierwszych z całej Polski, dr Tomasz Makowski, dyrektor Biblioteki Narodowej, zaprezentował wyniki realizowanych corocznie przez BN badań czytelnictwa. Dyrektor Makowski wskazał na fakt, że młodzież jest grupą czytającą najwięcej, jednocześnie zwracając uwagę, iż po ukończeniu szkoły czy studiów wielu Polaków rezygnuje z czytania. Podkreślił, że dlatego właśnie szczególnie ważne są działania, które skłonią dorastającą młodzież do pozostania w kręgu książki, ponieważ bez czytelnictwa nie może być mowy o pełnym uczestnictwie w życiu kulturalnym i społecznym.

Pierwsza Dama Agata Kornhauser-Duda i dr Tomasz Makowski, dyrektor Biblioteki Narodowej wśród uczestników debaty „Czas na czytanie”.
Fot. Grzegorz Jakubowski/KPRP

Dyrektor Biblioteki Narodowej dr Tomasz Makowski prezentuje uczestnikom debaty „Czas na czytanie” wyniki badań czytelnictwa, realizowanych corocznie przez BN.
Fot. Grzegorz Jakubowski/KPRP

Zajęcia warsztatowe, prowadzone przez pracowników BN, w czasie debaty „Czas na czytanie” w Pałacu Prezydenckim z udziałem Pierwszej Damy Agaty Kornhauser-Dudy.
Fot. Grzegorz Jakubowski/KPRP

JUBILEUSZ WROCŁAWSKICH TARGÓW DOBRZYCH KSIĄŻEK

Już po raz 25., tradycyjnie na początku grudnia, rozpoczęły się Wrocławskie Targi Dobrych Książek, które po raz pierwszy odbywały się na płycie głównej Hali Stulecia. 150 najlepszych wydawców z całej Polski zaprezentowało mnóstwo książkowych nowości i zaprosiło na niemal 200 spotkań z autorami. Biblioteka Narodowa jest patronem Targów.

POSIEDZENIE RADY DS. NARODOWEGO ZASOBU BIBLIOTECZNEGO

W dniu 30 listopada 2016 r. w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego odbyło się inauguracyjne posiedzenie Rady ds. Narodowego Zasobu Bibliotecznego pod przewodnictwem dr. Tomasza Makowskiego, dyrektora BN. Przed rozpoczęciem posiedzenia wiceminister kultury i dziedzictwa narodowego dr hab. Magdalena Gawin wręczyła nominacje członkom Rady ds. NZB w kadencji 2016–2020.

W dalszej części spotkania Rada dokonała wyboru wiceprzewodniczącego, którym został prof. dr hab. Zdzisław Pietrzyk, dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej oraz powołała zespół roboczy do rozpatrzenia wniosku o zaliczenie do Narodowego Zasobu Bibliotecznego dwóch cennych kolekcji będących własnością Biblioteki Śląskiej w Katowicach.

DIGITALIZACJA ZBIORÓW BIBLIOTEKI NARODOWEJ I BIBLIOTEKI JAGIELLOŃSKIEJ W PROJEKCIE „PATRIMONIUM”

W grudniu projekt „Patrimonium – digitalizacja i udostępnienie polskiego dziedzictwa narodowego ze zbiorów Biblioteki Narodowej oraz Biblioteki Jagiellońskiej” znalazł się na liście wniosków wybranych do dofinansowania w ramach konkursu ogłoszonego dla poddziałania 2.3.2 „Cyfrowe udostępnienie zasobów kultury”. Spośród 16 złożonych w konkursie do dofinansowania wyłoniono 5 projektów, których łączna wartość pozwoli na rozdysponowanie ponad 166 mln zł. Wniosek BN i BJ został najwyższej oceniony, otrzymując w części merytorycznej 84 punkty.

Udostępnianie zdigitalizowanych w ramach „Patrimonium” zasobów kultury pochodzących z dwóch największych bibliotek w Polsce nastąpi za pośrednictwem najnowocześniejszej w Polsce biblioteki cyfrowej – polona.pl, której interfejs graficzny zostanie rozbudowany.

SPOTKANIE DLA BIBLIOTEKARZY SYSTEMOWYCH I DOSTAWCÓW OPROGRAMOWANIA BIBLIOTECZNEGO W SPRAWIE PREZENTACJI DANYCH BIBLIOGRAFICZNYCH BN

W związku z wdrożeniem od 1 stycznia 2017 r. Deskryptorów Biblioteki Narodowej. 16 grudnia 2016 r. odbyło się spotkanie z bibliotekarzami systemowymi i dostawcami oprogramowania bibliotecznego. W spotkaniu wzięło udział blisko 100 uczestników

reprezentujących biblioteki różnego typu z całej Polski. Podczas spotkania omówiono następujące zagadnienia: założenia nowego modelu opracowania zbiorów, zmiany w opracowaniu zbiorów wprowadzane od nowego roku, sposób prezentacji i udostępniania danych bibliograficznych BN.

Zaprezentowano również serwis przeznaczony do pobierania danych bibliograficznych Biblioteki Narodowej (rekordów wzorcowych i opisów bibliograficznych), który jest dostępny pod adresem: data.bn.org.pl.

NAGRODA LITERACKA SKRZYDŁA DEDAŁA WRĘCZONA W PAŁACU RZECZYPOSPOLITEJ

Nagrodę Literacką Skrzydła Dedala, przyznaną przez Bibliotekę Narodową, w roku 2016 otrzymały ex aequo Marta Kwaśnicka za książkę *Jadwiga* oraz Renata Lis za książkę *W lodach Prowansji. Bunin na wygnaniu*. Uroczystość wręczenia nagrody odbyła się 21 grudnia w Pałacu Rzeczypospolitej w obecności dr hab. Magdaleny Gawin, podsekretarz stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Laudacje wygłosili o. Janusz Pyda OP i Tomasz Burek.

Nagroda Literacka Skrzydła Dedala, ustanowiona przez Bibliotekę Narodową w 2015 r., nawiązuje do idei Nagrody im. Andrzeja Kijowskiego, przyznawanej w latach 1985–1989 przez Komitet Kultury Niezależnej, a następnie w latach 1995–2008 przez Zakład Narodowy im. Ossolińskich we Wrocławiu (Ossolineum) i w latach 2010–2012 przez Bibliotekę Narodową.

Nagroda Skrzydła Dedala przyznawana jest co roku pisarzom za książkę lub całokształt twórczości w dziedzinie literatury pięknej, ze szczególnym uwzględnieniem prozy, krytyki literackiej,

artystycznej, historii oraz szeroko rozumianej problematyki społecznej.

W ocenie jury brane są pod uwagę istotne walory poznawcze twórczości nominowanych autorów, a także niekonwencjonalność sądów, opinii, odwaga i precyzja myśli oraz piękno słowa. W roku 2015 Nagrodę Skrzydła Dedala otrzymał Przemysław Dakowicz.

Marta Kwaśnicka, laureatka Nagrody Literackiej Skrzydła Dedala

Renata Lis, laureatka Nagrody Literackiej Skrzydła Dedala

WYSTAWA GEOGRAFICZNO-STATYSTYCZNY ATLAS POLSKI EUGENIUSZA ROMERA, CZYLI MAPY W WALCE O WOLNĄ POLSKĘ W BIBLIOTECIE NARODOWEJ

Przy okazji obchodów Międzynarodowego Roku Mapy w Bibliotece Narodowej otwarto w grudniu wystawę *Geograficzno-statystyczny atlas Polski Eugeniusza Romera, czyli mapy w walce o wolną Polskę*, poświęconą wybitnemu polskiemu geografowi i kartografowi.

Eugeniusz Romer, uznawany za twórcę nowoczesnej kartografii polskiej, posiadał w swoim dorobku ponad 800 prac własnych i recenzji, 60 atlasów, 140 map i 4 globusy. Za jedno z jego największych dokonań uznaje się *Geograficzno-statystyczny atlas Polski*, którego pierwsze wydanie (1916) znalazło się wśród obiektów zaprezentowanych na wystawie. *Atlas*, podobnie jak *Wojenno-polityczna mapa Polski* (1916), był niezwykle ważnym narzędziem w uzasadnianiu polskich aspiracji terytorialnych na konferencjach pokojowych w Paryżu i Rydze.

Kolekcję atlasów, map i podręczników autorstwa Eugeniusza Romera można obejrzeć w POLONIE.

Wystawa *Geograficzno-statystyczny atlas Polski Eugeniusza Romera, czyli mapy w walce o wolną Polskę*, zorganizowana w Bibliotece Narodowej z okazji Międzynarodowego Roku Mapy

Prace wybitnego kartografa Eugeniusza Romera na poświęconej mu wystawie w Bibliotece Narodowej

a. Cum ducerent ih
tum blasphemabant
et diluculo uenieban
spuebant in eum. p

Sobilate deo o
terra: fruite d

*OFFICIUM BEATAE MARIAE
VIRGINIS SECUNDUM
USUM ROMANUM
W ZBIORACH BIBLIOTEKI
NARODOWEJ*

Godzinki Jakuba Wargockiego

Zbiory cennych rękopisów Biblioteki Narodowej uzupełnił bogato iluminowany, renesansowy manuskrypt z końca XV w., *Officium Beatae Mariae Virginis secundum usum Romanum*, tzw. Godzinki Jakuba Wargockiego. Zabytek został zakupiony przez Bibliotekę Narodową na aukcji w Londynie dzięki mecenatowi Fundacji PZU.

Wykonany w latach ok. 1470–1500 we Florencji dla rodu Guccich luksusowy, wspaniale zdobiony rękopis to kodeks o wymiarach 12x8 cm na pergaminie, zawierający 303 karty zapisane po łacinie ciemnobrązowym atramentem. Zdobí go 5 barwnych miniatur całostronicowych z bordiurami, 12 dużych inicjałów figuralnych barwnych i złotonych, liczne mniejsze inicjały i floratury. Na początku książki znajduje się, dodana później, rycina przedstawiająca Marię z Dzieciątkiem i św. Anną oraz tytułem w kartuszu.

Rękopis Godzinek trafił do Polski zapewne jako własność Carla Calvana Gucciego (znanego też jako Karol Guczy), przybyłego wraz z dworem królowej Bony około roku 1518. Włoski kupiec prowadził w Polsce aktywną działalność, zostając żupnikiem generalnym ruskim. Zmarł w 1551 r. i został pochowany w katedrze przemyskiej. Pierwszym znanym właścicielem kodeksu był Jakub

| Godzinki Jakuba Wargockiego

Wargocki, działający w Przemyślu rzemieślnik i finansista, pełniący wiele funkcji publicznych, m.in. rajcy miejskiego (w latach 1558–1575). Najprawdopodobniej otrzymał on lub odkupił rękopis od Gucciego lub jego spadkobierców. Nowy właściciel oznaczył manuskrypt notą „Jacobus Vargoczki Civis Premisliensis” (na dole karty 24v), która później została zatarta, ale jest wyraźnie widoczna w świetle UV. Ok. 1572 r. księga została uzupełniona o dodatkowe karty pergaminowe zawierające listę święt ruchomych oraz kilka modlitw, co świadczy o jej użytkowaniu. Prawdopodobnie wtedy także wykonano nową oprawę i dodano kartę z ryciną na początku kodeksu. Tego typu rękopisy, dość popularne na zachodzie Europy, w Polsce były bardzo rzadkie i wyjątkowo cenne. Należały zwykle do królów i książąt. Szczególnie interesujący jest fakt, że z księgi korzystano jeszcze pod koniec XVI w., o czym świadczą późniejsze uzupełnienia. Ten wyjątkowy rękopis nie był zatem traktowany tylko jako lokata kapitału. Jest to jedyny znany przykład tak późnego używania rękopiśmiennych Godzinek w Polsce, a zwłaszcza faktu, że ich posiadaczem jest przedstawiciel sfer średnich.

Dalsze losy rękopisu uzupełnia tylko jedna informacja: w roku 1713 biskup wileński Konstanty Brzostowski ofiarował go Karolowi

Stanisławowi Radziwiłłowi. Świadczy o tym wpis na verso karty tytułowej. Godzinki trafiły wtedy do Biblioteki Radziwiłłów w Białej (Podlaskiej), a potem zapewne do Biblioteki Radziwiłłów w Nieświeżu, z której mogły zginąć zaraz po pierwszym rozbiore Polski w 1772 lub w 1813 r. po napoleońskiej wyprawie na Rosję, kiedy to zbiory nieświeskie były rozprasane i wywożone sukcesywnie do bibliotek petersburskich.

Jesienią 2016 r. Godzinki Wargockiego wystawił na sprzedaż jeden z londyńskich domów aukcyjnych. Po starannym sprawdzeniu ich pochodzenia, Biblioteka Narodowa zakupiła rękopis dzięki mecenatowi Fundacji PZU, która od wielu lat wspiera polskie instytucje kultury, pomagając odzyskać utracone dzieła i pielęgnować pamięć o historii Polski.

Pierwsza publiczna prezentacja zabytku po powrocie do kraju odbyła się 3 lutego 2017 r. w Pałacu Rzeczypospolitej podczas konferencji prasowej z udziałem wicepremiera prof. Piotra Glińskiego, ministra kultury i dziedzictwa narodowego, Michała Krupińskiego, prezesa PZU oraz dr. Tomasza Makowskiego, dyrektora Biblioteki Narodowej, który podkreślił podczas prezentacji:

„Dzięki szybkiej pomocy Fundacji PZU mogliśmy zebrać potrzebne środki na zakup nieznanego renesansowego rękopisu związanego z polską kulturą od XVI w. Podobne zabytki pojawiają się niezwykle rzadko na aukcjach. Zależy nam na zgromadzeniu rozproszonych w wyniku kolejnych wojen i okupacji źródeł pokazujących bogactwo obrazu polskiej kultury, również dawnej”

To pierwszy od kilkudziesięciu lat powrót do Polski tak cennego rękopisu renesansowego. Dzieło zostało zdigitalizowane i dostępne jest już online w cyfrowej Bibliotece Narodowej POLONA. Rękopis zawiera jednak nadal wiele tajemnic, których badanie właśnie się rozpoczyna.

Zwiastowanie Pańskie – scena w świątyni: klęczący Anioł przekazuje wieść Marii; u góry Bóg Ojciec pojawiający się na promienistym tle. W bordiurze pięciu proroków, u góry Duch Święty w postaci gołębic, na dole dwa putta i dwie tarcze herbowe: Gucci di Dino (po lewej) i niezidentyfikowany (po prawej), k. 24v

Inicjał D(omine labia mea) – Maria z Dzieciątkiem. W bordiurze u góry Duch Święty, u dołu Święta Rodzina w stajence, ponadto czterech proroków, sześć putt i dwie tarcze herbowe, k. 25r

Dawid na pustyni – Dawid u progu jaskini, z koroną u stóp; u góry Bóg Ojciec otoczony promieniami; na drugim planie po prawej stronie tłum klęczących. W bordiurze osiem winięć z Dawidem w różnych momentach jego życia (jako dziecko, z głową Goliata, z lutnią itd.), a także dwa putta, k. 196v

Inicjał D(omine ne in furore tuo) – Dawid na pustyni, modlący się do Boga. W bordiurze u góry Duch Święty, na dole Dawid z lutnią, po bokach dwóch starców, sześć putt, k. 197r

Wskrzeszenie Łazarza – klęcząca Maria Magdalena dziękuje Jezusowi za wskrzeszenie Łazarza; po lewej stronie Maria, w tle Łazarz, Apostołowie i tłum. W bordiurze pięć czaszek, dwie zakapturzone postacie, dwa putta i uskrzydłony szkielet, k. 125v

Inicjał D(ilexi quoniam exaudiet) – postać w szarym stroju, zakapturzona, wokół na ławach(?) leżące czaszki. W bordiurze czaszki, pojedyncze lub po kilka, na dole starzec błogosławiący czaszki; cztery putta, k. 126r

Ukrzyżowanie – u stóp Krzyża klęcząca Maria, po lewej płaczące kobiety, po prawej Żydzi. W bordiurze popiersia i głowy widzów oglądających Ukrzyżowanie, dwa putta, u góry pelikan, symbolizujący przelanie krwi za ludzkość, k. 229v

Inicjał D(omine labia mea aperies) – Jezus wychodzący z grobu. W bordiurze pięciu apostołów i cztery putta, k. 230r

Wniebowzięcie Marii – Maria otoczona promieniami i złotymi Cherubinami; po bokach dwa anioły trzymające świeczniki, u dołu Apostołowie. W bordiurze czterech proroków i dwa putta, k. 279v

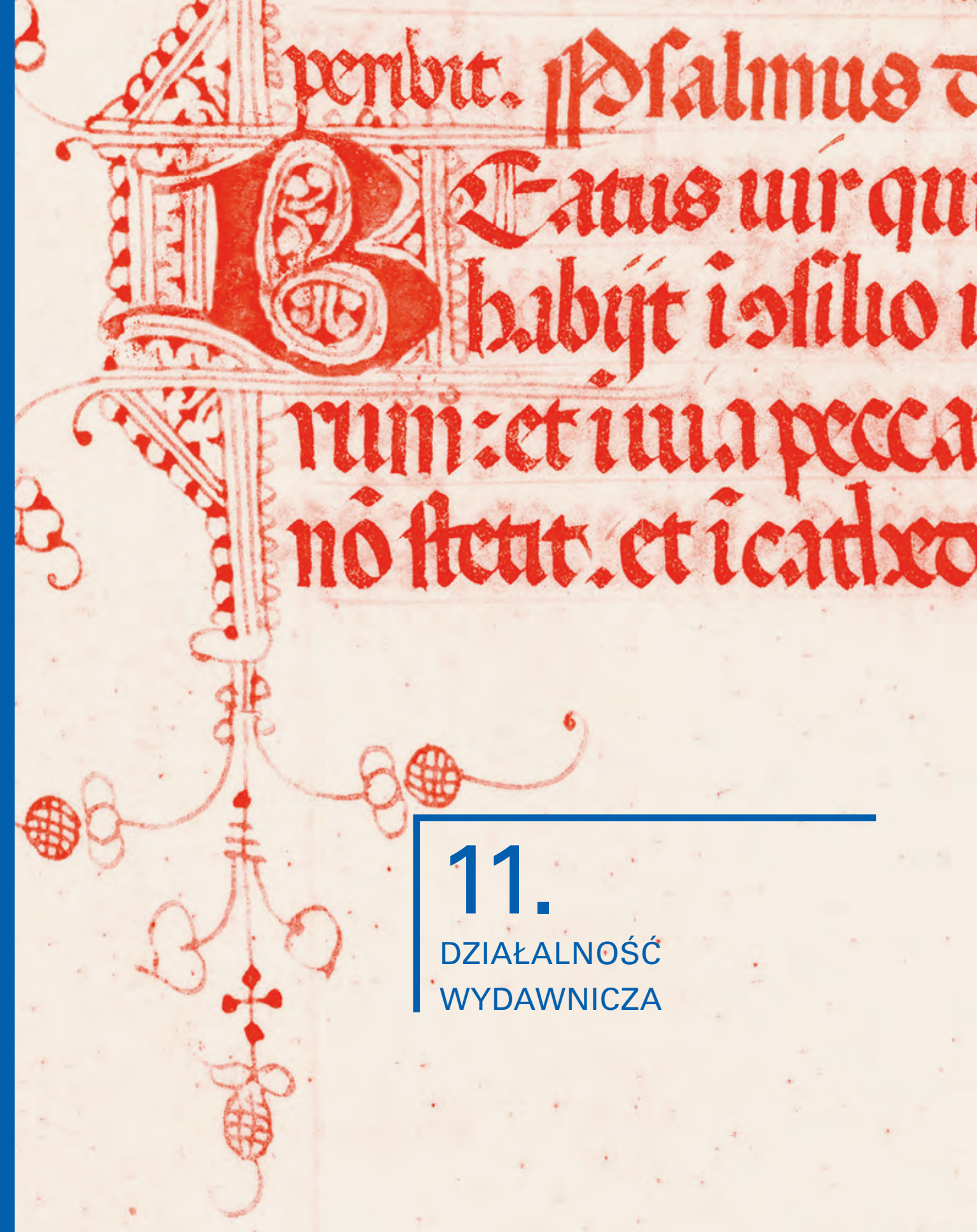
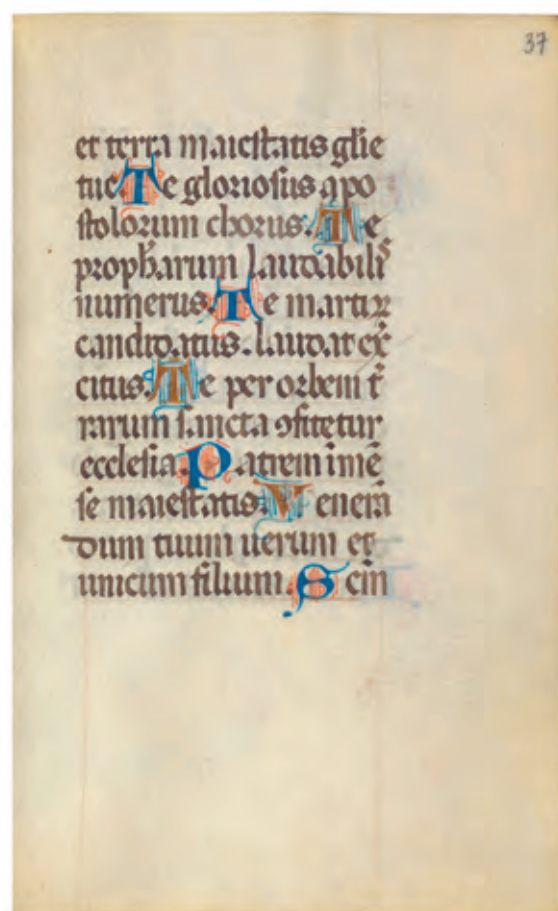
Inicjał A(d Dominum cum tribularer) – Maria trzymająca zapalony świecznik. W bordiurze trzy winiety z Marią, u góry Duch Święty w postaci gołębic; sześć putt, k. 280r

Deus i adiuto
rium meū in
terro. **R.** Dñe
adaadiuuandū me festi
na. **V.** Gloria. **hymni.**
Beata xpi passio:
sit m̄a liberatio. p
quam et nob̄ gaudia
donata sunt celestia. **Co**
moriāmur dño qui pe
dens in patibulo. clamā

Acto: annus te xpe et benedi
cimus tibi. quia p scām cruce
māiā recepisti mundū. **ym.**
Confitege clamitāt
hora tertiarum. illu
suo induitur ueste pur
purarum. caput eius
pungit corona spinaz.
cruce[m] portat humeris
ad locum penarum. **ky**
nel. **re**pel. **ky** **ymel.** **R.** Dñe
exaudi. **R.** Et clamo: **oratio.**

125
peccatis nris merem̄
aduertere. **alia oratio**
Conspotes sempi
terne deus miserē
famulo tuo et digne eū
secundū tuam clemē
tiam iuiam saluato et
ne. ut te donante tibi
placita cupiat et tota
uirtute p̄ficiat. **oratio.**
Deus aquo sancta
desideria recta co

Po lewej: k. 257v Godzinek Jakuba Wargockiego,
powyżej k. 272v oraz k. 225r

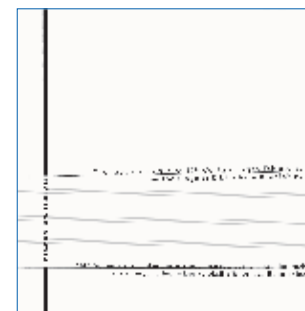
| Godzinki Jakuba Wargockiego, k. 36v oraz 37r

11.
DZIAŁALNOŚĆ
WYDAWNICZA

Dorobek edytorski Biblioteki Narodowej to przede wszystkim publikacje będące wynikiem jej działalności naukowej i informacyjnej. Książki BN, w atrakcyjnej szacie graficznej i nowej typografii, są bardziej rozpoznawalne i docierają do coraz szerszego grona odbiorców. Pełna oferta wydawnicza Biblioteki oraz elektroniczne wersje publikacji są dostępne na stronie księgarni internetowej BN: <http://ksiegarnia.bn.org.pl/>.

W marcu 2016 r. do zainteresowanych trafił pierwszy newsletter informujący o nowościach i promocjach wydawnictw Biblioteki Narodowej. W towarzyszącym Warszawskim Targom Książki 56. Konkursie Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek „Najpiękniejsze Książki Roku 2015” nagrodę główną w kategorii podręcznik otrzymała jedna z publikacji BN – książka Władysława Sobuckiego i Elżbiety Jeżewskiej *Wiedza o papierze dla konserwatorów zbiorów*.

Publikacje BN można nabyć w Informatorium w gmachu głównym Książnicy, a także w księgarniach internetowych i stacjonarnych na terenie całego kraju, podczas targów książki, konferencji, wystaw i uroczystych spotkań odbywających się w siedzibie BN.

WYBRANE PUBLIKACJE BIBLIOTEKI NARODOWEJ WYDANE W 2016 ROKU

Elżbieta Wojnowska

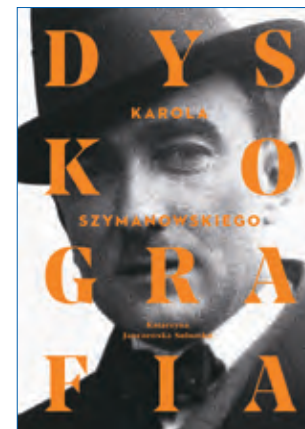
Katalog tematyczny utworów w siedemnastowiecznych tabulaturach organowych z legnickiej kolekcji Bibliotheca Rudolphina (red. nauk. Tomasz Jeż)

Dwujęzyczna, polsko-angielska publikacja wprowadza w tematykę repertuaru środkowoeuropejskich rękopisów muzycznych z XVII w., prezentując cztery tabulatury organowe z Bibliotheca Rudolphina w Legnicy – jednej z najbardziej znaczących śląskich kolekcji bibliofilskich. Wnikliwe i zaawansowane merytorycznie prace badawcze nad legnickimi tabulatarami, które przeżyła przedwczesna śmierć autorki, kontynuował Tomasz Jeż. Uzupełnił on dokonania autorki m.in. o włączoną do publikacji rekonstrukcję zawartości czwartej, zaginionej obecnie tabulatury o dawnej sygnaturze [Libr. Mus. No.] 99. Rangę tej cennej dla muzykologów i historyków muzyki pracy, wydanej w niezwykle starannej szacie graficznej, podnosi rozbudowany aparat naukowy (współczesne zapisy notacji tabulaturowej, indeksy).

Katarzyna Janczewska-Sołomko

Dyskografia Karola Szymanowskiego

Twórczość Karola Szymanowskiego zajmuje poczesne miejsce w polskiej i światowej kulturze, a kompozytor jest uważany za najwybitniejszego polskiego twórcę-muzyka w XX w. Jednocześnie z różnych przyczyn jego bogaty dorobek przez wiele lat nie był dostatecznie propagowany i udostępniany, a dopiero na przełomie XX i XXI stulecia sytuacja ta uległa zmianie, czego dowodem są m.in. liczne nagrania. *Dyskografia Karola Szymanowskiego* jest pierwszym, unikatowym w polskiej i światowej literaturze przedmiotu, pełnym katalogiem nagrań tego kompozytora – od najwcześniejszych, przedwojennych na rolkach pianolowych i płytach do wydanych do połowy 2015 r. włącznie. Zawiera kilka tysięcy szczegółowych opisów nagrań poszczególnych utworów oraz rozbudowane indeksy. Jest wynikiem kilkuletnich badań prowadzonych przez autorkę w kraju i za granicą.

[Krzysztof Soliński](#)

[Katalog starodruków biblioteki Papieskiego Instytutu Studiów Kościelnych w Rzymie](#)

Kolejny tom cyklu prezentuje cały, liczący 244 pozycje bibliograficzne, księgozbiór starodruków pozyskanych przez Papieski Instytut Studiów Kościelnych w Rzymie – ośrodek naukowo-badawczy, który gromadzi i udostępnia materiały archiwalne, biblioteczne i muzealne dotyczące Kościoła i kultury polskiej, znajdujące się w zbiorach kościelnych, zwłaszcza na terenie Włoch. Do większych kolekcji przechowywanych w Instytucie należy księgozbiór zlikwidowanego Postulatorskiego Ośrodka Studiów w Rzymie, a także spuścizna po bibliofilach, prawnikach Feliksie Szenwicu i jego synu Romanie, którzy kolekcjonowali głównie starodruki prawnicze i sejmowe z XVI–XVIII w., wśród nich pierwodruk Konstytucji 3 maja.

[Krzysztof Soliński](#)

[Katalog poloników w Biblioteka Casanatense](#)

Piąty tom serii *Polonika XVI–XVIII wieku w bibliotekach rzymskich* prezentuje zbiory Biblioteki Casanatense – jednej z największych i najważniejszych bibliotek publicznych w Rzymie, która obfituje w liczne, niezwykle rzadkie polonica. Biblioteka wzięła nazwę od nazwiska jej założyciela – kardynała Girolamo Casanate (1620–1700). Zgromadzony przez niego księgozbiór obejmował wszystkie dziedziny humanistyki, a Biblioteka Casanatense, otwarta 3 listopada 1701 r., liczyła 25 tysięcy woluminów. Obecnie w placówce znajduje się łącznie około 400 000 woluminów. *Katalog poloników w Biblioteka Casanatense* zawiera 395 poloników nienotowanych przez *Bibliografię polską* Estreicherów oraz 127 pozycji niereprezentowanych w bibliotekach polskich żadnym egzemplarzem. Casanatense, jako jedna z dwóch rzymskich bibliotek (obok Nazionale Centrale), posiada XVI-wieczne edycje dzieł Jana Kochanowskiego.

[Quo Vadis Henryka Sienkiewicza. Bibliografia wydań polskich i obcojęzycznych](#)

Bibliografia polskich i obcojęzycznych wydań *Quo vadis* Henryka Sienkiewicza to publikacja jubileuszowa, wydana z okazji 120-lecia pierwszego opublikowania tego dzieła drukiem przez firmę wydawniczą Gebethner i Wolff w 1896 r. Gromadzi ona 2002 opisy bibliograficzne książek wydanych zarówno w języku polskim, jak i tłumaczonych na 57 języków i opublikowanych w ponad 70 krajach, pokazując niesłabnącą popularność *Powieści z czasów Nerona*.

[Dominika Michalak, Izabela Koryś, Jarosław Kopec](#)

[Stan czytelnictwa w Polsce w 2015 roku: wstępne wyniki](#)

Raport przygotowany przez Instytut Książki i Czytelnictwa Biblioteki Narodowej. W listopadzie 2015 r. Biblioteka Narodowa przeprowadziła kolejne badanie stanu czytelnictwa w Polsce na reprezentatywnej ogólnopolskiej próbie 3049 respondentów w wieku co najmniej 15 lat. Grupa ta została dobrana metodą *random route*. Wywiady przeprowadzali ankieterzy w domach respondentów, zapisując ich odpowiedzi na przenośnych komputerach (metoda CAPI). W kwestionariuszu powtórzono szereg pytań z poprzednich edycji, zachowując również ich kolejność w ankiecie, tak aby możliwe było porównywanie tegorocznych wyników z rezultatami badań z poprzednich lat. Badania czytelnictwa Biblioteka Narodowa prowadzi od 1992 r. co dwa lata, a od 2014 – co rok.

[Olga Dawidowicz-Chymkowska](#)

Ruch Wydawniczy w Liczbach

t. 61: 2015 książki

Sześćdziesiąty pierwszy rocznik „Ruchu Wydawniczego w Liczbach” prezentuje dane dotyczące produkcji wydawniczej w roku 2015. Zostały w nim uwzględnione publikacje wydane na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Podstawę prezentowanych w roczniku obliczeń stanowią otrzymywane przez Bibliotekę Narodową egzemplarze obowiązkowe, czyli egzemplarze publikacji, które – zgodnie z obowiązującymi przepisami – wydawcy zobowiązani są przekazywać Narodowej Książnicy. W roku 2015 po raz pierwszy „Ruch Wydawniczy w Liczbach” został podzielony i opublikowany w dwóch osobnych zeszytach – pierwszy z nich obejmuje informacje statystyczne i ich interpretacje dotyczące książek, drugi – periodyków.

[Olga Dawidowicz-Chymkowska](#)

Ruch Wydawniczy w Liczbach

t. 62: 2015 periodyki

Tom sześćdziesiąty drugi „Ruchu Wydawniczego w Liczbach” stanowi kontynuację serii badań statystycznych, obejmujących publikacje ukazujące się na terenie Rzeczypospolitej Polskiej w ciągu jednego roku. Poprzedni tom 61 – książki i najnowszy tom 62 – periodyki uzupełniają się, prezentując informacje statystyczne i ich interpretacje dotyczące produkcji wydawniczej w roku 2015.

[Rocznik Biblioteki Narodowej](#)

2015, t. 46

„Rocznik Biblioteki Narodowej” jest periodykiem naukowym poświęconym szeroko rozumianej kulturze piśmiennej (a także wybranym zagadnieniom historyczno-artystycznym, ikonograficznym i muzykologicznym) oraz jej funkcjonowaniu zarówno w perspektywie historycznej, jak i współczesnej. Tom XLVI, wydany w nowej szacie graficznej, otwierają artykuły na temat zbiorów z Biblioteki Załuskich i Biblioteki króla Zygmunta Augusta. Mamy w nim również przegląd prac naukowych prowadzonych przez Bibliotekę Narodową, w tym badań nad węgierskimi drukami liturgicznymi z XV–XVI w. czy recepcji antycznej ikonografii monetarnej w szesnastowiecznych drukach emblematycznych. Dowiadujemy się też o pracach nad archiwami Kazimierza Konarskiego, Jerzego i Bożeny Łojków oraz Franciszki i Stefana Themersonów. Tom zamyka cykl recenzji.

[Polish Libraries](#)

2016, vol. 4

„Polish Libraries” to wydawany przez Bibliotekę Narodową angielszczyzny periodyk, prezentujący najciekawsze zagadnienia i tematy badawcze związane z bibliotekarstwem i bibliotekoznawstwem. Na czwarty tom publikacji składają się: wnikliwy artykuł Marty Cichoń związany z projektem Deskryptory Biblioteki Narodowej, analiza preferencji czytelnich wśród młodzieży autorstwa Zofii Zasackiej, tekst Janusza Lachowskiego o artystycznej przyjaźni Anatola Sterna i Stefana Themersona, wyrażonej w listach przechowywanych obecnie w Bibliotece Narodowej, oraz obszerny artykuł Jacka Tomaszewskiego poświęcony sztuce opraw książkowych w Polsce doby późnego średniowiecza i renesansu.

Notes Konserwatorski

2016, nr 18

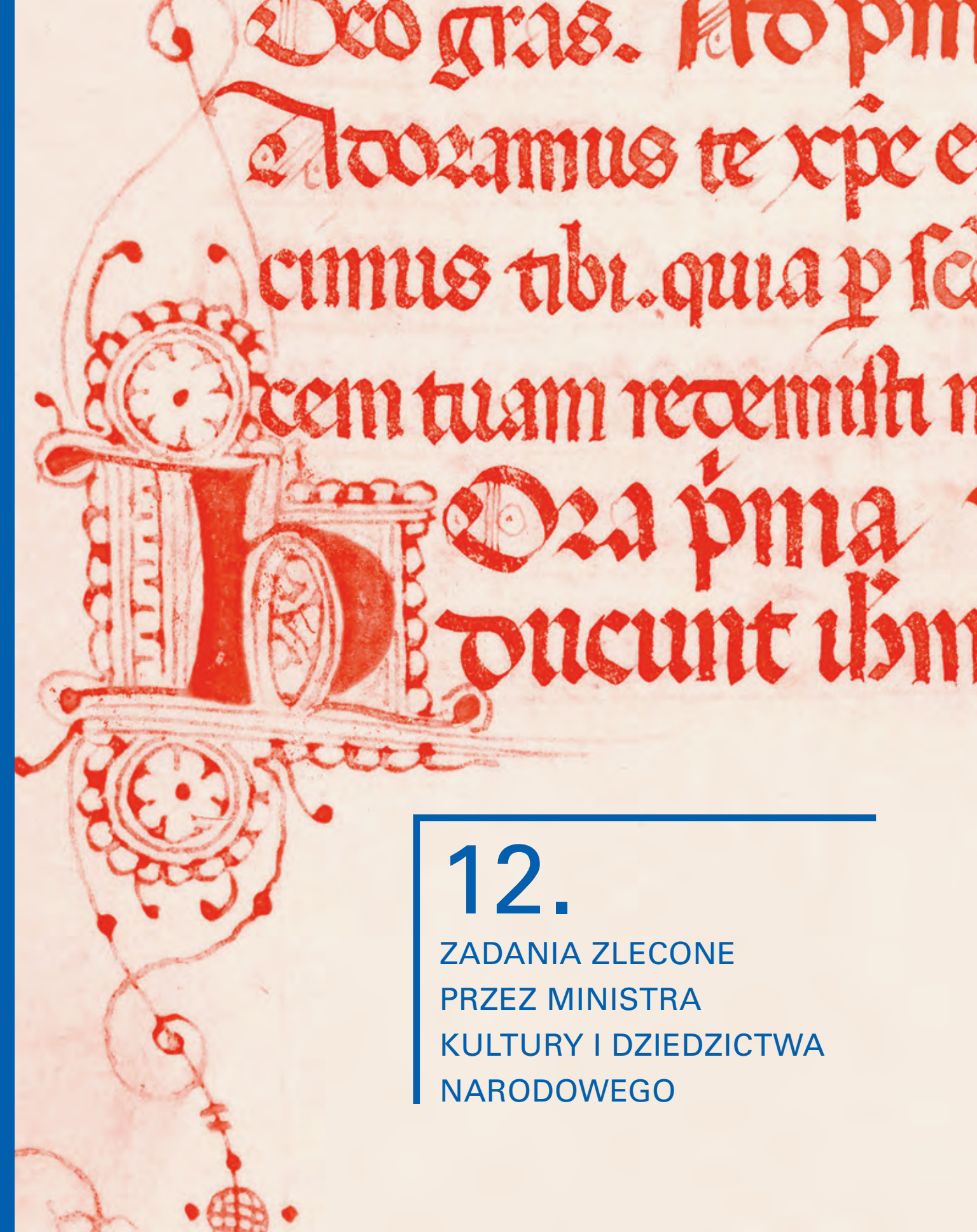
Osiemnasty numer „Notesu Konserwatorskiego” powinien zainteresować nie tylko konserwatorów książek, ale również osoby zajmujące się konserwacją dzieł sztuki, zabytków i zbiorów muzealnych. Porusza istotne tematy z dziedziny mikrobiologii, prezentuje problemy, z jakimi styka się konserwator w przypadku próby określenia pochodzenia danego dzieła introligatorskiego, omawia zagrożenia biologiczne zbiorów oraz wynikające z nieprzewidzianych katastrof, prezentuje ciekawe artykuły poświęcone pastelom i oleodrukom.

Barbara Budyńska, Małgorzata Jezierska

Stan bibliotek w Polsce. Raport 2012

Publikacja otwiera nową serię raportów Biblioteki Narodowej, prezentującą dane statystyczne na temat bibliotek w Polsce: publicznych, naukowych, pedagogicznych, szkolnych, ale również bibliotek towarzystw naukowych, ośrodków informacji naukowej, technicznej i ekonomicznej, fachowych i fachowo-beletrystycznych, parafialnych czy więziennych.

12.

ZADANIA ZLECONE
PRZEZ MINISTRA
KULTURY I DZIEDZICTWA
NARODOWEGO

Biblioteka Narodowa, na podstawie odpowiednich regulacji prawnych, pełni w obszarze kultury wiele funkcji mających charakter centralny. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Kultury i Sztuki z 19 marca 1998 r. Biblioteka Narodowa jest instytucją upoważnioną do prowadzenia centralnego wykazu bibliotek naukowych. W bazie EWIDENCJA BN rejestrowane są wszystkie biblioteki wchodzące w skład ogólnopolskiej sieci bibliotecznej oraz biblioteki naukowe. Baza liczy 3916 rekordów i jest dostępna w sieci lokalnej oraz na stronie internetowej BN.

Baza BIBLIOS jest pozostałością po drukowanym „Informatorze o bibliotekach w Polsce”. Rejestrowane są w niej wszystkie typy bibliotek, poza prywatnymi. Baza liczy 9471 rekordów.

W 2016 r. zmodyfikowano 168 rekordów. Odnotowano 6582 odwiedzin baz, co daje liczbę 181 542 odwiedzin od 28 czerwca 2002 r. Wysłano 2358 ankiet do bibliotek. W czerwcu przekazano Dyrekcji projekt nowej bazy, a w sierpniu zakończono prace

konceptyjne nad jej zmodernizowaną wersją. Ustalono, że powstanie jedna baza, która będzie zbierała dane teleadresowe bibliotek publicznych i naukowych w Polsce. Określono również funkcjonalności nowego oprogramowania.

Zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami Dyrektor Biblioteki Narodowej wydaje pozwolenia na wywóz za granicę materiałów bibliotecznych. Pozwolenia na wywóz za granicę wymagają książki, które mają więcej niż 100 lat i ich wartość jest wyższa niż 6000 zł oraz kolekcje biblioteczne o wartości przekraczającej 16 000 zł, a także materiały biblioteczne wchodzące w skład zbiorów publicznych lub narodowego zasobu bibliotecznego. W 2016 r. wydano 11 zezwoleń na wywóz materiałów bibliotecznych za granicę (w 2015 r. – 10).

Na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z 28 lutego 2011 r. w sprawie rozciągnięcia stosowania przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, Dyrektor Biblioteki Narodowej jest organem upoważnionym do wydawania opinii, czy ruchomość – materiał biblioteczny – stanowi zabytek oraz do wskazania państwowej instytucji kultury, której materiał winien być przekazany.

Ponadto, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 9 grudnia 2008 r., Biblioteka Narodowa została upoważniona do uznawania kwalifikacji do wykonywania zawodów bibliotekarza i bibliotekarza-pracownika dokumentacji i informacji naukowej, nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub w państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.

Zgodnie z założeniami „Programu digitalizacji dóbr kultury oraz gromadzenia, przechowywania i udostępniania obiektów cyfrowych w Polsce 2009–2020”, ogłoszonego przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w 2009 r., Biblioteka Narodowa

pełni funkcję Centrum Kompetencji w zakresie digitalizacji materiałów bibliotecznych. Do zadań Centrum Kompetencji należy wdrażanie zmian technologicznych dotyczących digitalizacji i przechowywania zasobów cyfrowych oraz koordynacja działań w zakresie gromadzenia i przechowywania tych zasobów. W roku 2016 w ramach Centrum Kompetencji rozwijane były m.in. standardy związane z prezentacją i udostępnianiem obiektów cyfrowych w sieci – wypracowane rozwiązania wykorzystane są w serwisie POLONA. Prowadzone były prace na rzecz zwiększenia liczebności zasobów biblioteki cyfrowej i ich dostępności. Udzielano informacji instytucjom, które uzyskały finansowanie w ramach środków publicznych i są zobowiązane do przekazania do repozytorium BN kopii cyfrowych obiektów.

Zorganizowano szkolenia i konsultacje z zakresu digitalizacji dla pracowników: Państwowego Muzeum Etnograficznego w Warszawie, Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Fundacji Przyjaciół Sztuk Aurea Porta, Centrum Wiedzy i Informacji Naukowo-Technicznej Politechniki Wrocławskiej i Państwowego Instytutu Geologicznego.

W czwartym kwartale 2016 r. opracowano kompleksowy plan wspierania instytucji ubiegających się o dotacje MKiDN w ramach kolejnych edycji Programu.

Biblioteka Narodowa, na zlecenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, kontynuowała w 2016 r. prowadzenie obsługi administracyjnej Krajowej Rady Bibliotecznej i Rady do spraw Narodowego Zasobu Bibliotecznego.

KRAJOWA RADA BIBLIOTECZNA (KRB)

Zgodnie z ustawą o bibliotekach z dnia 27 czerwca 1997 r. oraz rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 14 lutego 2012 r., do zadań Krajowej Rady Bibliotecznej należy: opiniowanie aktów prawnych dotyczących bibliotek, koordynowanie ogólnokrajowych przedsięwzięć bibliotecznych, stymulowanie rozwoju najważniejszych kierunków polskiego bibliotekarstwa, opiniowanie działań i inicjatyw istotnych dla rozwoju bibliotek oraz okresowa ocena działalności bibliotek i skuteczności polityki bibliotecznej. W skład Rady powoływani są przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego: dyrektor Biblioteki Narodowej, dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej, czterech przedstawicieli bibliotek publicznych wskazani przez MKiDN, czterech przedstawicieli bibliotek szkolnych, pedagogicznych i naukowych wskazani przez Ministra Edukacji Narodowej, dwaj przedstawiciele środowisk naukowych wskazani przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz trzech przedstawiciele środowisk bibliotekarskich i twórczych. Przewodniczącym Krajowej Rady Bibliotecznej od 2009 r. jest dyrektor BN dr Tomasz Makowski. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego powołała Krajową Radę Biblioteczną IV kadencji na okres 2014–2019 w następującym składzie:

- Paweł Braun – dyrektor Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Josepha Conrada Korzeniowskiego w Gdańsku, przedstawiciel MKiDN
- Sylwia Czacharowska – dyrektor Warmińsko-Mazurskiej Biblioteki Pedagogicznej im. prof. Tadeusza Kotarbińskiego w Olsztynie, przedstawiciel MEN
- Jan Krajewski – prezes Polskiego Związku Bibliotek

- Alicja Kuduk – nauczyciel bibliotekarz w II Liceum Ogólnokształcącym im. gen. Gustawa Orlicz-Dreszera w Chełmie, przedstawiciel MEN
- dr hab. Emanuel Kulczycki – Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Wydział Nauk Społecznych, Instytut Filozofii, przedstawiciel MNiSW
- dr Tomasz Makowski – Dyrektor Biblioteki Narodowej (wybrany na pierwszym posiedzeniu przewodniczącym Rady)
- prof. dr hab. Jan Malicki – Dyrektor Biblioteki Śląskiej w Katowicach
- Piotr Matywiecki – przedstawiciel Stowarzyszenia Pisarzy Polskich
- Agnieszka Miśkiewicz – nauczyciel bibliotekarz w Zespole Szkół Społecznych nr 1 w Krakowie, przedstawiciel MEN
- Jacek Nowiński – Dyrektor Biblioteki Elbląskiej, przedstawiciel MKiDN
- Andrzej Ociepa – Dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej we Wrocławiu, przedstawiciel MKiDN
- prof. dr hab. Zdzisław Pietrzyk – dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej
- doc. dr hab. Jacek Soszyński, prof. UW – Instytut Historii Nauki Polskiej Akademii Nauk, przedstawiciel MNiSW
- Elżbieta Stefańczyk – przewodnicząca Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich
- Irena Zalewska – nauczyciel bibliotekarz w Zespole Szkół nr 1 w Stargardzie Szczecińskim, przedstawiciel MEN

W 2016 r. odbyło się siedem posiedzeń KRB. Głównym przedmiotem narad KRB było rozpatrywanie wniosków w sprawie łączenia bibliotek z innymi instytucjami kultury – rozpatrzono 79 wniosków i wydano 63 negatywne i 16 pozytywnych opinii. Na styczniowym posiedzeniu obradował zespół roboczy powołany przez Radę w celu realizacji obowiązków wynikających z rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie

sposobu i trybu zaliczania bibliotek do niektórych bibliotek naukowych oraz ustalenia ich wykazu. Krajowa Rada Biblioteczna omawiała też na swoim posiedzeniu w kwietniu 2016 r. raporty Biblioteki Narodowej: o stanie czytelnictwa w Polsce za rok 2015 oraz o stanie bibliotek w Polsce.

RADA DO SPRAW NARODOWEGO ZASOBU BIBLIOTECZNEGO

Rada działa w oparciu o zapisy ustawy o bibliotekach z dnia 27 czerwca 1997 r. oraz zarządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 1 marca 2012 r. w sprawie Regulaminu Rady ds. Narodowego Zasobu Bibliotecznego. Na podstawie § 11 ust. 2 tego zarządzenia obsługę techniczno-organizacyjną Rady zapewnia Biblioteka Narodowa. Zadaniem Rady jako organu opiniodawczo-doradczego dla Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego jest: opiniowanie wniosków organizatorów bibliotek o włączenie ich zbiorów do Narodowego Zasobu Bibliotecznego oraz przedstawianie ministrowi propozycji dotyczących zatwierdzenia tych wniosków, opiniowanie systemu informacji o narodowym systemie bibliotecznym, opracowanie i przyjmowanie planów pracy dotyczących zasobu.

W roku 2016 odbyły się trzy posiedzenia Rady. Na posiedzeniu 10 marca pozytywnie zaopiniowano wniosek o zaliczenie części zbiorów biblioteki Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu do narodowego zasobu bibliotecznego. Na posiedzeniu 1 czerwca wyrażono pozytywną opinię o zaliczeniu części zbiorów Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Witolda Gombrowicza w Kielcach do narodowego zasobu bibliotecznego. W trakcie spotkania dyskutowano także na temat nowelizacji rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie narodowego zasobu bibliotecznego. Rozmawiano także o projekcie ustawy o narodowych dobrach kultury oraz o propozycji wieloletniego programu katalogowania rękopisów przechowywanych w Polsce. Uczestnicy spotkania z uznaniem przyjęli projekt digitalizacji i udostępnienia polskiego dziedzictwa narodowego „Patrimonium”.

W dniu 1 września 2016 r. prof. Piotr Gliński, wiceprezes Rady Ministrów, minister kultury i dziedzictwa narodowego powołał nowy skład Rady do spraw Narodowego Zasobu Bibliotecznego na kadencję 2016–2020. W Radzie zasiadają:

- dr Tomasz Makowski – dyrektor Biblioteki Narodowej, przewodniczący Rady
- dr Mariusz Dworsatschek – wicedyrektor ds. bibliotecznych Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu
- Maciej Dydo – dyrektor Departamentu Mecenatu Państwa, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
- dr Jan Kozłowski – radca ministra w Departamencie Innowacji i Rozwoju, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
- prof. dr hab. Jan Malicki – dyrektor Biblioteki Śląskiej
- dr Paweł Pietrzyk – dyrektor Departamentu Kształtowania Narodowego Zasobu Archiwalnego w Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych
- prof. dr hab. Zdzisław Pietrzyk – dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej, wiceprzewodniczący Rady
- Ewa Potrzebicka – pełnomocnik dyrektora Biblioteki Narodowej ds. Narodowego Zasobu Bibliotecznego, Biblioteka Narodowa
- Monika Tłustowska – radca ministra w Departamencie Podręczników, Programów i Innowacji, Ministerstwo Edukacji Narodowej
- dr Zofia Tylewska-Ostrowska – dyrektor Biblioteki Gdańskiej Polskiej Akademii Nauk.

W dniu 30 listopada 2016 r. w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego odbyło się inauguracyjne posiedzenie nowo powołanej Rady ds. Narodowego Zasobu Bibliotecznego pod przewodnictwem dr. Tomasza Makowskiego, dyrektora BN. Przed rozpoczęciem posiedzenia wiceminister kultury i dziedzictwa narodowego dr hab. Magdalena Gawin wręczyła nominacje członkom Rady ds. NZB w kadencji 2016–2020. Na posiedzeniu wybrano wiceprzewodniczącą Rady, którym został prof. dr hab. Zdzisław Pietrzyk. W dalszej części spotkania Rada powołała zespół roboczy do rozpatrzenia wniosku o zaliczenie do narodowego zasobu bibliotecznego dwóch cennych kolekcji, będących własnością Biblioteki Śląskiej w Katowicach. Odbyła się też dyskusja nad rozszerzeniem narodowego zasobu bibliotecznego o zbiory pochodzące z kolejnych bibliotek.

PROGRAM „ZAKUP NOWOŚCI WYDAWNICZYCH DLA BIBLIOTEK”

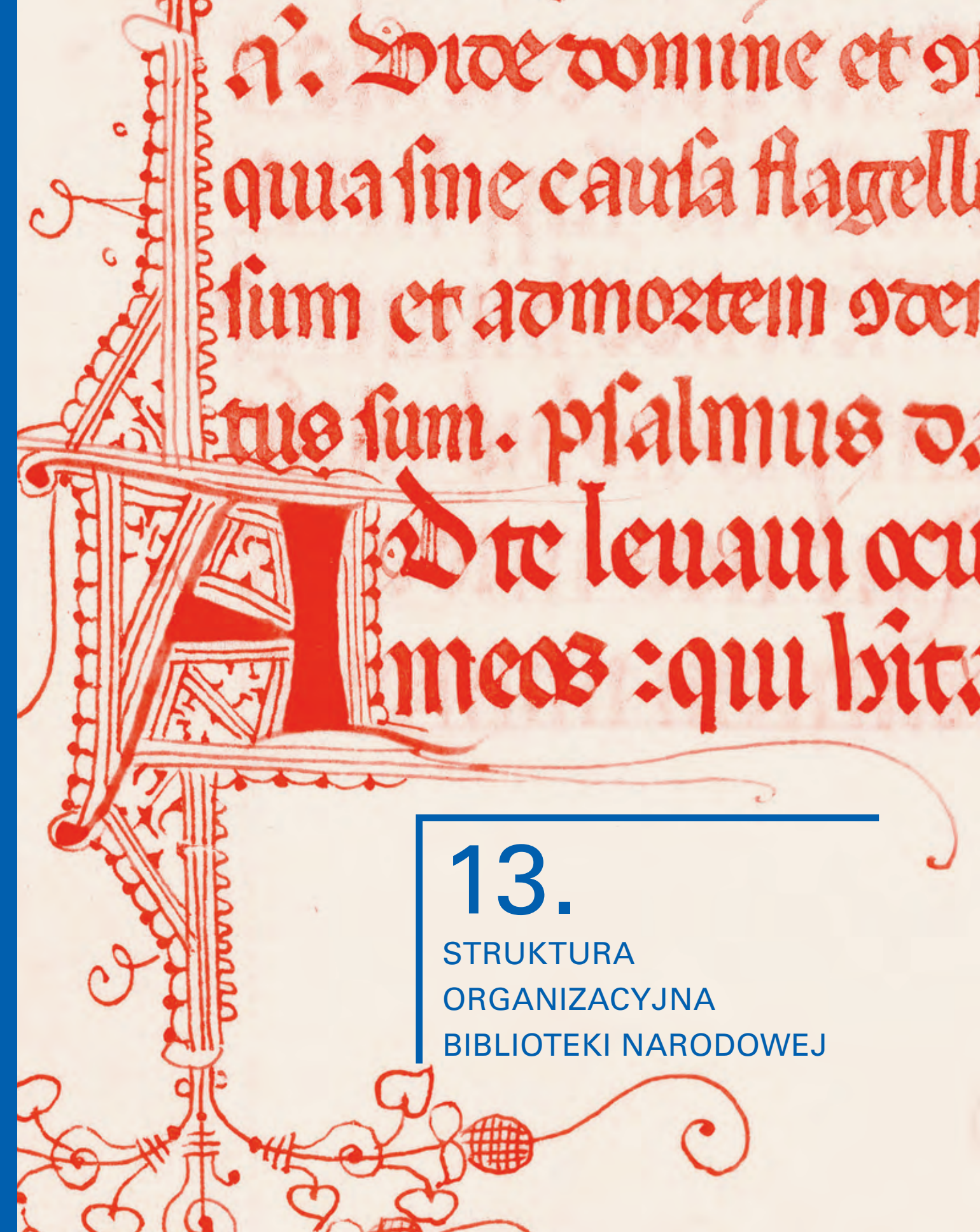
W 2009 r. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego wyraził zgodę na uruchomienie przez Bibliotekę Narodową Programu „Zakup nowości wydawniczych dla bibliotek” w ramach zadań własnych BN. W 2011 r. Dyrektor BN powołał w strukturze Biblioteki osobny Zespół do spraw Programu Biblioteki Narodowej „Zakup nowości wydawniczych dla bibliotek”. Pracami Zespołu, funkcjonującego od 18 kwietnia 2016 r. pod nazwą Zespół ds. Programu Wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa” Priorytet 1 – *Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych*, kieruje od 2013 r. Marzena Kowalczyk-Alberska. Nadzór w imieniu dyrektora BN sprawuje Elżbieta Stefańczyk, pełnomocnik dyrektora ds. współpracy z bibliotekami publicznymi.

Celem Programu Wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa” na lata 2016–2020 jest poprawa stanu czytelnictwa w Polsce poprzez wzmocnienie roli bibliotek publicznych, szkolnych i pedagogicznych jako lokalnych ośrodków życia społecznego, stanowiących centrum dostępu do kultury i wiedzy.

Biblioteka Narodowa jest operatorem Priorytetu 1 Programu: *Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych*, adresowanego do placówek, które mogą ubiegać się o dofinansowanie na zakup nowości wydawniczych do zbiorów. Cel Priorytetu to wpływanie na atrakcyjność oferty bibliotek publicznych poprzez wzrost udziału nowości wydawniczych w zbiorach bibliotek, zwiększenie dostępności książek, czasopism, multimediów, wydawnictw nutowych i kartograficznych w zbiorach bibliotek publicznych.

W dniu 1 kwietnia 2016 r. minister kultury i dziedzictwa narodowego prof. dr hab. Piotr Gliński zatwierdził Regulamin Priorytetu 1 na rok 2016.

Podział dotacji 26,5 mln zł dla 2506 bibliotek, rekomendowany przez Zespół Sterujący ds. Zakupu nowości wydawniczych do bibliotek publicznych i zaakceptowany przez dyrektora BN, został zatwierdzony przez ministra kultury i dziedzictwa narodowego w dniu 2 czerwca 2016 r. Kwoty dotacji wypłacano bibliotekom publicznym w ramach zawartych umów od sierpnia do września 2016 r.

13.

STRUKTURA
ORGANIZACYJNA
BIBLIOTEKI NARODOWEJ

SCHEMAT ORGANIZACYJNY BN (stan na dzień 31 grudnia 2016 r.)

I. Dyrektor – dr Tomasz Makowski

Dyrektorowi Biblioteki Narodowej podlegają bezpośrednio:

- Biuro Finansowo-Księgowe (kierownik Bogumiła Bańska),
- samodzielne stanowisko pracy – radca prawny (Barbara Karpowicz-Ćwiek),
- samodzielne stanowisko pracy – audytor wewnętrzny BN (Aneta Szymanek-Wótek),
- samodzielne stanowisko pracy – Sekretarz Dyrekcji (Julia Konopka-Żołnierczuk),
- samodzielne stanowisko pracy – pełnomocnik Dyrektora Biblioteki Narodowej ds. ochrony informacji niejawnych (Maria Remisz),

- samodzielne stanowisko pracy – Doradca Dyrektora BN (-),
- samodzielne stanowisko pracy – Administrator Bezpieczeństwa Informacji (Tomasz Mińko),
- Zespół zadaniowy do spraw zarządzania ryzykiem informacji niejawnych w Bibliotece Narodowej.

II. Zastępca Dyrektora do spraw naukowych – dr Monika Mitera

Zastępcy Dyrektora do spraw naukowych podlegają bezpośrednio:

- Biuro Spraw Pracowniczych (kierownik Magdalena Sowiec),
- Instytut Książki i Czytelnictwa (po. kierownika dr Roman Chymkowski),
- Zakład Bibliografii Polskiej 1901–1939 (kierownik Joanna Podurgiel),
- Zakład Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów (kierownik Hanna Więcisz),
- Zakład Rękopisów (kierownik Anna Romaniuk),
- Zakład Starych Druków (kierownik Barbara Dzierżanowska),
- Zakład Zbiorów Bibliologicznych (kierownik dr Maciej Szablewski),
- Zakład Zbiorów Dźwiękowych i Audiowizualnych (zastępca kierownika Magdalena Kosałka),
- Zakład Zbiorów Ikonograficznych (kierownik Agata Pietrzak),
- Zakład Zbiorów Kartograficznych (kierownik Anna Kuklińska),
- Zakład Zbiorów Muzycznych (kierownik Mariola Nałęcz),
- samodzielne stanowisko pracy – Pełnomocnik Dyrektora Biblioteki Narodowej do spraw zakupów i darów materiałów bibliotecznych,
- Zespół zadaniowy do spraw ewaluacji Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa.

Z upoważnienia Dyrektora Biblioteki Narodowej zastępca Dyrektora do spraw naukowych sprawuje nadzór nad:

- samodzielny stanowiskiem pracy ds. BHP (Jolanta Chrzęścik i Andrzej Ziemiszewski),
- samodzielny stanowiskiem pracy ds. kontroli wewnętrznej (Alfred Kabata),
- samodzielny stanowiskiem pracy ds. obronnych i zarządzania kryzysowego (Sławomir Wilemski).

III. Zastępca Dyrektora – Mikołaj Baliszewski

Zastępcy Dyrektora – Mikołajowi Baliszewskiemu podlegają bezpośrednio:

- Instytut Bibliograficzny (kierownik dr Jarosław Pacek),
- Zakład Udostępniania Zbiorów (kierownik Marta Wojciechowska),
- Zakład Czasopism (kierownik Krzysztof Alberski),
- Zakład Dokumentów Życia Społecznego (kierownik Agnieszka Alberska),
- Zakład Katalogowania Dziedziny (kierownik Grażyna Federowicz),
- samodzielne stanowisko pracy – Bibliotekarz Systemowy (Zofia Żurawińska),
- samodzielne stanowisko pracy do spraw statystyki wydawnictw (dr Olga Dawidowicz-Chymkowska),
- samodzielne stanowisko pracy do spraw znormalizowanych numerów wydawnictw ISBN i ISMN (Katarzyna Nakonieczna),
- Zespół Zadaniowy „Korpus Publikacji Polskich”,
- Zespół Zadaniowy do spraw znormalizowanych numerów wydawnictw ISBN i ISMN (kierownik Katarzyna Nakonieczna)

IV. Zastępca Dyrektora – Dominik Cieszkowski

Zastępcy Dyrektora – Dominikowi Cieszkowskiemu podlegają bezpośrednio:

- Biuro Komunikacji i Promocji (kierownik Liliana Skoczylas),
- Sekretariat (z-ca kierownika Anna Kowalska),
- Służba Ochrony (szef ochrony Marcin Wojtaś),
- Zakład Technologii Informatycznych (kierownik Anna Surma),
- Zakład Zbiorów Cyfrowych (kierownik Martyna Marcinkowska),
- Zespół Zadaniowy do spraw rozwoju Polony (-).

V. Zastępca Dyrektora – Grażyna Spiechowicz-Kristensen

Zastępcy Dyrektora – Grażynie Spiechowicz-Kristensen podlegają bezpośrednio:

- Biuro Planowania i Zamówień Publicznych (kierownik Sławomir Majcher),
- Zakład Administracyjno-Gospodarczy (kierownik Katarzyna Ostenda),
- Zakład Inwestycji i Remontów (kierownik Artur Galiński),
- samodzielne stanowisko pracy ds. ochrony przeciwpożarowej (Łukasz Podolec, Henryk Łoza),
- Zespół Zadaniowy Biuro Projektu ds. wdrażania założeń montażu techniczno-finansowego w ramach realizacji planowanego projektu pn.: „Konserwacja i rewitalizacja Pałacu Krasińskich (Pałacu Rzeczypospolitej) w Warszawie – europejskiego dziedzictwa kulturowego XVII wieku”

VI. Zastępca Dyrektora – Katarzyna Ślaska

Zastępcy Dyrektora – Katarzynie Ślaskiej podlegają bezpośrednio:

- Archiwum (kierownik Maria Remisz),
- Instytut Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych (kierownik Bogdan Filip Zerek),
- Kancelaria (kierownik Marzena Sokołowska),
- Zakład Edukacji Bibliotekarskiej (kierownik Magdalena Rud),
- Zakład Kontroli Zbiorów (kierownik Marta Chodowska),
- Zakład Magazynów Bibliotecznych (kierownik Hanna Ławska-Płaska),
- Zakład Wypożyczania Krajowego i Zagranicznego (kierownik Dorota Fortuna),
- Zakład Zasobu Wymiennego (kierownik Joanna Piekarska).

Z upoważnienia Dyrektora Biblioteki Narodowej zastępca Dyrektora – Katarzyna Ślaska sprawuje nadzór nad:

- samodzielnym stanowiskiem pracy – pełnomocnik Dyrektora Biblioteki Narodowej ds. współpracy z bibliotekami publicznymi (Elżbieta Stefańczyk),
- samodzielnym stanowiskiem pracy – pełnomocnik Dyrektora Biblioteki Narodowej do spraw Narodowego Zasobu Bibliotecznego (Ewa Potrzebicka),
- Zespołem do spraw Programu Biblioteki Narodowej „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek” (kierownik Marzena Kowalczyk-Alberska)

PRACOWNICY BIBLIOTEKI NARODOWEJ

(stan na dzień 31 grudnia 2016 r.)

Liczba etatów ogółem – 765,87
Liczba pracowników ogółem – 789 osób
Kadra zarządzająca – 7 osób
Pracownicy merytoryczni – 557 osób
Pracownicy administracyjni – 99 osób
Pracownicy techniczni i obsługi – 126 osób
Pracownicy ze stopniem naukowym – 39 osób
Pracownicy z wyższym wykształceniem – 488 osób

ZARZĄDZENIA DYREKTORA BIBLIOTEKI NARODOWEJ WYDANE W 2016 R.

Zarządzenie 1 z dnia 19 stycznia 2016 r. w sprawie wprowadzenia zmian w „Polityce rachunkowości w Bibliotece Narodowej”

Zarządzenie 2 z dnia 19 stycznia 2016 r. zmieniające „Procedurę w sprawie kwalifikacji podatkowej nabywanych przez Bibliotekę Narodową towarów i usług pod względem prawa do odliczenia podatku VAT naliczonego”

Zarządzenie 3 z dnia 19 stycznia 2016 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania dokumentów, spraw i wyposażenia Zakładu Bibliografii Zawartości Czasopism

Zarządzenie 4 z dnia 19 stycznia 2016 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania dokumentów, spraw i wyposażenia Zakładu Cyfrowej Biblioteki Narodowej POLONA

Zarządzenie 5 z dnia 19 stycznia 2016 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania dokumentów, spraw i wyposażenia Zakładu Czytelní

Zarządzenie 6 z dnia 19 stycznia 2016 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania dokumentów, spraw i wyposażenia Zakładu Dokumentów Elektronicznych

Zarządzenie 7 z dnia 19 stycznia 2016 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania dokumentów, spraw i wyposażenia Zakładu Informacji Naukowej

Zarządzenie 8 z dnia 19 stycznia 2016 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania dokumentów, spraw i wyposażenia Zakładu Konserwacji Masowej Zbiorów Bibliotecznych

Zarządzenie 9 z dnia 19 stycznia 2016 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania dokumentów, spraw i wyposażenia Zakładu Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych

Zarządzenie 10 z dnia 19 stycznia 2016 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania dokumentów, spraw i wyposażenia Zakładu Książki

Zarządzenie 11 z dnia 19 stycznia 2016 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania dokumentów, spraw i wyposażenia Zakładu – Laboratorium Konserwatorskie Zbiorów Bibliotecznych

Zarządzenie 12 z dnia 19 stycznia 2016 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania dokumentów, spraw i wyposażenia Zakładu Reprografii i Digitalizacji

Zarządzenie 13 z dnia 19 stycznia 2016 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania dokumentów, spraw i wyposażenia Zakładu – Wydawnictwo BN

Zarządzenie 14 z dnia 19 stycznia 2016 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania dokumentów, spraw i wyposażenia Oddziału – Intrologia Specjalistyczna

Zarządzenie 15 z dnia 19 stycznia 2016 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania dokumentów, spraw i wyposażenia Oddziału Udoświepczenia Zbiorów Specjalnych

Zarządzenie 16 z dnia 19 stycznia 2016 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania dokumentów, spraw i wyposażenia Sekretariatu Organizacyjnego

Zarządzenie 17 z dnia 19 stycznia 2016 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania dokumentów, spraw i wyposażenia Zespołu Zadaniowego biuro projektu Zintegrowana Platforma Polskich Czasopism Naukowych Merkuriusz

Zarządzenie 18 z dnia 19 stycznia 2016 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania dokumentów, spraw i wyposażenia Zespołu Zadaniowego ds. realizacji projektu pn.: Zintegrowana Platforma Polskich Czasopism Naukowych Merkuriusz

Zarządzenie 19 z dnia 19 stycznia 2016 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania dokumentacji dotyczącej nadzoru nad Instytutem Bibliograficznym

Zarządzenie 20 z dnia 19 stycznia 2016 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania dokumentacji dotyczącej nadzoru nad Zespołem do spraw Programu Biblioteki Narodowej „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek” i samodzielnym stanowiskiem pracy – pełnomocnik Dyrektora Biblioteki Narodowej ds. współpracy z bibliotekami publicznymi

Zarządzenie 21 z dnia 19 stycznia 2016 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania dokumentacji dotyczącej nadzoru nad Oddziałem Udostępniania Zbiorów Specjalnych

Zarządzenie 22 z dnia 19 stycznia 2016 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania dokumentacji dotyczącej nadzoru nad Oddziałem Służby Ochrony BN i Sekretariatem Naukowym

Zarządzenie 23 z dnia 19 stycznia 2016 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania dokumentacji dotyczącej nadzoru nad Zakładem Dokumentów Elektronicznych i Zakładem Informacji Naukowej

Zarządzenie 24 z dnia 19 stycznia 2016 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania dokumentacji dotyczącej nadzoru nad Zakładem Reprografii i Digitalizacji i Zakładem – Wydawnictwo BN

Zarządzenie 25 z dnia 19 stycznia 2016 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania dokumentacji dotyczącej nadzoru nad Zakładem Czytelń

Zarządzenie 26 z dnia 19 stycznia 2016 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania dokumentacji dotyczącej nadzoru nad Oddziałem – Intrologatorka Specjalistyczna, Oddziałem Kontroli Zbiorów, Oddziałem Magazynów Bibliotecznych, Oddziałem Wypożyczenia Krajowego i Zagranicznego, Oddziałem Zasobu Wymiennego, Zakładem Konserwacji Masowej Zbiorów Bibliotecznych, Zakładem Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych i Zakładem – Laboratorium Konserwatorskie Zbiorów Bibliotecznych

Zarządzenie 27 z dnia 19 stycznia 2016 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania dokumentacji dotyczącej nadzoru nad Sekretariatem Organizacyjnym, Zakładem Cyfrowej Biblioteki Narodowej POLONA i Zakładem Technologii Informatycznych

Zarządzenie 28 z dnia 19 stycznia 2016 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania dokumentacji dotyczącej nadzoru nad Zakładem Bibliografii Polskiej 1901–1939, Zakładem Dokumentacji Księgoznawczej, Zakładem Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów, Zakładem Zbiorów Dźwiękowych i Audiowizualnych, Zakładem Zbiorów Kartograficznych i Zakładem Zbiorów Muzycznych

Zarządzenie 29 z dnia 27 stycznia 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie aktualizacji oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy w Zakładzie Magazynów Bibliotecznych

Zarządzenie 30 z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie powołania Rady naukowej *Katalogu poloników XVI wieku Biblioteki Narodowej*

Zarządzenie 31 z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie powołania komisji likwidacyjnej do likwidacji zużytych składników (elementów) majątku ruchomego, niebędącego sprzętem komputerowym

Zarządzenie 32 z dnia 2 lutego 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie wprowadzenia Regulaminu w sprawie zasad postępowania przy udzielaniu zamówień publicznych na potrzeby Projektu pn.: „Konserwacja i rewitalizacja Pałacu Krasińskich (Pałacu Rzeczypospolitej) w Warszawie – europejskiego dziedzictwa kulturowego XVII wieku” dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (MF EOG) i Norweskiego Mechanizmu Finansowego na lata 2009–2014 w ramach Programu „Konserwacja i rewitalizacja dziedzictwa kulturowego” obszar priorytetowy „Ochrona dziedzictwa kulturowego”

Zarządzenie 33 z dnia 2 lutego 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie utworzenia Zespołu Zadaniowego Biuro Projektu ds. wdrażania założeń montażu techniczno-finansowego w ramach realizacji planowanego projektu pn.: „*Konserwacja i rewitalizacja Pałacu Krasińskich (Pałacu Rzeczypospolitej) w Warszawie – europejskiego dziedzictwa kulturowego XVII wieku*”

Zarządzenie 34 z dnia 2 lutego 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego dokumentalisty w Oddziale – Archiwum Zakładowe BN

Zarządzenie 35 z dnia 2 lutego 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego bibliotekarza w Zakładzie Dokumentów Życia Społecznego

Zarządzenie 36 z dnia 2 lutego 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kustosza w Zakładzie Rękopisów do katalogowania rękopisów XX w.

Zarządzenie 37 z dnia 2 lutego 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego kustosza w Zakładzie Rękopisów do katalogowania rękopisów średniowiecznych

Zarządzenie 38 z dnia 2 lutego 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego kustosza w Zakładzie Książki do katalogowania książek w języku ormiańskim

Zarządzenie 39 z dnia 2 lutego 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego kustosza w Zakładzie Książki do katalogowania książek w języku koreańskim

Zarządzenie 40 z dnia 2 lutego 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego kustosza w Zakładzie Książki do katalogowania książek w języku arabskim

Zarządzenie 41 z dnia 2 lutego 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego kustosza w Zakładzie Książki do katalogowania książek w języku albańskim

Zarządzenie 42 z dnia 2 lutego 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego kustosza w Zakładzie Bibliografii Polskiej 1901–1939

Zarządzenie 43 z dnia 2 lutego 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego wartownika-konwojenta w Oddziale Służby Ochrony Biblioteki Narodowej

Zarządzenie 44 z dnia 10 lutego 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie utworzenia i ustalenia zakresu działania samodzielnego stanowiska pracy do spraw obronnych i zarządzania kryzysowego

Zarządzenie 45 z dnia 10 lutego 2016 r. w sprawie powołania w Bibliotece Narodowej Zespołu Zarządzania Kryzysowego oraz określenia jego składu, zakresu działania i trybu pracy

Zarządzenie 46 z dnia 10 lutego 2016 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu korzystania z szatni Biblioteki Narodowej

Zarządzenie 47 z dnia 19 lutego 2016 r. w sprawie ustalenia aktualnego podziału zadań Dyrektora i zastępców dyrektora Biblioteki Narodowej

Zarządzenie 48 z dnia 29 lutego 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko głównego specjalisty ds. zamówień publicznych w Biurze Planowania i Zamówień Publicznych

Zarządzenie 49 z dnia 2 marca 2016 r. zmieniające Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych Biblioteki Narodowej

Zarządzenie 50 z dnia 8 marca 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko sekretarza redakcji w Biurze Komunikacji i Promocji

Zarządzenie 51 z dnia 8 marca 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko specjalisty-koordynatora wydarzeń w Biurze Komunikacji i Promocji

Zarządzenie 52 z dnia 15 marca 2016 r. w sprawie aktualizacji oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy w Kancelarii

Zarządzenie 53 z dnia 16 marca 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego wartownika-konwojenta w Służbie Ochrony

Zarządzenie 54 z dnia 30 marca 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania dokumentów, spraw i wyposażenia Zespołu Zadaniowego ds. realizacji projektu pn.: Zintegrowana Platforma Polskich Czasopism Naukowych Mercuriusz

Zarządzenie 55 z dnia 30 marca 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania dokumentów, spraw i wyposażenia Sekretariatu Organizacyjnego

Zarządzenie 56 z dnia 30 marca 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania dokumentów, spraw i wyposażenia Zakładu Cyfrowej Biblioteki Narodowej POLONA

Zarządzenie 57 z dnia 30 marca 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania dokumentów, spraw i wyposażenia Zakładu Bibliografii Zawartości Czasopism

Zarządzenie 58 z dnia 30 marca 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania dokumentów, spraw i wyposażenia Zespołu Zadaniowego biuro projektu Zintegrowana Platforma Polskich Czasopism Naukowych Mercuriusz

Zarządzenie 59 z dnia 30 marca 2016 r. zmieniające skład jury Nagrody Literackiej Skrzydła Dedala

Zarządzenie 60 z dnia 31 marca 2016 r. w sprawie aktualizacji planu ochrony zbiorów Biblioteki Narodowej zaliczanych do narodowego zasobu bibliotecznego

Zarządzenie 61 z dnia 31 marca 2016 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji sporządzania, kontroli i obiegu dokumentów finansowo-księgowych w Bibliotece Narodowej

Zarządzenie 62 z dnia 31 marca 2016 r. zmieniające Regulamin zamówień publicznych w Bibliotece Narodowej

Zarządzenie 63 z dnia 5 kwietnia 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko od specjalisty do głównego specjalisty w Biurze Spraw Pracowniczych

Zarządzenie 64 z dnia 15 kwietnia 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania dokumentów, spraw i wyposażenia Zakładu Cyfrowej Biblioteki Narodowej POLONA

Zarządzenie 65 z dnia 18 kwietnia 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie utworzenia Zespołu do spraw Programu Biblioteki Narodowej „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek”

Zarządzenie 66 z dnia 20 kwietnia 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kierownika Czytelni Rękopisów i Starodruków Biblioteki Narodowej

Zarządzenie 67 z dnia 25 kwietnia 2016 r. w sprawie kontroli prawidłowości wykonania przez Bibliotekę Raczyńskich w Poznaniu zadania określonego w umowie Nr BN/7281/13 z dnia 17 lipca 2013 r. dotyczącej dofinansowania zadań realizowanych w okresie od 1 stycznia 2013 r. do 30 listopada 2013 r. w ramach programu Biblioteki Narodowej „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek”

Zarządzenie 68 z dnia 25 kwietnia 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego specjalisty w Pracowni Praw Autorskich Zakładu Zbiorów Cyfrowych

Zarządzenie 69 z dnia 25 kwietnia 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego konserwatora/konserwatora w Laboratorium Konserwatorskim Zbiorów Bibliotecznych Instytutu Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych

Zarządzenie 70 z dnia 29 kwietnia 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko od specjalisty do głównego specjalisty do Biurze Spraw Pracowniczych

Zarządzenie 71 z dnia 29 kwietnia 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie przygotowania i funkcjonowania służby „Stałego Dyżuru” w Bibliotece Narodowej

Zarządzenie 72 z dnia 29 kwietnia 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie organizacji, uruchamiania i działania Stałego Dyżuru Biblioteki Narodowej

Zarządzenie 73 z dnia 29 kwietnia 2016 r. w sprawie utworzenia zespołu podawania wiadomości Stałego Dyżuru Biblioteki Narodowej

Zarządzenie 74 z dnia 13 maja 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania dokumentów, spraw i wyposażenia Sekretariatu Organizacyjnego

Zarządzenie 75 z dnia 20 maja 2016 r. zmieniające „Procedurę w sprawie kwalifikacji podatkowej nabywanych przez Bibliotekę Narodową towarów i usług pod względem prawa do odliczenia podatku VAT naliczonego”

Zarządzenie 76 z dnia 20 maja 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kierownika Sekretariatu

Zarządzenie 77 z dnia 20 maja 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kierownika Pracowni Rozwoju Polony

Zarządzenie 78 z dnia 20 maja 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza w Zakładzie Starych Druków

Zarządzenie 79 z dnia 3 czerwca 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza w Zakładzie Zbiorów Ikonograficznych

Zarządzenie 80 z dnia 3 czerwca 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego bibliotekarza w Zakładzie Zbiorów Ikonograficznych

Zarządzenie 81 z dnia 3 czerwca 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko bibliotekarza w Zakładzie Zbiorów Ikonograficznych

Zarządzenie 82 z dnia 3 czerwca 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego bibliotekarza w Pracowni Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej

Zarządzenie 83 z dnia 3 czerwca 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego bibliotekarza w Pracowni Deskryptorów

Zarządzenie 84 z dnia 6 czerwca 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/ starszego bibliotekarza do katalogowania poloników w języku angielskim

Zarządzenie 85 z dnia 8 czerwca 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie aktualizacji oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy w Zakładzie Magazynów Bibliotecznych

Zarządzenie 86 z dnia 9 czerwca 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego wartownika-konwojenta w Służbie Ochrony

Zarządzenie 87 z dnia 13 czerwca 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kierownika Zakładu Zbiorów Dźwiękowych i Audiowizualnych

Zarządzenie 88 z dnia 13 czerwca 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia składu osobowego Kolegium Biblioteki Narodowej oraz wprowadzenia „Regulaminu określającego zasady działania Kolegium Biblioteki Narodowej”

Zarządzenie 89 z dnia 21 czerwca 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kierownika Pracowni Uzupełniania Zbiorów w Zakładzie Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów

Zarządzenie 90 z dnia 21 czerwca 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego bibliotekarza w Zakładzie Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów

Zarządzenie 91 z dnia 27 czerwca 2016 r. w sprawie ustalenia zakresu działania Zakładu Katalogowania Dziedziny

Zarządzenie 92 z dnia 27 czerwca 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko głównego specjalisty do spraw zamówień publicznych w Biurze Planowania i Zamówień Publicznych

Zarządzenie 93 z dnia 28 czerwca 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie zabezpieczenia materiałów bibliotecznych o szczególnej wartości zabytkowej ze zbiorów Biblioteki Narodowej.

Zarządzenie 94 z dnia 1 lipca 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza w Zakładzie Zbiorów Kartograficznych

Zarządzenie 95 z dnia 5 lipca 2016 r. w sprawie nagród pieniężnych

Zarządzenie 96 z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie zasad postępowania przy udzielaniu zamówień publicznych na potrzeby Projektu pn.: „Modernizacja energetyczna w budynkach Biblioteki Narodowej przy al. Niepodległości 213 w Warszawie” w ramach Konkursu nr POIS/1.3.1/1/2015 ogłoszonego przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Osi priorytetowej I Zmniejszenie emisyjności gospodarki współfinansowanego ze środków Funduszu Spójności z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020 w ramach Działania 1.3 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach, Poddziałania 1.3.1 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej

Zarządzenie 97 z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego wartownika-konwojenta w Służbie Ochrony

Zarządzenie 98 z dnia 10 sierpnia 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kierownika projektu „Digitalizacja Archiwum Instytutu Literackiego Kultura” w Maisons-Laffitte

Zarządzenie nr 99 z dnia 10 sierpnia 2016 r. Dyrektora Biblioteki Narodowej w sprawie powołania komisji likwidacyjnej do likwidacji zużytych składników (elementów) majątku ruchomego, będącego sprzętem komputerowym

Zarządzenie nr 100 z dnia 25 sierpnia 2016 r. Dyrektora Biblioteki Narodowej z dnia 25 sierpnia 2016 r. zmieniające „Procedurę w sprawie kwalifikacji podatkowej nabywanych przez Bibliotekę Narodową towarów i usług pod względem prawa do odliczenia podatku VAT naliczonego”

Zarządzenie nr 101 z dnia 7 września 2016 r. w sprawie zasad postępowania przy udzielaniu zamówień publicznych na potrzeby Projektu pn.: „Modernizacja czytelni i przestrzeni publicznych Biblioteki Narodowej”

Zarządzenie nr 102 z dnia 7 września 2016 r. w sprawie utworzenia i ustalenia zakresu Zespołu Zadaniowego Biuro Projektu do spraw wdrażania założeń montażu techniczno-finansowego w ramach realizacji planowanego projektu pn.: „Modernizacja czytelni i przestrzeni publicznych Biblioteki Narodowej”

Zarządzenie nr 103 z dnia 7 września 2016 r. zmieniające Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych Biblioteki Narodowej

Zarządzenie nr 104 z dnia 14 września 2016 r. w sprawie utworzenia i ustalenia zakresu Zespołu Zadaniowego „Zespół Projektowy do realizacji Projektu e-usługa OMNIS”

Zarządzenie nr 105 z dnia 14 września 2016 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania stanowiska kierownika Zakładu Zbiorów Dźwiękowych i Audiowizualnych

Zarządzenie nr 106 z dnia 14 września 2016 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania stanowiska kierownika Zakładu Udoświecania Zbiorów

Zarządzenie nr 107 z dnia 26 września 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego bibliotekarza w Zakładzie Katalogowania Dziedziny do katalogowania poloników w języku niderlandzkim

Zarządzenie nr 108 z dnia 26 września 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego bibliotekarza w Zakładzie Katalogowania Dziedziny do katalogowania poloników w języku niemieckim

Zarządzenie nr 109 z dnia 26 września 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego bibliotekarza w Zakładzie Katalogowania Dziedziny do katalogowania poloników w języku rumuńskim

Zarządzenie nr 110 z dnia 26 września 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego bibliotekarza w Zakładzie Katalogowania Dziedziny do katalogowania poloników w języku węgierskim

Zarządzenie nr 111 z dnia 26 września 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego bibliotekarza do katalogowania publikacji z zakresu architektury i budownictwa

Zarządzenie nr 112 z dnia 26 września 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego bibliotekarza do katalogowania publikacji z zakresu nauk ekonomicznych

Zarządzenie nr 113 z dnia 26 września 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego bibliotekarza do katalogowania publikacji z zakresu nauk fizycznych

Zarządzenie nr 114 z dnia 26 września 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego bibliotekarza do katalogowania publikacji z zakresu nauk inżynierskich i technicznych

Zarządzenie nr 115 z dnia 26 września 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego bibliotekarza do katalogowania publikacji z zakresu kultury i sztuki

Zarządzenie nr 116 z dnia 26 września 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego bibliotekarza do katalogowania publikacji z zakresu literatury pięknej

Zarządzenie nr 117 z dnia 26 września 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego bibliotekarza do katalogowania publikacji z zakresu nauk matematycznych

Zarządzenie nr 118 z dnia 26 września 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego bibliotekarza do katalogowania publikacji z zakresu nauk medycznych

Zarządzenie nr 119 z dnia 26 września 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego bibliotekarza do katalogowania publikacji z zakresu nauk politycznych

Zarządzenie nr 120 z dnia 26 września 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego bibliotekarza do katalogowania publikacji z zakresu nauk prawnych

Zarządzenie nr 121 z dnia 26 września 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego bibliotekarza do katalogowania publikacji z zakresu nauk społecznych

Zarządzenie nr 122 z dnia 26 września 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego bibliotekarza do katalogowania publikacji z zakresu weterynarii

Zarządzenie nr 123 z dnia 26 września 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego bibliotekarza do katalogowania publikacji z zakresu nauki o Ziemi

Zarządzenie nr 124 z dnia 26 września 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego bibliotekarza do katalogowania publikacji z zakresu zootechniki

Zarządzenie nr 125 z dnia 27 września 2016 r. w sprawie kontroli prawidłowości wykonywania przez biblioteki publiczne zadań określonych w umowach dotyczących dofinansowania realizowanych w okresie od 1 stycznia 2015 r. do 30 listopada 2015 r. w ramach programu Biblioteki Narodowej „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek”

Zarządzenie nr 126 z dnia 27 września 2016 r. w sprawie aktualizacji oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy w Zakładzie Zasobu Wymiennego

Zarządzenie nr 127 z dnia 28 września 2016 r. w sprawie powołania w Bibliotece Narodowej komisji inwentaryzacyjnej

Zarządzenie nr 128 z dnia 3 października 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego bibliotekarza w Zakładzie Dokumentów Życia Społecznego

Zarządzenie nr 129 z dnia 3 października 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego bibliotekarza w Zakładzie Zbiorów Bibliologicznych do katalogowania bibliologicznych druków ulotnych

Zarządzenie nr 130 z dnia 3 października 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego bibliotekarza w Zakładzie Zbiorów Bibliologicznych z obowiązkiem katalogowania czasopism (polski i zagranicznych) i katalogów bibliologicznych

Zarządzenie nr 131 z dnia 3 października 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego bibliotekarza w Zakładzie Czasopism

Zarządzenie nr 132 z dnia 3 października 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko bibliotekarza w Zakładzie Czasopism

Zarządzenie nr 133 z dnia 4 października 2016 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego wartownika-konwojenta w Służbie Ochrony

[Zarządzenie nr 134 z dnia 13 października 2016 r.](#) w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko asystenta/adiunkta w Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa do badań nad dziejami bibliotek i czytelnictwa w okresie nowożytnym

[Zarządzenie nr 135 z dnia 13 października 2016 r.](#) w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko asystenta/adiunkta w Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa do badań nad dziejami bibliotek i czytelnictwa w zaborze pruskim

[Zarządzenie nr 136 z dnia 13 października 2016 r.](#) w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko asystenta/adiunkta w Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa do badań księgozbiorów polskich znajdujących się w krajach Europy Zachodniej

[Zarządzenie nr 137 z dnia 13 października 2016 r.](#) w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko od specjalisty do głównego specjalisty w Biurze Spraw Pracowniczych

[Zarządzenie nr 138 z dnia 31 października 2016 r.](#) w sprawie powołania Komitetu Sterującego projektu e-usługa OMNIS

[Zarządzenie nr 139 z dnia 31 października 2016 r.](#) zmieniające zarządzenie w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania stanowiska kierownika Zakładu Udostępniania Zbiorów

[Zarządzenie nr 140 z dnia 31 października 2016 r.](#) w sprawie ustalenia zakresu działania Zakładu Wypożyczania Krajowego i Zagranicznego

[Zarządzenie nr 141 z dnia 31 października 2016 r.](#) zmieniające „Procedurę w sprawie kwalifikacji podatkowej nabywanych przez Bibliotekę Narodową towarów i usług pod względem prawa do odliczenia podatku VAT naliczonego”

[Zarządzenie nr 142 z dnia 7 listopada 2016 r.](#) w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kierownika Zakładu Udostępniania Zbiorów Biblioteki Narodowej

[Zarządzenie nr 143 z dnia 7 listopada 2016 r.](#) w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko bibliotekarza do katalogowania poloników zagranicznych w Zakładzie Katalogowania Dziedziny

[Zarządzenie nr 144 z dnia 7 listopada 2016 r.](#) w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego kustosza w Zakładzie Rękopisów do katalogowania rękopisów muzycznych

[Zarządzenie nr 145 z dnia 8 listopada 2016 r.](#) w sprawie ustanowienia strefy ograniczonego dostępu w budynkach „A” w gmachu głównym Biblioteki Narodowej na poziomie niskiego parteru (P-1) w przestrzeni ruchu transportera

[Zarządzenie nr 146 z dnia 10 listopada 2016 r.](#) w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko specjalista do spraw systemów komputerowych w Zakładzie Technologii Informatycznych

[Zarządzenie nr 147 z dnia 10 listopada 2016 r.](#) w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko specjalisty/starszego specjalisty w Sekretariacie do obsługi sekretariatu dyrektora

[Zarządzenie nr 148 z dnia 10 listopada 2016 r.](#) w sprawie wprowadzenia wzorów kart informacyjnych dotyczących ochrony zbiorów przechowywanych w magazynach

[Zarządzenie nr 149 z dnia 17 listopada 2016 r.](#) w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko od specjalisty do głównego specjalisty w Biurze Spraw Pracowniczych

[Zarządzenie nr 150 z dnia 29 listopada 2016 r.](#) zmieniające Regulamin Nagrody Literackiej Skrzydła Dedala

[Zarządzenie nr 151 z dnia 1 grudnia 2016 r.](#) w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego bibliotekarza w Pracowni Deskryptorów Biblioteki Narodowej w Instytucie Bibliograficznym

[Zarządzenie nr 152 z dnia 1 grudnia 2016 r.](#) w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego kustosza w Pracowni Deskryptorów Biblioteki Narodowej w Instytucie Bibliograficznym

[Zarządzenie nr 153 z dnia 9 grudnia 2016 r.](#) w sprawie utworzenia i ustalenia zakresu Zespołu Zadaniowego „Zespół Projektowy do realizacji Projektu Patrimonium – digitalizacja i udostępnienie polskiego dziedzictwa narodowego ze zbiorów Biblioteki Narodowej oraz Biblioteki Jagiellońskiej”

[Zarządzenie nr 154 z dnia 9 grudnia 2016 r.](#) zmieniające zarządzenie w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania dokumentów, spraw i wyposażenia Zespołu Zadaniowego ds. realizacji projektu pn.: Zintegrowana Platforma Polskich Czasopism Naukowych Mercuriusz

[Zarządzenie nr 155 z dnia 9 grudnia 2016 r.](#) zmieniające zarządzenie w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania dokumentów, spraw i wyposażenia Zespołu Zadaniowego biuro projektu Zintegrowana Platforma Polskich Czasopism Naukowych Mercuriusz

[Zarządzenie nr 156 z dnia 9 grudnia 2016 r.](#) w sprawie utworzenia w Bibliotece Narodowej Punktu Kierowania Dyrektora Biblioteki Narodowej w czasie zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa narodowego, sytuacji kryzysowych i w czasie wojny

[Zarządzenie nr 157 z dnia 14 grudnia 2016 r.](#) zmieniające zarządzenie w sprawie aktualizacji oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy w Zakładzie Zasobu Wymiennego

[Zarządzenie nr 158 z dnia 19 grudnia 2016 r.](#) w sprawie aktualizacji oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy w Instytucie Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych

[Zarządzenie nr 159 z dnia 19 grudnia 2016 r.](#) w sprawie aktualizacji oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy w Zakładzie Kontroli Zbiorów

[Zarządzenie nr 160 z dnia 19 grudnia 2016 r.](#) w sprawie utworzenia i ustalenia zakresu działania Zespołu zadaniowego do spraw ewaluacji Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa w latach 2014–2015

[Zarządzenie nr 161 z dnia 21 grudnia 2016 r.](#) zmieniające Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych Biblioteki Narodowej

Zarządzenie nr 162 z dnia 27 grudnia 2016 r. zmieniające „Procedurę w sprawie kwalifikacji podatkowej nabywanych przez Bibliotekę Narodową towarów i usług pod względem prawa do odliczenia podatku VAT naliczonego”

Zarządzenie nr 163 z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie powołania Komisji do spraw inwentarzy Biblioteki Narodowej

Zarządzenie nr 164 z dnia 30 grudnia 2016 r. w sprawie utworzenia i ustalenia zakresu działania samodzielnego stanowiska pracy – Pełnomocnik Dyrektora Biblioteki Narodowej do spraw Rozwoju

Zarządzenie nr 165 z dnia 30 grudnia 2016 r. w sprawie utworzenia i ustalenia zakresu działania samodzielnego stanowiska pracy – Pełnomocnik Dyrektora Biblioteki Narodowej do spraw Bezpieczeństwa

Zarządzenie nr 166 z dnia 30 grudnia 2016 r. w sprawie utworzenia i ustalenia zakresu działania samodzielnego stanowiska pracy – Pełnomocnik Dyrektora Biblioteki Narodowej do spraw Katalogowania

Zarządzenie nr 167 z dnia 30 grudnia 2016 r. w sprawie utworzenia i ustalenia zakresu Zespołu Zadaniowego do spraw bezpieczeństwa informacji

Zarządzenie nr 168 z dnia 30 grudnia 2016 r. w sprawie ustalenia aktualnego podziału zadań Dyrektora i zastępców dyrektora Biblioteki Narodowej

Zarządzenie nr 169 z dnia 30 grudnia 2016 r. zmieniające Regulamin korzystania z Biblioteki Narodowej

Cantacium.
cite omnia
omni dño;

S